

Školní vzdělávací program

Nutriční asistent

Denní forma vzdělávání

Kód RVP: 53-41-M/02

Platnost od 1. 9. 2020

Projednáno pedagogickou radou dne:

Projednáno školskou radou dne:

Datum:

Podpis ředitelky školy:

Razítko školy

OBSAH

1	Identifikační údaje.....	1
2	Charakteristika školy.....	2
2.1	Koncepce školy.....	2
2.2	Historie školy.....	2
2.3	Školní projekty SZŠ.....	4
2.4	Autoevaluace školy.....	6
3	Charakteristika vzdělávacího programu.....	7
3.1	Identifikační údaje oboru.....	7
3.2	Podmínky realizace ŠVP.....	7
3.3	Spolupráce se sociálními partnery.....	8
3.4	Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a nadaných žáků.....	8
3.5	Organizace výuky.....	11
3.6	Profil absolventa.....	14
3.6.1	Klíčové kompetence absolventa.....	15
3.6.2	Odborné kompetence absolventa.....	17
3.7	Začlenění průřezových témat do vzdělávání.....	18
3.7.1	Občan v demokratické společnosti.....	18
3.7.2	Člověk a životní prostředí.....	18
3.7.3	Člověk a svět práce.....	20
3.7.4	Informační a komunikační technologie.....	20
4	Učební plány.....	22
4.1	Přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP.....	22
4.2	Ročníkový učební plán.....	23
5	Učební osnovy.....	25
5.1	Jazykové vzdělávání; Estetické vzdělávání.....	25
5.1.1	Český jazyk a literatura.....	27
5.2	Cizí jazyk.....	34
5.2.1	Anglický jazyk.....	37
5.2.2	Německý jazyk.....	41
5.3	Společenskovědní vzdělávání.....	47
5.3.1	Dějepis.....	48
5.3.2	Občanská nauka.....	53
5.4	Přírodovědné vzdělávání.....	60
5.4.1	Fyzika.....	61
5.4.2	Chemie.....	70

5.4.3	Biologie a ekologie	81
5.5	Matematické vzdělávání	87
5.5.1	Matematika.....	88
5.6	Vzdělávání pro zdraví	93
5.6.1	První pomoc	94
5.6.2	Tělesná výchova.....	100
5.7	Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	113
5.7.1	Informační a komunikační technologie.....	114
5.8	Ekonomické vzdělávání	123
5.8.1.1	Ekonomika	124
5.9	Obory základu poskytování nutriční péče.....	130
5.9.1	Somatologie	131
5.9.2	Odborná latinská terminologie.....	137
5.9.3	Biochemie	141
5.9.4	Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	145
5.9.5	Klinická dietologie	149
5.9.6	Léčebná výživa	158
5.9.7	Základy ošetrovatelství	165
5.10	Nutriční obory.....	169
5.10.1	Potravinářská chemie	170
5.10.2	Poživatiny.....	173
5.10.3	Zdravověda.....	180
5.11	Nutriční péče	185
5.11.1	Příprava pokrmů.....	186
5.11.2	Příprava léčebné výživy	192
5.11.3	Nutriční péče	196
5.12	Sociální a další související obory	202
5.12.1	Základy psychologie a komunikace	203
5.12.2	Základy administrativy stravovacího provozu	208

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Předkladatel:

Název školy	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Ostrava, příspěvková organizace
REDIZO	600020070
IČ	00600920
Adresa školy	Jeremenkova 754/2, 703 00 Ostrava
Ředitel	RNDr. Jana Foltýnová, Ph.D.
Hlavní koordinátor	PhDr. Dagmar Kovářů
Kontakty	dagmar.kovaru@zdrav-ova.cz
Telefon	595 693 625
e-mail	sekretariat@zdrav-ova.cz
www	www.zdrav-ova.cz

Zřizovatel:

Název	Moravskoslezský kraj
IČ	70890692
Adresa	28. října 117, 702 18 Ostrava
www	www.msk.cz

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

„Ze všech lásek nejupřímnější je láska k jídlu.“

GEORGE BERNARD SHAW

2.1 Koncepce školy

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická v Ostravě svou nabídkou studijních oborů a vzdělávacích programů patří ke školám, které mají výjimečné postavení v rámci škol v Moravskoslezském kraji. Je školou s tradicí, která zavazuje současné i budoucí žáky, studenty i zaměstnance školy, aby byli důstojnými nástupci svých předchůdců, z nichž mnozí se stali uznávanými odborníky ve své profesi. Mnozí z nich mají své vlastní laboratoře nebo se stali vedoucími pracovníky v nemocnicích, popř. v dalších zdravotnických a sociálních zařízeních. Naši absolventi mají pevné místo na trhu práce.

V současné době studují žáci střední školy v denní a dálkové formě vzdělávání studijní obor Zdravotnický asistent a pouze v denní formě vzdělávání studijní obory Asistent zubního technika, Nutriční asistent, Laboratorní asistent a Zdravotnické lyceum. Na vyšší odborné škole máme v denní i kombinované formě vzdělávání vzdělávací programy Diplomovaná všeobecná sestra, Diplomovaný nutriční terapeut, Diplomovaný farmaceutický asistent, Diplomovaná dentální hygienistka a pouze v denní formě vzdělávání vzdělávací program Diplomovaný zubní technik. Spojení střední zdravotnické školy a vyšší odborné školy zdravotnické umožňuje absolventům střední školy pokračovat ve studiu svého oboru a stát se diplomovaným specialistou, popř. si zvolit jiný vzdělávací program.

Škola disponuje moderně zařízenými multimediálními učebnami, posluchárnami, laboratořemi i odbornými učebnami, které svým vybavením splňují náročné požadavky pro vzdělávání budoucích pracovníků nelékařských povolání.

Při vzdělávání pracovníků nelékařských profesí je kladen hlavní důraz na rozvoj morálních i volných vlastností žáků a studentů školy, na jejich odborné znalosti a profesní dovednosti. V úzké spolupráci se sociálními partnery v návaznosti na potřeby praxe dochází ke změnám školního vzdělávacího programu.

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Ostrava žije nejen studiem, ale organizujeme také celou řadu sportovních, vědomostních a dovednostních soutěží, jazykových zájezdů, odborných stáží, vydáváme školní časopis a každoročně maturitní almanach. Zapojujeme se dlouhodobě do charitativní i osvětové činnosti.

Střední zdravotnická škola v Ostravě má podporu města i kraje, na jejichž území se nachází. Žáci, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci se podílejí na organizaci i realizaci mnoha projektů a akcí, pořádaných městem, Moravskoslezským krajem, popřípadě na celorepublikové úrovni. Oboustranně prospěšná spolupráce rozšiřuje spektrum činností školy, rozvíjí komunikační a sociální kompetence žáků v konkrétních situacích. Také spolupráce školy a městského obvodu Ostrava-Vítkovice je dlouholetá a trvalá.

2.2 Historie školy

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická v Ostravě je školou s bohatou a dlouhou historií. Škola byla založena v roce 1933 MUDr. Františkem Pachnerem, jako ošetrovatelská škola pro porodní asistentky. V roce 1936 vznikla zásluhou primáře MUDr. Raimunda Šrámka i ošetrovatelská škola pro sestry. Opodstatněnost vzniku ojedinělé zdravotnické vzdělávací instituce dokazuje i to, že škola nezanikla ani v těžkých letech druhé světové války, ani v období mnoha transformací školství a školských reforem.

V průběhu 80 let škola vzdělávala různé zdravotnické pracovníky, např. porodní asistentky, civilní ošetrovatelky, sociální pracovnice, ošetrovatelky, dětské a zdravotní sestry, rentgenologické asistenty, zdravotnické asistenty, zubní techniky, rehabilitační pracovníky, farmakologické laboranty, ženské sestry, fyzioterapeuty, ergoterapeuty, asistenty fyzioterapeuta, pěstounky a vychovatelky dětí, dietní sestry, zubní sestry, sanitární pracovnice a mnoho dalších také v odborných specializovaných kurzech.

Od roku 1990 dochází k poklesu tříd i oborů: rehabilitační pracovník se odstěhoval do nově získané budovy bývalé krajské politické školy v Ostravě a brzy nato zde vznikla nová střední zdravotnická škola, která v roce 1996 byla znovu sloučena s původní školou.

Škola v Ostravě-Vítkovicích získala pro výuku budovu bývalého internátu v Ostravě-Mariánských Horách, kde byly vybudovány učebny a laboratoře pro výuku farmaceutických laborantů i obnovujícího se oboru zdravotních laborantů.

V témže roce byl ustanoven ředitelem školy Mgr. Zbyněk Vavrečka, jehož jméno je nerozlučně spjato nejen s vybudováním moderních laboratoří na Klicperově ulici, ale také s modernizací vítkovické budovy školy a posléze také s modernizací budovy na ulici 1. máje. V roce 1991 získává škola právní subjektivitu s přímým řízením Ministerstvem zdravotnictví České republiky.

V současné době je již škola začleněna v soustavě vzdělávání pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a jejím zřizovatelem je Moravskoslezský kraj.

Od školního roku 1996/97 je škola zároveň vyšší odbornou školou zdravotnickou. V roce 2003 byla zahájena reforma zdravotnického školství, která se dotkla všech oborů na střední zdravotnické škole. Nově byl zaveden obor Zdravotnické lyceum, který připravuje žáky ke studiu na vyšších nebo vysokých školách zdravotnického zaměření.

V současné době jsou na naší škole vzdělávání žáci v těchto oborech:

Zdravotnický asistent

Původní obory Ošetřovatelka, Zdravotní sestra a Všeobecná sestra patří k nejstarším oborům na Střední zdravotnické škole v Ostravě. Obor Zdravotnický asistent má na této škole nejdelší tradici a bohatou historii. Na základě transformace zdravotnického školství v roce 2004 byly upraveny kompetence sester a nově vzniklých asistentů i název oboru Zdravotnického asistenta. Žáci oboru jsou připravováni pro výkon zdravotnického povolání ve všech typech zdravotnických zařízení, v ambulantní i lůžkové formě. Teoretické vyučování probíhá v moderních učebnách školy. Odborná profesní příprava je situována do školních odborných laboratoří, tzv. ošetřovatelských pokojů a na reálná oddělení nemocnic na území města Ostravy. Profesní dovednosti jsou prohlubovány v rámci souvislé odborné praxe probíhající na odborných pracovištích těchto nemocnic. Absolventi jsou zdravotnickými pracovníky, pracujícími pod odborným dohledem a jsou nepostradatelnými členy zdravotnického týmu. Uplatnění absolventů na trhu práce je velmi dobré. Od září 2018 je obor transformován na obor **Praktická sestra**.

Asistent zubního technika

Původní studijní obor Zubní laborant byl založen v roce 1951 krajským stomatologem MUDr. Josefem Melkou a okresním stomatologem MUDr. Václavem Kopcem. V roce 1991 po dohodě s Uníí zubních techniků získal v důsledku společenských a politických změn v tehdejší Československé republice nové kompetence a byl přejmenován na obor – Zubní technik. Pokračujícím oborem je dnes na střední škole čtyřletý obor Asistent zubního technika a na vyšší škole tříletý obor Diplomovaný zubní technik. Teoretické vyučování probíhá v moderních učebnách školy. Odborná profesní příprava probíhá ve školních odborných laboratořích pod vedením interních a externích pedagogů. Dále je doplněna o odbornou souvislou praxi, která probíhá v reálných podmínkách odborných stomatologických laboratoří celého Moravskoslezského kraje. V rámci odborné profesní přípravy jsou žáci seznamováni s nejnovějšími světovými poznatky, materiály a technologiemi v oboru. Absolventi jsou zdravotnickými pracovníky pracujícími pod odborným dohledem a jsou nepostradatelnými členy zdravotnického týmu. Uplatnění absolventů na trhu práce je velmi dobré.

Nutriční asistent

Původní obor Dietní sestra byl na Střední zdravotnické škole v Ostravě vyučován od roku 1996. Po reformě zdravotnického školství byl obor rozdělen dle kompetencí na středoškolský obor Nutriční asistent a obor vyšší zdravotnické školy Diplomovaný nutriční terapeut. V oboru Nutriční asistent jsou vzděláváni kvalifikovaní pracovníci v oblasti výživy. Teoretická výuka probíhá v moderních učebnách školy. Odborná profesní příprava je situována do školních odborných laboratoří - kuchyněk. Po získání základních vědomostí a dovedností v oboru pokračuje ve stravovacích provozech zdravotnických a sociálních zařízení. Profesní dovednosti jsou prohlubovány v rámci souvislé odborné praxe, probíhající na odborných pracovištích celého Moravskoslezského kraje. Absolventi jsou zdravotnickými pracovníky pracujícími pod odborným dohledem a jsou nepostradatelnými členy zdravotnického týmu. Uplatnění absolventů na trhu práce je velmi dobré.

Laboratorní asistent

Původní studijní obor Zdravotní laborant byl na Střední zdravotnické škole v Ostravě vyučován od roku 1951. Po reformě zdravotnického školství byly upraveny kompetence laborantů i název oboru na Laboratorního asistenta. Pracovníci tohoto oboru zpracovávají a vyhodnocují vzorky biologického materiálu. Teoretická výuka probíhá v moderních učebnách školy. Odborná profesní příprava je situována do školních laboratoří a odborných laboratoří klinické biochemie, hematologie, histologie, mikrobiologie, imunologie a epidemiologie zdravotnických zařízení

města Ostravy. Profesní dovednosti jsou prohlubovány v rámci souvislé odborné praxe, která probíhá na odborných pracovištích celého Moravskoslezského kraje i celé České republiky. Absolventi jsou zdravotnickými pracovníky pracujícími pod odborným dohledem a jsou nepostradatelnými členy zdravotnického týmu. Uplatnění absolventů na trhu práce je velmi dobré.

Zdravotnické lyceum

V roce 2005 byl mezi obory Střední zdravotnické školy v Ostravě zařazen obor Zdravotnické lyceum. Žáci, kteří jsou vzdělávání podle tohoto programu, jsou připravováni ke studiu všech oborů na lékařských fakultách a vyšších zdravotnických školách, dále na zdravotně-sociálních fakultách, sociálních fakultách, případně na jiných příbuzných oborech vysokých a vyšších škol. Žáci jsou vzdělávání tak, aby získali vědomosti, dovednosti a návyky, potřebné nejen pro terciární vzdělávání, ale i vzdělávání celoživotní. Absolventi nejsou zdravotnickými pracovníky a předpokládá se, že budou pokračovat ve vzdělání na vyšších odborných nebo vysokých školách.

Ošetřovatel

Od roku 2018 byl mezi obory Střední zdravotnické školy v Ostravě zařazen i učební obor Ošetřovatel. Během tříletého studia jsou žáci připravováni pro práci zdravotnických pracovníků, kteří budou poskytovat základní a specializovanou ošetřovatelskou péči v rámci ošetřovatelského procesu pod odborným dohledem všeobecné sestry, dětské sestry, porodní asistentky a radiologického asistenta. Vzdělávání se proto zaměřuje zejména na zvládnutí ošetřovatelských výkonů a postupů a na vytváření žádoucích profesních postojů, návyků a dalších osobnostních kvalit zdravotnického pracovníka. Absolvent má uplatnění ve zdravotnických zařízeních a sociálních zařízeních, zejména v nemocnicích nebo ošetřovatelských centrech, v domácí ošetřovatelské péči, v léčebnách dlouhodobě nemocných, v ústavech sociální péče, ve stacionářích pro osoby se zdravotním postižením, v zařízeních pro seniory a v hospicích.

Masér ve zdravotnictví

V roce 2020 je nově mezi obory Střední zdravotnické školy v Ostravě zařazen tento obor. Je připomenutím doby, kdy byli na naší vyšší zdravotnické škole vzdělávání Diplomovaní fyzioterapeuti a Diplomovaní ergoterapeuti. Otevření oboru Masér ve zdravotnictví je alespoň malou satisfakcí za ztrátu těchto zajímavých oborů v důsledku transformace zdravotnického vzdělávání.

2.3 Školní projekty SZŠ

Nedílnou součástí vzdělávání budoucích zdravotnických pracovníků je rozvíjení jejich osobnosti především v oblasti sociální inteligence, empatie a ochoty pomoci. K tomu významnou měrou přispívají dobročinné a edukativní aktivity, do kterých je v průběhu studia více či méně zapojen každý žák. Přidanou hodnotou je kontakt s lidmi - reálnými pacienty, klienty, dětmi, seniory, handicapovanými. Naše škola je velmi vstřícná ke každé žádosti o pomoc, ať už se jedná o finance, hmotnou pomoc nebo pomocné činnosti. A nejen to. V průběhu školního roku sama aktivně pořádá celou řadu akcí pro laickou i odbornou veřejnost se snahou udělat dobrou věc, zapojit žáky a v neposlední řadě dát o sobě vědět. Zapojeny jsou všechny obory střední i vyšší školy. Následující výčet je jen malou ukázkou variability aktivit nad rámec povinné části edukačního procesu:

Zdravý úsměv neboli

Edukační projekt pro MŠ a ZŠ

Cílem projektu je hravou formou naučit děti správným návykům dentální hygieny, zdravému stravování a apelovat na význam prevence v těchto oblastech. Zaměřením projektu je také odbourávání strachu z návštěvy ordinace zubního lékaře. Každoročně je takto osloveno několik desítek dětí z Ostravy a blízkého okolí.

Zdravé děti – šťastní rodiče

Edukační projekt pro MŠ a ZŠ

Také tento projekt se prostřednictvím her zaměřuje na děti z mateřských škol a prvních a druhých tříd základních škol. Pomocí hrané pohádky naši žáci učí děti správnou skladbu jídelníčku se zaměřením na prevenci obezity. Některé pohádky se zaměřují také na správné stolování. Děti si i zacvičí, zasoutěží a získají diplom nebo malý dárek. Rovněž tato edukační aktivita má již několikaletou tradici.

Zdraví do školek a škol

Edukační projekt pro MŠ

Cílem projektu je přiblížit dětem všechny oblasti zdravotnictví. Pomocí edukačních programů a her se děti seznámí s průběhem návštěvy u lékaře, některých vyšetření, ale také s významem očkování, aby neměly ostych a strach z nemocničního prostředí.

To dám

Projekt první pomoci pro žáky 2. stupně ZŠ

Metodou zážitku a praktickým nácvikem jsou žákům předávány aktuální informace a odborné dovednosti v oblasti první pomoci. Komplexní pojetí této tematiky, včetně zdůraznění významu bezpečí zachránce, rozšiřuje řady potencionálních zachránců o děti staršího školního věku. Projekt je realizován od roku 2016 a stále je o něj ze strany základních škol velký zájem.

Sbírková činnost

Tato oblast umožňuje i těm nejpasivnějším žákům vykonat dobrý skutek. Není nic jednoduššího než finančně či věcně přispět, ať už se jedná o lidi, nebo zvířata. Žáci buď organizují sbírky věcných darů na půdě školy, nebo jsou v rámci celorepublikových akcí aktivní také v ulicích města Ostravy. Namátkou například:

- „Bílá pastelka“ - podporuje nevidomé a slabozraké;
- „Sluníčkový den“ - výtěžek slouží k nákupu speciálních rehabilitačních pomůcek pro děti s těžkým handicapem;
- „Tříkrálová sbírka“ - podporuje projekty Charity Ostrava;
- „Květinkový den“ - pořádáný Ligou proti rakovině pro prevenci onkologických onemocnění;
- Potravinové sbírky pod záštitou města Ostravy nebo Charity Ostrava;
- Sbírky ošacení pro charitativní organizace;
- Sbírka pomůcek a krmiva pro Útulek pro zvířata v Ostravě – Třebovicích.

Dobrovolnická činnost

Žáci naší školy se zapojují nejen do zmiňovaných sbírek, ale navštěvují domovy pro seniory, dětská oddělení nemocnic či zařízení pro zdravotně znevýhodněné. Zde pomáhají při různých sportovních a společenských akcích, především s jejich organizací. Také dělají společnost pacientům a klientům, asistenty a rozhodčí při sportovních aktivitách a podobně. Tato forma pomoci je mezi našimi žáky velmi oblíbená.

Den zdraví

Každoročně je u příležitosti Světového dne zdraví pořádán na naší škole „Den zdraví“. Je to již tradice. Vždy je určen pro širokou veřejnost, v posledních letech dětem z mateřských škol a prvního stupně základních škol. Děti se v prostředí naší školy aktivně zapojují do jednotlivých programových bloků zaměřených na oblast prevence a upevňování zdraví. Spolu se svým plyšovým kamarádem plní úkoly na jednotlivých stanovištích, která simulují různá nemocniční oddělení. Prohlédnout si mohou i plně vybavený vůz Rychlé záchranné služby. Po splnění všech úkolů si dítě domů odnáší zaslouženou odměnu. Program je zaměřen na prevenci úrazů, popálenin, pozření léků u dětí, zdravý životní styl, zdravou stravu a přiměřený pohyb.

Druhým typem programu „Dne zdraví“, jenž je určen přímo pro naše žáky a studenty, je turisticky zaměřená aktivita spojená s poznáváním krás našeho regionu.

Vánoční a Mikulášské besídky

Cílem těchto aktivit je v době adventu navodit vánoční atmosféru především dětem, hospitalizovaným v nemocnici, zmírnit jejich stesk po domově a potěšit je. Žáci všech oborů si pro malé pacienty připravují vánoční besídky a malé dárky. Také děti zaměstnanců naší školy pravidelně navštěvuje Mikuláš s čertem i anděly.

Setkávání se seniory

Žáci a studenti navštěvují zařízení sociální péče a kluby seniorů, kde se osobně setkávají s klienty. Dělají jim společnost, předčítají z knih, ale také přednášejí odborná témata dle zaměření studovaného oboru. Mezigenerační setkání jsou vždy velmi obohacující pro obě strany, nechybí humor a radost. Někteří žáci a studenti přednášejí také v Univerzitě třetího věku, která vzdělává seniory na naší škole již mnoho let.

Zájmové aktivity pro žáky zdravotnické školy

Kroužek první pomoci

Na naší škole probíhá jednou týdně v odpoledních hodinách kroužek První pomoci, ve kterém si žáci ověřují v modelových situacích dovednosti z vyučovacích hodin První pomoci. Každoročně se účastní celostátních i mezinárodních soutěží a často se domů vracejí s diplomy a medailemi.

Soutěže v odbornosti

Cennou zkušeností jsou pro vybrané žáky soutěže v odborných dovednostech jejich budoucí profese. Některé jsou na regionální úrovni a některé dokonce celorepublikové, záleží na domluvě oborových komisí a počtu škol, které daný obor vzdělávají. Poměření sil, výlet na jinou „zdravku“, navázání nových kontaktů a přátelství jsou příjemným zpestřením školního roku.

Středisko volného času

V rámci Školního akčního plánu bylo ve škole zřízeno „Středisko volného času“, které chce žákům umožnit v prostorách školy trávit volný čas a zažít neformální setkání se svými učiteli. Několikrát do roka jsou vypsána témata setkání, na která se žáci mohou přihlásit. Jde především o kreativní činnosti, ale také o relaxační techniky a sportovní soutěže. Zkrátka, jsme škola, ve které to žije.

2.4 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy je sebereflexí dle vytvořených kritérií a stanovených oblastí. Poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni dosažení stanovených cílů. Výstupem celého procesu je sebehodnotící zpráva analytického charakteru, která poukazuje na úspěchy i nezdary.

Dle zákonné normy je povinností ředitele školy zprávu pravidelně vypracovávat a informovat zaměstnance školy i veřejnost o výsledcích a kvalitě edukačního procesu. V případě zjištění neuspokojivých výsledků je škola povinna vytvořit a aplikovat nástroje, které nutně povedou ke zvýšení kvality vzdělávání.

Pro oblast autoevaluace jsou stanoveny tyto oblasti:

- řízení školy;
- podmínky ke vzdělávání;
- průběh vzdělávání;
- výsledky vzdělávání;
- klima a kultura školy;
- úroveň výsledků činnosti.

Součástí celého autoevaluačního procesu školy je také zaměření na personální zdroje, především na další vzdělávání pedagogických pracovníků, ale i nepedagogických, kteří jsou důležitou součástí školy při vytváření a zajištění vize, krátkodobé i dlouhodobé strategie vzdělávací instituce s orientací na nelékařské profese. Veškeré konkrétní údaje jsou zpracovávány každoročně ředitelkou školy ve Výroční zprávě, která se opírá o výsledky vlastního hodnocení za příslušný školní rok, dále pak ve Zprávě o hospodaření školy.

Autoevaluace je nikdy nekončícím procesem, neboť je nezbytnou podmínkou pro další rozvoj. Sebereflexe a analýza kvality edukačního procesu jsou součástí celé řady projektů, podkladem pro zpracování rozpočtu školy, podmínkou vypracování školního akčního plánu, který je úzce spjat s krajským akčním plánem. Nejen požadavky zřizovatele, ale také vlastní zájmy jsou motivací pro sebehodnotící aktivity.

3 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Identifikační údaje oboru

Název oboru	Nutriční asistent
Kód	53-41-M/02
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka studia	4 roky
Forma studia	denní forma vzdělávání
Platnost od	1. 9. 2020

3.2 Podmínky realizace ŠVP

Materiální podmínky

Vybavení školy pomůckami a technikou pro výuku je velmi bohaté, jak pro teoretické tak pro praktické vyučování. Naše škola disponuje třemi moderními učebnami výpočetní techniky. Dále je k dispozici jedna jazyková učebna, ve které je potřebná audiotechnika, počítač a dataprojektor. Škola má také multimediální učebny, vybavené počítačem, projektorem a audiotechnikou, dále učebny s interaktivní tabulí nebo vizualizéry. Dále pak moderně vybavenou odbornou učebnu první pomoci s interaktivním modelem pro imitaci první pomoci. Škola má i jedno mobilní pracoviště sestávající z projektoru a notebooku, které slouží pro výuku odborných předmětů a prezentace mimo budovu školy. K výuce slouží také učebny, vybavené velkým LCD televizorem a DVD přehrávačem. Další DVD přehrávač s televizorem je v tělocvičně, včetně kvalitní audiotechniky. Škola má také dva servery (pro každou budovu jeden) sloužící jako webserver a fileserv – každý žák i učitel mají k dispozici svůj vlastní účet. Připojení školy je v současné době zajištěno pomocí wifi synchronní garantovanou linkou s rychlostí 8Mbit. Škola využívá ke komunikaci s vnějším okolím webových stránek a facebooku.

Materiální podmínky pro odborné vzdělávání v oboru nutriční asistent

Odborné vzdělávání má teoreticko-praktický charakter a jeho výuka je realizována jednak v odborných učebnách ve škole, jednak formou praktického vyučování na smluvních pracovištích zdravotnických a sociálních zařízení a formou souvislé odborné praxe, také na smluvních zdravotnických a sociálních pracovištích. Výuka teoreticko-praktických předmětů je ve škole realizována v odborných učebnách (laboratorní kuchyně), které jsou vybaveny pomůckami pro osvojování odborných činností, vycházejících z odborných kompetencí Nutričního asistenta. V každé ze dvou odborných učeben, je 12 základních pracovních míst pro žáky. Všechny učebny jsou nadstandardně vybaveny a zařízeny tak, aby simulovaly malý stravovací provoz, včetně skladovacích prostor a oddílu pro administrativní činnosti, včetně PC se speciálními softwary pro zajištění stravovacího provozu. Odborné učebny jsou vybaveny pomůckami v souladu s požadavky BOZP a umožňují realizaci skupinové výuky i individuální práce žáků.

Personální podmínky

Odbornou výuku zajišťují interní a externí vyučující, kteří splňují odborné i pedagogické kvalifikační předpoklady dané platnými právními předpisy. Realizují školní vzdělávací program v plném rozsahu. Vyučující splňují i další kvalifikační předpoklady nutné k výkonu náročných pedagogických činností. V rámci celoživotního vzdělávání musí usilovat o průběžné obnovování osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu podle § 67 a § 93 zákona 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, aby byli stále oprávněni vést odborné vyučování ve zdravotnickém zařízení. Všichni vyučující jsou pravidelně proškolení v BOZP a PO v souladu s platnými právními předpisy. Školení zajišťuje odpovědný zaměstnanec školy. Všichni pracovníci školy jsou vyškoleni v základech poskytování první pomoci.

3.3 Spolupráce se sociálními partnery

Seznam sociálních partnerů je na naší škole opravdu dlouhý. Důvodem je jak množství oborů, které jsou ve škole vyučovány, tak skutečnost, že bez rozsáhlé a kvalitní spolupráce s těmito partnery, by vzdělávání našich žáků nebylo úplné. Velkou výhodou pro absolventy našich studijních oborů je vysoká poptávka zaměstnavatelů po jejich odbornosti. Dá se tedy říci, a naše interní sledování to potvrzuje, že pokud náš absolvent stojí o práci ve svém oboru, určitě ji získá. Většinou však absolventi po maturitě pokračují v dalším studiu, a to především ve zdravotnických a sociálních oborech.

Každý obor má své sociální partnery, přesto se samozřejmě ti největší objeví v seznamu více oborů. Pro obor nutriční asistent je tento seznam relativně dlouhý, protože v rámci jednoho zařízení pracují nižší počty nutričních terapeutů, a tudíž nelze umístit větší skupiny žáků na jedno pracoviště. Rovněž specifika Oddělení léčebné výživy a stravování jednotlivých typů zařízení vyžadují, aby žáci v průběhu studia prošli několikaletými provozy. Ve zdravotnických, sociálních a školských zařízeních probíhá především výuka předmětu Nutriční péče, dále pak Odborná praxe. Náplní výuky těchto předmětů je především nácvik odborných dovedností v reálných podmínkách zdravotnické praxe, pod vedením učitelky odborných předmětů nebo registrovaného nutričního terapeuta - pracovníka daného zařízení. Jedině takto lze skloubit teoretické znalosti našich žáků s požadavky praxe. Naši sociální partneři přistupují k požadavkům na výuku těchto předmětů velmi zodpovědně, proto se na ně můžeme spolehnout při této náročné činnosti.

V předmětu Odborná praxe, který je zařazen jako souvislý čtyřtýdenní blok do výuky třetího ročníku, bychom se bez dokonalé spolupráce s jednotlivými pracovišti neobešli vůbec. Zde leží břemeno odpovědnosti za naše žáky, kteří jsou rozděleni na odborná pracoviště po celou dobu praxe, především na pověřeném pracovníkovi zařízení. Odborná učitelka vykonává především činnost kontrolní a konzultační. Odborná praxe je velmi důležitou součástí vzdělávání, a bez jejího absolvování a odborného vedení, bychom nebyli schopni garantovat kvalitu našich absolventů. Za to patří všem našim sociálním partnerům, i těm nejmenovaným, velký dík.

Vybraní sociální partneři oboru nutriční asistent

- Městská nemocnice Ostrava, příspěvková organizace, Nemocniční 20, Ostrava;
- Fakultní nemocnice Ostrava, 17. listopadu 1790, Ostrava;
- Vítkovická nemocnice a. s., Zalužanského 1192/15, Ostrava;
- Domov pro seniory Čujkovova, Ostrava-Zábřeh, p. o., Čujkovova 25, Ostrava;
- Domov pro seniory Sluníčko, p. o., Syllabova 19, Ostrava;
- Domov pro seniory Korýtko, Petruškova 6, Ostrava;
- Mateřská škola Klimkovice, p. o., 28. října 89, Klimkovice;
- Charita Ostrava, Hospic sv. Lukáše, Charvátská 8, Ostrava;
- Střední škola společného stravování Ostrava-Hrabůvka, p. o. Krakovská 1095, Ostrava;
- Bílovecká nemocnice a. s., Bílovec;
- Domov pro seniory Frýdek - Místek, 28 října 2155, Frýdek – Místek;
- Fontána, p. o., Domov pro osoby se zdravotním postižením, Celní 3, Hlučín;
- Psychiatrická léčebna Opava, Olomoucká 88, Opava;
- Slezská nemocnice v Opavě, p. o., Olomoucká 86, Opava;
- Zařízení školního stravování Matiční Dům, Opava, Rybí trh 7-8, p. o., Opava;
- Nemocnice s poliklinikou Havířov, p. o., Dělnická 1132/24, Havířov.

Výčet není konečný, smlouvy jsou uzavírány i s jinými pracovišti dle potřeb školy.

3.4 Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a nadaných žáků

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona (ŠZ). Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně lze uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení a nemají normovanou finanční náročnost. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně může škola nebo školské zařízení uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ) a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví příloha č. 1 Vyhlášky č.

27/2016 Sb. (dále jen vyhláška). Různé druhy nebo stupně podpůrných opatření lze kombinovat za podmínek daných ŠZ a vyhláškou.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zajištění odborného vzdělání všech žáků tvoří RVP pro jednotlivé obory vzdělání, na jejichž základě mají školy zpracovávat ŠVP. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP a IVP zpracovává škola.

Při poskytování podpůrných opatření je možné zohlednit také § 67 odst. 2 ŠZ, který uvádí, že ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. Žák uvedený v § 16 odst. 9 ŠZ může být uvolněn (nebo nemusí být hodnocen) také z provádění některých činností, ovšem nemůže být uvolněn z předmětu, který je rozhodující pro odborné zaměření absolventa. To znamená, že žák nemůže být uvolněn z odborných teoretických i praktických předmětů (tj. příslušných odborných výcviků, cvičení, učební a odborné praxe) nezbytných pro dosažení odborných kompetencí a výsledků vzdělávání vymezených příslušným RVP a ŠVP, z předmětů nebo obsahových částí propedeuticky nezbytných pro odborné vzdělávání a pro získání požadovaných gramotností, nebo předmětů a obsahových částí, které jsou součástí maturitní zkoušky. V případě potřeby škola nabídne žákovi taková podpůrná opatření, která mu umožní zvládnout odborné vzdělávání v celém rozsahu a úspěšně vykonat maturitní zkoušku (úpravu podmínek závěrečné a maturitní zkoušky pro žáky se ŠVP stanoví příslušné prováděcí předpisy vč. Vyhlášky č. 27/2016 Sb.). Žákovi, který nemůže zvládnout vzdělávání v daném oboru vzdělání z vážných zdravotních nebo jiných důvodů, škola nabídne po poradě se ŠPZ a zástupci nezletilého žáka, popř. s jinými institucemi, jiný, pro něj vhodnější obor vzdělání (tato nabídka je učiněna žákovi včas, jakmile škola zjistí závažné překážky ve vzdělávání žáka v daném oboru vzdělání).

Nezbytným předpokladem pro přijetí ke vzdělávání a zvládnutí požadavků na odborné vzdělání v jednotlivých oborech je splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání na střední zdravotnické škole. Požadavky na zdravotní způsobilost uchazečů o vzdělávání na střední škole jsou stanoveny v příloze k Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Žákům mohou být poskytnuty podle jejich potřeb a na doporučení ŠPZ i další druhy podpůrných opatření, např. využití asistenta pedagoga, speciálního pedagoga a dalších odborníků (tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící aj.), poskytnutí kompenzačních pomůcek a speciálních didaktických prostředků, úprava materiálních a organizačních podmínek výuky nebo úprava podmínek přijímání a ukončování vzdělávání. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická intervence nebo pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v příloze č. 1 k vyhlášce. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována nad rámec časové dotace stanovené RVP.

Podle potřeb žáků lze zvolit odlišnou délku vyučovací hodiny, pokud to umožňuje RVP (§ 26 odst. 1b) ŠZ). Ve výjimečných případech může ředitel školy vzdělávání prodloužit, nejvýše však o 2 školní roky (§ 16 odst. 2b) ŠZ).

Systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadané

1. Pravidla, postup tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP – PLPP vypracovává výchovná poradkyně v úzké spolupráci s třídním učitelem, s vyučujícími dotčených předmětů, se zákonnými zástupci nezletilého žáka, případně s žákem zletilým. Výchovná poradkyně ve spolupráci s třídním učitelem zpracuje obecnou část PLPP, stanoví podpůrná opatření 1. stupně, která podpoří žáka v oblastech, kde je to potřeba. Vyučující dotčených předmětů zpracují podpůrná opatření stanovená v PLPP do svých předmětů, upřesní jak efektivně realizovat PLPP. Po zpracování je PLPP předložen zákonným zástupcům nezletilého žáka, případně žákovi zletilému k podpisu. Žák je seznámen s PLPP, jeho realizací i dobou uplatňování. PLPP je stanoven na dobu tří měsíců. Po uplynutí platnosti PLPP dochází k vyhodnocování fungování plánu. Pokud již není plán potřeba, ukončí se uplatňování podpůrných opatření. Pokud je potřeba, prodlouží se PLPP o další tři měsíce. Pokud se jeví uplatňovaná podpůrná opatření 1. stupně jako nedostatečná, konzultuje tuto skutečnost výchovná poradkyně se zákonnými zástupci nezletilého žáka, případně s žákem zletilým. Žák je indikován k péči ŠPZ dle individuálních potřeb. Výchovná poradkyně ve spolupráci s třídním učitelem zpracuje „Zprávu střední školy“ pro ŠPZ. Tuto zprávu zpracuje na základě písemného souhlasu zákonného zástupce nezletilého žáka, případně souhlasu žáka zletilého. ŠPZ vypracuje doporučení pro práci s žákem se ŠVP. Stanoví podpůrná opatření 2. – 5. stupně. Doporučení je poskytnuto škole, která následně realizuje podpůrná opatření dle specifikace ŠPZ na základě písemného souhlasu zákonných zástupců nezletilého žáka, případně písemného souhlasu žáka zletilého.

2. Pravidla, postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP pro žáky se SVP – IVP se vypracovává na základě doporučení ŠPZ. Ředitel školy může IVP povolit i žákům v mimořádné situaci (těhotenství, rodičovství, zdravotní potíže). Zákonní zástupci nezletilého žáka nebo zletilý žák zažádá o vypracování IVP ředitele školy. Pokud ředitelka školy žádost schválí, vypracuje IVP výchovná poradkyně v úzké spolupráci s třídním učitelem, s vyučujícími dotčených předmětů, se zákonnými zástupci nezletilého žáka, případně s žákem zletilým. Výchovná poradkyně ve spolupráci s třídním učitelem zpracuje obecnou část IVP, zpracuje podpůrná opatření 2. – 5. stupně, která podpoří žáka v oblastech, kde je to potřeba. Vyučující dotčených předmětů zpracují podpůrná opatření 2. – 5. stupně stanovená v IVP do svých předmětů, upřesní jak efektivně realizovat IVP. Po zpracování je IVP předložen zákonným zástupcům nezletilého žáka, případně žákovi zletilému k podpisu. Žák je seznámen s IVP, jeho realizací i dobou uplatňování. IVP se vypracovává na každý školní rok, případně na každé pololetí znovu. Doba uplatňování IVP je stanovena ŠPZ. Během uplatňování IVP výchovná poradkyně hodnotí fungování podpůrných opatření stanovených v IVP, konzultuje fungování IVP se ŠPZ, vyučujícími se zákonnými zástupci nezletilého žáka, se žákem.
3. **Systém práce s žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí nebo z odlišného sociálně - kulturního prostředí** – škola realizuje podpůrná opatření ve spolupráci s ŠPZ. V rámci podpůrných opatření je možné zapůjčení učebnic pro příslušný ročník, umožnit zdarma kopírovat materiály pro výuku, zapůjčení ochranných pomůcek zdarma. Vyučující respektují sociálně – kulturní odlišnosti, pokud nejsou v rozporu se školním řádem, s pravidly BOZP. Žáci používají ochranné pomůcky souladu s laboratorním řádem dané laboratoře či odborné učebny, a v souladu s pravidly BOZP stanovených na pracovištích, kde žáci vykonávají odbornou praxi.

Vzdělávání žáků se SVP koordinuje výchovná poradkyně. Sleduje využívání a vyhodnocování poskytovaných podpůrných opatření, komunikuje se ŠPZ, s žáky a rodiči nezletilých žáků. Spolupracuje s dalšími pracovníky školy (např. s třídními učiteli, učiteli příslušných vyučovacích předmětů, s vyučujícími praktického vyučování, s asistenty pedagoga, apod.). Za spolupráci se ŠPZ v případě poskytování podpůrných opatření druhého a vyšších stupňů odpovídá výchovná poradkyně. Za péči o nadané a mimořádně nadané žáky odpovídá výchovná poradkyně.

Pro dosažení úspěšnosti při vzdělávání žáků se speciálním vzdělávacími potřebami je potřeba:

- povzbuzovat žáky při případných neúspěších a posilovat jejich motivaci k učení;
- uplatňovat formativní hodnocení žáků;
- poskytovat pomoc při osvojování si vhodných učebních způsobů a postupů se zřetelem k individuálním obtížím jednotlivců;
- věnovat pozornost začleňování těchto žáků do běžného kolektivu a vytváření pozitivního klimatu ve třídě a ve škole;
- spolupracovat s odbornými institucemi, tj. se ŠPZ a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby také s odborníky mimo oblast školství (lékaři, pracovníky z oblasti sociálně právní ochrany žáka apod.);
- spolupracovat s dalšími sociálními partnery školy, zejména s rodiči žáků (jak žáků se SVP při řešení individuálních zdravotních či učebních obtíží žáků, tak s ostatními rodiči) a také se základními školami, ve kterých žáci plnili povinnou školní docházku (zjistit, jaká podpora byla žákovi poskytována na základní škole);
- spolupracovat se zaměstnavateli při zajišťování praktické části přípravy na povolání (odborného výcviku, učební a odborné praxe) nebo při hledání možností prvního pracovního uplatnění absolventů se zdravotním postižením; je vhodné seznámit zaměstnavatele, u něhož se bude realizovat praktická výuka žáků se SVP, a zejména vyučujícího dané skupiny se specifiky vzdělávání těchto žáků a přístupu k nim;
- realizovat další vzdělávání učitelů všech předmětů zaměřené na vzdělávání žáků se SVP (i žáků nadaných a mimořádně nadaných) a uplatňování adekvátních metod a forem výuky, hodnocení a komunikace s těmito žáky.

Vzdělávání žáků a studentů nadaných a mimořádně nadaných

Vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných a mimořádně nadaných se uskutečňuje v souladu s ustanoveními Zákona č. 561/2004 Sb. (ŠZ), ve znění pozdějších předpisů a Vyhlášky č. 27/2016 Sb. Za nadaného žáka a studenta se pro účely Vyhlášky č. 27/2016 sb. považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zařazení problematiky výchovy a vzdělání mimořádně nadaných žáků na SZŠ je velmi důležité. Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces, ve kterém se uplatňují metody pedagogické i psychologické. Jde především o pozorování žáka při školní práci, rozbor jeho studijních výsledků, rozhovory s žákem a jeho rodiči.

Škála aktivit, kterými podporujeme rozvoj našich žáků je široká. Dává jim možnost uplatnit své nadání, znalosti a dovednosti, a podporuje zájem žáků vyniknout v jednotlivých oblastech prostřednictvím:

- soutěží ve zpěvu, recitaci, v poskytování první pomoci, v jazyce latinském, v literární tvorbě;
- účasti v odborných soutěžích a olympiádách (První pomoc, Psychologická olympiáda, apod.);
- účasti na zahraničních stážích v rámci projektu Erasmus+;
- reprezentace školy v oblasti znalostní (např. matematika, dějepis, literatura);
- sportovních soutěží;
- realizace výzdoby školy;
- prezentací s odbornou i všeobecně vzdělávací tematikou;
- aktivních výstupů na školní akademii;
- publikací ve školním časopisu.

Výsledky soutěží jsou dávány ve známost učitelům i spolužákům prostřednictvím nástěnek a školního časopisu, facebooku, školního webu. Žáci jsou odměňováni drobnými dárky a pochvalami ředitelky školy. Žáci, úspěšní ve studiu po celé čtyři roky, jsou odměněni motivační finanční částkou, kterou poskytuje SRPŠ.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifickým žakovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žakova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne. Pomoc při identifikaci a následné péči o mimořádně nadaného žáka mohou učitelům se souhlasem rodičů nebo zákonných zástupců žáka poskytnout poradenská centra pro vzdělávání mimořádně nadaných, která vznikla ve všech krajích ČR nebo v síti pedagogicko-psychologických poraden.

Specifika osobnosti mimořádně nadaných žáků

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky;
- problematický přístup k pravidlům školní práce;
- tendence k vytváření vlastních pravidel;
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli;
- vlastní pracovní tempo;
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu;
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu;
- rychlá orientace v učebních postupech;
- záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti se schopnostmi v oboru; přeceňování svých schopností u žáků s pohybovým nadáním;
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů;
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte;
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí.

Možné úpravy způsobů výuky mimořádně nadaných žáků

Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků by měl způsob výuky žáků vycházet důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciaci, příklady pedagogicko-organizačních úprav:

- individuální vzdělávací plány;
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů;
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů;
- účast ve výuce některých předmětů ve vyšším ročníku;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- přearazení do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku.

3.5 Organizace výuky

Studium je organizováno jako denní čtyřleté studium.

Podmínky pro přijetí ke vzdělávání

Přijímání ke studiu se řídí § 59, 60, 63, 16, 20, 70, zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podmínky zdravotní způsobilosti jsou stanoveny v nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných jsou dále upraveny vyhláškou MŠMT č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání a kvalifikace

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou, dle aktuálně platné zákonné úpravy. Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce.

Profilová část maturitní zkoušky:

- Klinická dietologie;
- Léčebná výživa;
- Zkouška z odborných předmětů (Nutriční péče, Základy administrativy stravovacího provozu, Příprava léčebné výživy) – praktická zkouška.

Popis celkového pojetí vzdělávání

Školní vzdělávací program Nutriční asistent si klade za cíl připravit žáky nejen na úspěšné pracovní uplatnění ve zdravotnických a sociálních zařízeních, ale i ke studiu na vyšších odborných školách, vysokých školách a univerzitách.

Vzdělávací program připravuje žáky pro práci středních zdravotnických pracovníků, kteří budou poskytovat specifickou ošetrovatelskou péči v rámci ošetrovatelského procesu, a to pod odborným dohledem nutričního terapeuta, popřípadě lékaře. Vzdělávání v profilové části se proto zaměřuje na zvládnutí vědomostí, činností a dovedností při zabezpečování nutričních potřeb, stejně tak osvojení profesních postojů a návyků. Absolventi tohoto oboru budou pracovat v oblasti pomáhajících profesí, které jsou svým zaměřením velmi náročné a hrozí zde velké riziko syndromu vyhoření. Výuka je proto koncipována tak, že ve všech předmětech je kladen velký důraz na formování osobnosti žáka, jeho pozitivní hodnotovou orientaci, mravní a charakterové vlastnosti a péči o vlastní zdraví.

V rámci naplňování klíčových kompetencí daných RVP, je zabezpečen široký rozvoj schopností žáků orientovat se v mnoha oblastech reálného života. Tím by měla být podpořena jejich schopnost pružně reagovat na vývoj v oboru a na trhu práce, a tím i na potřebu dále se vzdělávat a vytvářet obecnější kvalifikační předpoklady pro uplatnění v pracovním i občanském životě.

Školní vzdělávací program naší školy profiluje žáky prostřednictvím odborných předmětů: Somatologie, Odborná latinská terminologie, Biochemie, Epidemiologie a hygiena, Klinická dietologie, Léčebná výživa, Základy ošetrovatelství, Potravinářská chemie, Poživatiny, Zdravověda, Příprava pokrmů, Příprava léčebné výživy, Nutriční péče, Základy administrativy stravovacího provozu a Základy psychologie a komunikace.

Nedílnou součástí vzdělávání jsou samozřejmě všeobecně vzdělávací předměty, jako např. Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Německý jazyk, Matematika, Ekonomika, První pomoc, Dějepis a další. Za velmi důležitou považujeme konkurenceschopnost našich absolventů v zahraničí, proto je nabídka studia jazyků na naší škole dosti pestrá. Kromě jednoho povinného jazyka – anglický nebo německý, si žáci mohou vybrat ještě další jazyk, a to Anglický, Německý, Ruský nebo Španělský. Žáci se učí komunikovat v cizím jazyce v běžných životních i pracovních situacích. Dále nabízíme našim žákům výuku znakové řeči, a to v rámci nepovinného předmětu. Formování postojů a morálky žáků, jejich vedení ke zdravé asertivitě, kreativitě, flexibilitě, odpovědnosti a spolehlivosti a odpovědnosti za své zdraví je samozřejmou součástí přístupu všech vyučujících, ale i dalších zaměstnanců školy.

Mezi výukové metody patří nejčastěji frontální výuka s co největším využitím názornosti (obrazy, modely, audiovizuální technika), skupinová práce, metoda řízeného rozhovoru a diskuse. Pro upevnění všeobecných i profilových dovedností uplatňujeme i další aktivizační metody, jako je nácvik řešení modelových a profesních situací, metody inscenační a simulační (sociodrama, řešení konfliktů, veřejná prezentace), metody projektového vyučování nebo týmové práce. Vzhledem k požadavkům sociálních partnerů a trhu práce se kromě odborných znalostí a dovedností žáci učí pracovat v týmu, samostatně se učit a tvořit, aplikovat teoretické znalosti a odborné dovednosti v praxi, orientovat se v informacích a zpracovávat je, komunikovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování, a samostatně se rozhodovat a řešit problémy.

Realizace rozvoje klíčových a odborných kompetencí

Rozvíjení dovedností žáků jsme včlenili do výuky jednotlivých předmětů, a jsou součástí očekávaných výstupů v těchto předmětech. Rozvoj vybraných dílčích klíčových kompetencí vyhodnocují všichni učitelé a na základě společného závěru pokračují v cíleném rozvoji každého žáka. Rozvoj dovedností žáků probíhá také prostřednictvím školních i mimoškolních aktivit, např. školních výletech, olympiádách, soutěžích, exkurzích a kulturních představeních. Žákům nabízíme také účast na krátkodobých i dlouhodobých projektových úkolech, ve kterých jsou simulovány úkoly reálného života. Výrazný podíl na rozvoji klíčových a odborných kompetencí žáků má také praktické vyučování v odborných učebnách nebo v reálném pracovním prostředí smluvních pracovišť, kde probíhá také odborná praxe. Úroveň rozvoje klíčových kompetencí je výrazně podmíněna individuálními schopnostmi a osobnostními vlastnostmi jedince. Žáky se snažíme vybavit klíčovými kompetencemi na úrovni, která je pro ně dosažitelná.

Praktické vyučování

Nedílnou součástí studia je výuka praktických předmětů ve všech ročnících studia. V prvním a druhém ročníku se jedná především o předmět Příprava pokrmů, kdy formou cvičení v odborné učebně ve škole žáci připravují pokrmy, učí se normovat a tvořit receptury. Součástí cvičení je i vedení skladové evidence potravin a jejich nákup. V návaznosti na tento předmět je do čtvrtého ročníku zařazena Příprava léčebné výživy, kdy se věnují obdobným činnostem ve vazbě na dietní stravování a léčebnou výživu. Ve školních učebnách probíhá rovněž výuka předmětu Základy administrativy stravovacího provozu, kdy se žáci učí odborným dovednostem pomocí softwarů pro stravovací provozy, obdobně probíhá částečně i výuka předmětu Nutriční péče. V rámci tohoto předmětu jsou žáci pod vedením odborných učitelek – registrovaných nutričních terapeutek vzděláváni přímo na pracovištích sociálních, zdravotnických nebo školských zařízení. Výsledkem je způsobilost k výkonu povolání nutričního asistenta dle platných právních předpisů. Seznam pracovišť je součástí rámcové dohody mezi ředitelstvem školy a vedením zařízení. Stanovení konkrétních školních pracovišť je v kompetenci ředitele školy a vychází z nabídky zdravotnických, sociálních a školských zařízení v regionu.

Nedílnou součástí praktického vyučování je odborná praxe, která je zařazena do třetího ročníku v délce čtyř týdnů. Žáci ji vykonávají na vybraných pracovištích, která jsou smluvně zajištěna. Odborná praxe musí být vykonána v období školního roku. Po jejím ukončení je proveden rozbor výsledků žáků odbornou učitelkou, která má k dispozici výstupní hodnocení každého žáka nutriční terapeutkou nebo vedoucí stravovacího provozu. Samozřejmostí je sebereflexe žáků. Hodnocení Odborné praxe je součástí hodnocení předmětu Léčebná výživa ve třetím ročníku.

Způsob hodnocení

Hodnocení žáků probíhá především v souladu s aktuálně platným školním řádem, kde jsou přesně daná kritéria. Hodnocení má především motivační, informativní a výchovnou funkci. Při hodnocení žáka je uplatňováno sebehodnocení, hodnocení kolektivem třídy, aktuální zpětná vazba učitelem. Hodnocení žáka zahrnuje také jeho aktivitu při výuce, spoluodpovědnost za vlastní vzdělávání a schopnost přenášet teoretické poznatky do praxe.

Na počátku vzdělávání každého předmětu jsou žáci seznámeni s plánem učiva, očekávanými výsledky vzdělávání a dílčími kompetencemi, aby mohli sledovat a aktivně ovlivňovat rozvoj svého osobního portfolia. Před zahájením výuky, či zadáním projektu jsou žáci seznámeni se způsoby a kritérii hodnocení.

Hodnocení všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů obsahuje vyučujícím zvolené formy:

- písemné testování dílčích znalostí a dovedností;
- průběžné ověřování znalostí formou ústního zkoušení;
- individuální prezentace dovedností s důrazem na aplikaci dílčích poznatků v praxi a kreativní řešení problémové situace;
- samostatné komplexní prezentace daného úkolu formou seminárních prací, prezentací;
- hodnocení zadaných domácích úkolů, úkolů zadaných online.

Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Bezpečnost práce, ochrana zdraví a požární ochrana jsou ve všech činnostech edukačního procesu realizovány tak, aby působily především preventivně s důrazem na předcházení rizikům. Do vzdělávání je zařazen také celek "Ochrana občanů při mimořádných událostech".

Škola vytváří a dodržuje takové studijní a pracovní podmínky, které stanovují právní předpisy ke zvýšení ochrany zdraví žáků, zlepšuje pracovní prostředí podle požadavků hygienických předpisů. Pravidelné technické kontroly a revize zabezpečují nezávadný stav objektů a technických zařízení.

Žáci jsou seznámeni s obsahem Školního řádu školy a dodržováním pravidel pobytu v prostorách školy. Tuto informaci stvrzují svým podpisem.

Při přecházení mezi budovami školy jsou žáci vedeni k důslednému dodržování pravidel silničního provozu. U nezletilých žáků požadujeme i vyjádření písemného souhlasu zákonnými zástupci se samostatným přesunem.

Školení o dodržování BOZP, PO žáci absolvují také v rámci výuky předmětů Příprava pokrmů a Příprava léčebné výživy, jejichž výuka probíhá v odborných učebnách školy. Tuto skutečnost stvrzují svým podpisem.

Zajištění bezpečnosti žáků při výuce předmětu Nutriční péče a na odborné praxi probíhá formou školení BOZP přímo pracovníkem smluvního zdravotnického nebo sociálního zařízení, a to ve 3. ročníku. I toto školení žáci stvrzují svým podpisem.

Prokazatelná instruktáž žáků o zajištění bezpečnosti a možném ohrožení zdraví je provedeno také před činnostmi, které jsou spojené s pobytem na kurzech, výletech, exkurzích a dalších, školou pořádaných akcích.

Velký důraz je kladen na bezpečnost žáků v rámci výuky tělesné výchovy. Žáci jsou seznámeni se zásadami pobytu v tělocvičně. Před každou tělovýchovnou činností je zdůrazněn bezpečnostní zřetel, prováděny kontroly cvičebního úboru a cvičebního nářadí. V průběhu tělovýchovných činností jsou žáci informováni o zajištění vlastního zdraví, vykonávání dopomoci a záchrany při cvičení.

3.6 Profil absolventa

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Ostrava, příspěvková organizace

Jeremenkova 754/2, 703 00 Ostrava

ŠVP:	Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Platnost:	od 1. 9. 2020

Organizace vzdělávání

- 4 roky v denní formě studia;
- střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání a kvalifikace

- vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou;
- dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce.

Profilová část maturitní zkoušky

- Klinická dietologie;
- Léčebná výživa;
- Zkouška z odborných předmětů (Nutriční péče, Základy administrativy stravovacího provozu, Příprava léčebné výživy) – praktická zkouška.

Maturitní zkouška se řídí školským zákonem ve znění pozdějších předpisů a příslušnými prováděcími předpisy. Po úspěšném vykonání maturitní zkoušky může absolvent pokračovat ve studiu na jakémkoliv VOŠ nebo VŠ.

Uplatnění absolventa v praxi

Po úspěšném ukončení studia a vykonání maturitní zkoušky je absolvent připraven k výkonu profese středního zdravotnického pracovníka.

V rozsahu své odborné způsobilosti stanovené zákonem č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotnické péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) a vyhláškou MZ ČR č. 424/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků ve zdravotnictví, poskytuje pod odborným dohledem nutričního terapeuta specifickou ošetrovatelskou péči v rámci zabezpečení nutričních potřeb klientů v oblasti výživy a pacientů v oblasti léčebné výživy.

Absolvent se uplatní ve stravovacích provozech a na odděleních léčebné výživy a stravování ve zdravotnických, sociálních, ale také školských zařízeních. Rovněž se uplatní jako odborný pracovník v zařízeních, zajišťujících nutriční péči, především v edukačních centrech, dietních jídelnách, v sanatoriích a lázních, ve stacionářích, v léčebnách dlouhodobě nemocných. Tedy všude tam, kde je poskytována klientům/pacientům klinická výživa.

3.6.1 Klíčové kompetence absolventa

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, upevňovat si správné návyky k učení;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem, zvládat studijní a analytické čtení, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí, s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání, rozvíjet svůj zájem o další studium.

Matematické kompetence

- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích;
- je schopen funkčně využívat matematické vědomosti v profesním životě;
- správně používat a převádět běžné jednotky SI soustavy;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru.

Kompetence využívat IKT prostředky a pracovat s informacemi

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů, nesenými na různých médiích, a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím;
- být mediálně gramotný;
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, učit se používat nové aplikace;
- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- komunikovat prostřednictvím elektronické pošty a využívat další prostředky online a offline komunikace.

Komunikativní kompetence

- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- je schopen týmové spolupráce;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a jednání ze strany jiných lidí, přijímat rady i kritiku;
- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých;
- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat predsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- umět přijmout kritiku a kriticky hodnotit názory, postoje a jednání jiných lidí;
- vhodně formulovat svůj názor a obhájit jej;
- zná postupy první pomoci a je si vědom právního základu pro její poskytování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- umět využít možnosti a uvědomit si nutnost dalšího celoživotního vzdělávání, zejména ve svém oboru;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce, zejména ve svém oboru;
- zná právní rámec, kterým je povinný řídit se ve svém oboru;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb z oblasti světa práce a vzdělávání;
- řešit své osobní, sociální a ekonomické záležitosti, zvládá finanční gramotnost;
- dodržovat etické zásady s důrazem na etiku zdravotnického pracovníka;
- vhodně komunikovat se zaměstnavateli, prezentovat svůj osobnostní i odborný potenciál a své profesní cíle;
- využít principy podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, a etických aspektech soukromého podnikání, vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí a svými možnostmi.

Kompetence k řešení problémů

- vhodným způsobem řeší zadaný úkol či problémovou situaci;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi - týmové řešení.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- mít přehled o politickém, historickém, společenském a kulturním dění u nás i ve světě;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i v zájmu veřejném;
- aktivně chránit své zdraví a pečovat o svůj duševní i fyzický rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a různých typů závislostí;

- aktivně chránit životní prostředí.

3.6.2 Odborné kompetence absolventa

1. Provádět činnosti v oblasti zajištění nutriční péče a podílet se pod odborným dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem na specifické ošetrovatelské péči v oblasti výživy:

- pracovat se zdravotnickou dokumentací a informačním systémem zařízení;
- zpracovávat nutriční propočty doporučených denních dávek diet;
- posuzovat stav výživy u klientů/pacientů s nekomplikovaným onemocněním;
- sestavovat předpis stravy pro jednotlivé diety pro celé zařízení;
- připravovat stravu v souladu s poznatky výživy a léčebné výživy;
- podílet se na základní edukaci klientů/pacientů, rodin a skupin v oblasti výživy a léčebné výživy;
- sestavovat individuální jídelní plány;
- podílet se na přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, a na manipulaci s nimi;
- podílet se na dezinfekci a sterilizaci zdravotnických prostředků a na zajištění jejich dostatečné zásoby;
- podílet se na přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků.

2. Sestavovat pod odborným dohledem nutričního terapeuta a na základě indikace lékaře individuální jídelní plány, včetně propočtů biologické a energetické hodnoty diet u pacientů s nekomplikovaným onemocněním:

- provádět propočet energetické a biologické hodnoty stravy u klientů/pacientů s nekomplikovaným onemocněním.

3. V oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci má tyto vědomosti a schopnosti a je veden tak aby byl schopen:

- chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků, a dalších osob pohybujících se na pracovišti, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek k získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- dodržovat základní hygienické předpisy a normy;
- dodržovat zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje atd.), rozpoznal možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byl schopen zajistit odstranění závad a možných rizik;
- uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce;
- disponovat teoretickými znalostmi i praktickými dovednostmi o zásadách první pomoci a při náhlém onemocnění nebo úrazu dokázal první pomoc samostatně uplatnit.

4. Žák je veden tak, aby usiloval o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb a byl schopen:

- chápat kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku;
- dbát na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňoval požadavky pacienta/klienta;
- dodržovat stanovené standardy specifické ošetrovatelské péče a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedených na pracovišti;
- efektivně hospodařit s finančními prostředky ;
- zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí;
- chápat význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, případně společenské ohodnocení.

3.7 Začlenění průřezových témat do vzdělávání

3.7.1 Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana. Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

Průřezové téma Občan v demokratické společnosti je zařazeno do tematických celků většiny vyučovacích předmětů. Nosnými předměty jsou Občanská nauka a Dějepis.

Je začleněn také do projektů školy, například „Vánoce se seniory“, „Den zdraví“, „První pomoc“, „Zdraví do škol a školek“, „Vítání jara se seniory“. Prvky tohoto průřezového tématu cíleně uplatňují třídní učitelé, výchovná poradkyně a metodik prevence sociálně patologických jevů v každodenním působení na žáky, a také prostřednictvím aktivit pořádaných ve spolupráci s žáky, veřejností a sociálními partnery. Žáci jsou zapojeni do charitativních akcí na podporu slabozrakých a sluchově postižených dětí, handicapovaných osob, na podporu výzkumu a léčby rakoviny, a účastníme se rovněž sbírky pro děti bez domova.

Důležitou součástí výchovy k demokratickému smýšlení vede i vyžadování a cílené upevňování slušného chování žáků k sobě navzájem, k pedagogům, jakož i pedagogů k žákům. Žáky vedeme ke zdravému sebevědomí a schopnosti vyjádřit vlastní názor na dění kolem sebe, sdělit kritiku, schopnosti jednat s lidmi a hledat kompromisní řešení.

Pokrytí předměty:

Předmět	Ročník
Český jazyk a literatura	3., 4.
Cizí jazyk	1., 2., 3., 4.
Dějepis	1., 2.
Občanská nauka	2., 3., 4.
Fyzika	1., 2.
Chemie	1., 2.
Biologie a ekologie	1.
Matematika	1.
Informační a komunikační technologie	1., 2.
Ekonomika	3.
Klinická dietologie	4.
Základy ošetrovatelství	3.

3.7.2 Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky. Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách. Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů. Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě

a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. v souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje. Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu aby: – pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy – chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život – porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji – respektovali principy udržitelného rozvoje – získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje – samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů – pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů – osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání – dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí – osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví Cílem realizace průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vychovat jedince, který je schopen svou činností přispívat ke zlepšení životního prostředí a jednat v zásadách udržitelného rozvoje. Ten patří mezi priority EU, včetně naší republiky.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu, aby pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy, chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život. Dále pak porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji, respektovali principy udržitelného rozvoje, získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje. Samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů, pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů. Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání, dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí. Osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví. Vzáli si za své hospodaření s energiemi, šetrné a ekonomické zpracovávání surovin, třídění odpadů.

V rámci odborného vzdělávání poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Téma je rovněž obsaženo náplní adaptačního a sportovně turistického kurzu. V rámci výuky přírodovědných předmětů žáci absolvují tematické exkurze se zaměřením na ochranu životního prostředí a využití energetických zdrojů.

Obsah průřezového tématu je začleněn také do projektů, například „Den zdraví“ a „Zdraví do škol a školek“.

Pokrytí předměty:

Předmět	Ročník
Cizí jazyk	2., 3., 4.
Dějepis	1.
Občanská nauka	3., 4.
Fyzika	1., 2.
Chemie	1., 2.
Biologie a ekologie	1.
Matematika	2.
Informační a komunikační technologie	1., 2.
Ekonomika	3.
Somatologie	1., 2.
Klinická dietologie	2.

Základy ošetrovatelství	3.
Zdravověda	2.
Základy psychologie a komunikace	3.

3.7.3 Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto průřezovým tématem je příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se také dokáže úspěšně prosadit na trhu práce i v životě, plnit své povinnosti a uplatňovat svá práva. Žáky motivujeme k aktivnímu pracovnímu životu, snažíme se, aby si byli vědomi možností uplatnění na trhu práce v ČR i zahraničí po ukončení studia, a k uvědomění si potřeby celoživotního vzdělávání.

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka, získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Průřezové téma Člověk a svět práce je rozvíjeno a uplatňováno především v předmětech Občanská nauka, Biologie a ekologie, Ekonomika.

Obsah průřezového tématu je začleněn také do projektů, například „Den zdraví“ a „Zdraví do škol a školek“.

Pokrytí předměty:

Předmět	Ročník
Český jazyk a literatura	2.
Cizí jazyk	3., 4.
Dějepis	1.
Občanská nauka	2., 3., 4.
Fyzika	1., 2.
Biologie a ekologie	1.
Matematika	2.
Informační a komunikační technologie	1., 2.
Ekonomika	3.
Somatologie	1., 2.
Klinická dietologie	2.
Základy ošetrovatelství	3.
Zdravověda	2.
Základy psychologie a komunikace	3.

3.7.4 Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Ta je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracovávání, přenosu a uchovávání informací. Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií. V dnešní době je nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita. Informační a komunikační technologie stále více pronikají i do tradičních sektorů, tj. do průmyslu, zemědělství, prostupují občanskými a společenskými aktivitami, jsou součástí využití volného

času. Tento vývoj přináší nové pracovní příležitosti a zásadně ovlivňuje charakter společnosti – dochází k přesunu zaměstnanosti nejen do oblasti práce s informacemi, ale i do oblasti služeb obecně. Vyhledávání, zpracovávání, uchovávání i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových, či kvantitativních omezeních. Informační a komunikační technologie pronikají do všech oborů, do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány. Je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologií do všech stupňů a oborů vzdělání. Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale patří i ke všeobecnému vzdělání moderního člověka.

Žáci jsou připravováni tak, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali, jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání, stejně jako v činnostech, které jsou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Naši žáci mají ve škole příznivé podmínky pro rozvoj a zdokonalování v této oblasti, především velmi dobře vybavené učebny informační a komunikační technologie, aprobované vyučující a samozřejmě volný přístup k internetu.

Průřezové téma Informační a komunikační technologie je realizováno především přímo v předmětu Informační a komunikační technologie. Prostupuje však většinou vzdělávacích předmětů. Je součástí samostatných prací žáků, kteří při vypracovávání seminárních prací a interaktivních prezentací, prokazují znalosti textového a tabulkového editoru, práce s grafy, obrázky a fotografiemi. Samozřejmostí je schopnost žáků zvládnout komunikační programy a emailovou poštu.

Pokrytí předměty:

Předmět	Ročník
Český jazyk a literatura	2.
Cizí jazyk	1., 2., 3., 4.
Dějepis	1., 2.
Občanská nauka	2., 3., 4.
Chemie	1., 2.
Matematika	1., 2.
Informační a komunikační technologie	1., 2.
Ekonomika	3.
Somatologie	2.
Biochemie	3.
Klinická dietologie	3.
Základy ošetrovatelství	3.
Zdravověda	2.

4 UČEBNÍ PLÁNY

4.1 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP

ŠVP: Nutriční asistent
 Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
 Forma vzdělávání: denní
 Platnost: od 1. 9. 2020

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	RVP		Vyučovací předměty	ŠVP	
	Minimální počet vyučovacích hodin za studium			Počet vyučovacích hodin za studium	
	Týdně	Celkem		Týdně	Celkem
Jazykové vzdělávání - Český jazyk - Cizí jazyk	5 10	160 320	Český jazyk a literatura	10+2 ^d	384
Estetické vzdělávání (začleněno do ČJL)	5	160	Cizí jazyk ¹	10+3 ^d	413
Společenskovední vzdělávání	5	160	Dějepis	2+1 ^d	102
			Občanská nauka	3	94
Přírodovědné vzdělávání	4	128	Fyzika	2+2 ^d	136
			Chemie	1+3 ^d	136
			Biologie a ekologie	1+1 ^d	68
Matematické vzdělávání	7	224	Matematika	7	232
Vzdělávání pro zdraví	8	256	První pomoc	0+1 ^d	34
			Tělesná výchova	8	256
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	4	128	Informační a komunikační technologie	4	136
Ekonomické vzdělávání ²	2	64	Ekonomika	2	62+2
Obory základu poskytování nutriční péče	15	480	Somatologie	3	102
			Odborná latinská terminologie	1	34
			Biochemie	1	31
			Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	1	31
			Klinická dietologie	4+2 ^d	188
			Léčebná výživa	4+1 ^d	151
			Základy ošetrovatelství	1	31
Nutriční obory	7	224	Potravinářská chemie	1	29
			Poživatiny	3	102
			Zdravověda	3	102
Nutriční péče	32	1024	Příprava pokrmů	12	408
			Příprava léčebné výživy	8	232
			Nutriční péče	12+2 ^d	424
Sociální a další související obory	4	128	Základy psychologie a komunikace	2	62
			Základy administrativy stravovacího provozu	2+1 ^d	87
Disponibilní hodiny	20	640		19	632
Celkem*	128	4096		127	4067+2

Poznámky:

¹ Anglický jazyk, Německý jazyk

² Ekonomické vzdělávání – požadovaný počet hodin je doplněn exkurzemi (nejméně 2 hodiny)

^d Disponibilní dotace

4.2 Ročníkový učební plán

Vzdělávací oblasti, obsahové okruhy a názvy vyučovacích předmětů	Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku				
	1.	2.	3.	4.	Celkem
Povinné předměty					
Jazykové vzdělávání					
Estetické vzdělávání					
<i>Český jazyk a literatura</i>	3	3	3	3	12
<i>Cizí jazyk</i>	3	3	3	4	13
Společenskovední vzdělávání					
<i>Dějepis</i>	2	1			3
<i>Občanská nauka</i>		1	1	1	3
Přírodovědné vzdělávání					
<i>Fyzika</i>	2	2			4
<i>Chemie</i>	2	2			4
<i>Biologie a ekologie</i>	2				2
Matematické vzdělávání					
<i>Matematika</i>	3	2	2		7
Vzdělávání pro zdraví					
<i>První pomoc</i>		1			1
<i>Tělesná výchova</i>	2	2	2	2	8
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích					
<i>Informační a komunikační technologie</i>	2	2			4
Ekonomické vzdělávání					
<i>Ekonomika</i>			2		2
Obory základu poskytování nutriční péče					
<i>Somatologie</i>	2	1			3
<i>Odborná latinská terminologie</i>	1				1
<i>Biochemie</i>			1		1
<i>Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena</i>			1		1
<i>Klinická dietologie</i>		2	2	2	6
<i>Léčebná výživa</i>			3	2	5
<i>Základy ošetrovatelství</i>			1		1
Nutriční obory					
<i>Potravinářská chemie</i>				1	1
<i>Poživatiny</i>	3				3
<i>Zdravověda</i>		3			3
Nutriční péče					
<i>Příprava pokrmů</i>	6	6			12
<i>Příprava léčebné výživy</i>				8	8
<i>Nutriční péče</i>			9	5	14
Sociální a další související obory					
<i>Základy psychologie a komunikace</i>			2		2
<i>Základy administrativy stravovacího provozu</i>				3	3
Počet hodin týdně celkem	33	31	32	31	127

Přehled využití týdnů

Činnost/ ročník	I	II	III	IV
Výuka dle rozpisu učiva	34	34	31	29
Lyžařský kurz	1	0	0	0
Sportovně-turistický kurz	0	1	0	0
Odborná praxe	0	0	4	0
Časová rezerva	1	1	1	1
Celkem týdnů	36	36	36	30

Poznámky:

40 týdnů = školní rok

4 týdny = prázdniny; státní svátky

Z časové rezervy:

1. ročník - adaptační pobyt, lyžařský kurz, školní výlet
2. ročník - sportovně turistický kurz
3. ročník - školní výlet
4. ročník - školní výlet, výuka trvá 29 týdnů z důvodu termínů státních maturitních zkoušek

Lyžařský kurz

Lyžařský výchovně výcvikový zájezd (dále LVVZ) je zařazen v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro žáky prvních ročníků v rozsahu 35 hodin. Náplň a výsledky vzdělávání LVVZ jsou zařazeny v učebních osnovách předmětu Tělesná výchova v 1. ročníku. Realizace LVVZ je závislá na počtu přihlášených žáků.

Sportovně-turistický kurz

STK je uskutečněn v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro žáky druhých ročníků v rozsahu 30 hodin. Náplň kurzu je přizpůsobena charakteru prostředí, ve kterém je kurz uskutečněn. Obsahem kurzu je pohyb a orientace v terénu, pěší turistika, orientační běh, ochrana přírody při sportovních akcích, sportovní a netradiční hry, plavání v přírodním prostředí, vodní lyžování, vodní turistika, cyklistika. Kurz tak přispívá ke zvýšení tělesné zdatnosti, všeobecné pohybové výkonnosti, vychovává ke kolektivitě a houževnatosti, vzájemné pomoci, napomáhá odstraňování pocitu strachu, méněcennosti a nabízí možnosti využití volného času. Žáci si volí jednu z realizovaných variant sportovně turistického kurzu.

Školní výlet

Školní výlet je výchovně - vzdělávací akce třídy, má kolektivní charakter a probíhá mimo prostory a areál školy. Je určen pro žáky prvního, třetího a čtvrtého ročníku. Stanovení délky školního výletu je v kompetenci ředitelky školy.

Odborná praxe

Odborná praxe se uskutečňuje na smluvním základě mezi školou a zdravotnickým, sociálním nebo školským zařízením. Cílem je naučit žáky aplikovat získané odborné znalosti a praktické dovednosti v reálných podmínkách pracovního prostředí. V jejím průběhu se žáci učí pracovat jako členové týmu, a získávají tak pracovní návyky spojené s každodenní pracovní činností delšího časového úseku. Odborná praxe přispívá k prohlubování odborných kompetencí v souladu s platnou legislativou ČR, klíčových kompetencí i upevňování průřezových témat.

5 UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Jazykové vzdělávání; Estetické vzdělávání

VZDĚLÁVÁNÍ A KOMUNIKACE V ČESKÉM JAZYCE

Jazykové vzdělávání v českém jazyce vychovává žáky ke sdělnému, kultivovanému jazykovému projevu a podílí se na rozvoji jejich duševního života. Obecným cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační kompetenci žáků a naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Jazykové vzdělávání se rovněž podílí na rozvoji sociálních kompetencí žáků.

K dosažení tohoto cíle přispívá i estetické vzdělávání a naopak estetické vzdělávání prohlubuje znalosti jazykové a kultivuje jazykový projev žáků.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- uplatňovali český jazyk v rovině recepce, reprodukce a interpretace;
- využívali jazykových vědomostí a dovedností v praktickém životě, vyjadřovali se srozumitelně a souvisle, formulovali a obhajovali své názory;
- chápali význam kultury osobního projevu pro společenské a pracovní uplatnění;
- získávali a kriticky hodnotili informace z různých zdrojů a předávali je vhodným způsobem s ohledem na jejich uživatele;
- chápali jazyk jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa.

ESTETICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Estetické vzdělávání významně přispívá ke kultivaci člověka, vychovává žáky ke kultivovanému jazykovému projevu a podílí se na rozvoji jejich duševního života. Má nad-předmětový charakter, prolíná velkým počtem vyučovacích předmětů.

Obecným cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám, snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Vytvořený systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti snadné manipulaci a intoleranci. Estetické vzdělávání se podílí rovněž na rozvoji sociálních kompetencí žáků.

K dosažení tohoto cíle přispívá i jazykové vzdělávání v mateřském jazyce a naopak estetické vzdělávání prohlubuje znalosti jazykové a kultivuje jazykový projev žáků. Literární výchova kromě výchovy ke čtenářství, rozboru a interpretace uměleckých děl vede i k celkovému přehledu o hlavních jevech a pilířích v české a světové literatuře. Poznání textu slouží rovněž k vytváření rozmanitých komunikačních situací, v nichž probíhá dialog žáků s texty a učitelem i mezi žáky navzájem. Žáci jsou vedeni i k esteticky tvořivým aktivitám.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- uplatňovali ve svém životním stylu estetická kritéria;
- chápali umění jako specifickou výpověď o skutečnosti;
- chápali význam umění pro člověka;
- správně formulovali a vyjadřovali své názory;
- přistupovali s tolerancí k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí;
- podporovali hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měli k nim vytvořen pozitivní vztah;
- získali přehled o kulturním dění;
- uvědomovali si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury.

VZDĚLÁVÁNÍ A KOMUNIKACE V CIZÍM JAZYCE

Vzdělávání v cizích jazycích se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti, neboť vede žáky k získání jak obecných, tak komunikativních kompetencí k dorozumění v situacích každodenního osobního a pracovního života. Přípravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci, včetně přístupu k informačním zdrojům, rozšiřuje jejich znalosti o světě. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, rozvíjí jejich schopnost učit se po celý život.

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k osvojení takové úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá: Minimální úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky,

- akvizici slovní zásoby čítající minimálně 2300 lexikálních jednotek za studium, z čehož obecně odborná a odborná terminologie tvoří u úrovně B1 minimálně 20 %, u úrovně A2 15 % lexikálních jednotek.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- komunikovat v cizím jazyce v různých situacích života, v projevech mluvených i psaných, na všeobecná i odborná témata; volit adekvátní komunikační strategie a jazykové prostředky;
- efektivně pracovat s cizojazyčným textem včetně odborného, umět jej zpracovat a využívat jako zdroje poznání i jako prostředku ke zkvalitňování svých jazykových znalostí a dovedností;
- získávat informace o světě, zvláště o zemích studovaného jazyka, a získané poznatky včetně odborných ze svého oboru využívat ke komunikaci;
- pracovat s informacemi a zdroji informací v cizím jazyce včetně internetu nebo CD-ROM, se slovníky, jazykovými aj. cizojazyčnými příručkami, využívat tyto informační zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností;
- využívat vybrané metody a postupy efektivního studia cizího jazyka ke studiu dalších jazyků, příp. k dalšímu vzdělávání; využívat vědomosti a dovednosti získané ve výuce mateřského jazyka při studiu jazyků;
- chápat a respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů a jazykových oblastí, ve vztahu k představitelům jiných kultur se projevovat v souladu se zásadami demokracie.

Škola vytváří podmínky pro motivaci a vedení Evropského jazykového portfolia, a tím rovněž podporuje pozitivní přístup žáků k učení se cizím jazykům. Učivo je vymezeno jednotně pro úroveň B1 i A2 a z didaktického hlediska je rozděleno do čtyř kategorií. Jsou zohledněny všechny zmiňované kategorie učiva. Je samozřejmé, že v procesu výuky se všechny čtyři kategorie přirozeně a nenásilně propojují. Výsledky vzdělávání jsou diferencovány podle úrovně jazykových kompetencí lingvistických, sociolingvistických a pragmatických.

Učivo oblasti jazykového a estetického vzdělávání je rozvrženo do předmětů:

- Český jazyk a literatura;
- Cizí jazyk: Anglický jazyk, Německý jazyk - (volba žáka).

5.1.1 Český jazyk a literatura

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Český jazyk a literatura
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	384 hodin (jazyk 162, literární výchova 222)

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura vychovává žáky ke sdělnému, kultivovanému jazykovému projevu a kultivaci osobnosti vůbec. Podílí se na rozvoji jejich duševního života. Obecným cílem je rozvíjet komunikační kompetence žáků v mateřském jazyce: naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení; naučit je přijímat, sdělovat a vyměňovat informace na základě jazykových a slohových znalostí. Cílem literární složky je také utvářet v žácích kladný vztah k duchovním i materiálním kulturním hodnotám, vést je k jejich tvorbě a ochraně. Vytvořený systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti snadné manipulaci a intoleranci. Obě složky předmětu jsou v plnění těchto cílů navzájem úzce provázány.

Oblast estetického vzdělávání byla zařazena do výuky českého jazyka ve formě literární výchovy. Estetické vzdělávání významně přispívá ke kultivaci člověka, vychovává žáky ke kultivovanému jazykovému projevu a podílí se na rozvoji jejich duchovního života. Má nadpředmětový charakter; při tvorbě školních vzdělávacích programů je proto třeba dbát na to, aby prolínalo co největším počtem vyučovacích předmětů. Obecným cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám, snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Vytvořený systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti snadné manipulaci a intoleranci. Estetické vzdělávání se podílí rovněž na rozvoji sociálních kompetencí žáků. K dosažení tohoto cíle přispívá i jazykové vzdělávání v mateřském jazyce a naopak estetické vzdělávání prohlubuje znalosti jazykové a kultivuje jazykový projev žáků.

Literární výchova kromě výchovy ke čtenářství, rozboru a interpretace uměleckých děl vede i k celkovému přehledu o hlavních jevech a pilířích v české a světové literatuře. Poznání textu slouží rovněž k vytváření rozmanitých komunikačních situací, v nichž probíhá dialog žáků s texty a učitelem i mezi žáky navzájem.

Žáci jsou vedeni i k esteticky tvořivým aktivitám.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- uplatňovali ve svém životním stylu estetická kritéria;
- chápali umění jako specifickou výpověď o skutečnosti;
- chápali význam umění pro člověka;
- správně formulovali a vyjadřovali své názory;
- přistupovali s tolerancí k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí;
- podporovali hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měli k nim vytvořen pozitivní vztah;
- získali přehled o kulturním dění;
- uvědomovali si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury.

Charakteristika učiva

Předmět patří ke všeobecně vzdělávacím předmětům, tvoří jej dvě vzájemně úzce provázané složky:

Jazyková složka

Jazykové učivo navazuje na mluvnické a slohové učivo základní školy, upevňuje, prohlubuje a rozšiřuje ho. Vyučování českému jazyku směřuje ke schopnosti mluvit a jednat s lidmi, kultivovaně a správně se ústně i písemně vyjadřovat, používat spisovného jazyka jako kodifikované společenské normy, aplikovat získané poznatky, pracovat s textem a informacemi. Jazykové vzdělávání je úzce spjato s literární výchovou a vzděláváním, neboť práce s uměleckým textem prohlubuje znalosti jazykové a kultivuje jazykový projev žáků.

Literární složka

Literární učivo představuje základní vědomosti z literární historie a literární teorie. Jejich osvojení umožňuje žákovi chápat umělecký text jako odraz reality pořízený specifickými – uměleckými jazykovými prostředky (styčná plocha

s jazykovým vyučováním). Zároveň umožňuje žákovi chápat umělecký text v souvislosti s dobovými poměry i vývojovými tendencemi ve společnosti (styčná plocha se společenskovědními předměty).

Literární vzdělávání je úzce spjato s jazykovým, neboť při analýze literárních textů lze prezentovat a procvičovat jazykové a stylistické poznatky a pěstovat komunikační dovednosti.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- uplatňovali český jazyk v rovině recepce, reprodukce a interpretace;
- využívali jazykových vědomostí a dovedností v praktickém životě, vyjadřovali se srozumitelně a souvisle, formulovali a obhajovali své názory;
- chápali význam kultury osobního projevu pro společenské a pracovní uplatnění;
- získávali a kriticky hodnotili informace z různých zdrojů a předávali je vhodným způsobem s ohledem na jejich uživatele;
- chápali jazyk jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa;
- chápali umění jako specifickou výpověď o skutečnosti;
- chápali význam umění pro rozvoj osobnosti;
- přistupovali s tolerancí k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí;
- podporovali hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měli k nim vytvořen pozitivní vztah;
- uvědomovali si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury;
- uvědomovali si možnost zneužití jazyka k manipulaci s lidmi.

Strategie výuky

Výuka navazuje na vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy a rozvíjí je vzhledem ke společenskému a profesnímu zaměření žáků. Cílem je tyto vědomosti prohloubit, rozšířit, posunout je na vyšší kvalitativní i kvantitativní úroveň a využívat je jako humanizující a socializující nástroj žákovy výchovy a sebevýchovy.

Vzhledem k náročnosti analýzy textu z hlediska jazykového, literárněvědného a literárněhistorického se třídy podle počtu žáků mohou dělit. Dělené hodiny jsou využívány k všestranným analýzám uměleckých a neuměleckých textů. V těchto hodinách lze uplatnit individuální přístup a praktické procvičování konkrétních jevů. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě. Podle možností jsou do výuky zařazovány exkurze, event. besedy.

Metody výuky:

- metody motivační (důležitost výstižného a správného ústního i písemného vyjadřování ve všech oblastech života; přínos umělecké literatury k všestrannému rozvoji osobnosti);
- metody expoziční (výklad, rozbor textu z různých hledisek; četba, analýza a interpretace uměleckého textu);
- metody fixační (procvičování; opakování, systemizace);
- metody diagnostické (ústní a písemné zkoušení, klasifikované testy);
- metody aplikační (klasifikované i neklasifikované ústní a písemné práce, samostatné práce a referáty).

Formy výuky:

- frontální vyučování, skupinová práce, samostatná práce, exkurze.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z klasifikačního řádu.

Hodnotíme schopnost žáků porozumět sdělení obsaženému v textech různé povahy; v textech umělecké povahy nacházet estetické hodnoty, dovednost výstižně a mluvnicky správně formulovat myšlenky, argumentovat, diskutovat, schopnost porozumět historickému vývoji umění a vzájemným souvislostem a vazbám jak v rámci slovesného umění, tak mezi různými druhy umění navzájem, zájem žáků o umění (bohatost četby a sledování divadelního života), přihlížíme k aktivitě žáků při vyučování, ke kvalitě a soustavnosti domácí přípravy.

Výsledky vzdělávání jsou zjišťovány ústním zkoušením, písemnými pracemi a samostatnými pracemi. v každém pololetí žáci píšou jednu písemnou slohovou práci v probraném slohovém útvaru. Tato slohová práce se píše ve škole ve dvou na sebe navazujících vyučovacích hodinách. U útvaru výklad je možné psát slohovou práci jako domácí. V jedné vyučovací hodině je pak provedena její oprava do školního sešitu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- používat vhodné jazykové prostředky k dosažení výstižného a kultivovaného psaného projevu;
- jazykové prostředky prakticky a efektivně využívat ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, své komunikativní dovednosti rozvíjí jako prostředek dialogu a argumentace;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- schopnost přijímat radu a kritiku;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti ve výuce, např. Při práci s knihou, textem;
- schopnost sebereflexe;
- aktivně navazovat a udržovat mezilidské vztahy, uvědomovat si jejich hodnotu i na základě analýz textů a odkazů k dílům světové i národní literatury.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Občan v demokratické společnosti

- důraz na výchovu k demokratickému občanství při výuce společenskohistorického kontextu naší i světové literatury ve 20. a 21. století (3. a 4. ročník);

- důraz kladen na kritické myšlení při výuce mediální výchovy (publicistika – 3. ročník), na schopnost odolávat myšlenkové manipulaci a orientovat se v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své potřeby.

Člověk a svět práce

- písemně i ústně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli (administrativní styl - 2. ročník, strukturovaný životopis, motivační dopis, psaní žádosti).

Informační a komunikační technologie

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií, např. Při vytváření strukturovaného životopisu, žádosti, motivačního dopisu (2. ročník);
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních);
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, např. Při samostatných pracích, při vytváření prezentací.

1. ročník, 3 h týdně, povinný

Aktivity, pomůcky, soutěže

Návrh na exkurzi do MSVK nebo KMO (aktivita)

Návrh na exkurzi do Památníku Jana Ámose Komenského ve Fulneku (aktivita)

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností, 15 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci • Používá adekvátní slovní zásoby včetně příslušné odborné terminologie • Nahradí běžné cizí slovo českým ekvivalentem a naopak • Vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně	• Tvoření slov • Stylové rozvrstvení slovní zásoby • Obohacování slovní zásoby • Slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru, terminologie

Komunikační a slohová výchova, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar • Vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně • V písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu	• Slohotvorní činitele objektivní a subjektivní • Projevy prostě sdělovací (krátké informační útvary, osnova, oznámení, inzerát, zpráva, osobní dopis) • Vypravování: 1. kontrolní školní slohová práce • Referát: 2. kontrolní školní slohová práce

Práce s textem a získávání informací, 13 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Má přehled o knihovnách a jejich službách • Zaznamenává bibliografické údaje • Má přehled o denním tisku a tisku své zájmové oblasti • Pořizuje z odborného textu výpisky a výtah, dělá si poznámky z přednášek a jiných veřejných projevů	• Informatická výchova (knihovny a jejich služby, noviny, časopisy aj. Periodika, internet) • Získávání a zpracování informací z textu

Literární výchova, 60 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozumí rozdílu mezi literárními druhy • Charakterizuje základní znaky žánrů • Vyhledá v textu příklady obrazných pojmenování • Zhodnotí význam jednotlivých období a uměleckých směrů, vysvětlí jejich znaky • Prokáže antické motivy v pozdějších literaturách • Interpretuje stěžejní díla dané doby	• Úvod do studia literatury • Starověká literatura • Evropská středověká literatura • Středověká literatura na našem území • Renesance a humanismus v Evropě • Renesance a humanismus v českých zemích • Barokní umění • Klasicismus, osvícenství a preromantismus • Národní obrození • Opakování a systemizace poznatků

2. ročník, 3 h týdně, povinný

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Řídí se zásadami správné výslovnosti • V písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví	• Zvukové prostředky a ortoepické normy jazyka • Hlavní principy českého pravopisu

Komunikační a slohová výchova, 21 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi • Využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat) • Vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní i negativní • Přednese krátký projev • Sestaví základní projevy administrativního stylu	• Komunikační situace, komunikační strategie • Vyjadřování přímé i zprostředkované technickými prostředky, monologické i dialogické, neformální i formální, připravené i nepřipravené • Projevy administrativní (úřední dopis, žádost, životopis, pracovní hodnocení-posudek) • Projevy prakticky odborné (odborný popis, popis pracovního postupu): popis osoby, charakteristika, líčení • 1. kontrolní školní slohová práce • 2. kontrolní školní slohová práce

Práce s textem a získávání informací, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozumí obsahu textu i jeho částí • Používá klíčových slov při vyhledávání informačních pramenů	• Techniky a druhy čtení s důrazem na čtení studijní

Literární výchova, 57 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období • Zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, i pro další generace • Samostatně vyhledává a zpracovává informace v této oblasti • Vyjádří vlastní prožitky z uměleckých děl a přečtených knih	• Romantismus: historické podmínky vzniku, charakteristické znaky, vybrané národní literatury • Realismus: historické podmínky vzniku, charakteristické znaky (ve srovnání s romantismem), počátky kritického realismu, naturalismus, vybrané národní literatury • Česká literatura v 30. – 50. letech 19. století: od romantismu k realismu

• Interpretuje literární text a debatuje o něm • Při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky • Orientuje se v dané problematice • Samostatně vyhledává informace v této oblasti	• Česká literatura 2. poloviny 19. století: literární skupiny 2. poloviny 19. století, kritický realismus v próze a dramatu • Světové drama do konce 19. století • Moderní umělecké směry na konci 19. století • Opakování a systemizace poznatků
--	--

3. ročník, 3 h týdně, povinný

Aktivita, pomůcky, soutěže

Návrh na exkurzi do Památníku Petra Bezruče v Opavě (Aktivita)

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• V písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví • Uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování • Odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby • Orientuje se ve výstavbě textu	• Gramatické tvary a konstrukce a jejich sémantické funkce • Větná skladba, druhy vět z gramatického a komunikačního hlediska

Komunikační a slohová výchova, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu, především popisného a výkladového • Sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž, pozvánka, nabídka...)	• Odborný styl (výklad, přednáška) • 1. kontrolní slohová práce • Publicistický styl (fejton, reportáž) • 2. kontrolní školní slohová práce

Práce s textem a získávání informací, 13 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů, umí si je vybírat a přistupovat k nim kriticky • Používá klíčových slov při vyhledávání informačních pramenů • Pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka • Vypracuje anotaci	• Orientace v textu, jeho rozbor z hlediska sémantiky, kompozice a stylu • Získávání a zpracování informací z textu, např. Ve formě anotace, konspektu, osnovy • Práce s příručkami pro školu a veřejnost

Literární výchova, 54 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Zapamatuje si znaky jednotlivých uměleckých směrů • Porozumí základním rozdílům mezi jednotlivými uměleckými směry • Zhodnotí význam výjimečných osobností daného období • Provede rozbor literárního textu • Formuluje svůj názor na základě četby a zhodnotí promítání společenského, politického a kulturního dění do tvorby významných autorů	• 90. léta 19. Století v české literatuře • Nové umělecké směry 1. poloviny 20. století • Poezie 1. poloviny 20. století ve světové i české literatuře • Próza a drama 1. poloviny 20. století ve světové i české literatuře • Opakování a systemizace poznatků

4. ročník, 3 h týdně, povinný

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci • Orientuje se v soustavě jazyků • Vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny	• Národní jazyk a jeho útvary • Jazyková kultura • Vývojové tendence spisovné češtiny • Postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky

Komunikační a slohová výchova, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska • Ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi • Využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat) • Přednese krátký projev • Vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdílů mezi nimi • Vhodně používá jednotlivé slohové postupy a základní útvary • Má přehled o slohových postupech uměleckého stylu • Posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu	• Druhy řečnických projevů • Úvaha: 1. kontrolní školní slohová práce • Grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů

Práce s textem a získávání informací, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozumí obsahu textu i jeho částí • Samostatně zpracovává informace	• Druhy a žánry textu • Reprodukce textu • Transformace textu do jiné podoby

Literární výchova, 51 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjádří svůj vlastní prožitek z vnímaných uměleckých děl • Rozezná umělecké dílo od neuměleckého, od braku a kýče • Konkrétní literární díla klasifikuje podle základních literárních druhů a žánrů • Při rozboru textu uplatňuje znalosti z teorie literatury • Zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období • Zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, i pro další generace • Interpretuje literární text a debatuje o něm	• Česká literatura v době nacistické okupace • Světová literatura 2. poloviny 20. století: obraz války v literatuře, vývojové trendy • Česká literatura 2. poloviny 20. století: poezie, próza a drama v letech 1945 - 1968, literatura po roce 1968 a po roce 1989 • Opakování a systemizace poznatků

5.2 Cizí jazyk

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Cizí jazyk
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	413 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Výuka cizích jazyků je významnou součástí všeobecného vzdělávání žáků, rozšiřuje jejich komunikativní kompetenci a celkový kulturní rozhled a zároveň vytváří základ pro jejich další jazykové i profesní zdokonalování. Je třeba žáky naučit komunikaci mezi Evropany s různými mateřskými jazyky, a tak podpořit mobilitu v Evropě či ve světě.

Cílem jazykového vzdělávání je výchova moderního člověka, který získá pozitivní postoj k cizím jazykům, porozumění způsobu života a myšlení jiných lidí, vedení žáků k toleranci hodnot jiných národů a jejich respektování. Dalším důležitým cílem je také motivovat žáka a jeho zájem o komunikaci v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního nebo pracovního života, v projevech mluvených i psaných na všeobecná i odborná témata.

Výuka vede žáky k osvojení a prohlubování komunikativních dovedností a na praktické používání jazyka v základních životních situacích na takové úrovni, aby byli schopni v cizím jazyce řešit základní situace každodenního života ústně i písemně, domluvit se v cizojazyčném prostředí, komunikovat s pacienty i spolupracovníky, porozumět pracovním postupům, zpracovávat informace ze zahraniční literatury týkající se oboru vzdělávání a porozumět jednoduchému textu.

Vzdělávací cíle a výstupní požadavky na absolventy směřují k osvojení komunikativních jazykových kompetencí, které odpovídají úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce.

Charakteristika učiva

Výuka je zaměřena na systematické rozšiřování a prohlubování znalostí, dovedností a návyků získaných v průběhu základního vzdělávání. Další vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k osvojení praktických řečových dovedností a dorozumění se v každodenních osobních i pracovních situacích (základní tematické okruhy všeobecného i odborného zaměření, komunikační situace). Výuka sleduje použití přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, tj. slovní zásoby, včetně odborné terminologie, mluvnice, zvukové a grafické stránky daného jazyka. Žák si osvojuje základní způsoby obohacování slovní zásoby, dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby. Přibližně si žák osvojí 500 - 600 lexikálních jednotek za rok, z toho odborná terminologie tvoří asi 20%. Nedílnou součástí učiva je také získání zeměpisných, historických a kulturních poznatků o České republice a zemích mluvících daným jazykem.

Hlavní náplní a obsahem výuky je nácvik ústního i písemného vyjadřování. Tematické okruhy se vztahují k různým oblastem osobního, společenského a pracovního života i studovaného oboru vzdělání, k realitám České republiky i zemím mluvících daným jazykem.

Strategie výuky

Výuka jazyků má podněcovat žáky k tomu, aby dokázali adekvátním způsobem vyjadřovat své myšlenky a názory, pracovat s cizojazyčnými texty, slovníky, příručkami, internetem a využívat je jako informační zdroje. Ve výuce se procvičují všechny čtyři dovednosti – čtení, psaní, mluvení a poslech, jsou používány formy a metody jako rozhovor, diskuse, překlad, skupinová a týmová práce, práce s textem, s audiovizuální technikou. Součástí je procvičování a upevňování gramatiky, výslovnosti, slovní zásoby, pravopisu, reálií daných zemí a konverzace v cizím jazyce na dané téma.

Dle aktuálních možností a zájmu žáků jsou organizovány poznávací pobyty či zájezdy do daných zemí, účastníme se mezinárodních programů a projektů na podporu mládeže v odborném vzdělávání. Do výuky anglického jazyka je ve všech ročnících pravidelně zařazována práce s časopisem Bridge nebo Gate, což jsou časopisy sestavené v souladu s požadavky RVP a obsahující veškeré dovednosti, které musí žáci zvládnout k úspěšnému složení maturitní zkoušky.

Hodnocení výsledků žáka

Ke kontrole vědomostí a dovedností slouží různé formy ústního a písemného zkoušení. Žák je hodnocen v těchto oblastech:

- gramatika;
- práce s textem;
- ústní projev;
- slovní zásoba;
- obsahové a jazykové zvládnutí tematických okruhů (ústní a písemné);
- aktivita v hodinách;
- soustavnost a kvalita domácí přípravy;
- poslech.

1. Pro hodnocení písemné (gramatika, slovní zásoba, didaktické testy, poslech a čtení s porozuměním) je stanovena stupnice hodnocení, a to:

100% - 87% = 1

86% - 73% = 2

72% - 59% = 3

58% - 44% = 4

43% - 0% = 5

2. Při hodnocení písemných slohových prací se posuzují 4 faktory (dodržení zadání, koheze textu, gramatické a lexikální prostředky) a výsledná známka je jejich bodovým součtem.

3. Pro ústní hodnocení se používá pětistupňová stupnice:

Známka 1: Žák hovoří v celých větách, vzbudí a udrží pozornost, reaguje na dotazy učitele i spolužáků, vyjádří svůj názor, vysvětlí nesrovnalosti, nedělá téměř žádné gramatické chyby. Slovní zásoba je na úrovni probraného učiva.

Známka 2: Žák hovoří ve větách, ale dopouští se menších gramatických chyb. Reaguje na dotazy, s menšími chybami. Slovní zásoba a jazykové prostředky jsou na velmi dobré úrovni

Známka 3: Žák se vyjadřuje jen v jednoduchých větách a dělá časté chyby. Dotazům rozumí, ale činí mu potíže se vyjádřit, přesto se mu to jednoduchým způsobem povede. Slovní zásoba a jazykové prostředky jsou na průměrné úrovni.

Známka 4: Žákův projev je nesouvislý, dělá hrubé chyby. Rozumí jen lehčím dotazům a nedokáže vyjádřit svůj názor ani jednoduchým způsobem. Slovní zásoba je malá.

Známka 5: Žák nerozumí dotazům, není schopen souvislého projevu a nedokáže se vyjádřit. Ve slovní zásobě i jazykových prostředcích jsou velké nedostatky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- samostatně se dále vzdělávat;
- být schopen se efektivně učit na základě zprostředkovaných zkušeností.

Komunikativní kompetence

- za klíčovou dovednost ve výuce cizího jazyka je považován rozvoj aktivních komunikativních dovedností;
- formulovat své myšlenky srozumitelně, přehledně a jazykově správně;
- aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, respektovat názory druhých;
- zpracovávat přiměřeně náročné texty na běžná i odborná témata.

Personální a sociální kompetence

- sebekriticky vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok;
- přijímat radu a kritiku;
- pracovat v týmu.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- znát aspekty kultury a každodenního života v zemích mluvících daným jazykem;
- respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů.

Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana. Toto průřezové téma vede žáky k sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku, k uplatňování multikulturního přístupu ve vztahu k jiným lidem.

Člověk a svět práce

Toto průřezové téma doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv. Důraz je kladen na písemný i ústní projev v cizím jazyce při jednání s potenciálními zaměstnavateli a zajistit si tak vstup na zahraniční trh práce.

Člověk a životní prostředí

Hlavním cílem je, aby žáci pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů – osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání – dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí. Vede žáky poznávat svět a učit se mu rozumět, chápat a respektovat nutnost ekologického chování v souvislosti s lidským zdravím.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou připravováni k tak, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života. Jsou vedeni k práci se slovníky a internetem pro vyhledávání informací z oblasti společenskopolitického a kulturního dění v zemích dané oblasti.

5.2.1 Anglický jazyk

1. ročník, 3 h týdně, volitelný

102 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
Žák • Porozumí školním a pracovním pokynům • Rozumí rozhovoru rodilých mluvčích v přiměřeném tempu • Čte přiměřené texty, orientuje se v textu • Používá slovníky • Vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • Pronese jednoduchý monolog • Vede jednoduchý rozhovor, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy • Vyřeší jednoduché denní situace, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí • Vyslovuje srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka • Aktivně používá získanou slovní zásobu v rozsahu daných tematických okruhů • Vytvoří text v podobě např. Vzkazu, popisu, sdělení, vyprávění, emailu, dopisu, referátu nebo prezentace • Vyplní jednoduchý formulář • Prokazuje faktické znalosti o zemích dané jazykové oblasti • Uplatňuje vybraná sociokulturní specifika daných zemí	Řečové dovednosti • Poslech s porozuměním • Čtení a práce s textem • Mluvení zaměřené situačně a tematicky • Písemné zpracování textu • Jednoduché překlady Jazykové prostředky • Návěst výslovnosti, grafická podoba jazyka a pravopis • Přítomný čas prostý a průběhový • Minulý čas prostý a průběhový • Budoucí čas • Podstatná jména, přídavná jména a zájmena Témata • Osobní charakteristika • Rodina • Domov a bydlení • Volnočasové aktivity a zábava • Velká Británie • Londýn a další britská města Slovní zásoba odpovídá zvoleným tématům a vybrané učebnici. Je rozšiřována o doplňující materiály (anglický časopis, film). Práce s anglickým časopisem • Porozumění čtenému textu • Realie anglicky mluvících zemí • Poslechy • Ukázky maturitních testů • Další okruhy dle obsahu časopisu, např. aktuality, literatura atd.
Pozn. Pořadí učiva je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb studentů.	

2. ročník, 3 h týdně, volitelný

102 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
Žák • Rozumí rozhovoru rodilých mluvčích v přiměřeném tempu • Rozpozná význam obecných sdělení a hlášení	Řečové dovednosti • Poslech s porozuměním • Čtení a práce s textem • Mluvení zaměřené situačně a tematicky

• Nalezne v promluvě nebo textu hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace a sdělí je • Čte přiměřené texty, orientuje se v textu • Používá slovníky • Vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • Pronese jednoduchý monolog • Zapojí se do rozhovoru bez přípravy, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy • Vyřeší jednoduché denní situace, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí • Zprostředkuje informace dalším lidem • Vyslovuje srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka • Aktivně používá získanou slovní zásobu v rozsahu daných tematických okruhů • Vytvoří text v podobě např. Vzkazu, popisu, sdělení, vyprávění, emailu, dopisu, referátu nebo prezentace • Prokazuje faktické znalosti o zemích dané jazykové oblasti • Uplatňuje vybraná sociokulturní specifika daných zemí	• Písemné zpracování textu • Jednoduché překlady Jazykové prostředky • Předpřítomný čas • Minulý čas • Kondicionály • Modální slovesa • Frázová slovesa • Slovesné vzorce Témata • Cestování a doprava • Nakupování • Stravování • Vzdělávání • Zeměpis a příroda • USA • New York a další americká města Slovní zásoba odpovídá zvoleným tématům a vybrané učebnici. Je rozšiřována o doplňující materiály (anglický časopis, film). Práce s anglickým časopisem • Porozumění čtenému textu • Reálie anglicky mluvících zemí • Poslechy • Ukázky maturitních testů • Další okruhy dle obsahu časopisu, např. aktuality, literatura atd.
Pozn. Pořadí učiva je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb studentů.	

3. ročník, 3 h týdně, volitelný

93 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
Žák • Rozumí rozhovoru rodilých mluvčích v přiměřeném tempu • Rozpozná význam obecných sdělení a hlášení • Nalezne v promluvě nebo textu hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace a sdělí je • Čte přiměřené texty, orientuje se v textu • Používá slovníky • Vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • Pronese jednoduchý monolog • Zapojí se do rozhovoru bez přípravy, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy	Řečové dovednosti • Poslech s porozuměním • Čtení a práce s textem • Mluvení zaměřené situačně a tematicky • Písemné zpracování textu • Překlady Jazykové prostředky • Slovesné časy • Trpný rod • Nepřímá řeč • Modální slovesa • Příslovce, zájmena

• Vyřeší jednoduché denní situace, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí • Zprostředkuje informace dalším lidem • Vyslovuje srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka • Aktivně používá získanou slovní zásobu v rozsahu daných tematických okruhů • Vytvoří text v podobě např. Vzkazu, popisu, sdělení, vyprávění, emailu, dopisu, referátu nebo prezentace • Prokazuje faktické znalosti o zemích dané jazykové oblasti • Uplatňuje vybraná sociokulturní specifika daných zemí • Pracuje s informacemi týkajícími se odborné problematiky • Řeší komunikační situace související s poskytováním zdravotní péče cizincům, zohledňuje kulturní původ cizinců • Vhodně používá osvojenou odbornou slovní zásobu	Témata • Práce • Zdraví a hygiena • Lidské tělo • Nemoci a zranění, příznaky onemocnění • Životní styl, péče o zdraví • První pomoc • U lékaře • V nemocnici, poskytování zdravotnických služeb cizincům • Kanada • Austrálie Slovní zásoba odpovídá zvoleným tématům a vybrané učebnici. Je rozšiřována o doplňující materiály (anglický časopis, film). Práce s anglickým časopisem • Porozumění čtenému textu • Realie anglicky mluvících zemí • Poslechy • Ukázky maturitních testů • Další okruhy dle obsahu časopisu, např. aktuality, literatura atd.
Pozn. Pořadí učiva je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb studentů.	

4. ročník, 4 h týdně, volitelný

116 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
Žák: • Rozumí rozhovoru rodilých mluvčích v přiměřeném tempu • Rozpozná význam obecných sdělení a hlášení • Nalezne v promluvě nebo textu hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace a sdělí je • Čte přiměřené texty, orientuje se v textu • Uplatňuje různé techniky čtení textu • Používá slovníky • Vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • Pronese jednoduchý monolog • Zapojí se do rozhovoru bez přípravy, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy • Vyřeší běžné denní situace, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí • Zprostředkuje informace dalším lidem • Sdělí a zdůvodní svůj názor • Používá opisné prostředky v neznámých situacích a při vyjadřování složitějších myšlenek • Uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce • Vyslovuje srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka • Aktivně používá získanou slovní zásobu v rozsahu daných tematických okruhů • Vytvoří text v podobě např. Vzkazu, popisu, sdělení, vyprávění, emailu, dopisu, referátu nebo prezentace • Vyjádří písemně svůj názor na text • Prokazuje faktické znalosti o zemích dané jazykové oblasti a uplatňuje je také v porovnání s realitami mateřské země • Uplatňuje vybraná sociokulturní specifika daných zemí	Řečové dovednosti • Poslech s porozuměním • Čtení a práce s textem • Mluvení zaměřené situačně a tematicky • Písemné zpracování textu • Překlady Jazykové prostředky • Slovesné časy • Tvoření otázek • Podstatná jména, přídavná jména, zájmena • Systematizace poznatků Témata • Každodenní život • Mezilidské vztahy • Služby • Česká republika • Praha • Moravskoslezský kraj a Ostrava • William Shakespeare a další známí britští spisovatelé • Nejznámější američtí spisovatelé • Jídlo v ČR a anglicky mluvících zemích • Svátky v ČR a anglicky mluvících zemích • Systematizace poznatků Slovní zásoba odpovídá zvoleným tématům a vybrané učebnici. Je rozšiřována o doplňující materiály (anglický časopis, film). Práce s anglickým časopisem • Porozumění čtenému textu • Realie anglicky mluvících zemí • Poslechy • Ukázky maturitních testů • Další okruhy dle obsahu časopisu, např. aktuality, literatura atd.
Pozn. Pořadí učiva je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb studentů.	

5.2.2 Německý jazyk

1. ročník, 3 h týdně, volitelný

102 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
Žák - Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu - Odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření - Nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace - Porozumí školním a pracovním pokynům - Rozpozná význam obecných sdělení a hlášení - Čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu - Sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené - Vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity - Pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem - Sdělí a zdůvodní svůj názor - Zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis - Přeloží text a používá slovníky i elektronické - Vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech - Při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele - Požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení - Uplatňuje různé techniky čtení textu - Ověří si i sdělí získané informace písemně - Zaznamená vzkazy - Vyplní jednoduchý neznámý formulář - Napíše jednoduchý text určitého žánru - Napíše oficiální dopis na dané téma - Vypracuje referát nebo seminární práci na dané téma - Vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta - Z poslechových cvičení a textů ke čtení je schopen reprodukovat informace - Vede hovor na dané téma - Umí sdělit informace o sobě a představit se - Umí se zeptat na osobní údaje jiné osoby - Popíše svou rodinu a klade otázky partnerovi	Jazykové složky - Jazykové prostředky (fonetika, morfologie, lexikologie) - Obecná témata - Specifická témata (realie a odborná témata) Řečové dovednosti - Poslech s porozuměním - Čtení a práce s textem - Mluvení zaměřené situačně a tematicky - Písemné zpracování textu - Překlady Témata - Představování se - Rodina - V obchodě - Stravování - Bydlení - Vaření - Volný čas - Denní program - Cestování - Životopis, škola, povolání - Koníčky Gramatika - Nácvik výslovnosti - Grafická podoba jazyka a pravopis - Člen - Osobní zájmena - Přítomný čas - Vykání - Sloveso <i>sein</i> - Tvorba otázek - Správný slovosled - Skloňování podstatných jmen - Sloveso <i>haben</i> - Zápor - Přídavné jméno v přísudku - Základní číslovky - Předložky se 3. Pádem, - Předložky se 4. Pádem - Skloňování osobních zájmen - Nepřímý slovosled - Skloňování tázacích zájmen - Privlastňovací zájmena

• Vede hovor v obchodě, zeptá se na cenu, vyjádří názor, přijme či odmítne • Popíše své stravovací návyky a klade otázky partnerovi • Popíše své bydlení • Popíše svůj denní program • Popíše, kam by chtěl na dovolenou • Napíše text o své dovolené • Napíše životopis a motivační dopis, • Popíše svůj rozvrh hodin, školu povolání • Popíše své koníčky a klade otázky partnerovi	• Zájmeno svůj • Silná slovesa v přítomném čase • Imperativ • Určování času • Slabé skloňování podstatných jmen • Množné číslo • Předložky se 3. A 4. Pádem • Slovesa stehen-stellen, liegen-legen • Vazba es gibt • Zájmena dieser, jeder, alle • Způsobová slovesa a sloveso <i>wissen</i> • Údaje hmotnosti, míry a množství po číslovkách • Záporná předpona <i>un-</i> • Slovesa s neodlučitelnou předponou • Slovesa s odlučitelnou předponou • Zvratná slovesa • Časové údaje • Stupňování přídavných jmen v přísudku • Stupňování příslovčí • Zeměpisná jména • Souřadící spojky • Bezespojkové věty • Sloveso <i>werden</i> v přítomném čase • Präteritum • Zápor nichts, niemand, nie • Perfektum • Slovesa na <i>-eln, ern</i> • Podmět man a es • Zájmena allein a selbst
Pozn. Pořadí jednotlivých lekcí je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb žáků.	

2. ročník, 3 h týdně, volitelný

102 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
Žák • Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu • Odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření • Nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace • Porozeumí školním a pracovním pokynům • Rozpozná význam obecných sdělení a hlášení • Čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu • Sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace • Vyslechnuté nebo přečtené	Jazykové složky • Jazykové prostředky (fonetika, morfologie, lexikologie) • Obecná témata • Specifická témata (reálie a odborná témata) Řečové dovednosti • Poslech s porozuměním • Čtení a práce s textem • Mluvení zaměřené situačně a tematicky • Písemné zpracování textu • Překlady Témata • Lidské tělo, zdraví, u lékaře

• Vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • Pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem • Sdělí a zdůvodní svůj názor • Zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis • Přeloží text a používá slovníky i elektronické • Vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech • Při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele • Požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení • Uplatňuje různé techniky čtení textu • Ověří si i sdělí získané informace písemně • Zaznamená vzkazy • Vyplní jednoduchý neznámý formulář • Napíše jednoduchý text určitého žánru • Napíše oficiální dopis na dané téma • Vypracuje referát nebo seminární práci na dané téma • Vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta • Z poslechových cvičení a textů ke čtení je schopen reprodukovat informace • Vede hovor na dané téma • Vede rozhovor u lékaře • Popíše zdravý životní styl, vyjádří svůj názor a klade otázky k tématu • Popíše cestu, zeptá se na cestu • Koupi si jízdné • Napíše dopis z dovolené • Pracuje s mapou Švýcarska • Vypracuje prezentaci nebo referát o Švýcarsku • Popíše své budoucí zaměstnání a klade otázky partnerovi • Vede pracovní pohovor • Popíše svůj kulturní život • Klade otázky o kulturní akci • Popíše knihu, kterou četl • Popíše vzhled, povahu a oblečení dané osoby a klást dotazy • Vede hovor při nakupování • Pracuje s plánem prahy • Popíše pamětihodnosti prahy • Popíše výhody a nevýhody bydlení ve městě a na venkově a vyjádří svůj názor	• Zdravý životní styl • Cestování, popis cesty • Švýcarsko • Práce a nezaměstnanost • Kultura a umění • Móda • Nakupování a služby • Praha • Město a venkov Gramatika • budoucí čas • Slovosled ve vedlejší větě • Perfektum způsobových sloves • Shoda podmětu a přísudku • Vazby sloves, pod. A příd. Jmen • Zájmenná příslovce vlastní jména • Přímý slovosled v otázce • Vzájemné postavení příslovečných určení • Větný rámec • Některé typy vedlejších vět • Skloňování přídavných jmen po členech • Tázací zájmena • Neurčitá zájmena • Zájmena einer, keiner, meiner • Ještě ne, už ne • Příslovce s irgend-/nirgend- • Řádové číslovky • Datum • Směrová příslovce • Infinitiv závislý na přídavném a podstatném jménu a slovesu • Es jako korelát
Pozn. Pořadí jednotlivých lekcí je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb žáků	

3. ročník, 3 h týdně, volitelný

93 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
Žák • Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích • Pronášeným ve standardním hovorovém tempu • Nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace • Porozumí školním a pracovním pokynům • Čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu • Sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené • Vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • Pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem • Sdělí a zdůvodní svůj názor • Zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis • Přeloží text a používá slovníky i elektronické • Vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech • Při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele • Požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení • Uplatňuje různé techniky čtení textu • Ověří si i sdělí získané informace písemně • Zaznamená vzkazy • Vyplní jednoduchý neznámý formulář • Napíše jednoduchý text určitého žánru • Napíše oficiální dopis na dané téma • Vypracuje referát nebo seminární práci na dané téma • Vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta • Z poslechových cvičení a textů ke čtení je schopen reprodukovat informace • Vede hovor na dané téma • Popíše sebe a své vztahy a klást otázky partnerovi • Vypracuje referát nebo seminární práci o knize, kterou četl • Popíše svůj vztah k sportu, sportovní zážitek a klade otázky partnerovi • Popíše svou minulou nemoc • Popíše nemocnici • Vede hovor pacient-lékař • Pracuje s mapou Rakouska	Jazykové složky • Jazykové prostředky (fonetika, morfologie, lexikologie) • Obecná témata • Specifická témata (realie a odborná témata) Řečové dovednosti • Poslech s porozuměním • Čtení a práce s textem • Mluvení zaměřené situačně a tematicky • Písemné zpracování textu • Překlady Témata • Lidské vztahy a společnost • Četba a literatura • Zdraví, nemoci, nemocnice • Školství • Rakousko Gramatika • Ukazovací zájmena • Vespolečné zájmeno einander • Předložky se 2. Pádem • Nepřímé otázky • Přirovnávací způsobové věty • Vedlejší účinkové věty • Vztažné věty • Porušování rámce po wie a als • Stupňování příd. Jmen v přívlastku • Tvary příslovci na -stens, -st • Použití machen a tun • Sloveso werden • Určování rodu • Infinitivní konstrukce s zu, um...zu • Modální částice • Jména obyvatel • Přídavná jména zeměpisná • Zeměpisné názvy • Slabé skloňování pod. Jmen • Příčestí přítomné a minulé • Zpodstatnělá přídavná jména a příčestí •

• Vypracuje referát nebo seminární práci nebo prezentaci o Rakousku	
Pozn. Pořadí jednotlivých lekcí je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb žáků	

4. ročník, 4 h týdně, volitelný

116 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
Žák • Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu • Odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření • Nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace • Porozumí školním a pracovním pokynům • Rozpozná význam obecných sdělení a hlášení • Čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu • Sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené • Vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • Pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem • Sdělí a zdůvodní svůj názor • Zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis • Přeloží text a používá slovníky i elektronické • Vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech • Při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele • Požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení • Uplatňuje různé techniky čtení textu • Ověří si i sdělí získané informace písemně • Zaznamená vzkazy • Vyplní jednoduchý neznámý formulář • Napíše jednoduchý text určitého žánru • Napíše oficiální dopis na dané téma • Vypracuje referát nebo seminární práci na dané téma • Vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta	Jazykové složky • Jazykové prostředky (fonetika, morfologie, lexikologie) • Obecná témata • Specifická témata (realie a odborná témata) Řečové dovednosti • Poslech s porozuměním • Čtení a práce s textem • Mluvení zaměřené situačně a tematicky • Písemné zpracování textu • Překlady Témata • Gastronomie • SRN • Filmy • Počasí, podnebí, příroda • Zdravá výživa • Česká republika • Dopravní prostředky • Životní prostředí • Německá literatura Gramatika • Konjunktiv préterita • Opisná forma <i>würde</i> • Skloňování po nulovém členu • Zpodstatnělá příd. Jména a přídělní • Geografické názvy • Číslovky, zlomky, desetinná čísla a procenta • Tvorba slov • Skloňování přídavných jmen • Párové spojky • Trpný rod • Záporné věty • Ukazovací zájmena • Vztažné věty • Rozvitá přívlastková přídělní • Préteritum, perfektum, plusquamperfektum • Časové věty • Přípustkové a účinkové věty

• Z poslechových cvičení a textů ke čtení je schopen reprodukovat informace • Vede hovor na dané téma • Popíše českou a německou gastronomii • Vede hovor v restauraci • Přeloží jídelní lístek a recept • Pracuje s mapou Německa, ČR • Vypracuje referát nebo prezentaci o SRN • Popíše film, který viděl • Popíše roční období, počasí a podnebí • Prezentuje téma zdravá výživa • Připraví prezentaci o ČR • Popíše dopravu • Popíše svou poslední cestu • Diskutuje na téma životní prostředí • Prezentuje téma německá literatura	• Podmínkové věty, konjunktivy • Konjunktiv plusquamperfekta • Přirovnávací způsobové věty (<i>als ob</i>)
Pozn. Pořadí jednotlivých lekcí je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb žáků.	

5.3 Společenskovědní vzdělávání

Obecným cílem společenskovědního vzdělávání v odborném školství je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti. Společenskovědní vzdělávání směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby byli slušnými lidmi a odpovědnými občany svého demokratického státu, aby jednali uvážlivě nejen pro vlastní prospěch, ale též pro veřejný zájem. Kultivuje jejich historické vědomí, a tím je učí hlouběji rozumět jejich současnosti, učí je uvědomovat si vlastní identitu, kriticky myslet, nenechat se manipulovat a co nejvíce porozumět světu, v němž žijí.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci získali nebo si rozvinuli tyto obecné kompetence:

- využívat svých společenskovědních vědomostí a dovedností v praktickém životě: ve styku s jinými lidmi a různými institucemi, při řešení praktických otázek svého politického i filozoficko-etického rozhodování, hodnocení a jednání, při řešení svých problémů právního a sociálního charakteru;
- získávat a kriticky hodnotit informace z různých zdrojů – z verbálních textů, z ikonických textů (obrazy, fotografie, schémata, mapy, ...) a kombinovaných textů (např. film);
- formulovat věcně, pojmově a formálně správně své názory na sociální, politické, praktické ekonomické a etické otázky, náležitě je podložit argumenty, debatovat o nich s partnery.

Společenskovědní vzdělávání usiluje o formování a posilování těchto pozitivních citů, postojů, preferencí a hodnot:

- jednat odpovědně a přijímat odpovědnost za své rozhodnutí a jednání; žít čestně;
- cítit potřebu občanské aktivity, vážit si demokracie a svobody, usilovat o její zachování a zdokonalování; preferovat demokratické hodnoty a přístupy před nedemokratickými, i když má demokracie své stinné stránky (korupce, kriminalita,...), jednat v souladu s humanitou a vlastenectvím, s demokratickými občanskými ctnostmi, respektovat lidská práva, chápat meze lidské svobody a tolerance, jednat odpovědně a solidárně;
- kriticky posuzovat skutečnost kolem sebe, přemýšlet o ní, tvořit si vlastní úsudek, nenechat se manipulovat;
- uznávat, že základní hodnotou je život, a proto je třeba si života vážit a chránit jej;
- na základě vlastní identity ctít identitu jiných lidí, považovat je za stejně hodnotné jako sebe sama – tedy oprostit se ve vztahu k jiným lidem od předsudků a předsudečného jednání, intolerance, rasismu, etnické, náboženské a jiné nesnášenlivosti;
- cílevědomě zlepšovat a chránit životní prostředí, jednat v duchu udržitelného rozvoje ;
- vážit si hodnot lidské práce, jednat hospodárně, neničit hodnoty, ale pečovat o ně, snažit se zanechat po sobě něco pozitivního pro vlastní blízké lidi i širší komunitu;
- chtít si klást v životě praktické otázky filozofického a etického charakteru a hledat na ně v diskusi s jinými lidmi i se sebou samým odpovědi.

Ve společenskovědní oblasti vzdělávání je kladen důraz nikoliv na sumu teoretických poznatků, ale na přípravu pro praktický život a celoživotní vzdělávání. K této dobré přípravě je samozřejmě třeba vybraných vědomostí a dovedností, které jsou prostředkem ke kultivaci historického vědomí (především v dějinách 20. století), dále také ke kultivaci politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáků a k posilování jejich mediální a finanční gramotnosti.

Učivo oblasti společenskovědního vzdělávání je rozvrženo do předmětů:

- Dějepis;
- Občanská nauka.

5.3.1 Dějepis

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Dějepis
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	102 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Dějepis je na odborných školách součástí společenskovedního vzdělávání. Poskytuje žákům relativně komplexní poznatky o světových, národních a regionálních dějinách i o vývoji studovaného oboru. Pomáhá při začleňování žáka do společnosti a připravuje ho na aktivní občanský život v demokratické společnosti. Systematizuje různorodé historické informace, učí žáka na základě znalostí z historie hlouběji porozumět světu, v němž žije, uvědomovat si vlastní kulturní a národní identitu, kriticky a samostatně myslet (utvořit si vlastní názor na historický vývoj), nenechat se manipulovat. Vede žáka k aktivitě ve společenském dění, ke slušnému a odpovědnému jednání, k názorové toleranci, k hrmosti na tradice, hodnoty a osobnosti svého národa.

Charakteristika učiva

Učivo je tvořeno výběrem ze světových a českých dějin v rozmezí od starověku do současnosti na základě významných historických procesů. Při výuce bude zachována časová chronologie dějin, důraz se kladé především na dějiny moderní doby, protože dějiny konce 19. století a dějiny 20. století jsou nejvýznamnějším obdobím pro pochopení současnosti. V rámci výuky tohoto předmětu bude realizováno i estetické vzdělávání, a to učivo Aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě, a učivo Kultura bydlení a odívání.

Učivo je strukturováno do celků:

- Člověk v dějinách;
- Novověk 19. století;
- Novověk 20. století;
- Dějiny studovaného oboru (tento celek je v osnově předmětu zařazován průběžně).

Strategie výuky

Výuka je vedena formou výkladu, diskuze, práce s texty, ikonickým materiálem a audiovizuálním materiálem. Součástí jsou i samostatné práce žáků, podle možností jsou zařazovány i exkurze, besedy s pamětníky, výstavy, filmové projekce aj. Žáci jsou vedeni k samostatnosti, odpovědnosti, k týmové práci a kultuře mluveného projevu. Při osvojování učiva se vychází ze znalostí žáka získaných na základní škole.

Výuka směřuje k tomu, aby po jejím skončení žák:

- objasnil vývoj lidské společnosti, charakter a význam kultury, vědy a techniky, umění, náboženství, práva, morálky a způsobů života;
- poznal jednotlivé umělecké směry a charakterizoval je;
- poznal vybraná díla našich i světových osobností;
- popsal výsledky lidstva v boji za svobodu a lidská práva;
- orientoval se ve významných etapách národních (regionálních) dějin v souvislostech s evropskými, příp. celosvětovými;
- orientoval se v poznatech o vývoji oblasti, na kterou je zaměřen jeho studijní obor;
- samostatně vyhledával poznatky z různých zdrojů, hodnotil je a začleňoval do stávajícího poznatkového systému.

Hodnocení výsledků žáků

Výsledky vzdělávání budou prověřovány ústním a písemným zkoušením, popř. testy, hodnocením referátů, samostatných prací, příp. prezentací. Žáci budou hodnoceni podle klasifikačního řádu (viz Školní řád), stupeň hodnocení žáků závisí především na hloubce porozumění učiva, znalosti nezbytných faktografických údajů,

schopnosti dávat poznatky do souvislostí a aplikovat je při řešení problémů, schopnosti pracovat s různorodým historickým materiálem a kriticky jej vyhodnocovat, kultivovanosti žákova projevu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- ovládat různé techniky učení;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy a pořizovat si poznámky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- získávat informace z ověřených zdrojů, zejména s využitím celosvětové sítě internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů na různých médiích, a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a věcně správně;
- aktivně se účastnit diskuzí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, respektovat názor jiných;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- efektivně se učit a pracovat, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok;
- využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, učit se i na základě zprostředkovaných zkušeností;
- přijímat hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně reagovat, přijímat radu i kritiku;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných pracovních činností;
- přispívat k vytváření vstřícných a tolerantních vztahů, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem.

Kompetence k řešení problémů

- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Občanské kompetence a kulturní vědomí

- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském i světovém kontextu.

Občan v demokratické společnosti

- charakteristika společnosti v jednotlivých historických obdobích;
- boj za lidská a občanská práva.

Člověk a životní prostředí

- zásahy člověka do přírody a jejich důsledky, důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století.

Člověk a svět práce

- snahy lidí o zlepšení pracovních podmínek zejména v novodobých dějinách;
- vlivy modernizace a industrializace na pracovní podmínky společnosti v 19. a 20. století.

Informační a komunikační technologie

- vliv nejmodernějších komunikačních technologií na vývoj společnosti;
- využití komunikačních technologií při dosahování cílů vzdělávání.

Mezipředmětové vztahy

- Občanská nauka, Český jazyk a literatura, odborné předměty.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Poznání dějin, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů • Vysvětlí, proč je výklad minulosti variabilní a stále otevřený	• Smysl poznání a periodizace dějin • Variabilita výkladů

Starověk, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství • Orientuje se v historii svého oboru – uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí	• Starověké orientální civilizace • Dějiny antického Řecka a Říma (antický odkaz, umění, judaismus, křesťanství, lékařství) • Opakování a systemizace poznatků

Středověk, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje hospodářské a společenské změny ve středověku • Popíše vznik a rozvoj vybraných středověkých států a jejich vliv na vývoj Evropy • Popíše počátky a vývoj české státnosti v evropské dimenzi • Vysvětlí příčiny krize středověku, zhodnotí význam českého reformačního hnutí • Popíše středověkou kulturu a úroveň medicíny	• Středověká společnost a hospodářství, křesťanství a církev • Středověké státy • Počátky a vývoj státního zřízení na našem území • Krize středověku a české reformační hnutí • Středověká kultura (románský a gotický sloh) • Úroveň medicíny • Opakování a systemizace poznatků

Novověk, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše evropskou koloniální expanzi • Vysvětlí významné změny, které nastaly v době raného novověku • Objasní nerovnoměrnost historického vývoje v raně novověké Evropě • Charakterizuje změny ve společnosti v 18. Století, objasní význam osvícenství • Charakterizuje umělecké směry raného novověku • Popíše vývoj českého státu v době raného novověku • Popíše úroveň medicíny a zdravotnické péče	• Zámořské objevy • Renesance a humanismus • Nástup Habsburků • Reformace a protireformace • Třicetiletá válka • Počátky parlamentarismu • Baroko, osvícenství, klasicismus • Vývoj hospodářských a společenských změn • Úroveň medicíny • Opakování a systemizace poznatků

Novověk – 19. století, 18 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti	• Velké občanské revoluce, americká, francouzská revoluce, revoluční rok 1848 v Evropě i v českých zemích

• Objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci • Popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. století • Charakterizuje proces modernizace společnosti • Vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi • Objasní způsob vzniku národních států, vliv nacionalismu • Aplikuje proces modernizace na podmínkách regionu • Objasní dopady industrializace na život lidí a životní prostředí • Popíše život jednotlivých společenských tříd, úroveň medicíny a zdravotnické péče • Charakterizuje umění 19. a poč. 20. století	• Společnost a národy, národní hnutí v Evropě - sjednocení Německa a Itálie, rakouská monarchie a emancipační hnutí českých zemí, dualismus v habsburské monarchii, česko-německé vztahy, postavení minorit, rozvoj evropských států a USA opakování a systemizace poznatků • Modernizace společnosti, technická a průmyslová revoluce (industrializace), urbanizace, demografický vývoj, změny ve světě práce (Ostravsko), nové objevy a vynálezy kolonialismus a jeho projevy • Modernizovaná společnost a jedinec, sociální struktura společnosti, vzdělanost, kultura a umění 19. stol. a na poč. 20. stol., pokroky medicíny a zdravotnické péče, opakování a systemizace poznatků
--	---

Novověk – 20. století, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi • Popíše I. světovou válku a objasní významné změny ve světě po válce • Popíše činnost 1. čs. odboje, působení čs. legií a okolnosti vzniku samostatného Československa	• Vztahy mezi velmocemi první světová válka a vývoj v Rusku 1. československý odboj a vznik Československa Pařížská mírová konference • Závěrečné opakování

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Novověk – 20. století, 34 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje první Československou republiku a srovná její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938–39), objasní vývoj česko-německých vztahů • Vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize • Charakterizuje fašismus a nacismus; srovná nacistický a komunistický totalitarismus • Popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou, objasní, jak došlo k dočasné likvidaci Čs. • Objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu • Popíše český protinacistický odboj • Objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo • Popíše projevy a důsledky studené války • Charakterizuje komunistický režim v Čs. v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku, popíše protikomunistický odboj	• Demokracie a diktatura • Československo v meziválečném období totalitní režimy v meziválečné Evropě mezinárodní vztahy ve 20. a 30. letech celosvětová hospodářská krize kultura v meziválečném období 2. světová válka, protektorát Čechy a Morava, 2. československý odboj válečné zločiny a holocaust opakování a systemizace poznatků • Svět v blocích • Bilance války, poválečné uspořádání Evropy studená válka a její projevy, bipolarita světa Československo v letech 1945–47, únor 1948 – nástup komunistické diktatury v Československu, vytvoření 3. československého odboje USA a demokratický svět SSSR a komunistický blok Československo 1948 – 1953 (období stalinizace) Československo 1953 – 1968 (období destalinizace, okupace) Československo 1969 – 1989 (období normalizace) evropský integrační proces

• Popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace • Popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa • Vysvětlí rozpad sovětského bloku • Orientuje se v historii svého oboru – uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí • Charakterizuje kulturu a umění meziválečného období a ve 2. pol. 20. stol. • Uvede příklady rozvoje vědy a techniky ve 20. století	dekolonizace a třetí svět rozpad komunistického bloku, konec bipolarity Východ – Západ Československo po roce 1989 Evropa a svět po roce 1989 věda a kultura 2. poloviny 20. století úroveň medicíny a zdravotnické péče opakování a systemizace poznatků • Exkurze do Osvětimi (nepovinná) • Beseda s pamětníky (dle možností) • Exkurze do Ostravského muzea
---	---

5.3.2 Občanská nauka

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Občanská nauka
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	94 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Předmět Občanská nauka je součástí společenskovedního vzdělávání. Pomáhá při začleňování žáka do společnosti a připravuje ho na aktivní občanský život v demokratické společnosti. Slučuje různorodé informace z různých oblastí života lidské společnosti a učí žáka porozumět současnosti a světu, v němž žije. Žák se učí se orientovat ve významných okolnostech společenského života, formovat vědomí odpovědnosti za vlastní život. Předmět žákovi pomáhá vytvořit si vlastní názor, který bude schopen obhajovat.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí:

Výuka vede žáka k aktivitě ve společenském dění, ke slušnému a odpovědnému jednání, k toleranci názorů a učí ho uvědomovat si vlastní identitu, kriticky a samostatně myslet, nenechat se manipulovat.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- byl odpovědným a aktivním občanem;
- mohl utvářet svůj názor na problematiku dobra a zla;
- jednal morálně správně;
- porozuměl společnosti a mohl se do ní zařadit.

Charakteristika učiva

Témata jsou sestavena vzhledem k profilu absolventa. Týkají se vývoje i současných problémů politiky, etiky, práva, sociologie a filozofie, vybraných kapitol z ekologie a problematiky multikulturního soužití. Důraz je kladen na nalézání souvislostí mezi těmito oblastmi a vytvoření komplexního pohledu na lidskou společnost. Akcentována je oblast zdravotnictví a pomoci druhým, zejména z hlediska etického.

Výuka objasňuje podstatu demokratické společnosti, důležitost občanské angažovanosti, nezbytnost zapojení ČR do evropských i mimoevropských struktur. Učí žáka porozumět politice a lépe se politicky rozhodovat.

Strategie výuky

Výuka je realizována z velké části v rámci vyučovacích hodin. Vyučovací předmět obsahuje větší míru konkrétních praktických poznatků, které je třeba soustavně procvičovat a upevňovat.

Při probírání nového učiva jsou voleny metody slovní – zejména forma přednášky, a vysvětlování, dále bývá zahrnuta metoda rozhovoru a práce s textem; často pak bývá užíváno metod názorně-demonstračních, zejména pak předvádění. V rámci opakování pak vyučující využívá formy rozhovoru a metod diskusních.

Výuka je v průběhu studia doplněna systémem exkurzí, besed a dalších aktivit, které doplňují běžnou výuku o praktické znalosti, zprostředkovávají žákům poznávání reality a odborné i umělecké zážitky, což vede k lepšímu naplnění vzdělávacích cílů. Exkurze jsou organizovány systematicky podle ročníků.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je stanoveno školním řádem. Hodnocení se provádí formou ústní, z větší části pak písemnou.

Žák je hodnocen za dosaženou úroveň znalostí, za schopnost aplikovat teoretické znalosti na konkrétních příkladech, za kultivované, formálně i odborně správné vyjadřování.

Hodnocena je také aktivita při výuce, samostatná práce a orientace v současném dění. Hodnotí se také schopnost vyhledávat informace z různých zdrojů, jejich hodnocení, zpracování a použití.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost;
- znát své možnosti při výběru budoucího povolání, zejména v oboru, případně dalšího vzdělávání;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- rozvíjet svou osobnost.

Kompetence k řešení problémů

- vyhledat informace k dané problematice, třídit je a zpracovávat;
- být schopen dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- diskutovat o problému.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně situaci;
- zapojit se do diskuse, popsat situaci, definovat případný problém, formulovat své myšlenky;
- písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, apod.).

Personální a sociální kompetence

- být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci;
- prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí, respektovat je;
- být schopen sebereflexe, umět přijmout radu;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- vědět, jaké faktory mají přímý vliv na jeho zdraví.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- znát vlastní práva i povinnosti, zároveň však respektovat práva druhých, být tolerantní a bez předsudků, chápat specifika odlišných kultur, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- vytvořit si vlastní úsudek;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet;
- pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií;
- využívat poznatky a získávat informace v oblasti svých zájmů a pro své další vzdělávání, hledat souvislosti mezi získanými informacemi a se svými dosavadními poznatky, správně vybírat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby;
- využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky.

Občan v demokratické společnosti

Vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Cílem je také budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si jednání odpovědného aktivního občana.

Člověk a svět práce

Příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě. Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Člověk a životní prostředí

Příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Sociologie, 15 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Charakterizuje sociologii jako vědní obor, její předmět, metody - Orientuje se v hlavních sociologických koncepcích vzniklých v průběhu dějin až po současnost - Popíše průběh socializace, včetně forem sociálního učení - Vyjmenuje faktory ovlivňující socializaci - Srovná problémy tradiční a moderní společnosti - Zhodnotí životní styl současné společnosti - Vymezí pojem sociální nerovnost - Vysvětlí úlohu společenských nerovností pro společenskou stratifikaci - Vysvětlí úlohu společenské vrstvy a elity - Objasní variabilitu sociálních rolí v životě člověka a ve společnosti - Uvede formy lidského seskupování a vyjádří očekávané chování členů seskupení - Orientuje se v typologii sociálních seskupení - Uvědomuje si existenci konfliktů ve společnosti a orientuje se ve způsobech jejich prevence a řešení	- Sociologie jako obor, její předmět, metody, představitelé - Představitelé předvědeckého i vědeckého období oboru - Socializace a sociální učení - Vývoj společnosti - Sociální struktura společnosti; sociální pozice, sociální role - Lidská seskupení; sociální skupiny - Sociální konflikty

Současná společnost, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Uplatňuje mediální gramotnost při sledování masmédií - Kriticky přistupuje k mediálním obsahům a pozitivně využívá nabídky masových médií - Vysvětlí vliv masmédií na život člověka v současné společnosti - Objasní způsoby ovlivňování veřejnosti - Popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích - Charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení - Objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě - Debatuje o pozitivě i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí	- Masmédia, funkce reklamy a propagačních prostředků a jejich vliv na životní styl v současné společnosti - Svobodný přístup k informacím masová média (tisk, televize, rozhlas, internet) a jejich funkce, kritický přístup k médiím, maximální využití potenciálu médií - Sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti - Rasy, etnika, národy a národnosti, majorita a minority ve společnosti - Současná česká společnost - Multikulturní soužití, lidská tolerance - Migrace, migranti, azylanti; kultura národností na našem území - Postavení mužů a žen, genderové problémy - Sociálně patologické jevy

• Demonstruje na příkladech aktuální problémy rasové diskriminace a demonstruje je v historickém kontextu • Zhodnotí situaci imigrantů v ČR • Rozpozná genderovou, etnickou a jinou diskriminaci a demonstruje ji na příkladech • Uvede příklady genderové problematiky • Posoudí, kdy je v praktickém životě porušována rovnost pohlaví • Uvědomuje si existenci jevů škodlivých pro člověka i společnost • Orientuje se v možnostech předcházení patologickým jevům i možnostech jejich řešení • Uvede možnosti zmírnění složité životní situace	
---	--

Kultura, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění • Vyjmenuje a vysvětlí roviny kultury • Orientuje se v různých kulturních institucích ve svém okolí, v ČR i na mezinárodní úrovni a oblastech, jimiž se zabývají • Vyjmenuje a definuje hlavní znaky kultur národností žijících na území ČR • Řídí se pravidly společenského chování	• Hmotná a duchovní kultura • Ochrana a využívání kulturních hodnot • Kulturní instituce v ČR a v regionu

Náboženství, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v základních pojmech spojených s náboženstvím a vírou • Vyjmenuje a popisuje současná světová náboženství • Objasní postavení církví a věřících v ČR; vysvětlí, čím jsou nebezpečné některé náboženské sekty a náboženský fundamentalismus	• Víra, ateismus • Církev a náboženství • Náboženská hnutí a sekty • Náboženský fundamentalismus

Lidská práva, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v typech práv a svobod • Objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech, a popisuje způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat • Formuluje způsoby obhajování práv a svobod • Vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí • Demonstruje příklady porušování ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod na aktuálních problémech	• Lidská práva • Historický vývoj jejich obhajování • Listina základních práv a svobod • Veřejný ochránce práv, organizace hájící lidská práva • Práva dětí, práva národnostních a etnických menšin

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Politologie, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí předmět zkoumání politologie a základní pojmy této vědní disciplíny • Podá nástin dějin politického myšlení po současnost	• Politologie - dějiny, pojmy • Významní představitelé politického myšlení

Člověk jako občan, 21 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v otázkách teorie státu, podmínek vzniku státu, jeho typů, forem vlády • Orientuje se v ústředních historických událostech významných pro vývoj české státnosti • Vyjmenuje způsoby, jakými lze nabýt i pozbyt českého občanství • Vysvětlí rozdíl mezi základními principy demokratického a totalitního režimu • Charakterizuje základní hodnoty a principy moderní demokracie • Charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita...) • Popíše historický rozvoj české ústavnosti • orientuje se v Ústavě ČR • Vyjmenuje základní hodnoty a principy české státnosti zakotvené Ústavě ČR • Popíše systém dělby a fungování státní moci v ČR • Orientuje se v problematice legislativy • Objasní znaky a funkci demokratických voleb • Vyjmenuje orgány státní správy a samosprávy • Uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy • Vyjmenuje základní ideologické proudy a vysvětlí jejich základní doktríny • Objasní typologii a funkci politických stran • Objasní význam pluralitního politického systému a úlohu politické opozice • Charakterizuje současný český politický systém • Vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem nebo politickým extremismem • Uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu	• Teorie státu • Český stát • Politický režim • Demokracie - základní hodnoty a principy demokracie • Přímá demokracie - občanská společnost, politická participace občanů, společenské organizace • Nepřímá demokracie • Dělbá státní moci, složky státní moci, státní orgány • Státní občanství v ČR • Státní symboly ČR • Právní základy státu: ústava, Ústava ČR • Územní struktura státu; obecní a krajská samospráva • Volby, volební systémy, volby v ČR • Politika; politické ideologie, politický pluralismus, politické strany • Politický radikalismus a extremismus

Etika, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Operuje s pojmy etika, mravní hodnota a normy, mravní rozhodování a odpovědnost • Orientuje se v pojetích etiky nejvýznamnějších myslitelů • Vysvětlí, jaké otázky řeší zdravotnická etika	• Etika a její předmět, základní pojmy etiky • Významní myslitelé v oblasti etiky a filozofie • Mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost • Profesní etika, zdravotnická etika

• Přemýšlí o etických otázkách (ze života kolem sebe, z kauz známých z médií, z krásné literatury a jiných druhů umění), zejména pak v oblasti zdravotnictví • Rozumí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědní jiným lidem	
---	--

4. ročník, 1 h týdně, povinný

Člověk a právo, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí pojem právo, právní stát, uvede příklady právní ochrany a právních vztahů • Správně využívá základní pojmy právní terminologie, zejména právní řád, právní norma • Orientuje se v právním řádu ČR a pramenech práva ČR, v problematice legislativy • Popíše postavení občana v demokratické společnosti a jeho role v právních vztazích • Rozlišuje právní subjekty, osobu fyzickou a právnickou • Vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní zodpovědnost; zná věkové hranice v českém právu • Charakterizuje rozdíl mezi právem veřejným a soukromým • Aplikuje pojmy vlastnické právo, spoluvlastnictví, smlouva, právo duševního vlastnictví, odpovědnost za škodu • Právně obhájí své zájmy, objasní možné právní důsledky jednání • Ví, kde získá informace a pomoc při řešení právních problémů v rámci regionu, státu i světa • Objasní postupy vhodného chování, stane-li se obětí nebo svědkem jednání, jako je šikana, lichva, korupce, násilí, vydírání atp. • Popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, a na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejích všeobecných podmínek • Orientuje se v oblasti a odborné terminologii pracovního práva a v podmínkách průběhu pracovního poměru • Orientuje se v možnostech pro hledání zaměstnání • Popíše oblast působnosti rodinného práva; práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; podmínky náhradní rodinné péče • Vysvětlí specifika trestního práva; orientuje se v problematice trestných činů a přestupků • Orientuje se v jednotlivých fázích trestního řízení, včetně závěru a výsledků • Popíše soustavu soudů v ČR a činnost policie, soudů, advokacie a notářství • Sdělí správný průběh a způsob chování účastníků soudního řízení	• Právo a spravedlnost, právní stát • Právní řád; právní řád ČR • Právní ochrana občanů • Orgány vydávající právní akty • Právní vztahy • Pramene práva ČR; soustava soudů v ČR • Systém práva, právo veřejné a soukromé, právo hmotné a procesní • Občanské právo • Smlouvy, odpovědnost za škodu, správní řízení • Pracovní právo • Rodinné právo • Trestní právo; trestní odpovědnost; tresty a ochranná opatření • Kriminalita • Orgány činné v trestním řízení • Právní profese • Soudní řízení

• Vysvětlí průběh a možné výsledky správního řízení	
---	--

Soudobý svět, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace, charakterizuje základní světová náboženství • Orientuje se v možnostech zásahů a pomoci ze strany vyspělých zemí a velmocí vůči zemím rozvojovým • Vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o jejich možných perspektivách • objasní postavení ČR v Evropě a v soudobém světě • Podá nástin dějin evropské integrace, včetně její motivace • Zná základní principy a pilíře evropské unie • Charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku • Vysvětlí význam evropské integrace • Zhodnotí ekonomický dopad členství v EU • Popíše funkci a činnost OSN a NATO • Popíše ostatní významné organizace a instituce podílející se na mezinárodní spolupráci - WHO, Olympijský výbor, G8, OECD, Červený kříž, OBSE, Rada Evropy, OPEC, ESVO • Vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl ČR na jejich aktivitách • Orientuje se v systému zabezpečení obyvatelstva České republiky uvnitř i navenek • Uvede příklady projevů globalizace a debatuje o jejích důsledcích	• Vyspělé státy, civilizace, světové velmoci, problémy rozvojových zemí • Konflikty v soudobém světě • Mezinárodní vztahy • Evropská integrace, Evropská unie, NATO, OSN, ostatní významné mezinárodní organizace • Bezpečnost obyvatelstva ČR • Globální problémy soudobého světa, terorismus, globalizace a její důsledky

Základy filozofie, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie • Chápe význam filozofie a její přínos pro současnost • Dovede používat vybraný pojmový aparát, který byl součástí učiva • Dovede pracovat s jemu obsahově a formálně dostupnými texty • Popíše proměny filozofického myšlení v dějinách lidstva od antiky až po současnost na pozadí historického vývoje, včetně oblasti české filozofie	• Lidské myšlení v předfilozofickém období, mýtus • Vznik filozofie a základní filozofické problémy • Hlavní filozofické disciplíny • Proměny filozofického myšlení v dějinách až po současnost • Česká filozofická scéna • Význam filozofie v životě člověka, smysl filozofie pro řešení životních situací

5.4 Přírodovědné vzdělávání

Charakteristika přírodovědného vzdělávání

Obsahem této oblasti je vzdělávání fyzikální, chemické, biologické a ekologické. Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Přírodovědné vzdělávání vede k osvojení důležitých pojmů, veličin a zákonitostí z přírodních věd. Tyto znalosti jsou nutné k pochopení dějů, které probíhají v živé i neživé přírodě, a žáci si na jejich základě formují žádoucí vztah k přírodě a životnímu prostředí. Žáci využívají přírodovědných znalostí a dovedností při teoretické i praktické výuce odborných předmětů i v odborné praxi.

Výuka v jednotlivých předmětech podporuje logické i empirické myšlení a směřuje k tomu, aby žáci dovedli aktivně využívat získané znalosti při dalším vzdělávání nebo odborné praktické přípravě. Celkové pojetí výuky fyziky, chemie a biologie jeví výrazné tendence odklonu od informativní k formativní stránce výuky, od přemíry faktů k metodám poznávání, k vytváření dovedností řešit fyzikální, chemické a biologické problémy, k aktivnímu využívání poznatků ve výuce i v praxi.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uměli:

- využívat přírodovědných poznatků a dovedností v praktickém životě ve všech situacích, které souvisejí s přírodovědnou oblastí;
- logicky uvažovat, analyzovat a řešit jednoduché přírodovědné problémy;
- pozorovat a zkoumat přírodu, provádět experimenty a měření, zpracovávat a vyhodnocovat získané údaje;
- komunikovat, vyhledávat a interpretovat přírodovědné informace a zaujímat k nim stanovisko, využívat získané informace v diskusi k přírodovědné a odborné tematice;
- porozumět základním ekologickým souvislostem a postavení člověka v přírodě a zdůvodnit nezbytnost udržitelného rozvoje;
- posoudit chemické látky z hlediska nebezpečnosti a vlivu na živé organismy.

V afektivní oblasti směřuje přírodovědné vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- motivaci přispět k dodržování zásad udržitelného rozvoje v občanském životě i odborné pracovní činnosti;
- pozitivní postoj k přírodě;
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti.

Učivo oblasti přírodovědného vzdělávání je rozvrženo do předmětů:

- Fyzika;
- Chemie;
- Biologie a ekologie.

5.4.1 Fyzika

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Fyzika
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	136 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět fyzika má poskytnout žákům fyzikální poznatky a dovednosti, které by využívali v praktickém životě v situacích, které souvisejí s přírodovědnou oblastí, a v návaznosti na odborné předměty. Vede žáky k logickému uvažování, analýze a řešení jednoduchých problémů s fyzikální a technickou problematikou. Žáci získávají další zkušenosti s pozorováním a zkoumáním fyzikálních jevů, provádějí experimenty a měření, zpracovávají a vyhodnocují efektivním způsobem získané údaje. Používají adekvátní matematické a grafické prostředky, symboliku, správnou terminologii k vyjadřování funkčních závislostí mezi zkoumanými veličinami. Předmět fyzika motivuje žáky k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti a k ochraně životního prostředí vlastními činnostmi.

Charakteristika učiva

Předmět Fyzika je koncipován jako všeobecně vzdělávací předmět s vazbou k odborné složce vzdělávání a je součástí přírodovědného vzdělávání. Učivo navazuje na poznatky a dovednosti, které žáci získali na základní škole. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Fyzikální vzdělávání směřuje k tomu, aby žák správně používal pojmy, dokázal vysvětlit fyzikální jevy, rozlišil fyzikální realitu a fyzikální model, řešil fyzikální problém, osvojil si základy postupů, které jsou pro fyziku charakteristické (pozorování, měření, zpracování výsledků a jejich vyhodnocení, vyvozování závěrů) a dokázal uplatnit fyzikální poznatky v odborném vzdělávání a v praktickém životě.

Strategie výuky

Výuka je zaměřena teoreticky s důrazem na maximální názornost s využitím všech dostupných materiálně-didaktických prostředků (například - demonstrační pokusy, animace, výukový software). Velký důraz je kladen také na praktickou část výuky, která je realizována v rámci laboratorních cvičení, ve kterých se třída zpravidla dělí na skupiny v souladu s požadavky BOZP. Minimální počet laboratorních cvičení je stanoven na devět za studium. Nedílnou součástí výuky jsou vhodně volené exkurze. Celkové pojetí fyziky bude směřováno od informativní k formativní stránce výuky, od přemíry faktů k metodám poznávání, k vytváření dovedností řešit fyzikální problémy a k chápání integrace fyziky do přírodovědného vzdělávání. Fyzika je vyučována v prvním a druhém ročníku, v hodinové dotaci (2+2+0+0).

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Kontrola vědomostí a dovedností probíhá různými formami písemného a ústního zkoušení. Součástí hodnocení je rovněž zpracování protokolů laboratorních cvičení, vypracování dobrovolných aktivit (např. referátů, prezentací na PC, domácích úloh).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- získávat samostatně informace z různých zdrojů, kriticky je hodnotit, zpracovat a využívat ke studiu;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- rozvíjet svůj zájem o další studium.

Matematické kompetence

- používat a správně převádět jednotky používané ve fyzice a technice;

- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi fyzikálními objekty a vztahy mezi fyzikálními veličinami při řešení praktických úloh, umět je popsat a využít pro dané řešení;
- číst různé formy grafického znázornění fyzikálních závislostí (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat matematické postupy při obecném i numerickém řešení úloh s fyzikálními a praktickými náměty.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet a správně je využívat;
- využívat poznatky a získávat informace v oblasti svých zájmů a pro své další vzdělávání;
- tvořit prezentace v PowerPointu.

Komunikativní kompetence

- používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- zapojovat se do diskuse, analyzovat situaci, případný problém definovat, formulovat své myšlenky;
- vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v komunikaci.

Personální a sociální kompetence

- přijímat radu a kritiku;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- schopnost sebereflexe;
- mít zdravé sebevědomí;
- odhadnout své schopnosti a možnosti adekvátně situaci.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Kompetence k řešení problémů

- vyhledat informace k dané problematice, třídít je a zpracovávat;
- prezentovat dosažené výsledky a aplikovat je v konkrétních situacích;
- vytvářet a využívat vizuální znázornění problému;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému;
- získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení;
- zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí;
- znát vlastní práva i povinnosti;
- podílet se aktivně na ochraně životního prostředí.

Člověk a životní prostředí

- chápat, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka (zvuk, optika,...), uvědomit si vliv člověka na ovzduší (skleníkový efekt), vliv spalovacích motorů na životní prostředí, význam jaderné energetiky;
- respektovat principy udržitelného rozvoje, získat přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;
- nakládat s materiály a energiemi ekonomicky a s ohledem na životní prostředí;
- snažit se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů.

Člověk a svět práce

- připravovat absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě;
- využívat fyziku v dalším vzdělávání, fyzika je důležitou součástí medicíny, elektrotechniky, energetiky, výzkumu;
- využívat přírodovědných poznatků v profesním a odborném životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat na důkazech založené odpovědi (teorie relativity, vesmír,...).

Informační a komunikační technologie

- pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívat jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života;
- Internet (informační a vzdělávací servery) umožňuje vyhledávání novinek a rozšiřujících poznatků, využití aplikací při samostatné práci (prezentační programy, textové a tabulkové editory apod.) a pro rozšíření výukového obsahu předmětu fyzika.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- dodržovat zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji atd.), rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a být schopen zajistit odstranění závad a možných rizik;
- uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce;
- mít vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázat první pomoc sami poskytnout.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Úvod, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozliší fyzikální pojmy – fyzikální děje, veličiny a jednotky • Vyjmenuje základní fyzikální veličiny soustavy SI a jejich jednotky • Rozliší skalární a vektorové veličiny • Zpracuje výsledky měření a vyvodí z nich závěry • Orientuje se MFCHT • Použije násobné a dílčí jednotky • Jednotky odvozené popisuje pomocí základních jednotek	• Fyzikální jednotky a veličiny
komentář	
• Návaznost na učivo fyziky ZŠ, práce s MFCHT	

Kinematika, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu • Objasní pojem relativnost klidu a pohybu • Rozliší pohyby podle trajektorie a rychlosti	• Mechanický pohyb • Pohyb rovnoměrně přímočarý, pohyb nerovnoměrný, průměrná rychlost • Pohyb rovnoměrně zrychlený, okamžitá rychlost, zrychlení • Volný pád • Rovnoměrný pohyb bodu po kružnici • Skládání rychlostí

komentář
Návaznost na učivo fyziky ZŠ, návaznost na matematiku (funkce, řešení rovnic)

Dynamika, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Definuje fyzikální veličinu síla – odvodí jednotku síly, znázorní graficky - Formuluje Newtonovy pohybové zákony - Použije Newtonovy pohybové zákony v jednoduchých úlohách - Určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají - Vyjmenuje možnosti využití odstředivé síly ve zdravotnictví	- První Newtonův zákon, vztažná soustava - Druhý Newtonův zákon, příklady sil - Hybnost tělesa, zákon zachování hybnosti - Třetí Newtonův zákon - Skládání a rozklad sil

Komentář
Newtonovy pohybové zákony - návaznost na učivo ZŠ
Pokrytí průřezových témat
- Člověk a životní prostředí - Člověk a svět práce

Mechanická práce a energie, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
- Definuje fyzikální veličiny mechanická práce, výkon, energie, účinnost, odvodí jejich jednotky - Určí mechanickou práci, výkon a energii při pohybu tělesa působením stálé síly - Objasní rozdíl mezi mechanickou prací a energií - Vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie	- Mechanická práce - Kinetická energie a její změna - Potenciální tíhová energie a její změna - Zákon zachování mechanické energie - Výkon, příkon, účinnost

Komentář
Mechanická práce - návaznost na učivo fyziky ZŠ

Gravitační pole, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Objasní vliv přetížení a beztlžného stavu na lidský organismus - Formuluje Newtonův gravitační zákon - Popíše základní druhy pohybu těles v gravitačním poli země - Rozlišuje tíhové a gravitační pole, správně používá pojmy tíhová a gravitační síla, tíhové a gravitační zrychlení	- Newtonův gravitační zákon, tíhová síla, tíha - Pohyby těles - vrhy

Komentář
Závislost tíhové síly na zeměpisné šířce - návaznost na geografii

Mechanika tuhého tělesa, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Určí výslednici sil působících na těleso a jejich momenty • Určí těžiště tělesa jednoduchého tvaru • Rozliší jednotlivé druhy rovnovážné polohy tělesa	• Posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa • Moment síly vzhledem k ose otáčení, výslednice momentů sil, momentová věta • Skládání sil, těžiště tuhého tělesa, rovnovážné polohy tělesa

Mechanika tekutin, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh • Rozhodne v jednotlivých případech, zda těleso plave, vznáší se nebo klesá ke dnu • Objasní změny tlaku v proudící tekutině • Aplikuje- krevní tlak, měření krevního tlaku	• Vlastnosti kapalin a plynů • Pascalův zákon, hydraulické zařízení • Vztlková síla, Archimédův zákon, plavání těles • Proudění tekutin, proudnice • Objemový průtok, rovnice kontinuity • Shrnutí poznatků z mechaniky

Komentář

- Tlaková síla v tekutinách, Pascalův zákon, hydraulická zařízení, Archimédův zákon, chování těles v kapalině - návaznost na učivo fyziky ZŠ
- Rovnice kontinuity jako příklad zákona zachování mechanické energie
- Námet na projekt: energie proudící vody
- Opakování a systematizace poznatků

Molekulová fyzika a termika, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Změří teplotu v Celsiově teplotní stupnici a vyjádří ji jako termodynamickou teplotu • Vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi • Vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny • Řeší jednoduché případy tepelné výměny • Rozlišuje pojmy teplo a teplota • Popíše změny probíhající v lidském organismu v závislosti na změnách teploty okolního prostředí • Řeší jednoduché příklady na délkovou teplotní roztažnost • Popíše strukturu a vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek • Řeší úlohy s kalorimetrickou rovnicí	• Kinetická teorie látek • Celsiova a termodynamická teplota • Teplotní délková a teplotní objemová roztažnost • Vnitřní energie tělesa a její změna konáním práce a tepelnou výměnou • Tepelná a měrná tepelná kapacita, měření tepla • Kalorimetrická rovnice

Komentář

- Námet na samostatnou práci: Historický přehled vývoje názorů na strukturu látek
- Práce s tabulkami - vyhledávání součinitele délkové a objemové roztažnosti látek, měrné tepelné kapacity látek

Plyny, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí stavové děje v ideálním plynu • Vysloví první termodynamický zákon • Popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů	• Ideální plyn, stavové veličiny, stavové děje v plynech • Stavová rovnice pro ideální plyn • První termodynamický zákon • Práce a účinnost ideálního plynu • Tepelné motory
• Práce s grafy • Námět na samostatnou práci: historický přehled vývoje tepelných motorů	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí • Vliv člověka na ovzduší (skleníkový efekt), vliv spalovacích motorů na životní prostředí.	

Pevné látky a kapaliny, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Řeší příklady na změny skupenství látek • Popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi • Aplikuje procesy difúze a osmózy na transport látek přes biologické membrány v živých systémech	• Struktura pevných látek a kapalin • Přeměny skupenství - tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace, desublimace • Shrnutí poznatků z molekulové fyziky a termiky

Vlnění, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření • Charakterizuje základní vlastnosti zvukového vlnění • Chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu • Definuje účinky ultrazvuku na lidskou tkáň • Aplikuje na zdravotnictví - ultrazvuk, fonendoskop, audiometr	• Mechanické kmitání a vlnění, druhy mechanického vlnění, vlnová délka, frekvence • Zdroje zvukového vlnění a vlastnosti tohoto vlnění • Šíření zvuku v látkovém prostředí, ultrazvuk
Komentář • Obtížná témata • Návaznost na fyziku a biologii ZŠ • Vazba na kinematiku a dynamiku hmotného bodu • Vazba na matematiku (goniometrická funkce $\sin x$)	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí <i>Vlivy životního prostředí na zdraví člověka (zvuk).</i>	

Laboratorní práce, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
	• Měření hustoty látky • Měření tíhového zrychlení matematického kyvadla • Určení součinitele smykového tření • Určení momentu síly vzhledem k ose otáčení • Ověření Hookova zákona • Měření teploty tání a tuhnutí amorfnní látky • Určení měrné tepelné kapacity
Pokrytí průřezových témat • Občan v demokratické společnosti	

2. ročník, 2 h týdně, povinný**Elektřina a magnetismus, 30 vyučovacích hodin**

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje elektrický náboj • Definuje Coulombův zákon • Vysvětlí vznik a vedení elektrického proudu v kovových vodičích. • Vysvětlí Ohmův zákon a aplikuje jej na praktické úlohy • Vyjmenuje účinky elektrického proudu na lidský organismus • Vyjmenuje možnosti využití elektrického proudu ve zdravotnictví • Popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj • Vysvětlí princip a funkci kondenzátoru • Řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona • Zapojí elektrický obvod podle schématu a změří napětí a proud • Určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem • Vyjmenuje základní magnetické vlastnosti látek • Vyjmenuje základní druhy magnetických látek a jejich vlastnosti • Vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce a její praktický význam • Vysvětlí pojem indukčnost vodiče • Popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice • Popíše princip transformátoru a umí určit jeho transformační poměr. • Diskutuje o vlivu energetiky na životní prostředí • Vyjmenuje účinky střídavého proudu na lidský organismus • Vyjmenuje možnosti využití střídavého proudu ve zdravotnictví. • Vysvětlí princip vodivosti polovodičů	• Elektrické pole - elektrický náboj, Coulombův zákon, elektrický potenciál a napětí, kapacita vodiče • Elektrický proud v kovech -odpor vodiče, Ohmův zákon • Elektrický proud v kapalinách a plynech • Magnetické pole - magnetické pole elektrického proudu, magnetická síla, magnetická látky, • Elektromagnetická indukce, indukčnost vodičů • Střídavý proud - generátor střídavého proudu, transformátor, energetika a životního prostředí • Polovodiče - typy vodivosti polovodičů, druhy polovodičových součástek • Shrnutí poznatků z elektřiny a magnetismu

• Popíše princip a praktické použití polovodičových součástek	
Komentář • Návaznost na fyziku ZŠ • Možnost plánovat exkurzi do vybrané elektrárny • Možnost zadání samostatné práce na téma přenosu elektrické energie, zdroje energie, ochrana životního prostředí apod.	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a svět práce Zásady bezpečnosti práce s elektrickým proudem. • Člověk a životní prostředí Vliv energetiky na životní prostředí - jaké zdroje energie člověk využívá.	

Optika, 19 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Řeší úlohy na odraz a lom světla • Řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami • Vysvětlí principy základních typů optických přístrojů • Vyjmenuje základní oční vady a jejich korekce • Vyjmenuje možnosti využití optiky ve zdravotnictví • Charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích • Popíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska působení na člověka a využití v praxi	• Světlo jako vlnění - podstata světla a jeho šíření, jevy na rozhraní dvou prostředí, elektromagnetické záření, vlnové vlastnosti světla • Zobrazení zrcadlem a čočkou - zobrazení zrcadlem, zobrazení čočkou, optické přístroje, lidské oko • Shrnutí poznatků z optiky
Komentář • Návaznost na fyziku a biologii ZŠ • Námet na projekt: Současné optické přístroje	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí <i>Péče o zdraví.</i>	

Fyzika atomu, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje základní modely atomu • Popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu • Popíše stavbu atomového jádra • Vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením • Popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice • Posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se získává elektrická energie	• Model atomu • Atomové jádro • Radioaktivita • Jaderná reakce, jaderné štěpení • Jaderná energetika, jaderné elektrárny

• Popíše bezpečnostní a ekologická hlediska jaderné energetiky	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí <i>Jak ovlivňuje člověk životní prostředí.</i>	

Vesmír, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje Slunce jako hvězdu • Popíše objekty ve sluneční soustavě • Zná příklady základních typů hvězd • Zná současné názory na vznik a vývoj vesmíru	• Sluneční soustava, hvězdy a galaxie
Komentář • Možnost exkurze do planetária nebo na hvězdárnu	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a svět práce	

Laboratorní práce, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
	• Měření elektrického napětí a proudu • Ověření Ohmova zákona • Měření odporu, kapacity a indukčnosti • Měření voltampérové charakteristiky • Měření transformátoru • Měření optické mohutnosti čočky • Měření indexu lomu světla
Pokrytí průřezových témat • Občan v demokratické společnosti	

5.4.2 Chemie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Chemie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	136 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby začali chápat, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se dnes člověk neobejde téměř v žádné oblasti své činnosti. Poukazuje na význam chemie pro život.

Stálou součástí výuky chemie je průběžné osvojování správné terminologie, experimentálních činností a vysvětlování pozorovaných jevů, hledání příčinných souvislostí a řešení problémů souvisejících s poznáváním přírody a s praktickým životem. Ve výuce vedeme žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou především součástí přírody a běžného života lidí. Zároveň žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s těmito látkami, s využitím poznatků a dovedností z biologie a fyziky jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Učí se logickému uvažování a schopnosti ekologického myšlení.

Charakteristika učiva

Učivo chemie navazuje na poznatky a dovednosti, které žáci získali na základní škole, prohlubuje je a přispívá k pochopení učiva odborných předmětů studovaného oboru. v chemii je kladen důraz především na poznatky související s praktickou činností nutričního asistenta. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Chemie je vyučována v prvním a druhém ročníku, v hodinové dotaci (2+2+0+0).

Strategie výuky

Výuka je zaměřena teoreticky s důrazem na maximální názornost s využitím všech dostupných materiálně-didaktických prostředků (například - demonstrační pokusy). Velký důraz je kladen také na praktickou část výuky, která je realizována v rámci laboratorních cvičení, ve kterých se třída zpravidla dělí na skupiny v souladu s požadavky BOZP. Počet laboratorních cvičení je stanoven vyučujícím v závislosti na podmínkách výuky.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Hlavním kritériem hodnocení žáků budou ústní zkoušky, písemné prověrky a testy, samostatná práce, která spočívá ve zpracování protokolů z laboratorních cvičení a osobní aktivita. Součástí hodnocení může být vypracování referátů. Důraz bude kladen především na porozumění učivu, na schopnost žáka spojovat získané poznatky s ostatními přírodovědnými znalostmi a na jeho dovednosti tyto poznatky použít při řešení nových úkolů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- vyhledávat a interpretovat informace z různých zdrojů (internet, časopisy, knihy), zaujímat k nim stanovisko a využívat získané informace ke studiu;
- vytvářet pohodu a zdravé prostředí pro učení;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy a pořizovat si poznámky;
- rozvíjet svůj zájem o další studium.

Matematické kompetence

- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě;
- správně převádět a používat běžné jednotky používané v chemii;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími informačními zdroji;
- tvořit prezentace v power pointu;
- zpracovat protokol z laboratorní práce.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se samostatně, srozumitelně a souvisle, odborně a jazykově správně;
- schopnost pracovat v týmu, navrhnout postupy řešení problémů a obhajovat své názory i respektovat názory druhých;
- umět správně argumentovat, formulovat své myšlenky a obhájit vlastní názor.

Personální a sociální kompetence

- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- vytvářet vstřícné mezilidské vztahy;
- přijímat hodnocení své práce, přijímat rady a kritiku;
- schopnost týmové práce i respekt vůči spolužákům při skupinové práci v průběhu laboratorních cvičení;
- dbát aktivně o své zdraví, uvědomovat si negativa nesprávného životního stylu.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- získávat pracovní dovednosti v laboratorních cvičeních;
- mít povědomí o využití chemických látek v praxi a běžném životě;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Kompetence k řešení problémů

- aplikovat teoretické poznatky k řešení praktických problémů;
- využívat příklady úloh vycházející z reálného života k samostatnému uvažování při řešení problémů;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému;
- vyhledat informace k dané problematice, třídít je a zpracovávat;
- prezentovat dosažené výsledky a aplikovat je v konkrétních situacích;
- zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat v souladu s etickými normami, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- chápat globální problémy světa;
- podílet se aktivně na ochraně životního prostředí;
- být hrdý na vědecké objevy českých chemiků;
- znát vlastní práva a povinnosti, respektovat práva druhých.

Člověk a životní prostředí

- odpovědnost ke svému zdraví, svým životním stylem být příkladem ostatním;
- dodržovat zásady ochrany životního prostředí;
- nakládat s materiály, chemikáliemi a jejich likvidací, energiemi a vodou ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Člověk a svět práce

- připravovat absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě;
- využívat chemii v dalším vzdělávání, chemie je důležitou součástí medicíny, farmacie, výzkumu;
- využívat přírodovědných poznatků v profesním a odborném životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat na důkazech založené odpovědi (změny klimatu, vesmír,...).

Informační a komunikační technologie

- pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívat jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života;
- Internet (informační a vzdělávací servery) umožňuje vyhledávání novinek a rozšiřujících poznatků, využití aplikací při samostatné práci (prezentační programy, textové a tabulkové editory apod.) a pro rozšíření výukového obsahu předmětu chemie.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- dodržovat zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje atd.), rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a být schopen zajistit odstranění závad a možných rizik;
- uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce;
- mít vědomosti o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázat první pomoc sami poskytnout.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Aktivita, pomůcky, soutěže

Chemická olympiáda - školní kolo (Soutěž)

Jedná se o praktickou a teoretickou činnost zaměřenou na chemické znalosti získané v průběhu studia chemie.

Úvod do studia chemie, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Zařadí chemii do systému přírodních věd • Uvede klady a zápory, které přináší chemie pro člověka a životní prostředí • Definuje látku a fyzikální pole • Uvede příklady surovin a produktů chemické výroby • Popíše první pomoc při úrazu • Respektuje při praktických činnostech r a s-věty uvedené na chemikáliích	• Vývoj a historie chemie • Chemické disciplíny, jejich význam • Základní pojmy • Chemická výroba • Zásady bezpečnosti práce v chemické laboratoři
Komentář Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí <i>Těžba surovin. Znečištění ovzduší.</i>	

Složení a vlastnosti látek, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozlišuje pojmy těleso a chemická látka • Definuje atom, ion, molekulu • Rozlišuje pojmy prvek, sloučenina a používá je ve správných souvislostech • Dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek • Vysvětlí rozdíl mezi chemicky čistou látkou a směsí • Rozliší směsi heterogenní a homogenní	• Stavební částice látek • Chemické prvky a sloučeniny • Vlastnosti látek • Chemicky čistá látka a směsi • Metody dělení směsi

• Pojmenuje základní chemické nádoby a pomůcky a sestaví jednoduchou aparaturu • Vysvětlí vlastnosti anorganických látek	
---	--

Složení a struktura atomu, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše modely atomů • Popíše stavbu atomu, rozlišuje atom, ion, izotop, nuklid • Vysvětlí rozdíl mezi přirozenou a umělou radioaktivitou • Uvede příklady využití radionuklidů ve zdravotnictví • Vymezí pojem orbital, hodnoty a význam kvantových čísel • Zapiše elektronovou konfiguraci prvků • Odvodí pomocí PSP elektronovou strukturu atomů prvků • Vysvětlí pojmy perioda a skupina • Definuje periodický zákon • Charakterizuje obecné vlastnosti nekovů a kovů • Vysvětlí obecně platné zákonitosti vyplývající z periodické soustavy prvků	• Elementární částice atomu • Modely atomu • Atomové jádro • Radioaktivita • Využití radioaktivních izotopů • Stavba elektronového obalu • Kvantová čísla • Zápis elektronové konfigurace • Periodická soustava prvků, periodický zákon • Valenční elektrony • Vztahy a zákonitosti v PSP • Shrnutí poznatků o atomu
Komentář Možnost zadání samostatné práce na téma: Radioaktivita, Historický přehled vývoje názoru na atom	
Pokrytí průřezových témat • Informační a komunikační technologie <i>Zjišťování informací a tvorby referátů o významných osobnostech možnost využití počítače pro modelování orbitalů.</i> • Člověk a životní prostředí <i>Zdroje a vliv radioaktivity na zdraví člověka.</i>	

Chemické názvosloví, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Zná názvy a značky vybraných chemických prvků • Vypočítá oxidační číslo prvku ve sloučenině • Dokáže zapsat vzorec a název jednoduché sloučeniny, umí využívat oxidační číslo atomu prvku při odvozování vzorců a názvů sloučenin • Tvoří chemické vzorce a názvy vybraných anorganických sloučenin	• Oxidační číslo • Názvosloví binárních sloučenin • Názvosloví kyselin • Názvosloví solí • Shrnutí poznatků z chemického názvosloví
Komentář • Náročné učivo vyžadující velkou pozornost • Dobré znalosti tohoto učiva jsou klíčové pro anorganickou chemii	

Chemické výpočty, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyhledá v periodické tabulce relativní atomovou hmotnost • Vypočítá relativní molekulovou hmotnost sloučeniny • Definuje mol a Avogadrův zákon • Vypočítá jednoduché příklady na molární hmotnost a molární objem • Vypočítá procentuální zastoupení prvku ve sloučenině • Definuje roztok, rozpustnost látky • Rozlišuje nasycený a nenasycený roztok • Užívá definiční rovnice pro hmotnostní zlomek, látkovou koncentraci a ředění roztoků • Rozlišuje hypertonický a hypotonický roztok, vysvětlí význam izotonického roztoku • Vyjádří složení roztoku a připraví roztok požadovaného složení • Provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi	• Relativní atomová a molekulová hmotnost • Látkové množství, mol • Výpočty z chemických vzorců • Výpočty z chemických rovnic • Roztoky, dělení roztoků • Hmotnostní koncentrace • Látková koncentrace • Shrnutí poznatků z chemických výpočtů

Chemická vazba, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjmenuje podmínky vzniku chemické vazby • Vysvětlí vznik chemické vazby a charakterizuje typy vazeb • Definuje elektronegativitu • Určí charakter vazeb v konkrétní sloučenině • Vysvětlí vliv chemické vazby na vlastnosti látek	• Vznik chemické vazby • Základní a excitovaný stav atomu • Elektronegativita • Typy chemických vazeb: kovalentní, iontová, kovová • Vliv chemické vazby na vlastnosti látek

Chemický děj, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozliší pojmy exotermická a endotermická reakce • Definuje termochemické zákony • Vysvětlí pojem chemické rovnováhy v soustavě, odvodí rovnovážnou konstantu • Definuje pojmy chemická reakce, chemická rovnice, reaktanty, produkty • Zapiše chemickou reakci chemickou rovnicí a vyčíslí ji • Vysvětlí průběh acidobazického děje • Definuje iontový součin vody a pH • Klasifikuje roztoky podle hodnoty pH • Vysvětlí podstatu hydrolýzy solí • Definuje a správně používá pojmy oxidace a redukce, napíše a vyčíslí redoxní rovnici • Vysvětlí podstatu chemických reakcí a zapiše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí	• Termochemie, termochemické zákony • Rychlost chemických reakcí • Katalyzátory a inhibitory • Chemická rovnováha • Klasifikace chemických reakcí • Acidobazické reakce, neutralizace • Kyselost a zásaditost roztoků, pH, indikátory • Hydrolýza solí • Redoxní reakce, elektrolýza • Shrnutí poznatků z chemického děje
Komentář	

- Možnost zadání samostatné práce na téma: Měření pH.
- Opakování a systematizace poznatků z obecné chemie

Nepřechodné prvky nekovového charakteru, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí vlastnosti anorganických látek • Tvoří chemické vzorce a názvy anorganických sloučenin • Uplatňuje poznatky o určitých chemických reakcích v chemické analýze • Uvede typický výskyt prvků v přírodě • Charakterizuje fyzikální a chemické vlastnosti prvků • Uvede základní způsoby přípravy, výroby a využití prvků • Uvede hlavní zdroje znečištění ovzduší a vody • Charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí	• Vodík • Kyslík • Voda, peroxid vodíku • Vzácné plyny • Halogeny • Chalkogeny • Dusík, fosfor • Uhlík, křemík • Shrnutí poznatků o nepřechodných prvcích nekovového charakteru
Komentář • Možnost plánovat exkurzi do čističky odpadních vod • Možnost zadání samostatné práce na téma: Ozón, Voda, Vzácné plyny, Charakteristiky jednotlivých prvků	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí <i>Vliv chemických sloučenin na životní prostředí a jeho ochrana.</i>	

Nepřechodné prvky kovového charakteru, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Tvoří chemické vzorce a názvy anorganických sloučenin • Charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí • Uvede typický výskyt prvků v přírodě • Charakterizuje fyzikální a chemické vlastnosti prvků • Uvede základní způsoby přípravy, výroby a využití prvků	• Vlastnosti kovových prvků • Koroze kovů • Alkalické kovy • Hořčík, vápník • Hliník, cín, olovo • Shrnutí poznatků o nepřechodných prvcích kovového charakteru
Komentář • Možnost plánovat exkurzi do chemických závodů • Možnost zadání samostatné práce na téma: Charakteristika jednotlivých prvků	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí	

Přechodné prvky, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
- Tvoří chemické vzorce a názvy anorganických sloučenin - Charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí - Uvede typický výskyt prvků v přírodě - Charakterizuje fyzikální a chemické vlastnosti prvků - Uvede základní způsoby přípravy, výroby a využití prvků	- Charakteristika přechodných prvků - Měď, zlato, stříbro - Chrom, mangan, železo - Výroba železa a oceli - Shrnutí poznatků o přechodných prvcích
Komentář - Možnost zadání samostatné práce na téma: Charakteristika jednotlivých prvků. - Opakování a systematizace poznatků z anorganické chemie	
pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí <i>Vliv chemických sloučenin na životní prostředí a jeho ochrana.</i>	

Analytická chemie, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
- Rozlišuje pojmy vzorek a činidlo - Popíše postup kvalitativní analýzy - Vyjmenuje metody kvantitativní analýzy - Popíše principy stanovení u vybraných metod	- Základní pojmy - Kvalitativní stanovení - Kvantitativní stanovení

Laboratorní práce, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
Respektuje při praktických činnostech R a S-věty uvedené na chemikáliích	Náměty k praktickým cvičením: - Seznámení s chemickou laboratoří a jejím vybavením, chemické nádobí a pomůcky - Příprava chemicky čisté látky filtrací, sublimací, krystalizací - Příprava roztoků požadovaného složení - Zkoumání vlivu faktorů na rychlost chemické reakce - Indikátory - Vlastnosti nekovových prvků a jejich sloučenin - Vlastnosti kovových prvků a jejich sloučenin - Sledování vlastnosti chemických prvků v závislosti na jejich umístění v periodické soustavě prvků - Důkaz kationtů, plamenové reakce
Pokrytí průřezových témat	

- Občan v demokratické společnosti
Žák má vhodnou míru sebevědomí a odpovědnosti za svou práci. Týmová práce.

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Aktivita, pomůcky, soutěže

Chemická olympiáda - školní kolo (Soutěž)

Jedná se o využití teoretických a praktických znalostí předmětu chemie získaných při studiu.

Úvod do organické chemie, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše složení a vlastnosti organických sloučenin • Vyjmenuje látky, které patří mezi organické sloučeniny • Vyjmenuje příklady přírodních a syntetických organických sloučenin	• Předmět organické chemie, minulost a současnost organické chemie • Dělení organických sloučenin • Složení molekul organických sloučenin • Vlastnosti organických sloučenin
Komentář • Možnost zadání samostatné práce na téma: Historický vývoj organické chemie	

Struktura organických sloučenin, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Zhodnotí postavení atomu uhlíku v periodické soustavě prvků z hlediska počtu a vlastností organických sloučenin • Popíše vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin • Charakterizuje a na příkladech vysvětlí typy vazeb v molekulách organických sloučenin • Objasní na příkladech druhy izomerie • Znázorní modelem prostorové uspořádání molekuly organické sloučeniny • Používá systematické i triviální názvy a různé typy vzorců organických sloučenin	• Vazebné vlastnosti uhlíku v organických sloučeninách • Druhy uhlíkových řetězců • Typy kovalentních vazeb • Typy vzorců • Izomerie

Průběh a klasifikace reakcí, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje typy reakcí organických sloučenin a dokáže je využít v chemické analýze v daném oboru • Klasifikuje organické reakce, popíše základní typy chemických reakcí organických sloučenin	• Substituce • Adice • Eliminace • Přesmyk

Rozdělení organických sloučenin a klasifikace uhlovodíků, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí kritéria pro třídění organických sloučenin • Uvede nejdůležitější zástupce jednotlivých skupin derivátů a jejich praktické použití • Objasní vliv derivátů uhlovodíků na zdraví a životní prostředí	• Dělení organických sloučenin podle uhlíkového řetězce, podle kovalentních vazeb a podle chemického složení • Klasifikace uhlovodíků podle typu vazeb a řetězce

	Shrnutí poznatků o vzorcích, reakcích a struktuře organických sloučenin
Komentář Opakování a systematizace poznatků	

Uhlovodíky, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Objasní strukturu uhlovodíků - Používá názvosloví a napíše vzorce uhlovodíků - Objasní závislost vlastností uhlovodíku na jeho struktuře - Popíše vlastnosti uhlovodíků - Vyjmenuje nejdůležitější zástupce jednotlivých skupin uhlovodíků, popíše metody jejich přípravy, zhodnotí jejich využití v odborné praxi a běžném životě - Popíše vliv uhlovodíků na zdraví a životní prostředí - Charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy - Uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí	- Alkany, cykloalkany - Alkeny - Alkadieny - Alkyny - Areny - Shrnutí poznatků o uhlovodících
Komentář Možnost zadání samostatné práce na téma: Aromatické uhlovodíky v potravinách	
Pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí Vliv organických sloučenin na životní prostředí a jeho ochrana.	

Přírodní zdroje uhlovodíků, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
- Objasní a definuje pojmy - ropa, oktanové číslo, krakování, zemní plyn - Uvede využití jednotlivých produktů destilace ropy	- Fosilní a recentní zdroje - Zpracování ropy - Zemní plyn
Komentář Možnost zadání samostatné práce na téma: Ropa, Zemní plyn, Ochrana životního prostředí v souvislosti s těžbou surovin	

Deriváty uhlovodíků, 18 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Uvede významné zástupce organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí - Charakterizuje jednotlivé typy derivátů uhlovodíků	- Halogenderiváty - Dusíkaté deriváty (nitroderiváty, aminy) - Hydroxyderiváty (alkoholy, fenoly) - Ethery - Aldehydy, ketony

• Popíše vlastnosti derivátů uhlovodíku • Popíše průběh reakcí typických pro deriváty uhlovodíků	• Karboxylové kyseliny • Funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin • Shrnutí poznatků o derivátech uhlovodíků
Komentář • Možnost zadání samostatné práce na téma: deriváty uhlovodíků a zdravotnictví. • Opakování a systematizace poznatků	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí <i>Vliv organických sloučenin na životní prostředí a jeho ochrana.</i>	

Makromolekulární chemie, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Objasní pojem monomer, polymer • Vysvětlí princip polymerace, kondenzace • Rozdělí plasty, uvede jejich příklady, vlastnosti a jejich použití v běžném životě • Posoudí vliv používání plastů na člověka a životní prostředí	• Monomer, polymer • Polymerace, kondenzace • Syntetické makromolekulární látky • Shrnutí poznatků o makromolekulární chemii
Komentář • Možnost zadání samostatné práce na téma: plasty v praktickém životě	
Pokrytí průřezových témat • Informační a komunikační technologie <i>Referáty - plasty, negativní vliv plastů na životní prostředí.</i> • Člověk a životní prostředí <i>Výroba polymerů a vliv na životní prostředí.</i>	

Chemie přírodních látek, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje obor biochemie, charakterizuje biochemii jako nauku o složení živých organismů • Charakterizuje živé soustavy a popíše jejich vlastnosti • Popíše prvkové a látkové složení živých soustav • Objasní funkci chemických sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v lidském těle • Vyjmenuje nejdůležitější zástupce jednotlivých skupin, posoudí výskyt a význam pro • Vysvětlí podstatu anabolických a katabolických reakcí • Uvede složení, výskyt a funkce nejdůležitějších přírodních látek • Popíše a zhodnotí význam dýchání a fotosyntézy • Charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny • Charakterizuje nejdůležitější přírodní látky • Popíše vybrané biochemické děje	• Lipidy • Sacharidy • Bílkoviny • Enzymy • Vitamíny • Hormony • Nukleové kyseliny • Shrnutí poznatků o přírodních látkách

Komentář

- Možnost plánovat exkurzi do Biocelu
- Možnost zadání samostatné práce na téma: přírodní látky ve zdravotnictví
- Opakování a systematizace poznatků

Laboratorní práce, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
	Náměty k praktickým cvičením • Stavba molekul organických sloučenin • Příprava a vlastnosti uhlovodíků • Vlastnosti alkoholů a fenolů • Vlastnosti aldehydů • Vlastnosti karboxylových kyselin • Příprava esterů • Vlastnosti a důkaz bílkovin • Vlastnosti sacharidů
Pokrytí průřezových témat • Občan v demokratické společnosti <i>Žák má vhodnou míru sebevědomí a odpovědnosti za svou práci. Týmová práce.</i>	

5.4.3 Biologie a ekologie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Biologie a ekologie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	68 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět Biologie a ekologie je koncipován jako předmět, který má žáky motivovat k zájmu o přírodu a zároveň jim poskytnout základní informace o rozmanitosti přírody, organismů a složitosti jejich vzájemných vztahů. Vede žáky k uvědomění si přímé souvislosti mezi živou, neživou přírodou a zdravím člověka, k pochopení vlivů životního prostředí na člověka a jeho zdraví a vlivu činnosti člověka na složky životního prostředí. Předmět poskytuje žákovi potřebný základ pro pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy a vede jedince k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Žáci využívají biologické a ekologické poznatky v praktickém životě a v situacích, které souvisejí s odbornou praxí. Předmět motivuje žáky k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti.

Charakteristika učiva

Obsah je zaměřen na zajímavosti způsobu života jednotlivých druhů resp. skupin organismů, jejich nároků na přírodní prostředí a rozšíření na Zemi. Poskytuje informace o stavbě těl organismů, principech předávání a zpracování genetické informace.

Strategie výuky

Výuka je zaměřena teoreticky s důrazem na maximální názornost s využitím všech dostupných materiálně-didaktických prostředků (například - animace, výukový software). Celkové pojetí biologie a ekologie bude směřováno od informativní k formativní stránce výuky, od přemíry faktů k metodám poznávání, k vytváření dovedností řešit environmentální problémy a k chápání integrace biologie a ekologie do přírodovědného vzdělávání. Praktická část výuky bude realizována v rámci laboratorních cvičení, ve kterých se třída dělí na skupiny v souladu s požadavky BOZP. Počet laboratorních cvičení je stanoven vyučujícím v závislosti na podmínkách výuky. Biologie a ekologie je vyučována v prvním ročníku, v hodinové dotaci (2+0+0+0).

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Kontrola vědomostí a dovedností probíhá různými formami písemného a ústního zkoušení. Součástí hodnocení je rovněž vypracování dobrovolných aktivit (např. referátů, prezentací na PC, domácích úloh).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- samostatně získávat informaci z různých zdrojů, kriticky je hodnotit, zpracovat a využít ke studiu;
- poznávat smysl a cíl učení, být motivován k rozšiřování vědomostí, prohlubování dovedností a k ochotě se učit a celoživotně vzdělávat;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky.

Matematické kompetence

- Nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě;
- S porozuměním číst matematický text;
- Vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.).

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet;
- využívat poznatky a získávat informace v oblasti svých zájmů a pro své další vzdělávání;
- hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky.

Komunikativní kompetence

- vyjadřuje se stručně a srozumitelně vyjadřování, odborně a jazykově správně;
- aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých;
- dodržovat jazykovou a stylistickou normu v mluveném a psaném projevu;
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v komunikaci.

Personální a sociální kompetence

- schopnost přijímat radu a kritiku;
- rozvíjet sebekritické myšlení a zdravé sebevědomí;
- zodpovědnost, důslednost a schopnost zorganizovat si svou práci a práci v týmu.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- objektivnost v sebehodnocení, k odpovědnému postoji k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání v biologii.

Kompetence k řešení problémů

- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- diskutovat o problému;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému;
- vyhledat informace k dané problematice, třídit je a zpracovávat;
- schopnost dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích;
- zdůvodnit, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- vytvořit si vlastní úsudek, být schopen o něm diskutovat s jinými a myslet kriticky;
- znát vlastní práva i povinnosti;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- mít povědomí o veřejných záležitostech regionálního charakteru;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí;
- aktivně se podílet na ochraně životního prostředí.

Člověk a životní prostředí

- odpovědnost ke svému zdraví, svým životním stylem být příkladem ostatním;
- dodržovat zásady ochrany životního prostředí;
- nakládat s materiály, chemikáliemi a jejich likvidací, energiemi a vodou ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Člověk a svět práce

- připravovat absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě;
- využívat biologii v dalším vzdělávání, biologie je důležitou součástí medicíny, farmacie, energetiky, výzkumu;
- využívat přírodovědných poznatků v profesním a odborném životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat na důkazech založené odpovědi (*vznik života na Zemi, dopad lidské činnosti na přírodu, hledání soužití v souladu s přírodou,...*).

Informační a komunikační technologie

- pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívat jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života;
- Internet (informační a vzdělávací servery) umožňuje vyhledávání novinek a rozšiřujících poznatků, využití aplikací při samostatné práci (prezentační programy, textové a tabulkové editory apod.) a pro rozšíření výukového obsahu předmětu biologie.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- dodržovat zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje atd.), rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a být schopen zajistit odstranění závad a možných rizik;
- uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce;
- mít vědomosti o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázat první pomoc sami poskytnout.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Vznik, vývoj a vlastnosti živých soustav, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi • Vysvětlí princip chemické a biologické evoluce • Vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav	• Teorie vzniku života • Vývoj života, podmínky na Zemi (fyzikálně chemické) • Chemická evoluce, biologická evoluce • Vlastnosti živých soustav

Buňka 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života • Vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou • Charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly • Vysvětlí pojmy tkáň, pletivo, orgán, orgánová soustava	• Definice buňky • Typy buněk, stavba prokaryotické a eukaryotické buňky, • Význam organel a cytosolu • Význam jednotlivých částí buňky • Velikost a tvar buněk • Buněčná teorie • Metabolismus buňky • Tkáně a pletiva • Orgány a orgánové soustavy
Komentář • Video „Rostlinná a živočišná buňka“	

Rozmanitost organismů a jejich charakteristika, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Uvede základní skupiny organismů a porovná je • Popíše stavbu virů • Popíše typy bakterií • Uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a možnosti prevence • Popíše stavbu lidského těla a vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav	• Příčiny a důsledky rozmanitosti organismů • Zavedení taxonomie, linné • Organismy jako původci nemocí (viry, bakterie, parazité, alergen, přenašeči) • Ochrana proti nemocem • Definice zdraví a nemoci • Biologie člověka •

• Vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu	
Pokrytí průřezových témat • Občan v demokratické společnosti <i>Zdravotní péče. Ochrana společnosti.</i> • Člověk a svět práce <i>Prevence před nemocemi v pracovním procesu (hygienu).</i>	

Ekologie, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí základní ekologické pojmy • Charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy) • Vyjádří vlastními slovy adaptaci organismů na faktory prostředí • Definuje populaci a společenstvo • Charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu • Uvede příklad potravního řetězce • Provede rozbor potravní pyramidy • Popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického • Charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem	• Ekologie jako obor • Základní ekologické pojmy • Jednotlivé faktory abiotické a biotické • Adaptace organismů, pravidla • Typy potravních řetězců a příklady • Potravní pyramida • Koloběh vybraných látek • Toky energií v přírodě • Příčiny nedostatku některých látek v potravě člověka • Charakteristika jednotlivých typů krajiny • Využití člověkem • Klimax, sukcese
Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí <i>Ovlivňování organismů životním prostředím</i> • Člověk a životní prostředí <i>Vztah k prostředí. Ekologické zátěže. Pozitivní a negativní vliv prostředí na organismy. Ovlivňování organismů životním prostředím</i>	

Člověk a životní prostředí, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody • Hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí • Posoudí vliv své budoucí profese na životní prostředí • Uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci • Charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí • Popíše způsoby nakládání s odpady • Navrhne cesty minimalizace tvorby odpadů • Rozčlení jednotlivé druhy odpadů • Charakterizuje globální problémy na zemi	• Ovlivňování prostředí člověkem z hlediska historického • Vliv různých činností člověka na jednotlivé složky prostředí, • Příklady • Zátěž vybrané profese na životní prostředí • Primární suroviny, druhotné suroviny • Obnovitelné zdroje • Definice odpadu, třídění, značení • Minimalizace odpadů • Přelidnění • Surovinová a energetická, potravinová krize • Ochrana přírody a krajiny • Organizace ochrany přírody, státní a nestátní složky, hnutí • Mapa chráněných území v ČR a regionu • Biosférické rezervace UNESCO

• Vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí • Navrhne pravidla chování v rodině v duchu strategie udržitelného rozvoje • Uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu • Uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí • Zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí • Uvede základní ekologické zátěže regionu a jejich vliv na zdraví člověka • Na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení vybraného environmentálního problému • Charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví	• Zásady udržitelného rozvoje • Význam, pravidla • Nástroje společnosti na ochranu životního prostředí – legislativa, dotační a motivační politika státu • Regionální ekologické problémy • Environmentální problémy z praktického života •
Komentář Námět na exkurze: • Čistírna odpadních vod, OZO, sběrný dvůr, Ekofilm, TUR Ostrava, ukázka místa s ekologickou, zátěží (halda, laguny) • Opakování a systematizace učiva Pokrytí průřezových témat • Člověk a svět práce <i>Dopady studované profese na prostředí a jejich minimalizace.</i> <i>Likvidace odpadů v mezích zákona.</i> <i>Technologický pokrok - úsporné spotřebiče, obnovitelné zdroje</i> <i>Environmentální programy.</i> • Člověk a životní prostředí <i>Vliv člověka na krajinu.</i> <i>Dopady lidské činnosti na krajinu a prostředí.</i> <i>Separace odpadů, sběrné dvory, recyklace, minimalizace odpadů.</i> <i>Hlad jako ekologický problém. Zmenšování pestitelských ploch.</i> <i>Enviroment jako nástroj ochrany přírody.</i> <i>Problémy regionu, v němž žijeme.</i> • Občan v demokratické společnosti <i>Likvidace a zpracování odpadů z hlediska společnosti.</i> <i>Regulace spotřeby - věc veřejná</i> <i>Dobrovolnictví v ochraně přírody - nadace, neziskové organizace.</i> • Informační a komunikační technologie <i>Dostupnost informací o stavu životního prostředí.</i>	

Dědičnost a proměnlivost, 17 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše chemické složení organismů • Vysvětlí princip a jednotlivé fáze proteosyntézy • Vysvětlí podstatu denaturace a využití v praxi • Popíše buněčný cyklus • Vysvětlí rozdíl mezi mitózou a meiózou • Objasní význam genetiky • Vysvětlí základní genetické pojmy	• Struktura nukleových kyselin • Vztah nukleových kyselin k dědičnosti • Proteosyntéza • Chromozom, karyotyp • Buněčný cyklus • Dělení buňky • Genetika jako věda

• Interpretuje vlastními slovy Mendelovy zákony • Řeší slovní úlohy s použitím Mendelových zákonů • Řeší jednoduché příklady s krevními skupinami • Vysvětlí rozdíly mezi dědičností pohlavně vázanou a pohlavně ovlivněnou • Vysvětlí pojem "přenašečka choroby" • Objasní podstatu daltonismu a hemofilie • Vyjmenuje odchylky v dědičnosti pohlaví u člověka a jejich symptomy • Vyjmenuje typy mutací • Uvede příklady některých mutagenních faktorů • Popíše vybrané choroby (způsobené mutacemi) • Objasní význam a metody genetického poradenství • Vysvětlí význam poznání krevních skupin při transfúzi • Vysvětlí význam a úkoly lékařské genetiky • Vyhodnotí vliv vnějších a vnitřních faktorů na zdraví jedince	• J. G. Mendel • Pohlavní a nepohlavní rozmnožování - podstata a výhody • Dědičnost a proměnlivost organismů • Dědičné choroby • Mutace a mutagenní faktory • Genetické poradenství • Krevní skupiny
Pokrytí průřezových témat • Člověk a svět práce <i>Mutagenní faktory v pracovním procesu. Jednání s postiženým člověkem.</i> • Člověk a životní prostředí <i>Vliv životního prostředí na zdraví člověka</i>	

Evoluce, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí základní pojmy • Vysvětlí princip evoluce a přírodního výběru • Popíše změny ve stavbě těla člověka, které nastaly v průběhu hominizace a sapientace	• Darwinismus, přírodní výběr • Hominizace a sapientace

Etologie, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje etologii jako vědu • Vysvětlí využití živočichů ve zdravotnictví	• Etologie jako věda • Canisterapie, hippoterapie • Animoterapie
Komentář Námět na exkurzi: • Ukázka hippoterapie nebo canisterapie • Opakování a systematizace učiva	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a svět práce <i>Terapeutické využití živočichů v praxi. Snaha o zachování biodiverzity.</i>	

Laboratorní práce, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Zhotoví nativní preparát • Proveďte popis a vyhodnocení pozorovaného objektu	Náměty pro praktická cvičení: • Základy mikroskopování • Pozorování živočichů a rostlin

5.5 Matematické vzdělávání

Matematika je nedělitelnou součástí všech vědeckých disciplín a má tudíž své pevné místo v rámci školního vzdělávání, všeobecného i odborného.

Obecným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích - v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, budoucím zaměstnání, volném čase a podobně.

Studium matematiky vybavuje žáka schopností orientovat se v přírodních, technických a ekonomických jevech, vnímat souvislosti mezi nimi a řešit úlohy z praxe.

Matematika umožňuje přechod od kvalitativního ke kvantitativnímu pozorování buď přímo udáním číselné hodnoty, nebo určením vztahu vyjadřujícího závislost mezi veličinami.

Matematika se významně podílí na rozvoji intelektuálních schopností žáků, především v jejich logickém myšlení, vytváření úsudků a schopnosti abstrakce.

Učivo oblasti matematického vzdělávání je pokryto předmětem:

- Matematika.

5.5.1 Matematika

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Matematika
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	232 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Obecným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, v budoucím zaměstnání, ve volném čase apod.). Studium matematiky vybavuje žáka schopností orientovat se v přírodních, technických a ekonomických jevech, vnímat souvislosti mezi nimi a řešit úlohy z praxe. Matematika umožňuje přechod od kvalitativního ke kvantitativnímu pozorování buď přímo udáním číselné hodnoty, nebo určením vztahu vyjadřujícího závislost mezi veličinami. Matematika se významně podílí na rozvoji intelektuálních schopností žáků, především v jejich logickém myšlení, vytváření úsudků a schopnosti abstrakce.

Charakteristika učiva

Učební osnova je zpracována v návaznosti na učební osnovy matematiky základní školy, a to na vyučování v rozsahu 7 týdenních vyučovacích hodin za studium, přičemž v 1. a v 2. druhém ročníku se jedna hodina týdně vyčleňuje na cvičení, ve kterých se třída dělí na poloviny. Dělení do skupin je závislé na počtu žáků ve třídě. Hloubka probíraného učiva je variabilní, ovlivňují ji zejména vstupní vědomosti a dovednosti žáků a též jejich intelektuální úroveň. Počty vyučovacích hodin u jednotlivých tematických celků jsou pouze orientační. Vyučující může provést podle svého uvážení úpravy obsahu i rozsahu učiva s přihlédnutím k úrovni konkrétní třídy. Změny však nesmějí narušit logickou návaznost učiva.

Práce s talentovanými žáky - žákovské soutěže (v rámci třídy, školy, mezi školní – porovnání vzájemné úrovně škol, celostátní soutěže – matematická olympiáda, Klokán, matematická soutěž odborných škol).

Strategie výuky

V matematice je využíváno tradičních metod i moderních výukových metod. Je nutné zohlednit individuální vzdělávací potřeby žáků i jejich intelektuální úroveň. Pro splnění výukových cílů a zvýšení motivace žáků k matematice je vhodné metody střídát a kombinovat. Rovněž je kladen důraz na propojení matematiky s praxí.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena školním klasifikačním řádem. K hodnocení žáků se používá různých forem písemného a ústního zkoušení. Hodnotí se správnost, přesnost, pečlivost při řešení matematických úloh, schopnost samostatného úsudku, schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- porozumět probíranému učivu a pochopit souvislostí mezi jednotlivými tématy, a také mezi různými předměty;
- rozšiřovat si vědomostí, upevňovat dovednosti a mít zájem učit se a celoživotně vzdělávat
- ovládat různé techniky učení;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí.

Matematické kompetence

- formulovat matematické myšlenky slovně a písemně;
- číst s porozuměním matematický text, užívat správné matematické terminologie a symboliky;

- porozumět obsahu potřebných matematických pojmů a vztahů mezi nimi, užít je při řešení úloh a problémů;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- analyzovat a řešit problémy, vhodně a správně numericky zpracovat úlohy;
- provádět v praktických úlohách jednoduché výpočty z paměti, náročnější za použití kalkulátoru;
- používat běžných rýsovacích a jiných matematických pomůcek;
- analyzovat zadanou úlohu, postihnout v ní matematický problém, vytvořit algebraický nebo geometrický model situace a úlohu vyřešit;
- rozvíjet prostorovou představivost;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě;
- používat běžné metody a algoritmické početní postupy, pro řešení konkrétní situace umět vybrat vhodný a optimální postup;
- vyjádřit vztah mezi dvěma nebo více proměnnými, správně jej interpretovat a prakticky použít, zachytit jej tabulkou, grafem, případně rovnicí;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.);
- umět správně převádět a používat běžné jednotky;
- aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích (matematizovat reálné situace);
- aplikovat znalosti o základních rovinných útvech a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- aplikovat znalosti o základních geometrických tělesech.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- využívat informačních a komunikačních technologií při učení;
- správně využívat informace z různých zdrojů nesených na různých médiích;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet;
- využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se stručně a srozumitelně, odborně a jazykově správně, aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých.

Sociální a personální kompetence

- spolupracovat, nabídnout pomoc a nabízenou pomoc přijmout;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- přijímat hodnocení svých výsledků, přiměřeně na ně reagovat;
- být schopen sebehodnocení, sebekritiky a analýzy svých chyb;
- posilovat pozitivní rysy osobnosti (pracovitost, přesnost, důslednost, sebekontrola a odpovědnost, vytrvalost a schopnost překonávat překážky);
- mít pozitivní postoj k matematice a zájem o ni a její aplikace;
- mít důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání v matematice se všemi mezipředmětovými souvislostmi.

Kompetence k řešení problémů

- spolupracovat při řešení problémů, pracovat v týmu;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému;
- získávat informace potřebné k řešení problému, navrhovat způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků;
- vytvářet a využívat vizuální znázornění problému.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a aktivně, dbát na dodržování pravidel chování, respektovat práva a osobnost jiných lidí, vážit si materiálních a duchovních hodnot;

- mít vztah k matematice jako součásti kultury (připomínáním významných osobností a mezníků historie vědy).

Občan v demokratické společnosti

- důsledná příprava vede k odpovědnosti za svá rozhodnutí.

Člověk a životní prostředí

- chápat význam životního prostředí pro člověka;
- statisticky zpracovat třídění odpadu, diskutovat na téma, zda je nebo není nutno odpad třídit z hlediska životního prostředí.

Člověk a svět práce

- statisticky zpracovat míru nezaměstnanosti v místě školy nebo bydliště, spolupracovat s místním úřadem práce;
- ovládat finanční matematiku.

1. ročník, 3 h týdně, povinný

Číselné množiny, 47 vyučovacích hodin z toho 16 hodin cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
• Provádí aritmetické operace v množině reálných čísel • Používá různé zápisy reálného čísla • Používá absolutní hodnotu, zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly (sjednocení, průnik) • Řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu • Provádí operace s mocninami a odmocninami • Provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahující mocniny a odmocniny	• Číselné obory • Reálná čísla a jejich vlastnosti • Užití procentové počtu • Absolutní hodnota reálného čísla • Intervaly jako číselné množiny • Mocniny s přirozeným, celočíselným a racionálním exponentem, odmocniny • Operace s mnohočleny • Rozklad mnohočlenů • Lomené výrazy • Výrazy obsahující mocniny a odmocniny

Řešení rovnic a nerovnic. 38 vyučovacích hodin z toho 12 hodin cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
• Řeší lineární a kvadratické rovnice a jejich soustavy, lineární a kvadratické nerovnice • Třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní • Převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě	• Lineární rovnice, metody řešení • Soustavy lineárních rovnic • Lineární nerovnice • Slovní úlohy • Kvadratické rovnice a nerovnice • Shrnutí poznatků

Planimetrie, 17 vyučovacích hodin z toho 6 hodin cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
• Řeší úlohy na polohové i metrické vlastnosti rovinných útvarů • Používá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách • Rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah	• Základní planimetrické pojmy, polohové a metrické vztahy mezi nimi • Základní geometrické útvary v rovině • Shodná a podobná zobrazení • Trojúhelník a jeho vlastnosti • Shodnost a podobnost trojúhelníků • Pythagorova věta • Euklidovy věty

2. ročník, 2h týdně, povinný

Planimetrie, 11 vyučovacích hodin z toho 5 hodin cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
• Používá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách • Rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah	• Množiny bodů dané vlastnosti • Mnohoúhelníky • Kruh, kružnice a jejich části • Obvody a obsahy rovinných obrazců • Shrnutí poznatků

Funkce a její průběh. Řešení rovnic a nerovnic, 33 vyučovacích hodin z toho 17 hodin cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti • Třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní • Převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě • Znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel, používá jejich vlastností a vztahů při řešení jednoduchých goniometrických rovnic i k řešení rovinných i prostorových útvarů	• Základní poznatky o funkcích: definiční obor, obor funkčních hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí • Lineární funkce • Nepřímá úměrnost • Kvadratická funkce • Racionální funkce • Exponenciální a logaritmická funkce, logaritmus • Goniometrie a trigonometrie - stupňová a oblouková míra • Orientovaný úhel • Goniometrické funkce ostrého úhlu v pravoúhlém trojúhelníku • Goniometrické funkce obecného úhlu, grafy, vlastnosti • Goniometrické rovnice • Sinová, kosinová věta, obecný trojúhelník

Stereometrie, 16 vyučovacích hodin z toho 8 hodin cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
• Určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny • Určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie	• Základní polohové a metrické vlastnosti útvarů v prostoru • Základní tělesa, povrchy, objemy • Aplikační úlohy

Statistika, 8 vyučovacích hodin z toho 4 hodiny cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
• Užívá pojmy: statistický soubor, absolutní a relativní četnost, variační rozpětí • Čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji	• Statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, statistický znak kvalitativní a kvantitativní • Četnost a relativní četnost hodnoty znaku, tabulka četnosti, grafické znázornění rozdělení četností • Rozdělení četností • Charakteristika polohy - medián, modus, aritmetický, harmonický, geometrický průměr vážený • Grafy histogram, polygon četností,

	• Zpracování statistických údajů ze zdravotnické praxe
--	--

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Posloupnosti a jejich využití, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce • Určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky • Rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost • Provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky	• Základní poznatky o posloupnostech - určení, graf, vlastnosti • Aritmetická posloupnost • Geometrická posloupnost • Finanční matematika •

Kombinatorika, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování • Počítá s faktoriály a kombinačními čísly • Určí faktoriál čísla • Řeší rovnice s faktoriálem • Upravuje výrazy s faktoriálem	• Faktoriál čísla • Výpočty s faktoriály • Variace, permutace bez opakování • Kombinace bez opakování • Vlastnosti kombinačních čísel • Aplikační úlohy

Pravděpodobnost, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem	• Náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu • Jev náhodný, opačný, nemožný, jistý • Množina všech možných pokusů, množina pokusů příznivých náhodnému jevu • Výpočet pravděpodobnosti náhodného jevu • Shrnutí poznatků

Analytická geometrie, 25 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Provádí operace s vektory (součet vektorů, násobení vektorů reálným číslem, skalární součin vektorů) • Řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek • Užívá různá analytická vyjádření přímky	• Soustava souřadnic, zobrazení bodu • Délka a střed úsečky • Vektor a jeho umístění, souřadnice vektoru, velikost vektoru • Operace s vektory • Analytické vyjádření přímky v rovině • Vzájemná poloha přímek • Vzdálenost bodu od přímky • Shrnutí poznatků

5.6 Vzdělávání pro zdraví

Cílem vzdělávání v této oblasti je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost, a tak rozvinout a podpořit jejich chování a postoje ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví. Protože jsou lidé v současnosti vystaveni řadě nebezpečí, která ohrožují jejich zdraví a často i život, nabývají na významu i dovednosti potřebné pro obranu a ochranu proti nim, tj. pro chování při vzniku mimořádných událostí.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- vážit si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot potřebné ke kvalitnímu prožívání života a cílevědomě je chránit, rozpoznat, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví;
- racionálně jednat v situacích osobního a veřejného ohrožení;
- chápat, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka;
- znát prostředky, jak chránit své zdraví, zvyšovat tělesnou zdatnost a kultivovat svůj pohybový projev; usilovat o dosažení optimálního pohybového rozvoje v rámci svých možností;
- posoudit důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujmout k mediálním obsahům kritický odstup;
- vyrovnávat nedostatek pohybu a jednostrannou tělesnou a duševní zátěž;
- pociťovat radost a uspokojení z provádění tělesné (sportovní) činnosti;
- usilovat o pozitivní změny tělesného sebepojetí;
- využívat pohybových činností, pravidel a soutěží ke správným rozhodovacím postupům podle zásad fair play;
- kontrolovat a ovládat své jednání, chovat se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech vůbec; podle potřeby spolupracovat;
- preferovat pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu; eliminovat zdraví ohrožující návyky.

V tělesné výchově se usiluje zejména o výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností, ke kvalitě v pohybovém učení, jsou jim vytvářeny podmínky k prožívání pohybu a sportovního výkonu, ke kompenzování negativních vlivů způsobu života a ke spolupráci při společných činnostech. Nezanedbatelné je dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů při pohybových aktivitách. V tělesné výchově se rozvíjejí jak pohybové nadání, tak zdravotně oslabení žáci.

Učivo oblasti vzdělávání pro zdraví je rozvrženo do předmětů:

- První pomoc;
- Tělesná výchova.

5.6.1 První pomoc

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	První pomoc
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	34 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět první pomoc má žáky seznámit s novým pojetím první pomoci a fungováním jednotného záchranného systému, naučit je pohotově reagovat a správně postupovat v život ohrožujících situacích, při živelných katastrofách, teroristických útocích a jiných mimořádných situacích.

Charakteristika učiva

Témata jsou sestavena vzhledem k profilu absolventa. Týkají se podstaty poskytování první pomoci. Žáci jsou vedeni k osvojení nejen potřebných vědomostí, ale zejména ke zvládnutí dovedností v před-lékařské první pomoci a zásad bezpečného chování v situaci obecného ohrožení.

Strategie výuky

Předmět první pomoci je chápán jako teoreticko - praktický. Vyučuje se ve druhém ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě. Při výuce je volena metoda praktického nácviku, metoda zážitku a metoda odborného výkladu. Do výuky je dle možností zařazována exkurze do středisek integrovaného záchranného systému.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústní, písemnou a praktickou. Písemné hodnocení je formou otevřených úloh nebo testů. Praktické hodnocení je formou názorné ukázky zadané modelové situace. Při hodnocení se sleduje teoretická znalost, odborná správnost, forma vyjadřování, vystupování a praktické provedení. Hodnocena je také samostatná práce a aktivita žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

S porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky

Upevňovat si správné návyky k učení a rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost

Komunikativní kompetence

Zapojit se do diskuse, analyzovat situaci, případný problém definovat, formulovat své myšlenky

Personální a sociální kompetence

Přijímat osobní zodpovědnost za provedení první pomoci

Kriticky myslet a zhodnotit vzniklou situaci a rozhodnout o prioritách poskytnutí první pomoci

Odhadnout své schopnosti a možnosti adekvátně situaci

Vědět jaké faktory mají přímý vliv na vlastní zdraví

Uvědomit si negativa nesprávného životního stylu

Mít odpovědný vztah ke svému zdraví

Aktivně dbát o své zdraví

Umět duševně i fyzicky relaxovat

Kompetence k řešení problémů

Porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému

Pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností

Požádat, nabízet a přijímat pomoc v týmu

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí

Umět poskytnout pomoc v situacích ohrožujících zdraví a život

Občan v demokratické společnosti

Toto průřezové téma vede žáky k sebe-odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku

Především si uvědomit význam osobní ochrany, nutnost efektivního jednání a vzájemné pomoci při hrozbě nebo vzniku mimořádné události

Řídit se etickými zásadami při poskytování první pomoci

Člověk a životní prostředí

Toto průřezové téma vede žáky k zásadám zdravého životního stylu a odpovědnosti za své zdraví.

Informační a komunikační technologie

Toto průřezové téma rozvíjí schopnosti žáků pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií při řešení pracovních úkolů. Prezentace žáků a využití interaktivní tabule.

Odborné kompetence

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci:

Znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem

Být vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a umět poskytnout první pomoc poskytnout

Dále pak:

Charakterizovat integrovaný záchranný systém

Popsat, zaznamenat a předat důležité informace o vzniklé události, při které žák poskytoval první pomoc

Znát jednotný postup při poskytování první pomoci

Poskytnout první pomoc u zraněného v bezvědomí, při krvácení, při pneumotoraxu, poranění kostí, kloubů a měkkých tkání, ošetřit popáleného, poleptaného, atd.

Využívat k poskytování první pomoci veškeré dostupné pomůcky

V případě nutnosti zajistil nezbytný transport zraněného

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do předmětu, 1 vyučovací hodina

výsledky vzdělávání	učivo
- Definuje základní pojmy - Rozliší druhy první pomoci - Vyjmenuje jednotlivé složky integrovaného záchranného systému (izs), demonstruje předání potřebných informací složkám izs	- Význam, dělení první pomoci - Integrovaný záchranný systém, základní - Složky, jejich kompetence, způsoby - Aktivace a komunikace s jednotlivými složkami

První pomoc při mimořádných událostech, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel • Definuje základní pojmy • Specifikuje správný postup při mimořádných událostech • Popíše obsah evakuačního zavazadla • Dokáže rozpoznat varovný signál • Posoudí správný obsah vybavení lékárniček • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	• Obecné zásady pro případ ohrožení, varovné signály, pohotovostní zavazadlo, evakuace, problematika davové psychózy a agresivního chování • Nezbytná opatření při havárii s únikem chemických a radioaktivních látek, při živelných pohromách a smogové situaci • Ochrana člověka po mimořádných událostech, protiepidemiologická opatření • Příruční lékárna, základní vybavení v domácnosti, na pracovišti, autolékárnička

Jednotný postup při poskytování první pomoci, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí • Posoudí závažnost situace a specifikuje strategii a taktiku poskytování první pomoci • Demonstruje správný postup třídění raněných	• Osobní bezpečnost zachránce • Posouzení závažnosti situace, třídění raněných, zjišťování základních informací a jejich předání • Orientace na místě nehody • Jednotný postup poskytování první pomoci •

Obvazový materiál, obvazy, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjmenuje a popíše zásady obvazové techniky • Demonstruje přikládání jednotlivých typů obvazů	• Zásady obvazové techniky • Tlakový obvaz • Šátkové obvazy • Obinadlové obvazy

Polohování a transport zraněných, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjmenuje a popíše pravidla a způsoby vyprošťování raněných • Rozhodne o nutnosti transportu • Demonstruje transport s pomůckami a bez pomůcek • Pojmenuje a určí jednotlivé techniky vyprošťování a polohy raněných • Vyzkouší si prakticky vyprošťovací techniky a jednotlivé polohy raněných • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí a bezpečí raněného	• Pravidla a způsoby vyprošťování raněných • Transport raněných bez pomůcek a s pomůckami • Techniky transportu • Základní polohy raněných při vyšetřování a ošetřování – rautekova – zotavovací poloha, poloha vleže na zádech, poloha na břiše, v polosedě, na boku

Rány, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjmenuje a popíše jednotlivé druhy ran, jejich rozsah a závažnost	• Charakteristika, dělení, příčiny, příznaky a základy poskytování první pomoci • Cizí tělesa v ranách, v tělních otvorech

• Demonstruje postupy ošetřování jednotlivých typů ran • Uvědomuje si důležitost prostředků osobní ochrany, dokáže použít improvizované pomůcky • Proveďte uložení postiženého do vhodné polohy	• Poranění zvířaty • Zásady ošetřování jednotlivých typů ran
---	---

Krvácení, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Uvědomuje si důležitost prostředků osobní ochrany • Vyjmenuje a charakterizuje druhy krvácení • Navrhne správný postup poskytnutí první pomoci při krvácení a diskutuje o jeho správnosti • Uvědomuje si nutnost provedení tepelného komfortu • Pojmenuje možná rizika změny stavu raněného a význam stálého dohledu	• Zevní krvácení • Vnitřní krvácení • Krvácení z tělních otvorů • Protišokové opatření – tepelný komfort

Šok, křečové stavy, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje druhy a příčiny jednotlivých druhů šoků • Pojmenuje mechanismy úrazů a další možné příčiny vedoucí k rozvoji šoku • Určí příznaky šoku • Provádí vhodná protišoková opatření • Vyjmenuje příčiny a příznaky křečové aktivity • Demonstruje správný postup poskytnutí první pomoci u křečových stavů • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí •	• Šok – druhy, příčiny a příznaky • První pomoc u šokových stavů (tepelný komfort) • Křeče – příčiny a příznaky • Epilepsie, tetanie, febrilní křeče

Bezvědomí, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje základní pojmy • Vyjmenuje jednotlivé druhy poruch vědomí a pojmenuje jejich příčiny a příznaky • Proveďte správný postup vyšetření stavu vědomí a dýchání • Demonstruje první pomoc postiženému v bezvědomí, při kolapsu • Uvědomuje si nutnost správné polohy raněného a stálého dohledu • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	• Poruchy vědomí – dělení, příčiny, příznaky • Vyšetření stavu vědomí, dýchání • Bezvědomí • Kolapsové stavy •

Neodkladná resuscitace, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše příčiny aspirace u dětí, dospělých a demonstruje správný postup poskytnutí první pomoci • Dokáže rozpoznat zástavu dýchání a krevního oběhu	• Aspirace u dětí a dospělých • Diagnostika náhlé zástavy krevního oběhu • Dělení neodkladné resuscitace • Kardiopulmonální resuscitace u dospělého a u dítěte

• Demonstruje správný postup KPR • Uvědomuje si nutnost vlastního bezpečí •	• Etické aspekty neodkladné resuscitace, pomůcky k osobní ochraně a k rozšířené neodkladné resuscitaci • Důvody ukončení kardiopulmonální resuscitace
---	--

Poranění hlavy a CNS, 1 vyučovací hodina

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjmenuje a popíše nejčastější příčiny, příznaky a komplikace spojené s poraněním hlavy a obličeje • Provede správný postup ošetření • Uvědomuje si nutnost stálého sledování základních životních funkcí • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	• Poranění hlavy – dělení, příčiny, příznaky, komplikace • Poranění obličeje •

Poranění kostí a kloubů, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjmenuje a vysvětlí dělení, příčiny, příznaky a ošetření zlomenin a poranění • Náznorně předvede správný postup ošetření zlomenin a poranění kloubů • Uvědomuje si rizika nešetrné manipulace se zraněným • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	• Zlomeniny - charakteristika, dělení, příčiny, příznaky • Zlomeniny horní končetiny • Zlomeniny pánve a dolní končetiny • Poranění kloubů - distorze, luxace, kontuze •

Poranění hrudníku, 1 vyučovací hodina

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé typy poranění hrudníku • Demonstruje správný postup ošetření při poranění hrudníku • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	• Charakteristika, dělení, příčiny a příznaky

Poranění břicha, 1 vyučovací hodina

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjmenuje a objasní dělení, příčiny, příznaky a ošetření poranění břicha • Provede správný postup ošetření poranění břicha • Uvědomuje si rizika nešetrné manipulace s raněným • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	• Charakteristika, dělení, příčiny a příznaky

Poranění páteře a míchy, 1 vyučovací hodina

výsledky vzdělávání	učivo
• Posoudí mechanismy vzniku poranění páteře a míchy • Definuje příčiny, příznaky a ošetření poranění páteře a míchy • Provede správný postup ošetření poranění páteře a míchy	• Charakteristika, dělení, příčiny a příznaky

• Uvědomuje si rizika spojené s nevhodným postupem při poskytnutí první pomoci • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	
---	--

Poškození teplem, chladem a chemickými látkami, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje základní pojmy • Přiřadí k jednotlivým typům poranění správný postup ošetření • Provede první pomoc zraněnému dle typu poškození • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	• Charakteristika, dělení, příčiny a příznaky • Popáleniny, poleptání • Úraz elektrickým proudem, zasažení bleskem • Úpal, úžeh • Podchlazení, omrzliny

Vybrané interní stavy, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjmenuje a popíše správný postup poskytnutí první pomoci u vybraných interních stavů • Provede správné ošetření • Uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	• Komplikace dm • Bolesti na hrudi • Cévní mozková příhoda

5.6.2 Tělesná výchova

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Tělesná výchova
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	256 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

V tělesné výchově se usiluje zejména o výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností, jsou jim vytvářeny podmínky ke kompenzování negativních vlivů způsobu života, a ke spolupráci při společných činnostech. Nezanedbatelné je dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů při pohybových aktivitách.

V souladu s vývojovými předpoklady a s individuálními zvláštnostmi žáků směřuje vzdělávání v tělesné výchově, aby žáci dovedli zvyšovat tělesnou zdatnost a kultivovat svůj pohybový projev, usilovali o dosažení optimálního pohybového rozvoje, uměli vyrovnávat nedostatek pohybu a jednostrannou tělesnou a duševní zátěž, pociťovali radost a uspokojení z tělesné činnosti, využívali pohybových činností, pravidel a soutěží ke správným postupům dle zásad fair play, chovali se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a v neposlední řadě zařazovali pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu.

Charakteristika učiva

Učivo v tělesné výchově představuje plánovitý systém vědomostí, pohybových dovedností a schopností, které si má žák osvojit. Je tvořeno z tematických celků: teoretické poznatky, tělesná cvičení (pořadová, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, aj.), gymnastika, rytmická gymnastika a kondiční cvičení, atletika, úpoly, pohybové a sportovní hry. Uvedené činnosti se vyučují v hodinách určených učebním plánem v týdenním rozvrhu.

Formou kurzu je realizováno lyžování, snowboardink a sportovní turistika. LVVZ je uskutečněn pro žáky prvního ročníku v rozsahu 35 hodin. Sportovně turistický kurz je realizován v 2. ročníku v rozsahu 30 hodin. Náplň i výsledky vzdělávání obou kurzů jsou zařazeny v učebních osnovách příslušného ročníku.

Základní učivo je závazné pro všechny zdravotně způsobilé žáky. Žáci, kteří splnili požadavky základního učiva, jej prohlubují náročnějšími obměnami, způsoby nebo vazbami, které jsou uváděny v rámci rozšiřujícího učiva.

V zájmu dalšího rozšíření učiva tělesné výchovy je naší snahou doplnit základní pohybové aktivity např. plavečným výcvikem, bruslením, cyklistikou. Realizace těchto aktivit se však odvíjí od plné finanční účasti zákonných zástupců žáků.

Žákům je nabízena možnost účastnit se školních turnajů (volejbalový, florbalový, v kopané, v košíkové, aj.) a soutěží (taneční). Nadaní žáci se účastní středoškolských turnajů a soutěží.

Strategie výuky

Tělesná výchova je realizována ve vyučovacím předmětu, sportovních kurzech, sportovních dnech (např. plavání, bruslení, hry, turistika) a jiných organizačních formách podle možností a podmínek (materiální podmínky, zájmy žáků, klimatické podmínky, podíl chlapců a dívek, zdravotně oslabení žáci apod.). Tělesná výchova by měla žáky kultivovat v pohybových projevech a zlepšovat tělesný vzhled pomocí přiměřených prostředků.

Tělesná výchova je v učebním plánu zařazována v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně v každém ročníku. Učivo je rozčleněno pro jednotlivé ročníky je vybíráno v souladu s celkovou koncepcí daného předmětu, konkrétní úroveň žáků (skupin, jednotlivců), jejich převažujícími pohybovými zájmy i vzhledem k jejich případnému speciálnímu pohybovému zaměření a v souladu s prostorovým a materiálním vybavením. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě.

Ve výuce jsou uplatňovány následující vyučovací metody:

Motivační: smyslem je zajistit vyšší aktivitu a osobní zainteresovanost

Expoziční: cílem je zajistit předání obsahu učiva žákovi učitelem

Fixační: jejich podstatou je procvičování, upevňování a zdokonalování již nacvičeného učiva

Diagnostické: lze aplikovat vstupní diagnostiku, průběžnou a finální

Hodnocení výsledků žáků

V tělesné výchově lze hodnocení charakterizovat jako proces soustavného poznávání, pozorování žáka, založený na zjišťování, zaznamenávání, posuzování jeho učební a pracovní činnosti a chování v hodinách. Hodnocení je v souladu se školním klasifikačním řádem a je výsledkem komplexního přístupu učitele. Klasifikace je v rozsahu pěti stupňů, žáci uvolnění ze zdravotních důvodů nejsou klasifikováni. Nejčastěji používanou formou hodnocení je slovní hodnocení a klasifikace. Hodnocení žáků vychází z diagnostiky žáků, z poznání jejich předpokladů, aktuálních možností, zdravotního stavu a pohybových zájmů. Rozhodující pro celkové hodnocení žáků je aktivita, individuální změny (dovednostní, výkonové, postojoyé), zvládnutí jednotlivých činností a testů vzhledem k jeho schopnostem.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost

Rozvíjet svůj zájem o další studium

Personální a sociální kompetence

Aktivně rozvíjet svou osobnost

Mít zdravé sebevědomí

Kreativně motivovat své okolí

Mít kooperativní chování

Mít odpovědný vztah ke svému zdraví

Aktivně dbát o své zdraví

Umět duševně i fyzicky relaxovat

Občan v demokratické společnosti

V tělesné výchově si žáci rozvíjí svoji osobnost, a to tím, že si upevňují své sebevědomí a odpovědnost, morální hodnoty dodržováním zásad fair play, učí se toleranci, komunikaci. Zejména při sportovních a pohybových hrách jsou vedeni k řešení konfliktů, spolupráci, angažovat se nejen ve svůj prospěch, ale ve prospěch celku.

Člověk a životní prostředí

Téma se realizuje jednak ve vyučovacích hodinách, ale především na lyžařském výchovně výcvikovém kurzu a sportovně turistickém kurzu, které přispívají k upevnění vztahu k přírodě, k její ochraně a odpovědnosti a uvědoměním si vlivů zdravého prostředí na zdraví a život člověka. Tělesná výchova přispívá k osvojení zásad zdravého životního stylu, pozitivním vlivem tělesných aktivit na zdraví člověka.

Informační a komunikační technologie

V tělesné výchově se žáci učí využívat prostředků IKT především při pořizování záznamů o pohybových aktivitách a vlastním výkonu, využitím záznamu při ukázce, výkladu a zpětné vazby k odstranění chyb, získáváním informací o sportovních činnostech.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Teoretické poznatky, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách • Dodržuje pravidla hygieny • Volí sportovní vybavení /výstroj a výzbroj/ odpovídající příslušné činnosti a okolním	• Význam pohybu pro zdraví • Zásady bezpečnosti • Hygiena cvičení a cvičebního prostředí • Vhodné oblečení (cvičební úbor a obutí) • Základní pravidla her

podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat Komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii	
--	--

Tělesná cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
- Používá základní povely a správně na ně reaguje - Zná základní nápravné cviky a jejich význam - Připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné pohybové zatížení za pomoci učitele - Zařazuje pohybovou činnost do svého denního režimu dle svých schopností - Vybere vhodná cvičení pro určité prostředí za pomoci učitele - Dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost	Jako součást všech tematických celků - Pořadová-povelová technika, nástupové tvary, otáčení na místě - Průpravná, všestranně rozvíjející, koordinační, kompenzační, relaxační, aj. - Zásady přípravy organismu před a po pohybové činnosti, strečink - Uvolňovací a dechová cvičení - Cvičení pro správné držení těla - Vyrovňovací cvičení na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a kompenzaci jednostranného zatížení - Cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti - Negativní druhy zátěže, denní režim při zařazení pohybové činnosti, účinky cviků

Gymnastika, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Rozvíjí pohybové schopnosti dle individuálních možností - Dle svých možností zvládne osvojované činnosti - Dokáže spojit základní prvky do sestavy za pomoci učitele - Zvládne jednoduché vazby	Akrobacie - Držení těla, chůze, modifikace poskoků, obraty, váha, kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách Přeskok - Roznožka přes kozu Hrazda - Náskok do vzporu, sešín vpřed, seskok zákmihem - Kruhy - Komíhání, houpání odrazem střídmonož, sestava ze vzporu stojmo překot vzad a zpět Kladina (obrácená lavička) - Chůze, modifikace poskoků, obraty Šplh na tyči

Rytmická gymnastika a kondiční cvičení, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Dokáže spojit základní prvky do sestavy za pomoci učitele - Ovládá základní prvky s náčiním - Sladí pohyb s hudbou - Ovládá cvičení dle cvičitele - Zvládne jednoduché vazby	- Rytmická gymnastika, aerobik, pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmičtým doprovodem; základní taneční kroky - Cvičení s náčiním: stepy, švihadla, tyče, gumy, činky, medicimbal

Úpoly, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Ovládá tělo při pádech • Uvědomuje si polohu těžiště a spolupracuje při skupinových hrách	• Pády, základní sebeobrana • Přetlaky, přetahy • Úpolové hry

Atletika, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti • Zvládá techniku běhu, běžeckou abecedu • Ovládá startovní povely a polohy	• Běhy • Atletická abeceda • Starty • Hod medicimbalem • Skok z místa

Sportovní hry, 32 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Zvládá základní herní činnosti jednotlivce, spolupracuje s týmem, orientuje se v poli a dodržuje základní pravidla hry • Dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání	Odbíjená • Přehazovaná jako průprava • Přihrávky vrchní a spodní, podání, příjem podání, utkání 5:5,4:4,3:3 Košiková • Driblink, přihrávky, střelba, uvolňování hráče s míčem a bez míče, modifikované utkání Florbal Fusbal Ringo

Testy zdatnosti, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Ověří zdatnost motorickými testy, orientuje se v naměřených hodnotách	Testové baterie: • Člunkový běh • Skok z místa • Hod medicimbalem • Přeskoky přes švihadlo • Leh-sed • Šplh a jiné

LVVZ

výsledky vzdělávání	učivo
• Uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách • Dle svých možností zvládne osvojované činnosti	• Vhodná výzbroj a výstroj • Základy sjezdového lyžování a snowboardingu • Jízda na vleku • Pohyb a pobyt v horském prostředí

• Volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat • Aplikuje zásady bezpečnosti a orientace na horách	
---	--

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Teoretické poznatky, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Ovládá pravidla her a soutěží • Sleduje sportovní informace ve sdělovacích prostředcích • Komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii • Uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách • Dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit • Volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat	• Bezpečnost a hygiena -vhodné oblečení, záchrana a pomoc, zásady chování a jednání v různém prostředí • Význam pohybu pro zdraví • Odborné názvosloví a komunikace • Pravidla her, závodů a soutěží • Zdroje informací

Tělesná cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
• Zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví • Rozlišuje různé úrovně nasazení s ohledem na své zdraví a zdraví druhých • Ovládá nástupové a pochodové tvary, obraty na místě i v pohybu • Umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. stavu • Překoná překážky • Ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace • Sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej	• Jako součást všech tematických celků • Nástupové tvary a povelová technika • Cvičení na přípravu organismu k pohybové zátěži a po skončení zátěže (zahřátí, strečink) • Cvičení na rozvoj kloubní pohyblivosti • Kondiční cvičení - cvičební programy, kruhový trénink • Cvičení pro správné držení těla v různých polohách - cvičení kompenzační, relaxační • Překážková dráha

Gymnastika, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit • Zvládá záchrana a pomoc u osvojených činností	Akrobacie • Kotouly a jejich modifikace, obměny poskoků, skoků, přemet stranou, stoj na lopatkách, na rukou, na hlavě, sestava z prvků

• Umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. Stavu • Dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem	Hrazda • Výmyk, přešvih únožmo, spád závěsem v podkolení, seskok zákmihem Přeskok • Roznožka, skrčka, odbočka přes kozu, bednu, Kruhy • Svis vznesmo, svis střemhlav, překot vzad, houpání s obraty Kladina • Chůze, obraty, poskoky, rovnovážné postoje, volná sestava Trampolína • Opakované výskoky, z rozběhu skoky-skrčmo, roznožmo Šplh • Na tyči, na laně
--	--

Rytmická gymnastika a kondiční cvičení, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • Je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu) • Uplatňuje zásady sportovního tréninku	• Aerobik, stepaerobik, intervalové cvičení • Cvičení s náčiním-švihadla, činky, gumy, tyče, gymbaly • Tanec dle výběru

Úpoly, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • Užívá bojové prvky v duchu fair play, dodržuje stanovená pravidla	• Přetahy, přetlaky, údery, pády • Základy sebeobraný • Úpolové hry jednotlivců, družstev

Atletika, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozvíjí svoji kondici, ovládá cvičení k posilování svalových skupin • Ovládá správnou techniku běhu (práce nohou a paží) a startu • Ovládá techniku hodů a skoku • Koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • Dokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatních • Poznává chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu	• Zdokonalení techniky běhu, startu • Krátké sprinty, štafetový běh, vytrvalostní běh • Skok daleký z místa • Skok vysoký- (nůžky, flop) • Hody medicimbalem

Sportovní hry, 35 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Ovládá pravidla her a soutěží • Dokáže se aktivně zapojit do hry, spolupracuje s týmem • Participuje na týmových herních činnostech družstva • Dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci • Dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu • Dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích • Dovede rozlišit jednání fair play od nespportovního jednání	Odbíjená • Odbití vrchní a spodní, podání, příjem, přihrávka, nahrávka • Nácvik herních systémů • Utkání 6:6 Košíková • Základní herní činnosti jednotlivce - dribling, přihrávky na místě a v pohybu, střelba, dvojtakt, uvolňování, obranný postoj, doskakování • Osobní a zónová obrana • Útočné kombinace-hod' a běž • Herní systémy- postupný a rychlý protiútok • Modifikované utkání • Utkání 5:5 Florbal, futsal, házená • Herní činnosti jednotlivce-základy • Utkání Ostatní drobné hry • Ringo, ragby, frisbee, badminton, softtenis, stolní tenis, lakros, kuželky

Testy zdatnosti, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Provádí zadané testy • Dokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatních • Orientuje se v naměřených hodnotách • Dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji • Ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy	Testové baterie: • Přeskoky přes švihadlo • Leh-sed • Skok z místa • Hod medicimbalem • Člunkový běh • Šplh na tyči a jiné

STK

výsledky vzdělávání	učivo
• Dokáže se aktivně zapojit do hry, spolupracuje s týmem • Dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci • Uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách • Dovede rozlišit jednání fair play od nespportovního jednání • Dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit	• Pobyt a pohyb v přírodě • Orientace v terénu • Ochrana přírody • Vodní turistika • Vodní lyžování • Pohybové a sportovní hry • Plavání v přírodním prostředí • Cyklistika

• Volí sportovní vybavení /výstroj a výzbroj/ odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat	
--	--

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Teoretické poznatky, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Ovládá pravidla her a soutěží • Sleduje sportovní informace ve sdělovacích prostředcích • Komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii • Uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách • Dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit • Volí sportovní vybavení /výstroj a výzbroj/ odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat	• Bezpečnost a hygiena - vhodné oblečení, záchrana a pomoc, zásady chování a jednání v různém prostředí • Význam pohybu pro zdraví • Odborné názvosloví a komunikace • Pravidla her, závodů a soutěží • Zdroje informací

Tělesná cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
• Zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví • Rozlišuje různé úrovně nasazení s ohledem na své zdraví a zdraví druhých • Ovládá nástupové a pochodové tvary, obraty na místě i v pohybu • Umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. stavu • Překoná překážky • Ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace • Sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej	• Jako součást všech tematických celků • Nástupové tvary a povelová technika • Cvičení na přípravu organismu k pohybové zátěži a po skončení zátěže (zahřátí, strečink) • Cvičení na rozvoj kloubní pohyblivosti • Kondiční cvičení - cvičební programy, kruhový trénink • Cvičení pro správné držení těla v různých polohách - cvičení kompenzační, relaxační • Překážková dráha

Gymnastika, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit • Zvládá záchrana a pomoc u osvojených činností • Umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. stavu	Akrobacie • Kotouly a jejich modifikace, obměny poskoků, skoků, přemet stranou, stoj na lopatkách, na rukou, na hlavě, sestava z prvků Hrazda

• Dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem	• Výmyk, přešvih únožmo, spád závěsem v podkolení, seskok zákmihem Přeskok • Roznožka, skrčka, odbočka přes kozu, bednu Kruhy • Svis vznesmo, svis střemhlav, překot vzad, houpání s obraty Kladina • Chůze, obraty, poskoky, rovnovážné postoje, volná sestava Trampolína • Opakované výskoky, z rozběhu skoky - skrčmo, roznožmo Šplh • Na tyči, na laně
--	---

Rytmická gymnastika a kondiční cvičení, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • Je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu) • Uplatňuje zásady sportovního tréninku	• Aerobik, stepaerobik, intervalové cvičení • Cvičení s náčiním-švihadla, činky, gumy, tyče, gymbaly • Tanec dle výběru

Úpoly, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • Užívá bojové prvky v duchu fair play, dodržuje stanovená pravidla	• Přetahy, přetlaky, údery, pády • Základy sebeobraný • Úpolové hry jednotlivců, družstev

Atletika, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozvíjí svoji kondici, ovládá cvičení k posilování svalových skupin • Ovládá správnou techniku běhu (práce nohou a paží) a startu • Ovládá techniku hodu a skoku • Koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • Dokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatních • Poznává chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu	• Zdokonalení techniky běhu, startu • Krátké sprinty, štafetový běh, vytrvalostní běh • Skok daleký z místa • Skok vysoký- (nůžky, flop) • Hody medicimbalem

Sportovní hry, 34 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Ovládá pravidla her a soutěží • Dokáže se aktivně zapojit do hry, spolupracuje s týmem • Participuje na týmových herních činnostech družstva • Dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci • Dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu • Dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích • Dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání	Odbíjená • Odbití vrchní a spodní, podání, příjem, přihrávka, nahrávka • Nácvik herních systémů • Utkání 6:6 Košíková • Základní herní činnosti jednotlivce - dribling, přihrávky na místě a v pohybu, střelba, dvojtakt, uvolňování, obranný postoj, doskakování • Osobní a zónová obrana • Útočné kombinace-hod' a běž • Herní systémy- postupný a rychlý protiútok • Modifikované utkání • Utkání 5:5 Florbal, futsal, házená • Herní činnosti jednotlivce-základy • Utkání Ostatní drobné hry • Ringo, ragby, frisbee, badminton, softtenis, stolní tenis, lakros, kuželky

Testy zdatnosti, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Provádí zadané testy • Dokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatních • Orientuje se v naměřených hodnotách • Dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji • Ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy	Testové baterie: • Přeskoky přes švihadlo • Leh-sed • Skok z místa • Hod medicimbalem • Člunkový běh • Šplh na tyči a jiné

4. ročník, 2 h týdně, povinný

Teoretické poznatky, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Ovládá pravidla her a soutěží • Sleduje sportovní informace ve sdělovacích prostředcích • Komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii • Uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách • Dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit	• Bezpečnost a hygiena - vhodné oblečení, záchrana a pomoc, zásady chování a jednání v různých prostředích • Význam pohybu pro zdraví • Odborné názvosloví a komunikace • Pravidla her, závodů a soutěží • Zdroje informací

• Volí sportovní vybavení /výstroj a výzbroj/ odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat	
--	--

Tělesná cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
• Zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví • Rozlišuje různé úrovně nasazení s ohledem na své zdraví a zdraví druhých • Ovládá nástupové a pochodové tvary, obraty na místě i v pohybu • Umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. Stav • Překoná překážky • Ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace • Sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej	• Jako součást všech tematických celků • Nástupové tvary a povelová technika • Cvičení na přípravu organismu k pohybové zátěži a po skončení zátěže (zahřátí, strečink) • Cvičení na rozvoj kloubní pohyblivosti • Kondiční cvičení - cvičební programy, kruhový trénink • Cvičení pro správné držení těla v různých polohách - cvičení kompenzační, relaxační • Překážková dráha

Gymnastika, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit • Zvládá záchranu a pomoc u osvojených činností • Umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. Stav • Dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem	Akrobacie • Kotouly a jejich modifikace, obměny poskoků, skoků, přemet stranou, stoj na lopatkách, na rukou, na hlavě, sestava z prvků Hrazda • Výmyk, přešvih únožmo, spád závěsem v podkolení, seskok zákmihem Přeskok • Roznožka, skrčka, odbočka přes kozu, bednu Kruhy • Svis vznesmo, svis střemhlav, překot vzad, houpání s obraty Kladina • Chůze, obraty, poskoky, rovnovážné postoje, volná sestava Trampolína • Opakované výskoky, z rozběhu skoky - skrčmo, roznožmo Šplh • Na tyči, na laně

Rytmická gymnastika a kondiční cvičení, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech - Je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu) - Uplatňuje zásady sportovního tréninku	- Aerobik, stepaerobik, intervalové cvičení - Cvičení s náčiním-švihadla, činky, gumy, tyče, gymbaly - Tanec dle výběru

Úpoly, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
- Koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech - Užívá bojové prvky v duchu fair play, dodržuje stanovená pravidla	- Přetahy, přetlaky, údery, pády - Základy sebeobrany - Úpolové hry jednotlivců, družstev

Atletika, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
- Rozvíjí svoji kondici, ovládá cvičení k posilování svalových skupin - Ovládá správnou techniku běhu (práce nohou a paží) a startu - Ovládá techniku hodů a skoku - Koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech - Dokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatních - Pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu	- Zdokonalení techniky běhu, startu - Krátké sprinty, štafetový běh, vytrvalostní běh - Skok daleký z místa - Skok vysoký - (nůžky, flop) - Hody medicimbalem

Sportovní hry, 34 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Ovládá pravidla her a soutěží - Dokáže se aktivně zapojit do hry, spolupracuje s týmem - Participuje na týmových herních činnostech družstva - Dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci - Dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu - Dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích - Dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání	Odbíjená - Odbití vrchní a spodní, podání, příjem, přihrávka, nahrávka - Nácvik herních systémů - Utkání 6:6 Košiková - Základní herní činnosti jednotlivce - dribling, přihrávky na místě a v pohybu, střelba, dvojtakt, uvolňování, obranný postoj, doskakování - Osobní a zónová obrana - Útočné kombinace - hod' a běž - Herní systémy - postupný a rychlý protiútok - Modifikované utkání - Utkání 5:5 Florbal, futsal, házená - Herní činnosti jednotlivce-základy - Utkání

	Ostatní drobné hry • Ringo, ragby, frisbee, badminton, softtenis, stolní tenis, lakros, kuželky
--	---

Testy zdatnosti, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Provádí zadané testy • Dokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatních • Orientuje se v naměřených hodnotách • Dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji • Ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy	Testové baterie: • Přeskoky přes švihadlo • Leh-sed • Skok z místa • Hod medicimbalem • Člunkový běh • Šplh na tyči • Jiné

5.7 Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích

Cílem vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích je naučit žáky pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi. Žáci porozumí základům informačních a komunikačních technologií, naučí se na uživatelské úrovni používat operační systém, kancelářský software a pracovat s dalším běžným aplikačním programovým vybavením a získají přehled o zdravotnických programech.

Cílem výuky je, aby žák zvládl efektivně pracovat s informacemi a prostředky informačních a komunikačních technologií a komunikoval pomocí Internetu.

Žák využívá poznatky a získané informace v oblastech svých zájmů pro své další vzdělávání, hledá souvislosti mezi získanými informacemi a propojuje informace se svými dosavadními poznatky.

Učivo oblasti vzdělávání v informačních technologiích je pokryto předmětem:

- Informační a komunikační technologie.

5.7.1 Informační a komunikační technologie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Informační a komunikační technologie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	136 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl vyučovacího předmětu

V předmětu Informační a komunikační technologie si žáci vytvoří základní představu o výpočetní technice, naučí se ovládat a využívat standardní vybavení počítače. Žáci získají kompetence pracovat s běžným kancelářským softwarem, grafickým softwarem a s dalším aplikačním programovým vybavením v počítačových učebnách školy.

Charakteristika učiva

Předmět Informační a komunikační technologie připravuje žáky k tomu, aby byli schopni pracovat s informačními a komunikačními prostředky a efektivně je využívali v jiných předmětech, v dalším studiu, v soukromém a občanském životě.

Strategie výuky

Stěžejní formou výuky je individuální práce žáka na počítači. Předmět je koncipován jako teoreticko- praktický. Těžiště výuky spočívá v provádění praktických úkolů. Ve výuce je kladen důraz na samostatnou práci a řešení komplexních úloh. Při výuce je kladen rovněž důraz na týmovou práci.

Metody výuky

Motivační - příklady z praktického života, možnost využití učiva v jiných tematických celcích.

Expoziční - postupy vysvětlování, zobecňování, využívání dataprojektoru.

Fixační - ústní a písemné opakování.

Formy výuky

Žáci jsou rozděleni do dvou skupin tak, aby každý pracoval samostatně na svém počítači. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě. Pro výuku jsou k dispozici dvě počítačové učebny plně vybavené výpočetní technikou. Při výuce se používají výkladové hodiny s ukázkami (počítač, projektor), samostudium, referáty, přednášky, projekty a samostatná cvičení.

Hodnocení výsledků žáků

Základem pro hodnocení je průběžná klasifikace individuálně zadávaných úkolů. Důraz je kladen především na praktické dovednosti. Podkladem pro hodnocení žáků je klasifikační řád školy.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost

Znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

S porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky

Využívat informačních technologií jako prostředku dalšího vzdělávání

Využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

Vybírat relevantní informace

Uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný. Nová konkrétní kompetence

Upevňovat si správné návyky k učení

Rozvíjet svůj zájem o další studium

Matematické kompetence

Aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích (matematizovat reálné situace)

Správně převádět a používat běžné jednotky

Nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě

S porozuměním číst matematický text

Vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.)

Používat pojmy kvantifikujícího charakteru

Provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Znát základní pojmy z oblasti informačních a komunikačních technologií

Ovládat základní principy činnosti osobního počítače a jeho části

Používat počítač a jeho periférie

Znát základní a aplikační programové vybavení

Rozumět principům operačního systému a umět pracovat s operačním systémem

Pracovat s grafickým editorem

Používat Internet jako základní otevřený informační zdroj a využívat jeho přenosové a komunikační možnosti

Být si vědom možností, výhod, ale i rizik a omezení spojených s používáním prostředků informačních a komunikačních technologií

Analyzovat text úlohy, postihnout podstatu problému a hledat nejjednodušší cestu řešení, odhadnout a zdůvodnit výsledky

Využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi

Pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace

Používat administrativní styl při elektronické komunikaci

Získávat přehled o zdravotnických programech

Správně využívat informace z různých zdrojů nesených na různých médiích

Získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet

Umět si správně vybrat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby

Využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky

Využívat poznatky a získávat informace v oblasti svých zájmů a pro své další vzdělávání

Hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky

Komunikativní kompetence

S ohledem na situaci a účastníky komunikace používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě

Jazykové prostředky prakticky a efektivně využívat ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat

Vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v komunikaci

Personální a sociální kompetence

Aktivně rozvíjet svou osobnost

Být schopen přijímat radu a kritiku

Být schopen sebereflexe

Odhadovat své schopnosti a možnosti adekvátně situaci

Být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci

Mít kooperativní chování

Vědět, jaké faktory mají přímý vliv na jeho zdraví

Zvládat skupinové řešení úloh, práci v týmu

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

Mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze

Využívat praktických úloh a možností uplatnění v praxi

Kompetence k řešení problémů

Pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností

Požádat, nabízet a přijímat pomoc v týmu

Diskutovat o problému

Vyhledat informace k dané problematice, třídit je a zpracovávat

Být schopen dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích

Porozumět zadání úkolu nebo určí jádro problému

Získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení

Zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Jednat v souladu s etickými normami, přispívat k uplatňování hodnot demokracie

Znát vlastní práva i povinnosti

Respektovat práva druhých

Mít povědomí o veřejných záležitostech regionálního charakteru

Aktivně se podílet na ochraně životního prostředí

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí a sebe-odpovědnosti a schopnost morálního úsudku. Dovedli se orientovat v mediálních obsazích, dovedli jednat s lidmi, diskutovat a vážit si materiálních a duchovních hodnot. Snažili se chránit a zachovávat dobré životní prostředí pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby pochopili souvislosti mezi různými jevy prostředí a lidskými aktivitami mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život.

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k tomu, aby se naučili vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, orientovat se v ní a posuzovat ji z hlediska svých předpokladů a profesních cílů.

Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Informační společnost je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracovávání, přenosu a uchovávání informací. Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií. v době budování informační a znalostní společnosti je vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích nejen nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita. Informační a komunikační technologie stále více pronikají i do tradičních sektorů, tj. do průmyslu, zemědělství, prostupují občanskými a společenskými aktivitami, jsou součástí využití volného času. Tento vývoj přináší nové pracovní příležitosti a zásadně ovlivňuje charakter společnosti – dochází k přesunu zaměstnanosti nejen do oblasti práce s informacemi, ale i do oblasti služeb obecně. Vyhledávání, zpracovávání, uchovávání i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových, či kvantitativních omezeních. Informační a komunikační technologie již v současnosti pronikají nejenom do všech oborů, ale také do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány; je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologií do všech stupňů a oborů vzdělání. Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Základy informačních technologií, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Používá počítač a jeho periferie - Je si vědom možností a výhod, ale i rizik (zabezpečení dat před zneužitím, ochrana dat před zničením, porušování autorských práv) a omezení (zejména technických a technologických) spojených s používáním výpočetní techniky	- Informace a její charakter - Základní pojmy (hardware, software) - Principy činnosti osobního počítače, - Části osobního počítače - Periferní zařízení - Základní a aplikační programové vybavení
Pokrytí průřezových témat Občan v demokratické společnosti <i>Legislativa ČR.</i>	

Operační systém, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
- Pracuje s prostředky správy operačního systému, na základní úrovni konfiguruje operační systém, nastavuje jeho uživatelské prostředí - Orientuje se v běžném systému – chápe strukturu dat a možnosti jejich uložení, rozumí a orientuje se v systému adresářů, ovládá základní práce se soubory (vyhledávání, kopírování, přesun, mazání),	- Nastavení - Práce s nápovědou - Data, soubor, složka - Komprese dat - Ochrana dat - Ochrana autorských práv

odlišuje a rozpoznává základní typy souborů a pracuje s nimi • Využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware	
--	--

Internet, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Je si vědom možností a výhod, ale i rizik (zabezpečení dat před zneužitím, ochrana dat před zničením, porušování autorských práv) a omezení (zejména technických a technologických) spojených s používáním výpočetní techniky • Aplikuje výše uvedené – zejména aktivně využívá prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením • Komunikuje elektronickou poštou, ovládá i zaslání přílohy, či naopak její přijetí a následné otevření • Volí vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k jejich získávání • Orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje, vyhodnocuje, provádí jejich výběr a dále je zpracovává	• Internetový prohlížeč • Informační zdroje na www • Elektronická komunikace • Práce s informacemi
Pokrytí průřezových témat • Občan v demokratické společnosti <i>Humanitární pomoc a mezinárodní spolupráce - vyhledávání oficiálních stránek, názvy a zkratky světových humanitárních organizací.</i> • Člověk a životní prostředí <i>Enviromentální problémy světa.</i> • Člověk a svět práce <i>Zákoník práce - práva a povinnosti zaměstnance pracovní poměr a pracovní smlouva. Práce s informačními médii při vyhledávání pracovní příležitosti.</i>	

Textový procesor, 22 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vytváří, upravuje a uchovává strukturované textové dokumenty (ovládá typografická pravidla, formátování, práce se šablonami, styly, objekty, hromadnou korespondenci, tvoří tabulky, grafy, makra) • Používá běžné základní a aplikační programové vybavení (aplikace dodávané s operačním systémem, dále pracuje zejména s aplikacemi tvořícími tzv. kancelářský SW jako celkem) • Zaznamenává a uchovává textové, grafické i numerické informace způsobem umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití	• Nastavení dokumentu • Formátování textu • Vkládání objektů • Práce s objekty a obrázky • Hromadná korespondence • Šablony • Makra

Pokrytí průřezových témat • Občan v demokratické společnosti <i>Typografická pravidla pro psaní textu.</i> • Člověk a životní prostředí <i>Hospodaření s odpady a třídění odpadu. Zdravý životní styl - jídelníček.</i> • Člověk a svět práce <i>Písemná prezentace s potenciálními zaměstnavateli - žádost o místo a životopis.</i>	
--	--

Tabulkový procesor, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Má vytvořeny předpoklady učit se používat nové aplikace, zejména za pomoci manuálu a nápovědy, rozpoznává a využívá analogii ve funkcích a ve způsobu ovládání různých aplikací • Ovládá běžné práce s tabulkovým procesorem (editace, matematické operace, vestavěné a vlastní funkce, vyhledávání, filtrování, třídění, tvorba grafu, databáze, kontingenční tabulky a grafy, příprava pro tisk, tisk)	• Prostředí tabulkového procesoru • Základní operace • Tvorba tabulek a formátování • Základní funkce • Tvorba vzorců • Grafy a jejich úprava • Využívání dalších funkcí tabulkového procesoru
Pokrytí průřezových témat • Občan v demokratické společnosti <i>Měny používané v zemích světa.</i> • Člověk a životní prostředí <i>Zdravý životní styl - výpočet BMI.</i>	

Prezentace, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Má vytvořeny předpoklady učit se používat nové aplikace, zejména za pomoci manuálu a nápovědy, rozpoznává a využívá analogii ve funkcích a ve způsobu ovládání různých aplikací • Vytváří jednoduché multimediální dokumenty (tedy dokumenty, v nichž je spojena textová, zvuková a obrazová složka informace) v některém vhodném formátu (HTML dokument, dokument textového procesoru, dokument vytvořený specializovaným SW pro tvorbu prezentací, atp.)	• Tvorba prezentace • Nastavení prezentace a časování • Přechody snímků • Vlastní animace • Přidání zvuku
Pokrytí průřezových témat • Občan v demokratické společnosti <i>Žijeme v Evropě - získávání informací o EU.</i> • Člověk a životní prostředí <i>Vliv prostředí na lidské zdraví a život člověka.</i>	

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Práce v lokální síti a komunikace, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Chápe specifika práce v síti (včetně rizik), využívá jejích možností a pracuje s jejími prostředky • Komunikuje elektronickou poštou, ovládá i zaslání přílohy, či naopak její přijetí a následné otevření	• Počítačová síť, server, pracovní stanice • Připojení k síti a její nastavení • Specifika práce v síti, sdílení dokumentů a prostředků

• Využívá další funkce poštovního klienta (organizování, plánování...) • Ovládá další běžné prostředky online a offline komunikace a výměny dat	• E-mail, organizace času a plánování • Chat, videokonference, FTP ...
--	---

Základy databázového procesoru, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Ovládá základní práce v databázovém procesoru (editace, vyhledávání, filtrování, třídění, relace, tvorba sestav, příprava pro tisk, tisk) • Pracuje s dalšími aplikacemi používanými v příslušné profesní oblasti •	• Relační databáze • Úvod • Tabulky • Formuláře • Získávání informací z databáze • Sestavy • Tisk z databáze • Prostředí odborného programu
Pokrytí průřezových témat • Člověk a svět práce <i>Vytvoření databáze s přehledem zaměstnání</i>	

Rastrová grafika, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Zná základní typy grafických formátů, volí odpovídající programové vybavení pro práci s nimi a na základní úrovni grafiku tvoří a upravuje • Vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů • Kopíruje sloučené objekty	• Úvod do počítačové grafiky, teorie (rastry a vektory) • Formáty souborů s obrázky • Malování obrázků • Získávání fotografií • Úpravy fotografií • Výběry a koláže
Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí <i>Využití rastrové grafiky při zpracování koláže na dané téma.</i>	

Tvorba webových stránek, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Zná základní typy grafických formátů, volí odpovídající programové vybavení pro práci s nimi a na základní úrovni grafiku tvoří a upravuje • Vytváří jednoduché multimediální dokumenty (tedy dokumenty, v nichž je spojena textová, zvuková a obrazová složka informace) v některém vhodném formátu (HTML dokument, dokument textového procesoru, dokument vytvořený specializovaným SW pro tvorbu prezentací, atp.) • Ovládá principy algoritmizace úloh a sestavuje algoritmy řešení konkrétních úloh (dekompozice úlohy na jednotlivé elementárnější činnosti za použití přiměřené míry abstrakce)	• Základy fungování www, • Systém domén, FTP a přenos souborů na server • Algoritmizace (princip algoritmizace sestavení algoritmů při řešení konkrétních úloh) • Text a písmo • Struktura dokumentu a formátování • Odkazy • Grafika - grafické formáty jpg, gif, png, vytváření a úprava obrázků, vkládání do stránek • Tabulky • Pravidla publikování na webu

Pokrytí průřezových témat Člověk a svět práce <i>Vytvoření webové stránky na zadané téma (např. nabídka zaměstnání).</i>
--

Vektorová grafika, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Zná základní typy grafických formátů, volí odpovídající programové vybavení pro práci s nimi a na základní úrovni grafiku tvoří a upravuje - Vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů - Kopíruje sloučené objekty - Pracuje se základními operacemi při kresbě obrázků - Dodatky - prezentace na základě grafického software	- Vektorové kresby a dokumenty - Barvy a kompozice - Obrázky pro web - Animace obrázků - Prohlížení a tvorba PDF souborů - Technické a programové vybavení - Zdroje
Pokrytí průřezových témat Člověk a životní prostředí <i>Využití vektorové grafiky při zpracování vektorového obrázku (plakát, diplomy, upoutávka, piktogramy) na dané téma.</i>	

Spolupráce částí balíku kancelářského SW, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Používá běžné základní a aplikační programové vybavení (aplikace dodávané s operačním systémem, dále pracuje zejména s aplikacemi tvořícími tzv. kancelářský SW jako celkem) - Vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů - Rozumí běžným i odborným graficky ztvárněným informacím (schémata, grafy apod.)	- Aplikace operačního systému - Kancelářský s.

Informační zdroje, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
- Volí vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k jejich získávání - Získává a využívá informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet, ovládá jejich vyhledávání, včetně použití filtrování - Orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje, vyhodnocuje, provádí jejich výběr a dále je zpracovává - Zaznamenává a uchovává textové, grafické i numerické informace způsobem umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití - Uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a použití informací relevantních pro potřeby řešení konkrétního problému	- Metainformace - Druhy informačních zdrojů - Hodnota informace (relevance a kvalita) - Etické a právní normy při práci s informacemi, ochrana autorských práv

• Správně interpretuje získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele	
Pokrytí průřezových témat • Člověk a životní prostředí <i>Relevantní a správné vyhledávání informací z různých zdrojů a jejich následné zpracování.</i> • Občan v demokratické společnosti <i>Relevantní a správné vyhledávání informací z různých zdrojů a jejich následné zpracování.</i> • Člověk a svět práce <i>Zaměření na vzdělávací nabídku, na povolání, na trh práce - orientovat se v ní a posuzovat ji z hlediska svých předpokladů a profesních cílů. Relevantní a správné vyhledávání informací a následné zpracování, vyhodnocování a využívání těchto informací.</i>	

5.8 Ekonomické vzdělávání

Cílem této vzdělávací oblasti je rozvíjet ekonomické myšlení žáků a umožnit jim pochopit mechanismus fungování tržní ekonomiky, porozumět podstatě podnikatelské činnosti a principu hospodaření podniku. Žáci získají předpoklady pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit a naučí se orientovat v právní úpravě podnikání. Součástí je učivo o marketingu a managementu a využití jejich nástrojů při řízení provozu hospodářských subjektů různých úrovní.

Důležitá je také znalost fungování finančního trhu, národního hospodářství a EU. Žáci jsou vedeni k praktickému využívání osvojených poznatků v oboru.

Vzdělávací oblast je úzce propojena s průřezovým tématem Člověk a svět práce a se standardem finanční gramotnosti pro střední vzdělávání.

Učivo oblasti vzdělávání v informačních technologiích je pokryto předmětem:

- Ekonomika.

5.8.1.1 Ekonomika

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Ekonomika
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	64 hodin (vč. 2 hodin workshop)

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Předmět vede žáky k získání ekonomických vědomostí a praktických dovedností, které umožní absolventovi úspěšně se uplatnit na trhu práce.

Charakteristika učiva

V rámci předmětu Ekonomika jsou žáci seznámeni se základními pojmy z oblasti ekonomických věd, předmět je zaměřen na získání základních poznatků z ekonomiky podniku (jeho funkce, činnosti, právní formy), marketingu, managementu, národního hospodářství (zaměřené na bankovníctví, pojišťovnictví, vnitřní obchod, mezinárodní obchod), daňové soustavy, soustavy zdravotního a sociálního pojištění, základy makroekonomie (inflace, hospodářský cyklus, nezaměstnanost, ukazatele výkonnosti národního hospodářství) a hospodaření domácností. Součástí výuky jsou i základní pojmy z obchodního, živnostenského a pracovního práva.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje ve 3. ročníku. Je rozdělen na jedenáct hlavních tematických celků, které na sebe navazují. Probrané teoretické učivo se procvičuje na praktických příkladech. Při probírání nového učiva je obvykle volena metoda výkladu nebo diskuse spojená s názorným vyučováním pomocí didaktických pomůcek. Aktivita žáků je podněcována zadáváním samostatných prací nebo projektovým vyučováním. Žáci často pracují ve skupinách a výsledky své práce prezentují formou počítačových prezentací nebo referátů. Ze svých samostatných činností vyvozují závěry.

Metody výuky:

- metody motivační – příklady z praxe, demonstrace;
- metody fixační – opakování učiva ústní, písemné, nácvik dovedností, domácí práce, diskuse;
- metody expoziční - popis (např. živnostenského listu, pokladního dokladu, faktury, výkazu apod.);
- vyprávění (např. vyprávíme o ekonomickém dění, příklady z praxe), vysvětlování (např. ekonomických jevů a obecných závěrů), referáty, práce s učebnicí nebo s učebním textem, práce s odborným a denním tiskem, zápisy na tabuli, zápis promítnutý dataprojektorem.

Formy výuky:

- hromadné vyučování – vyučování frontální;
- individuální i skupinová práce;
- ekonomické hry a experimenty;
- učitelem moderované celotřídní debaty;
- práce s médii;
- práce na PC (vyhledávání informací na internetu, zpracování dat v MS Excel, MS Word, vytváření prezentací v MS PowerPoint);
- besedy a exkurze (např. banka, Úřad práce, finanční poradenství apod.).

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni na základě hloubky porozumění poznatkům, schopnosti je aplikovat při řešení problémů, schopnosti kritického myšlení, dovednosti práce s texty, samostatnosti úsudku a dovednosti výstižně formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat.

Žáci jsou hodnoceni při ústním zkoušení, písemném zkoušení, hodnoceny jsou také referáty, samostatná práce, práce na projektech apod.

Při klasifikaci se klade důraz na:

- samostatné vystupování žáků;
- jejich vlastní uvažování;
- propojování myšlenek (tzn. znalostí a dovedností z jednotlivých tematických celků a vyučovacích předmětů = mezipředmětové vztahy) a možnost jejich aplikace v praxi;
- prokazování praktických dovedností (např. vyplňování dokumentů).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- upevňovat si správné návyky k učení;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- rozvíjet svůj zájem o další studium.

Kompetence k řešení problémů

- získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků;
- být schopen dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- umět diskutovat o problému.

Komunikativní kompetence

- jazykové prostředky prakticky a efektivně využívat ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat;
- zapojit se do diskuse, analyzovat situaci, případný problém definovat, formulovat své myšlenky;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v komunikaci.

Personální a sociální kompetence

- organizovat svou práci a práci v týmu;
- prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- být flexibilní a vhodně reagovat na měnící se životní a pracovní podmínky;
- mít vlastní hodnotový žebříček, který je v souladu s prioritami společnosti;
- odhadnout své schopnosti a možnosti adekvátně situaci;
- rozvíjet sebekritické myšlení a zdravé sebevědomí;
- být si vědom možností manipulace ze strany druhých;
- kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- uvědomovat si vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých lidí;
- mít povědomí o veřejných záležitostech regionálního charakteru;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- aktivně se zajímat o politické a společenské dění u nás i ve světě, dokázat je zhodnotit a zaujmout vlastní stanovisko, být schopen o něm diskutovat s jinými a myslet kriticky;
- znát vlastní práva i povinnosti.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání, dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj osobnostní i odborný potenciál a své profesní cíle;
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Matematické kompetence

- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích (matematizovat reálné situace);
- vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.);
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- využívat poznatky a získávat informace v oblasti svých zájmů a pro své další vzdělávání;
- hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet;
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a off-line komunikace;
- využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky.

Občan v demokratické společnosti

Toto téma vede žáky orientovat se v masových médiích, využívat je a kriticky hodnotit, vážit si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažit se je zachovat pro budoucí generace. Orientovat se v zákonech upravujících podnikatelskou činnost a v informacích podávaných hromadně sdělovacími prostředky – reklamy – mít odpovídající míru sebevědomí, umět jednat s lidmi a mít schopnost morálního úsudku. Stát, politika, politický systém, soudobý svět - morálka, odpovědnost, solidarita – ovládat potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život, pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech.

Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto rámcovým vzdělávacím programem je příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě. Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Člověk a životní prostředí

Téma vede žáky jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické, ale i hledisko ekologické. Osvojit si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání – dokázat esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí – osvojit si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života. Jsou vedeni k *písemnému vyjadřování při úřední korespondenci - schopnost využívat dostupné techniky (textové editory, tabulkové procesory apod.) - práce s informacemi (schopnost informace vyhledávat a zpracovávat).*

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Úvod do ekonomiky, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Používá a aplikuje základní ekonomické pojmy • Rozpozná hlavní charakteristiky ekonomie jako vědní disciplíny	• Předmět ekonomie • Členění ekonomické teorie na makroekonomii a mikroekonomii • Základní ekonomické pojmy

Podstata fungování tržní ekonomiky, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Na příkladu popíše fungování tržního mechanismu • Posoudí vliv ceny na nabídku a poptávku • Vyjádří formou grafu určení rovnovážné ceny • Stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období • Rozpozná běžné cenové triky a klamavé nabídky	• Potřeby, statky, služby, spotřeba, životní úroveň • Výroba, výrobní faktory a hospodářský proces • Trh, tržní subjekty • Tržní mechanismus a jeho grafické vyjádření (nabídka, poptávka, cena) • Cena, tržní cena, funkce cen, tvorba cen

Podnikání, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Posoudí vhodné formy podnikání pro obor • Vytvoří podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet • Orientuje se v právních formách podnikání a dovede charakterizovat jejich základní znaky • Orientuje se ve způsobech ukončení podnikání • Na příkladu popíše základní povinnosti podnikatele vůči státu	• Právní formy podnikání, zákonná úprava podnikání • Podnikatelský záměr – struktura, zpracování • Podnikání v České republice • Podnikání v rámci Evropské unie •

Podnik, majetek podniku a hospodaření podniku, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozlišuje jednotlivé druhy majetku • Orientuje se v účetní evidenci majetku • Rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů • Řeší jednoduché výpočty výsledku hospodaření • Řeší jednoduché kalkulace cen • Na příkladech vysvětlí a vzájemně porovná druhy odpovědnosti za škody ze strany zaměstnance a zaměstnavatele	Majetková struktura • Dlouhodobý majetek, oběžný majetek • Evidence majetku • Pohledávky, zásoby, skladování Náklady, výnosy, výsledek hospodaření • Druhy nákladů a výnosů • Kalkulace a tvorba cen • Hv, zisk, ztráta

Marketing, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Na příkladu ukáže použití nástrojů marketingu v oboru	• Úloha marketingu v podniku • Marketingové strategie • Nástroje marketingu, marketingový mix

Management, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
Charakterizuje části procesu řízení a jejich funkci	- Management podniku - Osobnost manažera - Plánování, vedení, organizování, kontrola

Zaměstnání, pracovně-právní vztahy a mzdy, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Charakterizuje nezaměstnanost, její podstatu, příčiny, formy a důsledky - Orientuje se v situaci ztráty zaměstnání - Porovná na konkrétních příkladech zaměstnání s podnikáním - Orientuje se v zákonné úpravě mezd a provádí mzdové výpočty, zákonné odvody - Vypočte sociální a zdravotní pojištění - Vysvětlí rozdíl mezi jednotlivými druhy mezd - Na příkladech vysvětlí a vzájemně porovná druhy odpovědnosti za škody ze strany zaměstnance a zaměstnavatele	Zaměstnání, pracovně-právní vztahy - Základní zásady pracovně právních vztahů - Ustanovení zákoníku práce - Pracovní poměr, pracovní smlouva, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr - Nezaměstnanost, ztráta zaměstnání Mzdy, zákonné odvody - Mzdová soustava, mzdové předpisy - Základní mzdové formy - Daň z příjmů - Výpočet čisté mzdy Škody - Druhy škod a možnosti předcházení škodám - Odpovědnost zaměstnance a odpovědnost zaměstnavatele za škody

Daňová soustava, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Orientuje se v soustavě daní, v registraci k daním - Dovede vyhotovit daňové přiznání - Rozliší princip přímých a nepřímých daní - Vede daňovou evidenci pro plátce i neplátce DPH	Daňová soustava v ČR - Přímé a nepřímé daně - Funkce a druhy daní - Daň, plátce, poplatník - Daňová evidence Systém sociálního a zdravotního pojištění

Finanční trh, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Charakterizuje finanční trh a jeho jednotlivé subjekty - Charakterizuje peníze a jednotlivé cenné papíry - Používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze podle kurzovního lístku - Orientuje se v produktech pojišťovacího trhu, vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby - Vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN	- Centrální banka, komerční banky - Peníze, formy peněz - Platební styk v národní a zahraniční měně - Finanční produkty - Úroky, RPSN - Cenné papíry - Pojišťovny a pojistné produkty

Národní hospodářství a EU, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí význam ukazatelů vývoje národního hospodářství ve vztahu k oboru • Objasní příčiny a druhy nezaměstnanosti • Vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům • Srovná úlohu velkých a malých podniků v ekonomice státu • Na příkladech vysvětlí příjmy a výdaje státního rozpočtu • Chápe důležitost evropské integrace • Zhodnotí ekonomický dopad členství v EU	• Struktura národního hospodářství • Činitelé ovlivňující úroveň národního hospodářství • HDP • Životní úroveň • Inflace • Nezaměstnanost • Platební bilance • Státní rozpočet Evropská integrace • Význam evropské integrace • Evropská unie • Ekonomika Evropské unie

Hospodaření domácností, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti • Navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti • Navrhne, jak využít volné finanční prostředky, a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investování • Vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení • Dovede posoudit služby nabízené peněžními ústavami a jejich subjekty a jejich možná rizika • Na příkladu vysvětlí jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb včetně produktů finančního trhu) • Na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek	Rozpočet domácnosti • Domácí výdaje a příjmy • Sestavení domácího rozpočtu • Přebytek a nedostatek finančních prostředků • Majetek a závazky domácnosti • Obvykle způsoby nakládání s osobními financemi • Pojištění Ochrana spotřebitele • Práva spotřebitele • Předpisy na ochranu spotřebitele • Obsah smluv • Reklamační řízení

Beseda/workshop s finančním poradcem, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	přínos tématu k naplňování klíčových kompetencí
Učivo dle ŠVP Hospodaření domácností • Orientuje se v zabezpečení na stáří – penzijní připojištění, důchodové pojištění • Orientuje se v zabezpečení na budoucnost – spoření, investování • Charakterizuje možnosti finanční podpory dětí – spoření, investování • Orientuje se ve státních dotacích – úspory na daních, spoluúčast státu na finančních produktech • Charakterizuje možnosti financování bydlení – hypotéky, spoření, investování	Personální a sociální kompetence: • Orientovat se v hospodaření s penězi (navázáno na RVP – adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraven řešit své sociální a ekonomické záležitosti, být finančně gramotný) • Uvědomovat si hodnoty věcí • Zvládat běžné záležitosti spojené se životem v demokratické společnosti

5.9 Obory základu poskytování nutriční péče

Oblast odborného vzdělávání poskytuje žákům základní znalosti z vybraných klinických oborů a lékařských věd a biochemie, s důrazem na význam úlohy výživy v prevenci a léčbě nemocí. Žáci jsou vedeni k osvojení a užívání odborné terminologie.

Učivo oblasti vzdělávání v oborech základu poskytování nutriční péče je rozvrženo do předmětů:

- Somatologie;
- Odborná latinská terminologie;
- Biochemie;
- Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena;
- Klinická dietologie;
- Léčebná výživa;
- Základy ošetrovatelství.

5.9.1 Somatologie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Somatologie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	102 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Obsah předmětu Somatologie se zabývá stavbou a funkcí lidského organismu za fyziologických podmínek. Poskytuje žákům základní vědomosti z klinicky aplikované anatomie a fyziologie, histologie a dalších přírodovědných předmětů. Učí základy medicínského jazyka a nomenklatury, prohlubuje znalosti z biologie člověka a dalších přírodovědných předmětů. Poskytuje žákům základní znalosti z klinických oborů a biochemie, s důrazem na význam úlohy výživy v prevenci nemocí.

Charakteristika učiva

Témata jsou situována tak, aby anatomie a fyziologie jednotlivých celků plynule navazovala a byly zachovány žádoucí vazby s dalšími odbornými i přírodovědnými předměty.

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

Popsali stavbu lidského těla

Prezentovali topografickou anatomii jednotlivých orgánů lidského těla

Charakterizovali fyziologické funkce jednotlivých orgánových soustav

Používali odbornou terminologii

Hodnocení výsledků žáků

Základem hodnocení je klasifikační řád, který využívá platnou klasifikační stupnici. Při hodnocení výsledků je vycházeno z kombinace písemného a ústního zkoušení, včetně sebehodnocení žáka. Písemné zkoušení probíhá formou otevřených otázek nebo testů. V písemném i ústním projevu je vzhledem k odbornému zaměření předmětu hodnocena především správnost a úplnost obsahu. V rámci hodnocení sledujeme znalost učiva, znalost odborné terminologie, schopnost uvádět učivo na základě komplexnosti, znalosti a logického myšlení do souvislostí s jinými probranými tématy. Hodnotí se také samostatná práce studentů, referáty, seminární práce, prezentace a další aktivity žáka. Hodnocení zpravidla probíhá individuální formou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit osobní režim studia

Pořizovat si poznámky při výkladu či přednášce

Mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání

Upevňovat si správné návyky učení a rozvíjet svůj zájem o studium

Kompetence využívat IKT a pracovat s informacemi

Pracovat s osobním počítačem a dalšími IKT prostředky

Získávat informace s otevřených zdrojů a pracovat s nimi

Komunikativní kompetence

Formulovat a obhájit své názory a postoje

Aktivně se účastnit diskusí

Písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textu nebo výkladu

Ovládat kulturu projevu a chování

Personální a sociální kompetence

Ověřit si získané poznatky

Umět odhadnout důsledky svého chování a jednání

Mít odpovědný vztah ke svému zdraví

Být schopen adekvátního sebehodnocení

Adekvátně reagovat na hodnocení jinou osobou

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

Mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze

Vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj osobnostní i odborný potenciál a své profesní cíle

Kompetence k řešení problémů

Pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností

Dovede diskutovat o problému

Je schopen dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích

Vytvářet a využívat vizuální znázornění problému

Získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popřípadě varianty řešení

Spolupracovat při řešení problémů ve skupině

Uplatňovat při řešení problémů různé metody a myšlenkové operace

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Dodržovat legislativní normy

Respektovat práva a osobnost druhých

Uvědomovat si odpovědnost za svůj život, znát jeho hodnotu

Člověk a životní prostředí

Téma je realizováno v prvním ročníku v oblasti tematických celků "kardiovaskulární systém", "dýchací systém" a "trávicí systém", neboť tyto jsou nejvíce spjaty s životním prostředím. Celkové shrnutí probíhá následně v oblasti "Vzájemné propojení funkcí jednotlivých systémů".

Člověk a svět práce

Téma je realizováno v prvním ročníku v tematickém celku "kardiovaskulární systém" a "trávicí systém", neboť tyto systémy jsou nejrizikovější pro důsledky dlouhodobého stresu.

Informační a komunikační technologie

V každé probírané oblasti jsou žáci vedeni ke zpracovávání seminárních prací nebo prezentací s využitím informací, poskytovaných dostupnými informačními a komunikačními technologiemi. Žáci vyhledávají a zpracovávají informace také z internetu.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Úvod do předmětu, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
- Používá odbornou terminologii - Charakterizuje somatologii jako vědu a určí interdisciplinární vztahy	- Somatologie jako věda - Mezioborové vztahy somatologie a ostatních věd

Funkční morfologie tkání, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Používá odbornou terminologii - Charakterizuje stavbu a funkci tkání - Charakterizuje jednotlivé typy tkání	- Organizace organismu - Epitely - Pojiva - vazivová, chrupavčitá a kostní tkáň - Svalová tkáň - Nervová tkáň

Orientace na lidském těle, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
- Popíše stavbu lidského těla - Používá odbornou terminologii	- Obecná stavba lidského těla - Roviny lidského těla a směry na těle - Názvosloví základních pohybů těla

Pohybový systém, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Popíše obecnou stavbu kostí - Vysvětlí principy jednotlivých typů kostních spojení - Na modelu popíše kostru jako celek - Popíše jednotlivé kosti - Charakterizuje typy kloubů - Popíše obecnou stavbu svalů - Popíše obecnou funkci svalů - Na modelu (obrazu) lokalizuje základní svaly a svalové skupiny	- Stavba kosti, spojení kostí - Kosti lebky - Kosti páteře a hrudníku - Kosti horní končetiny - Kosti dolní končetiny - Stavba a druhy svalů - Typy svalů ve vztahu k vykonávanému pohybu - Svaly hlavy - Svaly trupu - Svaly horních a dolních končetin

Krev, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Používá odbornou terminologii - Charakterizuje stavbu a funkci krve - Popíše stavbu jednotlivých krevních elementů - Vysvětlí princip určování krevních skupin - Objasní Rh systém - Vysvětlí princip srážení krve - Vysvětlí princip zástavy krvácení	- Krev - stavba a funkce - Krevní plazma - stavba a funkce - Červené krvinky - Bílé krvinky - Krevní destičky - Vlastnosti krve - Krevní skupiny - Srážení krve, zástava krvácení

Krevní oběh, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Používá odbornou terminologii - Charakterizuje stavbu a funkci srdce a cév	- Stavba, funkce a dělení cév - Stavba a funkce srdce

• Vysvětlím malý a velký krevní oběh • Charakterizuje činnost srdce • Vysvětlí základní principy řízení práce srdce • Popíše základní tepny těla • Popíše základní žíly těla • Charakterizuje specializované oběhy krve	• Řízení činnosti srdce • Malý a velký krevní oběh • Systém aorty a jejích větví • Tepny organismu • Žíly organismu • Specializované oběhy
--	---

Mízní systém, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše jednotlivé orgány mízního systému • Vysvětlí vznik a složení mízy	• Stavba a funkce mízního systému • Vznik mízy • Mízní uzliny • Brzlík , slezina

Imunita organismu, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje imunitu • Objasní principy vrozené imunity • Objasní principy získané imunity • Objasní základní principy očkování	• Definice imunity, dělení imunity • Vrozená imunita • Získaná imunita • Očkování

Dýchací systém, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše dýchací cesty • Popíše stavbu a funkci plic • Vysvětlí princip výměny dýchacích plynů • Charakterizuje nádech a výdech • Vysvětlí systém řízení dýchání	• Dýchací cesty • Plíce • Mechanika dýchání • Transport dýchacích plynů • Řízení dýchání

Trávicí systém, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Používá odbornou terminologii • Popíše principy trávení a význam enzymů • Vysvětlí základní metabolismus živin • Popíše základní stavbu a funkci dutiny ústní • Charakterizuje stavbu a funkci jednotlivých orgánů GIT • Popíše stavbu a funkci jater • Popíše stavbu a funkci slinivky břišní • Objasní složení stravy a význam jejích jednotlivých složek	• Základní biochemie živin • Stavba a funkce dutiny ústní • Stavba a funkce hltanu, jícnu a žaludku • Stavba a funkce tenkého a tlustého střeva • Stavba a funkce žláz GIT (játra, slinivka) • Stavba funkce žlučníku • Fyziologie výživy

Močový systém, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Používá odbornou terminologii • Popíše stavbu a funkci ledvin • Vysvětlí princip vzniku moči • Popíše vývodné cesty močové	• Stavba a funkce ledvin • Principy tvorby moči • Vývodné cesty močové • Řízení vyměšování moči

2. ročník, 1 týdně, povinný

Koží systém, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Používá odbornou terminologii • Popíše stavbu a funkci kůže • Vysvětlí stavbu a funkci mléčné žlázy • Popíše přídatné kožní orgány • Vysvětlí základní principy termoregulace	• Stavba a funkce kůže • Receptory kůže • Přídatné kožní orgány • Stavba a funkce mléčné žlázy, laktace • Základy termoregulace

Pohlavní systém, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Používá odbornou terminologii • Popíše stavbu a funkci pohlavního systému ženy a muže • Charakterizuje pohlavní cykly • Popíše oplození a průběh těhotenství • Popíše porod a šestinedělí	• Stavba a funkce pohlavního systému ženy • Funkce pohlavního systému ženy • Stavba a funkce pohlavního systému muže • Oplození a těhotenství • Porod a šestinedělí

Řízení organismu úvod, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí základní principy řízení organismu • Popíše neuron a synapsi • Vysvětlí podstatu reflexního oblouku	• Základní principy řízení organismu • Neuron, synapse • Reflex, podnět, vzruch

Látkové řízení organismu, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Používá odbornou terminologii • Vysvětlí základní principy funkce hypothalamo - hypofysárního systému • Charakterizuje stavbu a funkci jednotlivých žláz s vnitřní sekrecí • Popíše hormony a vysvětlí jejich účinky	• Hormony a jejich funkce • Hypothalamo - hypofysární systém • Hormony štítné žlázy a příštítných tělísek • Hormony slinivky břišní • Hormony nadledvin • Epifýza • Tkáňové hormony

Smysly, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Používá odbornou terminologii • Popíše stavbu a funkci oka • Popíše stavbu a funkci ucha • Popíše stavbu a funkci chuťového pohárku • Popíše stavbu a funkci hmatových receptorů • Popíše stavbu a funkci rovnovážného ústrojí • Popíše stavbu a funkci čichového aparátu	• Stavba a funkce zrakového receptoru • Principy vidění • Stavba a funkce sluchového receptoru • Principy slyšení • Stavba a funkce chuťového receptoru • Stavba a funkce hmatového receptoru • Stavba a funkce čichového receptoru • Stavba a funkce rovnovážného receptoru

Nervové řízení organismu, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Používá odbornou terminologii • Popíše stavbu a funkci mozkového kmene • popíše stavbu a funkci mozečku a mezimozku • Popíše stavbu a funkci koncového mozku • Charakterizuje základní funkční oblasti mozkové kůry • Popíše stavbu a funkci PNS • Vysvětlí inervaci organismu periferními nervy • Určí základní funkci hlavových nervů • Popíše funkci sympatiku a parasympatiku • Popíše mozkové obaly • Vysvětlí princip podmíněných a nepodmíněných reflexů • Objasní základní principy bdění a spánku • Charakterizuje paměť a její druhy • Objasní základy vyšší nervové činnosti	• Stavba a funkce mozkového kmene • Stavba a funkce mozku • Stavba a funkce mozečku a mezimozku • Stavba a funkce koncového mozku • Obaly mozku • Komory mozku • Cévní zásobení mozku • Stavba a funkce míšních nervů • Stavba a funkce hlavových nervů • Stavba a funkce autonomního systému • Mozkomíšní mok • Vyšší nervová činnost • Spánek • Paměť

Vzájemné propojení funkcí jednotlivých systému, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje principy řízení organismu • Orientuje se ve fyziologických souvislostech mezi jednotlivými orgánovými systémy • Definuje fyziologii ve vztahu k výživové problematice • Rozlišuje vzájemné přeměny živin v průběhu metabolismu	• Nervový systém a jeho význam na funkci organismu jako celku • Udržování homeostázy • Vzájemné funkční ovlivňování orgánových systémů

5.9.2 Odborná latinská terminologie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Odborná latinská terminologie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	34 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Latinský jazyk a odborná latinská terminologie tvoří nezbytnou součást odborné výuky poskytující žákům jazykovou průpravu a orientaci v řecko-latinském názvosloví a odborné lékařské terminologii, s níž se žáci budou setkávat jak při studiu, tak ve svém povolání i během dalšího celoživotního vzdělávání v rámci svého profesního růstu. Obecným cílem předmětu je, aby žáci získali základy latinského jazyka potřebné pro studium odborných předmětů, pro porozumění odbornému textu a odbornou komunikaci včetně latinského a řeckého názvosloví, aby si osvojili poznatky o systému jazyka, které mohou uplatnit jak v mateřském jazyce, tak i při studiu cizích jazyků. Znalost terminologie lékařských oborů vede k porozumění odbornému textu, k osvojení si nejdůležitější slovní zásoby, k pochopení gramatické struktury jazyka a prostřednictvím překladů latinských textů ke kultivaci ústního i písemného projevu žáků v mateřském jazyce a k rozvoji logického myšlení. Předmět přispívá k integraci poznatků z dalších předmětů, především odborných předmětů a fixuje pracovní návyky a postupy potřebné pro další studium. Vyučovací předmět přispívá k celkovému rozhledu a obohacení žákovy osobnosti, k rozvoji jeho dovedností zpracovávat a třídit informace a na jejich základě si vytvářet samostatný úsudek.

Charakteristika učiva

Výuka sleduje použití přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, tj. odborné terminologie, a gramatických prostředků (práce s deklinačním systémem jazyka, vytváření adjektiv od anatomických názvů, použití předložkových vazeb, prefixů a sufixů) při stavbě diagnóz a jejich porozumění.

Učivo je strukturováno do celků:

- slovní zásoba; deklinační systém;
- adjektiva, vytváření anatomických adjektiv;
- stupňování adjektiv;
- stavba diagnózy;
- stavba diagnózy za použití předložek;
- řecká substantiva v odborné terminologii;
- prefixy, sufixy, slova složená v latinsko-řecké terminologii.

Strategie výuky

Zvolené metodické postupy mají povzbuzovat zájem žáků a dávat jim vědomí užitečnosti získávaných poznatků a dovedností. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě. Výuka je vedena formou výkladu, diskuse, práce s odbornými texty. Učitel při výuce aktivizuje a stimuluje žáky střídáním a využíváním různých postupů, metod a forem práce. Využívá vhodné pomůcky (učebnici, slovníky, odborné texty, gramatické přehledy aj.) k samostatné nebo skupinové práci žáků i k práci s texty pod jeho vedením. Odborné texty slouží k rozšiřování a upevňování slovní zásoby, Vyučující se soustřeďuje na slovní zásobu, tvoření slov (logické využívání prefixů a sufixů, skládání slov), probrané gramatické jevy a procvičování za účelem zapamatování. Učitel musí pravidelně gramatické učivo s žáky opakovat a procvičovat. Podle potřeby učitel ukládá žákům samostatné domácí práce.

K ověřování znalostí a míry probraného učiva využívá metodu individuálního nebo frontálního zkoušení, písemnou formou ověřuje zvládnutí menších i větších gramatických celků, překlady slovních spojení a diagnóz.

Metody výuky:

- metody motivační – příklady z lékařské praxe;
- metody fixační – opakování učiva ústní, písemné, domácí samostatné práce;
- metody expoziční – výklad, práce s učebnicí nebo učebním odborným textem, zápisy na tabuli, zápisy promítané dataprojektorem.

Formy výuky:

- vyučování frontální, individuální a skupinové, práce na PC (vyhledávání informací na internetu, zadávání samostatné práce prostřednictvím internetu, vytváření prezentací), diskuse.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z klasifikačního řádu a ohodnocení práce žáka vychází z jeho ústního a písemného projevu. Výsledky vzdělávání budou prověřovány verbálním zkoušením a písemnými pracemi. Při hodnocení přihlíží učitel k aktivitě žáků při vyučování, ke kvalitě a soustavnosti domácí přípravy, zvládnutí slovní zásoby, dovednosti pracovat s informacemi a odborným textem, vyjadřovat se k dané problematice. Stupeň hodnocení žáků závisí především na hloubce porozumění učiva, znalosti odborné slovní zásoby, schopnosti dávat poznatky do logických souvislostí.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- racionálně se učit cizí jazyk v logické vazbě na ostatní jazykové a humanitní vzdělávání;
- pracovat efektivně s různými zdroji informací (slovníky, odbornými nebo jazykovými příručkami, internetem);
- získávat a písemně zpracovávat informace z textu;
- soustavně pracovat, logicky uvažovat a objektivně posuzovat a hodnotit své výkony.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, vytýčit strategii řešení a její varianty;
- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Komunikativní kompetence

- kultivovat jazykové vyjadřování a posílit komunikativní dovednosti;
- formulovat své myšlenky srozumitelně, souvisle a logicky;
- aktivně se účastnit diskusí;
- zaznamenávat podstatné údaje z textů za správného použití odborné terminologie;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností;
- prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- přijímat hodnocení svých výsledků, adekvátně na ně reagovat, přijímat radu i kritiku.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- získávat informace z ověřených zdrojů, zejména s využitím celosvětové sítě Internet;
- posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- správně a přesně používat odbornou terminologii při zpracovávání a studiu odborných témat a různých pracovních materiálů;
- orientovat se ve zdravotnické dokumentaci písemné a elektronické formě.

Člověk a svět práce

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Klade důraz na využití odborné latinsko-řecké terminologie v praxi, při výkonu povolání.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

1. ročník, 1 h týdně, povinný

Řečové dovednosti, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- orientuje se v odborných termínech lékařských oborů - čte správně text - orientuje se v odborném textu v písemné i ústní podobě (diagnóza, anamnéza, prognóza, receptura, anatomické termíny aj.) - orientuje se v textu tak, že rozezná hlavní a doplňující informace - sestaví odborné termíny podle strukturálních vzorců - užívá správně písemně i ústně odborné termíny a ustálené vazby užívané v odborné komunikaci - přeloží jednoduchý text z latiny do češtiny a naopak	Receptivní: - poslech s porozuměním - čtení lékařské dokumentace s porozuměním Produktivní: - mluvení - psaní Latinská odborná terminologie (odborné texty, zdravotnická dokumentace, Atlas anatomie člověka)

Jazykové prostředky, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- píše latinská a řecká slova správně - samostatně pracuje s odborným textem, čte s porozuměním latinsko-řecký text - používá nejvíce frekventované lexikální jednotky s důrazem na slova, která dala základ internacionalismům a terminologii medicínských oborů - prokazuje znalosti z uvedené slovní zásoby produktivně a receptivně - uplatňuje běžně užívané latinské obraty v diagnózách a lékařské dokumentaci - používá je v logicky přesném významu - odvozuje význam slov podle znaků odvozování a skládání - zdůvodní logicky význam slova na základě etymologie	- psaní, výslovnost, pravopis - latinská abeceda - slovní zásoba - odborná terminologie; tvoření slov (odvozování a skládání z komponent latinských i řeckých, latinské a řecké prefixy a sufixy) - principy tvoření složených slov - obohacování latinského lexika přejímkami z řečtiny - slova latinského a řeckého původu v češtině

Gramatika, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- integruje poznatky z odborných předmětů do odborné latinské terminologie - spojuje odborné výrazy ve správných pádech - správně pojmenuje a zapíše zdravotnické termíny - rozpozná slova latinského a řeckého původu v češtině	- morfologie - základní kategorie jmenné - substantiva I. - V. deklinace - substantiva řeckého původu - adjektiva I., II. a III. deklinace - genitiv přívlastkový, pořadí přívlastků v latině - stupňování adjektiv pravidelné i nepravidelné a neúplné

• uplatňuje znalost mluvnického systému při orientaci v textu a k pochopení gramatické struktury textu při čtení s porozuměním	• anatomická adjektiva • předložkové pády, frekventované předložky a předpony v diagnózách • číslovky • řecká substantiva • prefixy, sufixy, složeniny, hybridní tvary
--	--

5.9.3 Biochemie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Biochemie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	31 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu je poskytnout žákům vědomosti o chemickém složení živých organismů a o chemických dějích, které v nich probíhají. Biochemie ukazuje, že život je neustálou a složitou chemickou proměnou, kde jednotlivé děje spolu souvisejí a vzájemně se ovlivňují, kde žádný děj neprobíhá izolovaně. Biochemie prohlubuje vědomosti žáků, které získali v prvním a druhém ročníku v předmětech biologie, somatologie a chemie.

Charakteristika učiva

Učivo biochemie navazuje na poznatky a dovednosti, které žáci získali studiem přírodních látek v chemii, prohlubuje je a přispívá k pochopení učiva odborných předmětů studovaného oboru. Žáci získávají znalosti z biochemie statické, která se zabývá chemickým složením živých organismů a také znalosti z biochemie dynamické, která vysvětluje metabolické přeměny v organismu.

Strategie výuky

Výuka je zaměřena teoreticky s důrazem na maximální názornost s využitím všech dostupných materiálně-didaktických prostředků. Do výuky je zařazen jak výklad, tak i samostatná práce, práce s odbornými zdroji a práce s informačními technologiemi.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Hlavním kritériem hodnocení žáků budou ústní zkoušky, písemné prověrky a testy. Součástí hodnocení může být vypracování referátů. Důraz bude kladen především na porozumění učivu, na schopnost žáka spojovat získané poznatky s ostatními přírodovědnými znalostmi a na jeho dovednosti tyto poznatky použít při řešení nových úkolů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

Rozvíjet svůj zájem o další studium

Upevňovat si správné návyky k učení

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Využívá znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi

Dokáže pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Získává informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě internet

Komunikativní kompetence

Používá vhodné jazykové prostředky k dosažení výstižného a kultivovaného psaného projevu

Písemnou formou vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém a chronologickém sledu

Personální a sociální kompetence

Uplatňuje své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi

Má zdravé sebevědomí

Umí prezentovat svou osobnost i výsledky své práce

Kompetence k řešení problémů

Dokáže pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností

Porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému

Informační a komunikační technologie

Využívat informační technologie při studiu, využívat Internetu jako zdroje relevantních informací

Využívat informačních a komunikačních technologií ve výkladu pro zatraktivnění tématu a názornost

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do studia biochemie, 1 vyučovací hodina

výsledky vzdělávání	učivo
• Objasní základní pojmy z biochemie • Orientuje se v systému biochemie • Charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny	• Vymezení pojmu biochemie • Historie a rozdělení biochemie • Chemické složení živých organismů • Dělení přírodních látek

Vitamíny, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí základní pojmy spojené s vitamíny • Charakterizuje jednotlivé vitamíny a popíše jejich úlohu v organismu	• Význam vitamínů pro organismus • Vitamíny rozpustné ve vodě • Vitamíny rozpustné v tucích

Hormony, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Objasní funkci hormonů • Vyjmenuje endokrinní žlázy produkující hormony • Charakterizuje hlavní účinky jednotlivých hormonů	• Homeostáza a regulační mechanismy • Rozdělení hormonů • Účinky hormonů

Enzymy, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše enzymy a jejich funkci v organismu • Vyjmenuje faktory ovlivňující rychlost enzymatické reakce	• Enzymy jako biokatalyzátory • Rozdělení enzymů do tříd • Podmínky ovlivňující enzymovou aktivitu • Koenzymy • Substrátová specifika enzymů

Nukleové kyseliny, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí strukturu a význam nukleových kyselin • Popíše princip replikace, transkripce a mutace	• Purinové a pyrimidinové báze • DNA • RNA • Mutace, replikace, transkripce

Metabolismus, 1 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje význam metabolismu živin • Vysvětlí pojmy anabolismus a katabolismus	• Základní pojmy • Energetický metabolismus • ATP

Sacharidy a jejich metabolismus, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Uvede složení, výskyt a funkce sacharidů • Klasifikuje rozdělení sacharidů • Charakterizuje zástupce mono-, oligo -, polysacharidů • Popíše glykosidickou vazbu • Vysvětlí podstatu glykolýzy, mléčného a alkoholového kvašení	• Biochemický význam sacharidů • Dělení, funkce a výskyt sacharidů • Monosacharidy • Oligosacharidy • Polysacharidy • Trávení sacharidů • Glykolýza • Mléčné a alkoholové kvašení • Pentosový cyklus • Fotosyntéza • Glukoneogeneze • Poruchy metabolismu sacharidů

Lipidy a jejich metabolismus, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Uvede složení, výskyt a funkce lipidů • Charakterizuje jednoduché a složené lipidy • Vysvětlí podstatu katabolismu tuků a β-oxidace • Popíše esterovou vazbu	• Biochemický význam lipidů • Dělení, funkce a výskyt lipidů • Mastné kyseliny • Jednoduché lipidy • Složené lipidy • Trávení lipidů • Katabolismus tuků • β-oxidace mastných kyselin • Biosyntéza tuků • Poruchy metabolismu lipidů

Bílkoviny a jejich metabolismus, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Uvede složení, výskyt a funkce bílkovin • Popíše peptidovou vazbu • Vysvětlí podstatu katabolismu bílkovin a aminokyselin • Popíše biosyntézu bílkovin	• Biochemický význam bílkovin • Dělení, funkce a výskyt bílkovin • Aminokyseliny • Peptidy • Vlastnosti a struktura bílkovin • Trávení bílkovin • Katabolismus bílkovin a aminokyselin • Ornithinový cyklus • Translace, proteosyntéza • Poruchy metabolismu bílkovin

Vzájemné vztahy mezi metabolity, 3 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v problematice biochemických dějů a jejich regulace v organismu • Vysvětlí vzájemné vztahy mezi metabolismy	• Acetylkoenzym a • Krebsův cyklus • Dýchací řetězec

5.9.4 Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	31 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je chápán jako teoretický, se zaměřením na práci s odbornými informacemi, s odbornou literaturou, zdravotnickou statistikou, učebními pomůckami a multimediálními programy a podobně.

Cílem předmětu je poskytnout žákům vědomosti z oblasti mikrobiologie, epidemiologie a hygieny potřebné pro to, aby lépe pochopili příčiny onemocnění, vliv mikroorganismů na zdraví a vztah mikroorganismů a životního prostředí. Dále připravit žáky na práci v prostředí se zvýšenými nároky na dodržování hygienických předpisů a prevenci infekčních onemocnění.

Charakteristika učiva

Témata jsou sestavena vzhledem k profilu absolventa. Žáci jsou vzděláváni v základech teorie mikrobiologie, epidemiologie a hygieny.

Strategie výuky

Při probírání nového učiva je volena metoda výkladu, prezentací a videoprojekcí, včetně diskusních metod. Aktivita žáků je podněcována zadáváním samostatných prací a sledování aktuálních statistických dat.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústní, písemnou. Písemné hodnocení je formou otevřených úloh nebo testů. Při hodnocení se sleduje správnost, užívání odborné terminologie, schopnost logicky myslet a uvádět učivo do souvislosti s jinými předměty a tématy. Hodnoceny jsou také prezentace a aktivita žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost

Znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

S porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky

Využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

Uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný

Rozvíjet svůj zájem o další studium

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi

Pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě internet

Komunikativní kompetence

Dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě)

S ohledem na situaci a účastníky komunikace používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.)

Dodržovat jazykovou a stylistickou normu v mluveném a psaném projevu

Orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě

Jazykové prostředky prakticky a efektivně využívat ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat

Své komunikativní dovednosti rozvíjet jako prostředek dialogu a argumentace

V nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhat dosáhnout porozumění

Personální a sociální kompetence

Spolupracovat, nabídnout pomoc a nabízenou pomoc přijmout

Vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Přijímat hodnocení svých výsledků, přiměřeně na ně reagovat

Být schopen sebehodnocení, sebekritiky a analýzy svých chyb

Posilovat pozitivní rysy osobnosti (pracovitost, přesnost, důslednost, sebekontrola a odpovědnost, vytrvalost a schopnost překonávat překážky)

Mít důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady

Umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání

Mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze

Kompetence k řešení problémů

Spolupracovat při řešení problémů, pracovat v týmu

Porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému

Získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do studia, vymezení obsahu a funkce předmětu, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí principy mezioborové spolupráce	• Vysvětlení základních pojmů • Význam spolupráce s ostatními obory

Mikrobiologie, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Klasifikuje a charakterizuje mikroorganismy, uvede organismy nejčastěji • Způsobující onemocnění • Vysvětlí propojení mikroorganismů s živočichy a rostlinami	• Morfologie a fyziologie mikrobů • Mikrobiální osídlení člověka • Patogenita a rezistence mikrobů • Možnosti diagnostiky nakažlivých chorob, účinek ATB a CHT

• Vysvětlí příčiny a důsledky rezistence mikroorganismů • Uvede příklady vyšetřovacích metod, vysvětlí účinek ATB a CHT	•
--	---

Epidemiologie, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Určí příčiny a vysvětlí způsob přenosu infekčních onemocnění a • Možnosti jejich prevence • Popíše rizika vzniku nákazy, formy výskytu nákaz a proces přenosu • Charakterizuje nejčastěji se vyskytující alimentární nákazy, • Alimentární intoxikace a zoonózy • Specifikuje preventivní protiepidemická opatření • Rozdělí infekční onemocnění podle původu nákazy • Způsobu přenosu, a charakterizuje je z hlediska jejich projevů, důsledků a rozšíření • Objasní podstatu očkování, vysvětlí co je očkovací kalendář • Vysvětlí v čem nebezpečí bojových biologických prostředků	• Infekční proces a onemocnění • Prevence infekčního onemocnění, protiepidemická opatření • Vybrané alimentární nákazy, alimentární intoxikace a zoonózy • Přehled infekčních chorob podle původu nákazy a cesty přenosu • Infekční proces - ohnisko nákazy, přenos nákazy, průběh nemoci • Desinfekce, desinsekce, deratizace • Sterilizace, asepse a antisepse • Očkování, druhy očkovacích látek • Epidemiologická situace ve světě • Biologické zbraně •

Hygiena, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje činnost hygienických orgánů • Pomocí příkladů vysvětlí, jaké hygienické požadavky se kladou na životní prostředí • Charakterizuje hlavní hygienické požadavky na stravovací provoz • Rozlišuje jednotlivé výživové složky a potravinové skupiny • Uvede zásady prevence alimentárních nákaz • Na příkladech uvede rizika nákazy infektem u dětí a dorostu • Vysvětlí, jak lze zajistit péči o zdraví zaměstnanců • Uvede zásady prevence nozokomiálních nákaz	• Hygiena obecná a komunální • Zdraví a životní prostředí • Monitorování životního prostředí • Ovzduší, voda a půda • Hygiena výživy • Složky výživy a jejich význam pro zdraví • Rizika nákaz z potravy • Prevence alimentárních nákaz • Hygiena dětí a dorostu • Věkové zvláštnosti a zdravotní rizika • Kolektivní dětská zařízení • Hygiena práce a nemoci z povolání • Pracovní podmínky a rizika • Nemoci z povolání • Zdravotnická zařízení a specifická rizika, nozokomiální nákazy • Mentální hygiena pacientů • Hygiena obecná a komunální • Zdraví a životní prostředí • Monitorování životního prostředí • Ovzduší, voda a půda • Hygiena výživy • Složky výživy a jejich význam pro zdraví • Rizika nákaz z potravy • Prevence alimentárních nákaz • Hygiena dětí a dorostu

	• Věkové zvláštnosti a zdravotní rizika • Kolektivní dětská zařízení • Hygiena práce a nemoci z povolání • Pracovní podmínky a rizika • Nemoci z povolání • Zdravotnická zařízení a specifická rizika, nozokomiální nákazy • Mentální hygiena pacientů
--	--

5.9.5 Klinická dietologie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Klinická dietologie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	188 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obsah předmětu

Předmět poskytuje žákům všeobecný přehled z oblasti propedeutiky, patologie, farmakologie a klinické dietologie u jednotlivých orgánových poruch a nemocí.

Charakteristika učiva

V rámci předmětu Klinická dietologie jsou žáci seznámeni se základní diagnostikou nemocí pomocí vyšetřovacích metod, se změnami funkcí orgánů postižených patologií, se vztahem nemoci k výživě pacienta/klienta, s vhodnou léčbou onemocnění.

Strategie výuky

Učivo předmětu klinická dietologie je rozvrženo do tří ročníků, počínaje druhým ročníkem. Je rozděleno do tematických celků. Vyučování má teoretický charakter, při probírání nového učiva je volena metoda výkladu spojená s názorným vyučováním pomocí didaktických pomůcek. Aktivita žáků je podněcována aktivizačními výukovými metodami, např. diskuze, práce s odborným textem, práce ve skupinách, prezentace. Je kladen důraz na propojení teoretických znalostí s praxí.

Hodnocení výsledků žáků

Základem hodnocení je klasifikační řád, který využívá platnou klasifikační stupnici. Při hodnocení výsledků je využíváno písemné a ústní zkoušení, včetně sebehodnocení žáka. Písemné zkoušení probíhá formou otevřených otázek nebo testů. V písemném i ústním projevu je vzhledem k odbornému zaměření předmětu hodnocena především správnost a úplnost obsahu. Hodnotí se také samostatná práce žáků, referáty, seminární práce, prezentace a další aktivity žáka. Hodnocení zpravidla probíhá individuální formou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit osobní režim studia

Pořizovat si poznámky při výkladu či přednášce

Mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání

Upevňovat si správné návyky učení

Rozvíjet svůj zájem o studium

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Využívat správně informace z různých zdrojů nesených na různých médiích

Tvořit prezentace v power pointu

Hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky

Využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi

Využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky

Komunikativní kompetence

Používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě

Vytvořit si vlastní úsudek, formulovat a obhájit své názory a postoje, aktivně se účastnit diskusí

Písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textu nebo výkladu

Ovládat kulturu projevu a chování

Personální a sociální kompetence

Aktivně dbát o své zdraví

Být schopen adekvátního sebehodnocení

Být schopen přijímat radu a kritiku

Uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi

Být schopen kreativně motivovat své okolí

Být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci

Umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce

Uvědomovat si hodnoty věcí, umět hospodařit s penězi

Dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování

Kompetence k řešení problémů

Porozumět zadanému úkolu, určit jádro problému

Získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popřípadě varianty řešení

Diskutovat o problému

Prezentovat výsledky řešení problému, aplikovat v konkrétních situacích

Spolupracovat při řešení problémů ve skupině

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti

Uvědomovat si význam celoživotního učení

Být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

Mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Jednat v souladu se společenskými normami a zásadami slušného chování

Prispívat k uplatňování hodnot demokracie

Dodržovat legislativní normy

Respektovat práva a osobnost druhých

Uvědomovat si odpovědnost za svůj život, znát jeho hodnotu

Ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí

Uplatňovat vlastní práva a plnit své povinnosti

Člověk a životní prostředí

Zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné vlivy na životní prostředí, sociální dopady

Nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí

Aktivně se podílet na ochraně životního prostředí

Člověk a svět práce

Prosadit se na trhu práce a v životě

Uvědomit si potřebu sebevzdělávání a celoživotního učení

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Zabezpečit nutriční potřebu pacientů/klientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Klinické obory lékařství, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Interpretuje vývoj lékařských oborů • Rozliší klinické obory ve vztahu k jejich pojetí a náplni • Objasní vazbu dietologie na vybrané klinické obory • Popíše a objasní poznatky, pojmy současné dietologie	• Historický vývoj lékařských oborů • Systém klinických oborů v současnosti • Pojetí a náplň klinických oborů • Vazba klinických oborů k dietologii • Dietologie v současnosti

Nemoc, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozliší příčiny a projevy nemocí • Objasní subjektivní a objektivní příznaky onemocnění • Definuje nemoc • Rozliší principy úrovně prevence • Specifikuje průběh a prognózu nemocí • Popíše posmrtné změny • Rozliší klinickou a biologickou smrt	• Definice • Subjektivní a objektivní příznaky • Exogenní a endogenní příčiny • Průběh a prognóza • Prevence primární, sekundární, terciární • Umírání, smrt

Anamnéza, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v anamnéze (rodinná, osobní, sociální, pracovní, nutriční)	• Typy – rodinná, osobní, sociální, pracovní, nutriční • Význam a využití

Diagnostické metody, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Objasní princip základních diagnostických metod	• Fyzikální • Laboratorní • Zobrazovací • Endoskopické • Vybrané funkční vyšetřovací metody

Léčba nemocí, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše typy léčby nemocí • Objasní principy léčby nemocí	• Operační, laparoskopická • Konzervativní

	• Kauzální, symptomatická, substituční • Paliativní
--	--

Farmakologie, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v základních skupinách léčiv • Vysvětlí aplikační formy léčiv a metabolismus léků • U vybraných lékových skupin pojmenuje kontraindikace podání léku • Objasní vztah výživy a farmakologie • Popíše život ohrožující nežádoucí účinky a reakce na vybrané léky	• Farmakologie, farmacie, lékopis • Skupiny léčiv a účinné látky • Aplikace léčiv • Metabolismus léčiv • Indikace a kontraindikace vybraných skupin léčiv

Regresivní změny organismu, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí probíhající změny v organismu • Rozliší typy regresivních změn	• Nekrózy • Gangrény • Dekubity

Progresivní změny organismu, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Objasní opravné prostředky organismu • Rozliší typy progresivních změn	• Reparace • Regenerace

Záněty, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje záněty • Objasní příčiny a příznaky zánětů • Rozliší typy zánětů • Vysvětlí vztah mezi nemocí a imunitní reakcí organismu • Rozliší specifickou a nespecifickou imunitu • Objasní princip prevence a obecnou léčbu zánětů	• Příčiny • Typy • Průběh • Místní a celkové příznaky • Obranný mechanismus imunitního systému • Hojení zánětu • Prevence a obecná léčba

Nádory, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje karcinogenní faktory • Objasní karcinogenní látky ve výživě • Rozliší typy nádorů • Objasní význam prevence před vznikem nádorů • Popíše obecnou léčbu nádorů	• Karcinogenní látky ve výživě a ostatní karcinogeny • Typy nádorů • Charakteristické znaky nádorů • Prevence • Význam výživy v prevenci nádorů • Obecná léčba nádorů

Vývojové vady, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje vývojové vady	• Geneticky podmíněné vady • Geneticky nepodmíněné vady

• Rozliší geneticky podmíněné a nepodmíněné vývojové vady • Určí teratogenní faktory • Objasní vybrané vývojové poruchy • Vysvětlí principy diagnostiky vývojových vad	• Teratogenní faktory • Diagnostika • Charakteristika vybraných vývojových poruch
---	---

Poruchy vnitřního prostředí, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše příčiny a příznaky poruch vnitřního prostředí • Rozliší změny vnitřního prostředí u alkalózy a acidózy • Definuje rizikové skupiny	• Dehydratace - izotonická, hypertonická, hypotonická • Hyperhydratace izotonická, hypertonická, hypotonická • Alkalóza, acidóza

Malnutrice, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí pojmy proteinové a energetické malnutrice • Popíše klinické příznaky a stupně malnutrice • Definuje rizikové skupiny • Objasní příčiny vzniku malnutrice	• Proteino - energetická malnutrice (marasmus) • Proteinová malnutrice (kwashiorkor) • Příčiny, klinické příznaky, stupně, rizikové skupiny

Hodnocení stavu výživy a stupně malnutrice, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozliší jednotlivé možnosti k hodnocení stavu výživy • Objasní způsoby hodnocení stavu výživy, stupně malnutrice a příjmu tekutin	• Klinická, laboratorní vyšetření • Hodnocení příjmu a výdeje energie • Hodnocení příjmu a nutričního složení stravy • Hodnocení příjmu tekutin • Screening, nutriční deník, nutriční dokumentace

Možnosti řešení nedostatečné výživy pacientů/klientů, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Klasifikuje možnosti řešení nedostatečné výživy pacientů • Definuje dietoterapii • Objasní princip fortifikované diety a sippingu • Popíše enterální sondy, aplikační materiál • Vysvětlí princip výživy do cévního řečiště • Vysvětlí základní a speciální druhy léčebné výživy s využitím zásad racionální výživy	• Princip dietoterapie, fortifikace diet a sippingu • Sondy a aplikační materiál • Systém výživy do cévního řečiště

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Klinická dietologie při onemocněních gastrointestinálního traktu, 36 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu a u rozličných onemocnění • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci	• Patofyziologie, diagnostika a léčba nemoci dutiny ústní a jícnu • Patofyziologie, diagnostika a léčba žaludku • Patofyziologie, diagnostika a léčba tenkého, tlustého střeva a konečníku

• Popíše subjektivní a objektivní příznaky, terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Malabsorpční syndromy • Patofyziologie, diagnostika a léčba nemoci jater a žlučníku • Patofyziologie, diagnostika a léčba nemoci slinivky břišní
--	--

Klinická dietologie u metabolických poruch, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu a u rozličných onemocnění • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci • Popíše subjektivní a objektivní příznaky, terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Patofyziologie metabolických poruch • Nemoci při poruchách metabolismu sacharidů, lipidů, purinů

Klinická dietologie při nemocech ledvin a močových cest, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu a u rozličných onemocnění • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci • Popíše subjektivní a objektivní příznaky, terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Patofyziologie, diagnostika a léčba nemocí ledvin a močového systému • Princip hemodialýzy a peritoneální dialýzy • Transplantační program

Klinická dietologie při onemocněních kardiovaskulárního systému, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu a u rozličných onemocnění • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci • Popíše subjektivní a objektivní příznaky, terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Patofyziologie, diagnostika a léčba nemocí kardiovaskulárního systému • Ateroskleróza • Ischemická choroba srdeční • Akutní infarkt myokardu • Hypertenze

4. ročník, 2 h týdně, povinný

Klinická dietologie při onemocněních dýchacího systému, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše subjektivní a objektivní příznaky terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Patofyziologie, diagnostika a léčba nemocí horních a dolních cest dýchacích

Klinická dietologie v endokrinologii, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše subjektivní a objektivní příznaky terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Patofyziologie, diagnostika a léčba nemocí žláz s vnitřní sekrecí

Klinická dietologie v onkologii, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu a u rozličných onemocnění • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci • Popíše subjektivní a objektivní příznaky, terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Onkologické jednotky, centra, hospic • Komplikace u vybraných onkologických diagnóz • Antioxidanty • Specifické nutriční potřeby u onkologických pacientů

Klinická dietologie při onemocněních krve, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše subjektivní a objektivní příznaky terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Patofyziologie, diagnostika a léčba nemocí krve • Specifika klinické výživy u nemocí krve

Klinická dietologie při onemocněních pohybového systému, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše subjektivní a objektivní příznaky terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Patofyziologie, diagnostika a léčba nemocí kostí a kloubů • Klinická výživa u revmatické horečky

Klinická dietologie v psychiatrii a neurologii, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše subjektivní a objektivní příznaky terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Patofyziologie psychiatrických a neurologických diagnóz • Poruchy příjmu potravy • Alkoholismus • Specifika klinické výživy pacientů na psychiatrii

Klinická dietologie při infekčních nemocech, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše subjektivní a objektivní příznaky terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci • Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	• Patofyziologie, diagnostika a léčba infekčních nemocí, spojených s dyspeptickými příznaky a poruchou příjmu stravy • Rehydratační roztoky, probiotika a prebiotika

Klinická dietologie při abnormálních reakcích na složky potravy, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše subjektivní a objektivní příznaky terapeutické postupy u jednotlivých skupin systémových poruch • Vysvětlí principy působení složek výživy při patologických a fyziologických změnách v organismu • Vysvětlí možné příčiny nemoci • Navrhne vhodné diagnostické metody ke stanovení nemoci	• Patofyziologie, diagnostika a léčba alergií • Toxické reakce organismu na složky potravy • Potravinové intolerance

• Objasní použití klinické výživy ve vztahu k nemoci	
--	--

Klinická dietologie v chirurgii, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje chirurgii jako obor • Rozliší plánovanou a urgentní operaci • Rozliší operaci klasickou a laparoskopii • Objasní předoperační přípravu pacienta krátkodobou, dlouhodobou • Objasní pooperační komplikace • Definuje a vysvětlí pooperační výživu pacienta včetně režimu FAST TRACK	• Chirurgie jako lékařský obor • Předoperační příprava pacientů • Specifika nutriční péče u pacientů v pooperačním období

Těhotenství, porod a kojení, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Objasní fyziologii těhotenství • Vyjmenuje a popíše těhotenské komplikace • Popíše fáze porodu • Vysvětlí význam kojení	• Fyziologické těhotenství, komplikace těhotných žen • Porod • Kojení

Růst a vývoj dětí, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozčlení dětské období • Specifikuje jednotlivá dětská období • Pojmenuje a objasní časté nebo specifické nemoci dětského věku	• Kojenec, batole, dítě školního věku, adolescent • Nemoci dětského věku

Gerontologie, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje stáří • Objasní fyziologické změny stárnoucího organismu a jejich dopad na příjem stravy • Pojmenuje časté nebo specifické nemoci seniorů	• Polymorbidita seniorů a nutriční opatření • Nejčastější diagnózy u seniorů

5.9.6 Léčebná výživa

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP: Nutriční asistent

Učební osnova předmětu: Léčebná výživa

Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent

Forma vzdělávání: denní

Celkový počet hodin za studium: 151 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Předmět poskytuje žákům teoretické vědomosti v oblasti výživy a léčebné výživy, které uplatní v různých klinických oborech i komunitní péči.

Charakteristika učiva

V rámci předmětu Léčebná výživa jsou žáci seznámeni s léčebnou výživou v jednotlivých klinických lékařských oborech, zejména ve vztahu k vnitřnímu lékařství a metabolickým onemocněním, chirurgii, pediatrii, gynekologii, psychiatrii, infekčnímu lékařství a onkologii. Získané teoretické vědomosti využijí při zajištění nutričních potřeb pacientů/klientů v různých zdravotnických a sociálních zařízeních.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje ve 3. a 4. ročníku. Je rozdělen do tematických celků. Vyučování má teoretický charakter, při probírání nového učiva je volena metoda výkladu, spojená s názorným vyučováním pomocí didaktických pomůcek. Aktivita žáků je podněcována aktivizačními výukovými metodami, např. diskuze, práce s odborným textem, práce ve skupinách, prezentace. Je kladen důraz na propojení teoretických znalostí s praxí.

Hodnocení výsledků žáků

Základem hodnocení je klasifikační řád, který využívá platnou klasifikační stupnici. Při hodnocení výsledků je využíváno písemné a ústní zkoušení, včetně sebehodnocení žáka. Písemné zkoušení probíhá formou otevřených otázek nebo testů. V písemném i ústním projevu je vzhledem k odbornému zaměření předmětu hodnocena především správnost a úplnost obsahu. Hodnotí se také samostatná práce žáků, referáty, seminární práce, prezentace a další aktivity žáka. Hodnocení zpravidla probíhá individuální formou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit osobní režim studia

Pořizovat si poznámky při výkladu či přednášce

Mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání

Upevňovat si správné návyky učení a rozvíjet svůj zájem o studium

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Využívat správně informace z různých zdrojů nesených na různých médiích

Tvořit prezentace v power pointu

Hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky

Využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi

Využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky

Komunikativní kompetence

Používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování
Orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě
Vytvořit si vlastní úsudek, formulovat a obhájit své názory a postoje, aktivně se účastnit diskusí
Písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textu nebo výkladu

Ovládat kulturu projevu a chování

Personální a sociální kompetence

Aktivně dbát o své zdraví
Být schopen adekvátního sebehodnocení
Být schopen přijímat radu a kritiku
Uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi
Být schopen kreativně motivovat své okolí
Být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci
Umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce
Uvědomovat si hodnoty věcí, umět hospodařit s penězi
Dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování

Kompetence k řešení problémů

Porozumět zadanému úkolu, určit jádro problému
Získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popřípadě varianty řešení
Diskutovat o problému
Prezentovat výsledky řešení problému, aplikovat v konkrétních situacích
Spolupracovat při řešení problémů ve skupině

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti
Uvědomovat si význam celoživotního učení
Být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
Mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Jednat v souladu se společenskými normami a zásadami slušného chování
Přispívat k uplatňování hodnot demokracie
Dodržovat legislativní normy
Respektovat práva a osobnost druhých
Uvědomovat si odpovědnost za svůj život, znát jeho hodnotu
Ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí
Uplatňovat vlastní práva a plnit své povinnosti

Člověk a životní prostředí

Zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné vlivy na životní prostředí, sociální dopady
Nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí
Aktivně se podílet na ochraně životního prostředí

Člověk a svět práce

Uvědomit si potřebu sebevzdělávání a celoživotního učení

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Zabezpečit nutriční potřebu pacientů/klientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem

3. ročník, 3 h týdně, povinný

Dietetika, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyjmenuje diety patřící do dietního systému • Vysvětlí pojem dieta • Vysvětlí pojem mechanické, chemické a termické šetření • Roztřídí diety do technologických celků	• Definice diety • Dietní systém • Technologické základy diet • Mechanické, chemické, termické šetření

Léčebná výživa při nemocech gastrointestinálního traktu, 38 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • Vysvětlí působení a využití živin v organismu • Popíše principy dietní léčby u rozličných onemocnění a zásady léčebné výživy jednotlivých skupin systémových poruch • Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Vysvětlí důvody dodržování zásad správné kombinace potravin a technologických procesů pro stravování a aplikaci léčebné výživy • Vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy diet • Popíše výběr potravin u diet • Vysvětlí charakteristiku diet a vhodnou technologickou úpravu • Definuje složení a indikaci diet	• Dietní postup při nemocech dutiny ústní, hltanu, jícnu • Dietní postup při nemocech žaludku • Dietní postup při nemocech tenkého a tlustého střeva • Dietní postup při nemoci žlučníku a jater • Dietní postup při nemocech slinivky břišní • Dieta tekutá • Dieta tekutá výživná • Dieta kašovitá • Dieta šetřící • Dieta s omezením tuku • Dieta s přísným omezením tuku • Dieta s omezením nestrávitelných zbytků • Dieta pankreatická

Léčebná výživa při metabolických onemocněních, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • Vysvětlí působení a využití živin v organismu • Popíše principy dietní léčby u rozličných onemocnění a zásady léčebné výživy jednotlivých skupin systémových poruch • Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Vysvětlí důvody dodržování zásad správné kombinace potravin a technologických procesů pro stravování a aplikaci léčebné výživy • Vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy diet • Popíše výběr potravin u diet • Vysvětlí charakteristiku diet a vhodnou technologickou úpravu • Definuje složení a indikaci diet	• Dietní postup při obezitě • Dietní postup při diabetu mellitu • Dietní postup při dně • Dieta redukční • Diety přísné redukční • Dieta diabetická • Dieta diabetická šetřící • Antiketogenní dieta • Ketogenní dieta

Léčebná výživa při nemocech ledvin a močových cest, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • Vysvětlí působení a využití živin v organismu • Popíše principy dietní léčby u rozličných onemocnění a zásady léčebné výživy jednotlivých skupin systémových poruch • Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Vysvětlí důvody dodržování zásad správné kombinace potravin a technologických procesů pro stravování a aplikaci léčebné výživy • Vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy diet • Popíše výběr potravin u diet • Vysvětlí charakteristiku diet a vhodnou technologickou úpravu • Definuje složení a indikaci diet	• Dietní postup při zánětech močových cest a ledvin • Dietní postup při močových a ledvinových kamenech • Dietní postup při nemocech ledvin • Dietní postup při ledvinovém selhání • Dietní postup při dialýze • Dietní postup po transplantaci ledvin • Dieta s omezením bílkovin • Diety nízkobílkovinné • Dieta diabetická nízkobílkovinná

Léčebná výživa při nemocech kardiovaskulárního systému, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • Vysvětlí působení a využití živin v organismu • Popíše principy dietní léčby u rozličných onemocnění a zásady léčebné výživy jednotlivých skupin systémových poruch • Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Vysvětlí důvody dodržování zásad správné kombinace potravin a technologických procesů pro stravování a aplikaci léčebné výživy • Vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy diet • Popíše výběr potravin u diet • Vysvětlí charakteristiku diet a vhodnou technologickou úpravu • Definuje složení a indikaci diet • Popíše možnosti zastírání neslané chuti • Vyjmenuje potravinové zdroje vitamínu K	• Dietní postup po infarktu myokardu • Dietní postup po cévní mozkové příhodě • Dietní postup při hypertenzi • Dietní postup při ateroskleróze a dyslipoproteinémií • Dieta nízkocholesterolová • Dieta neslaná šetřící • Dieta pro koronární jednotky • Dieta při antikoagulační léčbě

Enterální a parenterální výživa, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • Vypočítá potřebu energie u nemocného člověka • Vysvětlí možnosti používání přípravků enterální výživy • Navrhne dietní postup s využitím přípravků enterální výživy • Popíše složení přípravků enterální výživy • Popíše přípravky enterální a parenterální výživy • Uvede klady a zápory enterální a parenterální výživy	• Dieta základní a výživná • Modulární dietetika • Přípravky určené pro sipping • Přípravky do sondy • Přípravky pro parenterální výživu

• Rozlišuje enterální a parenterální výživu • Uvede možnosti prevence nutričního deficitu • Popíše indikace, přednosti, nevýhody a komplikace umělé výživy	
--	--

4. ročník, 2 h týdně, povinný

Výživa nemocného dítěte, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • Popíše principy dietní léčby u rozličných onemocnění a zásady léčebné výživy jednotlivých skupin systémových poruch • Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy diet • Vysvětlí charakteristiku diet a vhodnou technologickou úpravu • Definuje složení a indikaci diet • Popíše výběr potravin u diet • Vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění	• Strava batolat - dieta č. 12 • Strava větších dětí - dieta č. 13 • Dietní postup u dětské obezity • Dietní postup u diabetu mellitu v dětském věku • Využití výměnných jednotek v diabetické dietě u dětí • Bezlepková dieta • Dietní postup při fenylketonurii

Léčebná výživa v onkologii, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Uplatňuje individuální přístup k pacientům • Má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • Vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy diet • Charakterizuje nejčastější problémy výživy nemocných a vliv onemocnění na stav výživy u onkologicky nemocných • Vyjmenuje možnosti prevence onkologického onemocnění výživou • Vysvětlí charakteristiku diet a vhodnou technologickou úpravu • Definuje složení a indikaci diet • Určí nutriční doplňky vhodné pro onkologicky nemocné • Popíše výběr potravin u diet • Vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění	• Prevence onkologických onemocnění výživou • Dietní doporučení při onkologickém onemocnění • Dietní doporučení při komplikacích spojených s léčbou • Využití nutričních doplňků v indikovaných dietách

Léčebná výživa při nemocech dýchacího ústrojí, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění	• Dietní postup při tuberkulóze plic • Dietní postup u nemocí dýchacího ústrojí

Léčebná výživa při endokrinopatiích, 3 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných	• Dietní postup při změnách funkce štítné žlázy • Dietní postup při změnách funkce nadledvin

• Vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění	• Potravinové zdroje jódu
---	---

Léčebná výživa při nemocech krevních, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění • Vyjmenuje potravinové zdroje železa	• Dietní doporučení při anémii • Dietní postup při nemocech krevních • Potravinové zdroje železa

Léčebná výživa při nemocech pohybového systému, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše principy dietní léčby u rozličných onemocnění a zásady léčebné výživy jednotlivých skupin systémových poruch • Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění • Vyjmenuje potravinové zdroje vápníku	• Dietní postup u revmatické artritidy • Dietní doporučení u osteoporózy • Dietní doporučení u osteomalácie • Dietní doporučení u artrózy • Potravinové zdroje vápníku

Léčebná výživa v psychiatrii, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Uplatňuje individuální přístup k pacientům • Má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • Dokáže objasnit specifika jednotlivých poruch výživy, příjmu potravy a správné aplikace stravy	• Dietní postup u mentální anorexie • Dietní postup u bulimie • Dietní doporučení u psychiatrických klientů

Léčebná výživa v neurologii, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění	• Dietní postupy u vybraných neurologických onemocnění

Léčebná výživa při infekčních chorobách, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění • Vysvětlí dietní doporučení u horečnatých onemocnění	• Dietní doporučení při infektech bez přímého vztahu k výživě • Dietní doporučení při horečnatých onemocnění • Dietní postup při alimentárních nákazách

Léčebná výživa při intolerancích složek výživy, 8 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Uplatňuje individuální přístup k pacientům • Dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • Objasní možnosti alergické reakce na potravu	• Nejčastější potravinové alergen • Dietní postup při různých potravinových alergiích • Eliminační dieta • Dietní postup při laktózové intoleranci • Dietní postup při galaktosemii

	• Dietní postup při Wilsonově chorobě
--	---

Léčebná výživa v chirurgii, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Dokáže specifikovat předoperační výživovou podporu pacienta, způsoby bezprostřední pooperační výživy, léčebnou výživu v dlouhodobém pooperačním léčení • Vysvětlí charakteristiku diet a vhodnou technologickou úpravu • Definuje složení a indikaci diet • Popíše výběr potravin u diet • Vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění • Vysvětlí použití probiotik ve výživě	• Výživa v rámci předoperační přípravy • Výživa v souvislosti s operačním výkonem • Výživa krátce po operaci a v rekonvalescenci • Dietní postupy po různých typech operací • Dietní postupy v bariatrické chirurgii • Výživa při stomii, dietní doporučení při komplikacích • Probiotika a jejich využití • Výživa v prevenci a léčbě dekubitů

Léčebná výživa u těhotenských komplikací, 4 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Uplatňuje individuální přístup k pacientům • Má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • Zdůvodní těhotenská rizika ve vztahu k výživě, význam výživy v těhotenství, po porodu a při kojení • Aplikuje vhodné diety u různých těhotenských komplikací	• Dietní doporučení při nauze, zvracení • Dietní postup u gestačního diabetu • Dietní doporučení u obézní těhotné ženy • Dietní doporučení u těhotné s nízkou hmotností

5.9.7 Základy ošetrovatelství

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Základy ošetrovatelství
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	31 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Předmět Základy ošetrovatelství má žáky vést k získání náhledu na základní ošetrovatelskou péči, péči o zdraví, prevenci poškození zdraví. Cíle vzdělávání jsou nastaveny v oblasti vědomostí, dovedností a postojů.

Výuka směřuje k tomu, aby žáci znali teorii ošetrovatelství, osvojili si vybrané vědomosti a dovednosti z ošetrovatelských postupů, znali organizaci práce ošetrovatelského týmu a své postavení v něm, osvojili si bezpečnost práce a pracovní postupy, vhodně komunikovali s pacienty, respektovali jejich osobnost a kulturní specifika, dodržovali práva pacientů a uplatňovali holistický přístup, přijímali osobní odpovědnost při poskytování zdravotnické péče.

Charakteristika učiva

Témata jsou sestavena vzhledem k profilu absolventa. Týkají se vytváření sociálních dovedností a postojů žáků, vyplývajících z holistického pojetí osobnosti pacienta a z problematiky multikulturního přístupu k pacientovi. Žáci jsou vzděláváni v základech teorie ošetrovatelství a všeobecné ošetrovatelské péči.

Strategie výuky

Při probírání nového učiva je volena metoda výkladu, prezentací a videoprojekcí, včetně diskusních metod. Aktivita žáků je podněcována zadáváním samostatných prací a sledování aktuálních vývojových trendů v ošetrovatelství. Pozornost je věnována nácviku základních ošetrovatelských dovedností v souladu s kompetencemi nutričního asistenta.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústní, písemnou. Písemné hodnocení je formou otevřených úloh nebo testů. Při hodnocení se sleduje správnost, užívání odborné terminologie, schopnost logicky myslet a uvádět učivo do souvislosti s jinými předměty a tématy. Hodnoceny jsou také prezentace a aktivita žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Porozumět probíranému učivu a pochopit souvislosti mezi jednotlivými tématy, a také mezi různými předměty

Rozšiřovat si vědomostí, upevňovat dovednosti a mít zájem učit se a celoživotně vzdělávat

Ovládat různé techniky učení

Uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný

S porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky

Sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí

Komunikativní kompetence

Vyjadřovat se stručně a srozumitelně, odborně a jazykově správně, aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých

Sociální a personální kompetence

Spolupracovat, nabídnout pomoc a nabízenou pomoc přijmout

Vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Přijímat hodnocení svých výsledků, přiměřeně na ně reagovat

Být schopen sebehodnocení, sebekritiky a analýzy svých chyb

Posilovat pozitivní rysy osobnosti (pracovitost, přesnost, důslednost, sebekontrola a odpovědnost, vytrvalost a schopnost překonávat překážky)

Mít důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

Spolupracovat při řešení problémů, pracovat v týmu

Porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému

Získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Jednat odpovědně, samostatně a aktivně, dbát na dodržování pravidel chování, respektovat práva a osobnost jiných lidí, vážit si materiálních a duchovních hodnot

Člověk a životní prostředí

Chápat význam životního prostředí pro člověka a jeho zdraví

Člověk a svět práce

Chápat kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména

Odborné kompetence

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci

Znat a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Znat systém péče o zdraví pracujících, včetně preventivní péče

Umět uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce

Provádět činnosti specifické ošetrovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem

Z lékařské dokumentace zajistit diagnostický souhrn a důvod hospitalizace pacienta

Vyhodnotit anamnestické údaje a diagnózu ve vztahu k indikované dietě

Sledovat a zpracovávat údaje z ošetrovatelské dokumentace

Rozlišit jednotlivé tiskopisy zdravotnické dokumentace

Zapsat provedení edukace pacienta do edukačního záznamu

Vést nutriční dokumentaci pacientů

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do učiva, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje vývoj ošetrovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků • Objasní význam ošetrovatelského procesu v moderním ošetrovatelství • Definuje základní rysy moderního ošetrovatelství • Charakterizuje vývoj ošetrovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků • Uvede některé požadavky kladené na osobnost nutričního asistenta • Jmenuje významné osobnosti ošetrovatelství • Uvede možná rizika nemoci z povolání • Popíše ochranu zdraví a prevenci nemocí nutričního asistenta • Rozlišuje a respektuje zvláštnosti poskytování ošetrovatelské péče dětem, skupinám osob s tělesným či mentálním postižením a seniorům • Uplatňuje holistické pojetí člověka v ošetrovatelství a v nutriční péči	• Úvod do předmětu ošetrovatelství • Charakteristika ošetrovatelství • Historie ošetrovatelství, významné osobnosti • Osobnost nutričního asistenta • Ochrana zdraví nutričního asistenta • Kodex zdravotnických pracovníků •

Lůžko a jeho úprava, 5 vyučovacích hodin -přednostní zařazení tématu ve vztahu k předmětu Nutriční péče

výsledky vzdělávání	učivo
• Posoudí stupeň soběstačnosti nemocných • Charakterizuje využití jednotlivých typů lůžek • Aktivně využívá léčebné i vyšetřovací polohy • Je schopen aktivizovat nemocné • Aktivně využívá zásad správného polohování nemocných	• Typy lůžek pro děti a dospělé, základní vybavení • Pomůcky doplňující lůžko, pomocná zařízení • Léčebné a vyšetřovací polohy nemocného • Změny poloh • Posouzení stupně soběstačnosti • Rozdělení a charakteristika pohybového režimu (označení) • Nácvik sedu, stoje a chůze s nemocným • Využití prvků konceptu bazální stimulace

Organizace práce ve zdravotnických zařízeních, 5 vyučovacích hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje jednotlivé organizační formy ošetrovatelské péče • Rozumí organizaci práce ve zdravotnictví • Orientuje se ve zdravotnické dokumentaci • Charakterizuje využití jednotlivých typů lůžek • Popíše vybavení ošetrovací jednotky • Rozlišuje jednotlivé typy ošetrovacích jednotek	• Organizace a řízení ošetrovatelské péče (organizační struktura zdravotnických zařízení) • Význam týmové práce ve zdravotnictví • Organizační formy ošetrovatelské péče (primární a skupinová péče) • Časové rozpisy služeb, pracovní náplň zdravotnických pracovníků, práce s dokumentací • Léčebný řád, práva pacientů • Typy ošetrovacích jednotek • Vybavení ošetrovacích jednotek • Inventář a spotřební materiál • Dodržování BOZP

Nemocný a nemocniční prostředí, 4 vyučovacích hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v ošetrovatelské dokumentaci	• Příjem, překlad, propuštění

• Podílí se na příjmu, překladu a propuštění nemocných • Rozumí pojmům hospitalizace, adaptace, hospitalismus • Využívá prvků multikulturního ošetrovatelství • Podílí se na prevenci hospitalismu • Orientuje se v odborné terminologii	• Zdravotnická dokumentace • Adaptace nemocného na hospitalizaci • Zvláštnosti hospitalizace u cizinců
--	--

Vizita, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Chápe rozdíl mezi lékařskou a ošetrovatelskou vizitou • Popíše etické aspekty vizity • Vyjmenuje význam, účel, formy vizit	• Charakteristika a druhy vizit • Význam, účel, formy vizit • Etické aspekty vizity

Péče o pomůcky, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje pojmy dezinfekce, sterilizace a postupy prevence nozokomiálních nákaz • Připraví a použije dezinfekční roztoky • Dodržuje zásady prevence přenosu infekčních chorob	• Základní pojmy (kontaminace, dekontaminace, asepse, expirační doba, expoziční doba) • Dezinfekce, druhy, způsoby, dezinfekční prostředky • Příprava dezinfekčních prostředků, zásady • Sterilizace, druhy, způsoby • Manipulace se sterilním materiálem • Prevence nozokomiálních nákaz (bariérový způsob ošetrovatelské péče)

Sledování fyziologických funkcí, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Změří tělesné parametry • Vypočítá BMI • Změří různými způsoby tělesnou teplotu • Rozlišuje různé druhy teploměrů • Změří hodnotu tlaku krve různými technikami • Změří hodnoty pulsu a dechu • Provádí záznam hodnot fyziologických funkcí do dokumentace • Sleduje stav vědomí • Orientuje se v odborné terminologii	• Sledování hmotnosti a výšky, výpočet BMI, měření obvodů • Měření tělesné teploty, místa měření, druhy teploměrů, záznam • Měření krevního tlaku, hodnocení, záznam • Měření pulsu a dechu, hodnocení, záznam • Hodnocení stavu vědomí

Podávání a aplikace léků, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v odborné terminologii • Rozlišuje různé formy léků • Popíše specifika při práci s opiáty • Popíše žádoucí a nežádoucí účinky léků • Vyjmenuje způsoby podávání léků	• Odborný úvod k podávání léků • Formy, označení, objednávání a uložení léků, zvláštnosti při práci s opiáty • Účinky a reakce na léky • Způsoby podávání léků

5.10 Nutriční obory

Obsahový okruh poskytuje žákům poznatky o výživových nárocích zdravého i nemocného člověka. Jsou to ucelené informace o surovinách, o jejich druzích, chemickém složení a vlastnostech jednotlivých složek potravy a potravin. Seznamuje žáky s jejich výrobou, zpracováním, možnostech distribuce a úchovy kvality, s využitím ve výživě. Hlavním cílem je poskytnout žákům znalosti o užití vhodných druhů a množství surovin i principech jejich technologického zpracování, a to nejen pro přípravu pokrmů, ale i pro plánování a hodnocení výživy a léčebné výživy.

Vede i k pochopení a k praktickému procvičení rozličných metod výchovy ke zdraví, zaměřené na individuální a skupinové působení. Učivo okruhu poskytuje žákům ucelený přehled o procesu zajištění stravy s cílem úpravy životosprávy a životního stylu, zaměřené na zdravé jedince a skupiny, stravování jiných národů a etnik.

Učivo oblasti vzdělávání v nutričních oborech je rozvrženo do předmětů:

- Potravinářská chemie;
- Poživatiny;
- Zdravověda.

5.10.1 Potravinářská chemie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Potravinářská chemie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	29 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět Potravinářská chemie poskytuje ucelený soubor vědomostí a dovedností konkrétní aplikace chemických a biochemických změn probíhajících v potravinách při jejich technologickém zpracování, uskladnění, konzervaci. Osvojení učiva je předpokladem pro profesionální a odbornou orientaci nutričního asistenta.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět využívá, prohlubuje a systematizuje znalosti a dovednosti získané v prvních třech ročnících studia. Významně přispívá k pochopení učiva o potravinách, základech přípravy pokrmů, léčebné výživě.

Strategie výuky

Vyučování má teoretický charakter. Podporována je aktivita ve vyučování, dovednosti pracovat s odbornými informacemi a odborným textem, řešit přiměřeně náročné problémy, aplikovat osvojené teoretické poznatky, souvisle se vyjadřovat nebo diskutovat o daném tématu nebo problému.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Hlavním kritériem hodnocení žáků jsou ústní zkoušky, písemné prověrky a testy. Součástí hodnocení může být vypracování referátů. Důraz je kladen především na porozumění učivu, na schopnost žáka spojovat získané poznatky s ostatními přírodovědnými znalostmi, a na jeho dovednosti tyto poznatky použít při řešení nových úkolů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Znat možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

Uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný

Rozvíjet svůj zájem o další studium

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Správně využívat informace z různých zdrojů nesených na různých médiích

Získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet

Komunikativní kompetence

Vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v komunikaci

Personální a sociální kompetence

Mít zdravé sebevědomí

Kompetence k řešení problémů

Porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému

Informační a komunikační technologie

Cílem je využití informačních technologií, při studiu, využití Internetu jako zdroje relevantních informací. Snaha o využití informačních a komunikačních technologií ve výkladu pro zatraktivnění tématu a názornost.

4. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do studia potravinářské chemie, 1 vyučovací hodina

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí pojem potravinářská chemie	• Úvod do studia potravinářské chemie

Chemie tuků, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Je schopen vysvětlit chemické složení potravin • Dokáže vysvětlit děje, ke kterým dochází při technologické úpravě potravin a při jejich skladování • Objasní výrobními postupy surovin pro výživu člověka • Popíše základní postupy analýzy potravin	• Chemické složení tuků • Konstanty a zkoušky tuků • Oxidace tuků • Změny tuků při technologických úpravách • Výroba rostlinných olejů, margarínů, ztužených pokrmových tuků

Chemie sacharidů, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Je schopen vysvětlit chemické složení potravin • Dokáže vysvětlit děje, ke kterým dochází při technologické úpravě potravin a při jejich skladování • Objasní výrobními postupy surovin pro výživu člověka • Popíše základní postupy analýzy potravin	• Chemické složení sacharidů a jejich dělení • Sladidla • Mouka • Škrob a jeho změny při technologických úpravách • Kypřicí prostředky

Chemie bílkovin, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Je schopen vysvětlit chemické složení potravin • Dokáže vysvětlit děje, ke kterým dochází při technologické úpravě potravin a při jejich skladování • Objasní výrobními postupy surovin pro výživu člověka • Popíše základní postupy analýzy potravin	• Chemické složení bílkovin • Změny bílkovin při technologické úpravě • Maso • Vejce • Mléko • Bílkovinné hydrolyzáty

Aditiva a kontaminanty v potravinách, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí pojem aditiva a kontaminanty • Vyjmenuje základní skupiny aditiv a kontaminantů • Charakterizuje zástupce aditiv a kontaminantů	• Aditiva • Kontaminanty

Kvasná chemie, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí alkoholové kvašení • Charakterizuje droždí • Vysvětlí uplatnění kvasné chemie v praxi	• Alkoholové kvašení • Mléčné kvašení • Droždí

Kontrola poživatin, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše základní postupy analýzy potravin • Charakterizuje kontrolu jakosti potravin • Vyjmenuje druhy norem v potravinářské praxi	• Druhy kontroly poživatin • Jakostní normy • Laboratorní zkoušky poživatin

5.10.2 Poživatiny

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Poživatiny
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	102 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu vede žáky k získání vědomostí o poživatinách a možnostech jejich využití ve výživě a jejich správném zpracování. Žáci jsou vedeni k pochopení důležitého významu jednotlivých živin, vitamínů, minerálních látek, vody a dalších látek obsažených v poživatinách pro lidský organismus.

Předmět poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné k přípravě pokrmů technologickými postupy zajišťující zdravou a léčebnou výživu. Žáci se seznámí s organizací práce a materiálně technickým zajištěním stravovacích provozů.

Předmět má motivační a aplikační charakter, vede žáka k aktivnímu využívání získaných poznatků a dovedností v dalším vzdělávání a odborné praxi.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu Poživatiny je rozvrženo do jednoho ročníku a to je prvního. Předmět má teoretický charakter. Mezipředmětově jsou využívány znalosti žáků zejména z učiva přírodovědných předmětů a předmětů odborných: somatologie, zdravotvěda, základy epidemiologie a hygieny. Na výuku předmětu navazuje v předmětech příprava pokrmů, výživa a léčebná výživa a odborná praxe.

Do výuky budou průběžně zařazovány nejnovější poznatky o druzích, zpracování, výrobě, obohacování a distribuci poživatin.

Pro prohloubení vědomostí se využívají i různé formy práce s odbornou literaturou, diskusní a jiné aktivizační metody. Jednou z doporučených forem je exkurze do potravinářských a výrobních závodů.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

Uměl systematicky rozdělit poživatiny, znal jejich chemické složení, výrobu, skladování a možnosti dalšího zpracování a jejich využití při racionální výživě

Uměl vyhledávat nové i netradiční a nezávadné poživatiny a přispívat tak ke zdravějšímu stravování

Osvojil si zásady bezpečné a hygienické práce s poživatinami

Osvojil si principy technologických postupů přípravy pokrmů a správné pracovní postupy

Byl si vědom významu dodržování zásad bezpečnosti práce, ochrany zdraví a životního prostředí na pracovišti

Pracoval ekonomicky a ekologicky

Osvojil si zásady týmové práce

Uměl argumentovat ve prospěch zdravé výživy a kultury stravování a stolování

Byl si vědom multikulturní identity pacientů/klientů

Strategie výuky

Vedle výkladových metod se využívají i formy samostatné nebo skupinové práce žáků, práce s odbornou literaturou, s různými učebními pomůckami nebo multimediálními programy.

Aktivita žáků je podněcována vypracováním samostatných prací k daným tématům, sledování nových poznatků ve výživě.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústního i písemného zkoušení. Hodnocena je také aktivita žáků v hodině a zadané domácí úkoly.

Při hodnocení se přihlíží k aktivitě žáků, samostatnosti, pohotovosti, dovednosti pracovat s odbornými informacemi a s odborným textem, schopnosti řešit přiměřeně náročné problémy, souvisle se vyjadřovat, diskutovat o daném tématu nebo problému.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost

S porozuměním poslouchat mluvené projevy pořizovat si poznámky

Využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

Matematické kompetence

Umět správně převádět a používat běžné jednotky

Nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využívat pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě

Vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.)

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Dokázat pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Správně využívat informace z různých zdrojů nesených na různých médiích.

Dokázat si správně vybrat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby

Získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet a správně je využívat.

Zpracovává prezentace v Powerpointu

Dokáže pracovat v prostředí MOODLE, plnit zadané úkoly

Komunikativní kompetence

Vytvořit si vlastní úsudek, být schopen o něm diskutovat s jinými a myslet kriticky

Používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování
písemnou formou vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém a chronologickém sledu

Orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě

Zapojovat se do diskuse, analyzovat situaci, případný problém definovat, formulovat své myšlenky

Písemnou formou vyjadřovat své myšlenky a postupy při sestavování samostatných prací

Personální a sociální kompetence

Je schopen přijímat radu a kritiku

Uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi

Schopnost sebereflexe

Odhadovat své schopnosti a možnosti adekvátně situaci

Schopnost kreativně motivovat své okolí

Zodpovědnost, důslednost a schopnost zorganizovat si práci

Umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

Kompetence k řešení problémů

Dokáže vyhledat informace k dané problematice, třídí je a zpracovává

Je schopen dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích

Porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému

Získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. Varianty řešení zdůvodní jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků

Dokázat pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností

Umět požádat, nabízet a přijímat pomoc v týmu

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie

Dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci

Dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování

Vědět, jak řešit konflikty a náročné životní situace

Občan v demokratické společnosti

Vést žáka k vhodnému jednání s klienty/pacienty

Respektovat důstojnost všech lidí a právo na jejich svobodná stanoviska i v oblasti stravování (náboženství)

Člověk a životní prostředí

Zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné vlivy na životní prostředí, sociální dopady

Nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí

Aktivně se podílet na ochraně životního prostředí

Efektivní využívání potravin

Ekonomicky nakládat s potravinami a učebním materiálem

Člověk a svět práce

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv

Nést zodpovědnost za vlastní život, aktivně se zapojovat do pracovního života

Informační a komunikační technologie

Osvojovat si dovednost pracovat s prostředky IKT, využívat tyto prostředky v pracovním prostředí a v dalším sebevzdělávání, posuzovat relevantnost získaných informací

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce

Dodržovat základní hygienické předpisy a normy, zpracovávat dokumentaci pro zajištění kvality nutriční péče dle systému HACCP

1. ročník, 3 h týdně, povinný

Úvod, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Chápe význam a vývoj technologie přípravy pokrmů • Orientuje se v odborné literatuře a recepturách v gastronomii	• Seznámení s tematickým plánem, cíle výuky • Přehled vývoje stravování • Vývoj a význam technologie přípravy pokrmů • Odborná literatura a receptury v gastronomii

Stolování, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyžaduje a propaguje estetické požadavky kultury stravování a stolování • Orientuje se v gastronomických pravidlech a použití inventáře	• Gastronomická pravidla • Zásady stolování • Druhy a ošetření inventáře • Restaurační stravování, slavnostní hostiny a rauty • Kultura podávání stravy ve zdravotnických zařízeních

Stravovací provoz, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v organizaci stravování a zajištění výroby • Charakterizuje princip HACCP • Charakterizuje organizační, hygienické, bezpečnostní, protipožární, ekonomické a efektivní zásady stravování • Popíše technické možnosti zajištění přípravy pokrmů a stravování	• Společné stravování • Organizační zajištění stravování • Zařízení pro mechanické a tepelné zpracování potravin • Chladicí a mrazicí zařízení, druhy skladů • Ochrana zdraví z pohledu hygienického zabezpečení, systém kritických bodů, bezpečnost práce

Poživatin, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Specifikuje význam jednotlivých potravin ve výživě člověka • Rozlišuje předběžnou přípravu potravin, jednotlivé tepelné úpravy	• Význam poživatin • Rozdělení poživatin • Složení poživatin • Změny a ztráty na poživatinách • Předběžné úpravy potravin • Základní tepelné úpravy poživatin

Pochutiny, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Správně rozlišuje koření a pochutiny a jejich použití	• Koření - druhy, použití • Dochucovací prostředky • Kypřicí prostředky • Čaj • Káva, kávové náhražky • Kakao, čokoláda

Sladidla, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Správně rozlišuje jednotlivé použití sladidel	• Charakteristika, zdroje • Výroba, použití sladidel z řepného cukru

	• Med • Náhradní sladidla • Cukrovinky
--	--

Tuky, olejní, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Správně rozlišuje druhy tuků a jejich použití	• Rozdělení tuků • Zdroje tuků • Úpravy tuků • Mák, ostatní olejní

Polévky, omáčky, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozlišuje předběžnou přípravu potravin, jednotlivé tepelné úpravy • Dokáže charakterizovat jejich využití při tepelném zpracování	• Rozdělení polévek • Vložky a zavářky do polévek • Rozdělení omáček • Technologické zpracování omáček

Potraviny rostlinného původu, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Umí systematicky rozdělit potraviny rostlinného původu a objasnit jejich výrobu, skladování a možnosti dalšího zpracování • Specifikuje význam jednotlivých potravin ve výživě člověka • Rozlišuje předběžnou přípravu potravin, jednotlivé tepelné úpravy • Dokáže charakterizovat jejich využití při tepelném zpracování	Ovoce a zelenina • Význam ovoce a zeleniny ve výživě • Složení, rozdělení a druhy ovoce • Skladování, konzervování, výrobky z ovoce • Složení, rozdělení a druhy zeleniny • Skladování a konzervování, výrobky ze zeleniny • Předběžná úprava ovoce • Úpravy zastudena • Tepelné úpravy ovoce • Předběžná úprava zeleniny • Úpravy zastudena • Tepelné úpravy a pokrmy ze zeleniny Houby • Složení a druhy hub • Skladování, konzervace, výrobky z hub • Tepelné zpracování, pokrmy s houbami Brambory • Složení, druhy a význam brambor • Skladování, výrobky z brambor • Předběžná úprava brambor • Technologické úpravy brambor • Bramborová těsta Luštěniny • Složení, druhy, význam ve výživě • Využití luštěnin v kuchyni, pokrmy z luštěnin Obiloviny

	• Složení, druhy obilovin, význam ve výživě • Skladování, zpracování obilovin • Výrobky z obilovin • Pekárenské výrobky • Těstoviny – druhy, rozdělení • Použití obilovin a těstovin v kuchyni, pokrmy z obilovin a těstovin
--	---

Živočišné potraviny, 26 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Umí systematicky rozdělit potraviny a objasnit jejich výrobu, skladování a možnosti dalšího zpracování • Charakterizuje jednotlivé druhy živočišných potravin, zná jejich význam pro výživu • Rozlišuje předběžnou přípravu potravin, jednotlivé tepelné úpravy • Dokáže charakterizovat jejich využití při tepelném zpracování	Vejce • Význam, složení, jakost, třídění vajec • Vaječné výrobky • Využití vajec do pokrmů • Úpravy vajec z hlediska stravitelnosti Mléko a mléčné výrobky • Složení a význam mléka • Využití mléka ke kuchyňským úpravám • Kysané mléčné výrobky – význam, druhy a využití v kuchyni • Tvaroh – druhy a použití v kuchyni • Sýry – rozdělení, výroba sýrů • Využití sýrů v kuchyni Maso jatečného dobytka • Složení a zrání • Skladování, konzervování, vady masa, rizika kontaminace • Rozdělení – hovězí, telecí, vepřové, skopové, jehněčí, kůzlečí • Předběžná příprava masa • Tepelné úpravy masa, polévky, omáčky, hlavní pokrmy • Vnitřnosti – jejich použití Drůbež • Rozdělení drůbeže • Předběžná příprava • Tepelná úprava – pokrmy z drůbeže Ryby • Rozdělení ryb, druhy • Ostatní studenokrevní živočichové • Předběžná příprava • Tepelné úpravy a pokrmy z ryb Zvěřina • Význam, rozdělení, druhy • Předběžná příprava • Tepelné úpravy a pokrmy ze zvěřiny Mleté maso a masné výrobky

	• Význam a druhy mletých mas • Použití v kuchyni - pokrmy s použitím mletého masa • Druhy masných výrobků - uzeniny, konzervy a polokonzervy • Použití masných výrobků ke kuchyňskému zpracování Náhražky masa • Druhy náhražek masa a jejich použití, • Kuchyňské zpracování
--	--

Studená kuchyně, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozlišuje úpravy jídel studené kuchyně •	• Charakteristika a význam zařazování pokrmů studené kuchyně • Hygienické zabezpečení, příprava a uchovávání studených pokrmů • Estetická úprava jednotlivých pokrmů

Úprava těst, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Rozlišuje jednotlivé druhy těst a jejich zpracování a použití	• Charakteristika moučníků a moučných pokrmů • Kypření těst, náplně, polevy • Druhy těst a jejich tepelné zpracování

Nápoje, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v rozdělení nápojů, jejich významu a použití	• Význam tekutin ve výživě • Druhy a charakteristika • Příprava studených a teplých nápojů

Konzervování a polotovary, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v druzích konzervace a vhodnosti použití	• Význam a druhy konzervace • Druhy a použití polotovarů

Stravování jiných národů, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v kuchyních cizích zemí, jejich charakteristice	• Stravovací zvyklosti jiných národů • Rozdělení podle původu, charakteristika cizích kuchyní • Příprava pokrmů cizích kuchyní
Exkurze dle nabídky: Gastronomická výstava Salima Brno, stravovací provoz - lázně Klimkovice, Globus – úsek řeznictví, a podobně	

5.10.3 Zdravověda

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Zdravověda
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	102 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Zdravověda vede žáky k získání vědomostí a schopnosti aktivně chránit své zdraví, zdraví obyvatel a životní prostředí. Zaměřuje se na jednotlivé determinanty zdraví a jejich vztah k aktivnímu životu člověka. Poskytuje znalosti výživových doporučení pro jednotlivé stravovací kategorie, která jsou podstatná pro zdravý psychosomatický vývoj jedince a ochranu před různými nemocemi. Obdobnou funkci plní sexuální výchova. Předmět rovněž výrazně přispívá k prevenci výskytu sociálně patologických jevů.

Charakteristika učiva

Učivo se skládá z částí, které se zaměřují na ochranu zdraví, především na zdravý životní styl, prevenci onemocnění a zdravé životní prostředí. Důraz je kladen na výživová doporučení pro stravovací kategorie zdravých jedinců, stravování jedinců jiných národností a stoupence alternativních výživových směrů. Rovněž se zabývá systémem péče o zdraví, který je realizován národními a regionálními programy podpory zdraví v souladu s WHO, organizační strukturou zdravotnické péče v ČR a terapeutickými možnostmi při léčbě onemocnění. Ke schopnosti chránit své zdraví přispívá také učivo z oblasti sexuální výchovy a prevence sociálně patologických jevů.

Strategie výuky

Předmět má především aplikační charakter. Celkově staví na samostatnosti žáků, na jejich aktivním přístupu k dané problematice, na osobních zkušenostech a názorech. Při probírání nového tématu je volena metoda výkladu nebo řízeného rozhovoru, diskuse, prezentace interaktivních výukových pomůcek a audiovizuálních dokumentů. Aktivita žáků je podněcována vypracováním a prezentací samostatných prací, sledováním a analýzou aktuálních společenských trendů. Častou metodou je práce ve skupině, brainstorming a tvorba myšlenkových map.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústního i písemného zkoušení. Hodnocena je také aktivita žáků v hodině a zadané domácí úkoly. U ústní prezentace vlastního příspěvku je hodnocena věcná správnost a aktuálnost informací, úroveň vyjadřování a vystupování, schopnost logické argumentace, vysvětlení pojmů a obhájení názorů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost

S porozuměním poslouchat mluvené projevy pořizovat si poznámky

Využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

Matematické kompetence

Aplikovat základní matematické operace do výpočtu odborných matematických vyjádření (př. nutriční hodnoty stravy)

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet a správně je využívat

Tvořit prezentace v power pointu

Komunikativní kompetence

Vytvořit si vlastní úsudek, být schopen o něm diskutovat s jinými a myslet kriticky
Používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování
Orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě
Zapojit se do diskuse

Personální a sociální kompetence

Aktivně dbát o své zdraví
Odhadnout své schopnosti a možnosti adekvátně situaci
Rozvíjet sebekritické myšlení a zdravé sebevědomí
Organizovat svou práci a práci v týmu

Kompetence k řešení problémů

Požádat, nabídnout a přijmout pomoc v týmu
Diskutovat o problému
Získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popřípadě varianty řešení

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Jednat v souladu s etickými normami, přispívat k uplatňování hodnot demokracie
Aktivně se zajímat o politické a společenské dění u nás i ve světě, dokázat je zhodnotit a zaujmout vlastní stanovisko
Dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika) bez předsudků, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
Ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí
Uplatňovat vlastní práva a plnit své povinnosti

Člověk a životní prostředí

Zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné vlivy na životní prostředí, sociální dopady
Nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí
Aktivně se podílet na ochraně životního prostředí

Člověk a svět práce

Znát vliv špatných pracovních návyků na zdraví člověka
Rozlišovat rizikové profese
Nést zodpovědnost za vlastní život, aktivně se zapojovat do pracovního života

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Zpracovávat nutriční propočty doporučených denních dávek pro zdravé jedince
Sestavovat jídelníček pro stravovací kategorie zdravých a stoupence alternativních výživových směrů
Provádět propočet energetické a biologické hodnoty stravy u zdravých lidí
Dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence
Dodržovat základní hygienické předpisy a normy
Dodržovat zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje atd.), rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byl schopen zajistit odstranění závad a možných rizik
Uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce

2. ročník, 3 h týdně, povinný

Zdraví a jeho determinanty, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí pojem zdraví • Objasní jednotlivé složky osobnosti a uchování jejího zdraví • Vysvětlí význam zdraví pro jednotlivce i společnost • Používá správně pojmy zdraví a nemoc • Uvede pozitivní a negativní faktory, které ovlivňují zdraví • Vysvětlí somato-psycho-sociální jednotu lidského organismu	• Definice zdraví dle WHO a její výklad, jiné definice zdraví • Složky osobnosti a zachování jejich zdraví • Zdraví jako hodnota, odpovědnost jedince za zdraví • Vnitřní a vnější determinanty zdraví: životní prostředí, životní styl, dědičnost, zdravotní péče • Možnosti ovlivnění jednotlivých determinant aktivním přístupem ke zdraví • Rizikové faktory poškozující zdraví

Stav zdraví v ČR, výchova ke zdraví 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vyhledá statistické údaje o nemocnosti a úmrtnosti občanů ČR • Popíše současné civilizační nemoci a jejich příčiny • Popíše programy na podporu zdraví obyvatelstva • Pojmenuje možnosti ochrany člověka před nemocí a úrazem • Vysvětlí možnosti ucelené rehabilitace • Popíše jednotlivé formy výchovy ke zdraví	• Stav zdraví občanů v ČR - demografické ukazatele • Příčiny civilizačních nemocí • Systém preventivní péče v ČR, prevence úrazů a nemocí • Ucelená rehabilitace • Alternativní terapeutické metody v oblasti prevence poškození zdraví • Programy na podporu zdraví • Formy výchovy ke zdraví

Zdravý životní styl, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Zdůvodní význam zdravého životního stylu • Jmenuje oblasti zdravého způsobu života a dokáže diskutovat na toto téma • Aplikuje poznatky do svého životního stylu • Posoudí psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností • Kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu; dovede posoudit prospěšné možnosti kultivace a estetizace svého vzhledu • Rozlišuje terapeutické metody - léčebná tělesná výchova, elektroléčba, vodoléčba, balneologie a jiné	• Biorytmus člověka • Osobní návyky, hygiena • Pohybová aktivita, význam pohybu pro zdraví • Odpočinek a jeho význam, spánek • Duševní zdraví, psychická pohoda • Zdravá výživa a stravovací návyky • Negativní vliv komerční reklamy • Volný čas, zájmová činnost • Otuzování

Výživa, požitiviny, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje pojem výživa • Objasní význam výživy v životě člověka • Objasní rozdíl mezi výživovým stavem a výživovou situací • Charakterizuje možnosti hodnocení stavu výživy • Charakterizuje aktuální výživovou situaci u nás, v EU a ve světě	• Vymezení pojmu výživa • Význam výživy v životě člověka • Výživový stav, výživová situace • Možnosti hodnocení výživového stavu • Biologická hodnota stravy • Energetická hodnota stravy • Organoleptická hodnota stravy

• Objasní jednotlivé hodnoty stravy • Rozlišuje jednotlivé skupiny poživatin a objasní jejich význam ve výživě	• Hygienická hodnota stravy • Rozdělení poživatin • Význam jednotlivých skupin poživatin ve výživě člověka
---	--

Výživové složky, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje jednotlivé výživové složky • Objasní význam výživových složek pro zdraví člověka • Uvede výživová doporučení jednotlivých výživových složek pro různé stravovací kategorie • Uvede výskyt výživových složek v jednotlivých skupinách poživatin	• Výživové složky a jejich význam: • Základní živiny • Vitamíny • Nerostné látky • Voda • Vlákna

Výživa jednotlivých stravovacích kategorií, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje výživové nároky pro různé typy stravovacích kategorií • Uvede principy výživy u zdravých dospělých jedinců, dětí, těhotných a kojících žen, seniorů • Uvede principy výživy u jednotlivých typů sportů • Objasní zásady výživy při sportovním výkonu • Charakterizuje rizika nedostatečné výživy	• Výživa zdravých jedinců různých věkových skupin, včetně specifických stravovacích kategorií • Výživa dětí v jednotlivých vývojových etapách • Výživa dospívajících a dospělých • Výživa seniorů • Výživa těhotných a kojících žen • Výživa sportovců • Rizika nedostatečné výživy

Alternativní výživové směry, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Objasní význam a přínos alternativní výživy • Dokáže určit rizika dodržování netradičních výživových směrů u ohrožených skupin osob • Objasní důvody pro netradiční formy výživy • Objasní jednotlivé stupně půstu • Uvede pozitiva a rizika při dodržování půstu	• Alternativní a netradiční formy výživy • Filozofické, náboženské a jiné alternativní názory, odrážející se ve výživě • Pozitiva a negativa jednotlivých alternativních výživových směrů • Půst a jeho význam pro organismus

Sexuální výchova, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Diskutuje a argumentuje o lásce a partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu a těhotenství • Pojmenuje rizikové chování a rizikové skupiny lidí • Rozpozná hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat • Zdůvodní význam ochrany v sexuální životě	• Láska a partnerské vztahy • Antikoncepce • Plánované a zdravé těhotenství • Péče o reprodukční zdraví • Interrupce • Pohlavní nákazy • Promiskuita a prostituce • Sexuální deviace

Sociálně patologické jevy, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Objasní důsledky závislosti na život jednotlivce, rodiny a společnosti • Osvojí si odborné znalosti a dovednosti nezbytné v prevenci závislosti na návykových látkách • Ví, jak řešit šikanu a na koho se obrátit • Kriticky posoudí prostředí výskytu herních automatů • Vyhodnotí možný manipulativní vliv médií, sekt • Vyhodnotí možné důsledky nezaměstnanosti • Objasní příčiny bezdomovectví a jeho důsledky • Objasní příčiny sebepoškozování, sebevražd	• Návykové látky a jejich vliv na člověka • Závislost, její progrese a negativní důsledky • Kouření • Alkoholismus • Drogy a specifika drogové závislosti • Patologické hráčství, netolismus • Kriminalita dětí a mládeže • Násilí ve společnosti - šikana, syndrom CAN, domácí násilí, mediální násilí • Nezaměstnanost • Bezdomovectví • Sebevražednost a sebepoškozování mladistvých

Prostředí a ekologie, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Popíše, jak faktory životního prostředí ovlivňují zdraví lidí • Podílí se na programech podpory zdraví a ekologie v rámci školy a obce	• Člověk a životní prostředí • Podíl jedince na péči o životní prostředí • Stav životního prostředí v našem regionu a jeho vliv na zdraví obyvatel

Základy epidemiologie a hygieny, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Posoudí vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky • Určí příčiny a vysvětlí způsob přenosu infekčních onemocnění a možnosti jejich prevence • Objasní systém kritických bodů HACCP	• Charakteristika oboru vzdělání • Hygiena práce, učení a školního prostředí • Hygiena společného stravování • Hygiena práce ve zdravotnických zařízeních • Systém kritických bodů HACCP • Činnost hygienické služby • Prevence infekčních chorob

5.11 Nutriční péče

Učivo okruhu poskytuje žákům teoretické vědomosti a praktické dovednosti a návyky z oblasti zjišťování nutričních potřeb pacientů, působení výživy a léčebné výživy v oblasti klinických oborů i komunitní péče. Teoretické i praktické vzdělávání se zaměřuje na plánování výživy, přípravu a distribuci stravy, sestavování a hodnocení jídelních lístků a nutričních plánů, nutriční bilance včetně správného užití výživových doplňků.

Nedílnou součástí okruhu nutriční péče je individuální i skupinové působení na klienty různých věkových kategorií, edukace a výživové poradenství nemocných a jejich blízkých. Získané teoretické znalosti předpokládají možnost náviku modelových situací v učebně, praktických dovedností a postojů v terénu. Při výuce, zejména při cvičeních v odborných učebnách a v zařízeních je třeba dodržovat zásady hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy, vést žáky k osvojení bezpečných pracovních postupů a dodržování zásad zdravotnické etiky, zdravotnického práva a legislativy.

Praktické vyučování probíhá v lůžkových a ambulantních zdravotnických zařízeních včetně odborných léčebných ústavů, zejména na odděleních gerontologických, interních, dětských a v metabolických jednotkách, v edukačních centrech, v ústavních zařízeních sociální péče a ve stravovacích provozech zejména zdravotnických a sociálních zařízení, ve školních laboratořích a ve státních zdravotnických ústavech a úřadech státní správy provádějících státní zdravotní dozor. Jeho součástí je účast na státním zdravotním dozoru v oblasti hygieny výživy v komunitní péči. Nedílnou součástí výuky jsou odborné exkurze. Doporučovanými pracovišti jsou různé typy stravovacích provozů, jednotlivá oddělení zdravotnických zařízení i státní a privátní zařízení poskytující preventivní či doplňkovou péči v oblasti výživy. Žáci se seznámí s materiálním a technickým vybavením, s organizací práce a s efektivním zajištěním stravovacích provozů.

Cílem obsahového okruhu je naučit žáky utvářet harmonický soulad zdravotnické, technologické, estetické i ekonomické složky výživy v praxi i v životě každého jedince. Nutriční péče tvoří základ odborné přípravy nutričního asistenta. Je nezbytným předpokladem správné aplikace odborných poznatků nutriční péče v poskytování zdravotní péče.

Součástí výchovně-vzdělávacího procesu je i odborná praxe v provozních podmínkách stravovacích a zdravotnických orientovaných provozů různých typů.

Učivo oblasti vzdělávání v nutriční péči je rozvrženo do předmětů:

- Příprava pokrmů;
- Příprava léčebné výživy;
- Nutriční péče.

5.11.1 Příprava pokrmů

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP: Nutriční asistent

Učební osnova předmětu: Příprava pokrmů

Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent

Forma vzdělávání: denní

Celkový počet hodin za studium: 408 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu Příprava pokrmů získání teoretických a praktických dovedností zpracování jednotlivých druhů poživatin a přípravy pokrmů a jejich skladování a distribuci.

Charakteristika učiva

Učivo je rozvrženo do dvou ročníků, a to do prvního a druhého. Předmět je mezipředmětově propojen s předměty Poživatiny, Léčebná výživa a Nutriční péče. Výuka směřuje k tomu, aby žáci pracovali kvalitně a pečlivě, dodržovali normy pokrmů a technologické postupy vhodné pro jednotlivé diety, neplýtvali materiálními hodnotami, byli schopni se kriticky dívat na výsledky své práce.

Strategie výuky

Vyučování má praktický charakter. Žáci si ověřují teoretické znalosti o technologických úpravách praktickou přípravou v odborné učebně. Při výuce je třeba dodržovat zásady hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy. Žáci jsou vedeni k osvojení bezpečných pracovních postupů. Součástí výuky je hodnocení vlastní práce a práce žáků ve skupině. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanoveny školním klasifikačním řádem. Hodnotí se schopnost žáka aplikovat teoretické poznatky v praxi, schopnost zorganizovat si práci na pracovišti, čistota, pořádek, kvalita připravených pokrmů, samostatnost. Dále se hodnotí dodržování zásad hygieny, hygienických, bezpečnostních a protipožárních předpisů, bezpečných pracovních postupů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí

Využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

Matematické kompetence

Umí správně převádět a používat běžné jednotky

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Využívá znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi

Dokáže pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Správně využívá informace z různých zdrojů nesených na různých médiích (dietní receptury)

Komunikativní kompetence

S ohledem na situaci a účastníky komunikace používá přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Orientuje se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě

Jazykové prostředky prakticky a efektivně využívá ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat

Personální a sociální kompetence

Je schopen přijímat radu a kritiku

Uplatňuje své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi

Je schopen sebereflexe

Odhaduje své schopnosti a možnosti adekvátně situaci

Je schopen kreativně motivovat své okolí

Je zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci

Umí prezentovat svou osobnost i výsledky své práce

Uvědomuje si hodnoty věcí, umí hospodařit s penězi

Dbá zásad etiky, diplomacie a asertivního chování

Kompetence k řešení problémů

Porozumět zadání úkolu a určit jádro problému a diskutovat o něm

Získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků

Člověk a životní prostředí

Třídí odpad

Ekonomicky nakládat s potravinami a čisticími prostředky

Člověk a svět práce

Začlenit se do týmové práce, správně plnit zadané úkoly

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb

Zpracovávat dokumentaci pro zajištění kvality nutriční péče dle systému HACCP

Sestavovat jídelní plán se zaměřením na využití jednotlivých potravinových kategorií a technologických základů

Písemně nebo elektronicky zadávat počet strávníků s jednotlivými pokrmy k danému dni

Písemně nebo elektronicky normovat pokrmy pro zadané recepty a počty strávníků

Vyčíslit celkovou spotřebu surovin na daný den a vystavit výdejku pro sklad

1. ročník, 6 h týdně, povinný

Organizace práce v učebně, skladová evidence, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí základní úkoly a povinnosti při zajišťování BOZP • Uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními (nástroji, pomůckami, PC, apod.) na pracovišti a dbá na jejich dodržování • Uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci	• Organizace práce ve skupině • Seznámení s pracovištěm laboratorní kuchyně • Školení BOZP • Systém kritických bodů HACCP • Seznámení s tiskopisy pro práci v předmětu • Porcování a organoleptická hodnota pokrmů • Inventář a jeho správné využití ve stravování • Seznámení se systémem skladové evidence

• Uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu • Vykonává ekonomické a administrativní činnosti související s evidencí a účtováním surovin i hodnocením stravy • Dodržuje systém kritických bodů HACCP • Dodržuje zásady ochrany zdraví při práci s potravinami • Dodržuje zásady protipožární ochrany, ochrany bezpečnosti při práci ve stravování • Umí porcovat pokrmy s ohledem na požadovanou velikost porce • Dbá na vzhled porce • Používá adekvátní inventář pro jednotlivé typy pokrmů • Provádí základní operace účetnictví včetně ekonomické kalkulace a skladové evidence	• Příprava lekce, spotřeba surovin • Nákup potravin • Evidence potravin ve skladu, výdej potravin • Administrativa skladové evidence
--	---

Příprava základních pokrmů dle platných receptur, 198 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje jednotlivé druhy potravin, vysvětlí význam a možnosti použití ve stravování a způsoby jejich přípravy • Vyžaduje a uplatňuje estetické požadavky kultury stravování a stolování • Provádí základní operace účetnictví, včetně ekonomické kalkulace a skladové evidence • Dovede adekvátními způsoby připravovat, uchovávat a distribuovat stravu • Definuje odlišnosti přípravy odpovídající změnám technologických procesů • Dokáže vysvětlit technologický postup a prakticky připravit pokrmy • Umí vyhodnotit organoleptickou hodnotu připravených pokrmů • Dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence	• Sestava jídelního lístku s obsahem jednotlivých potravinových skupin • Rozpis norem • Popis technologických postupů • Příprava pokrmů • Degustace pokrmů • Skladová evidence • Tvorba receptur pro zadané pokrmy • Sestavování jídelních lístků pro různé věkové kategorie Činnosti jsou aplikovány v přípravě pokrmů s obsahem uvedených potravinových skupin v základních úpravách: Ovoce, zelenina a brambory • Předběžná příprava • Úpravy zasyrova • Tepelné úpravy - vaření, dušení, pečení, smažení Luštěniny • Předběžná příprava • Saláty, pomazánky z luštěnin • Polévky, kaše • Úprava sóji a výrobků z ní Obiloviny • Předběžná příprava • Úprava obilovin vařením, dušením, pečením, smažením • Polévky, kaše • Úprava pekárenských výrobků - polévky žemlovky, topinky, tousty a podobně • Úprava těstovin - příprava domácích těstovin pokrmů z těstovin

	Houby a mák • Předběžná příprava hub • Tepelné úpravy - vaření, pečení, smažení Vejce • Vařená, pečená, sázená, míchaná vejce, • saláty a pomazánky z vajec Mléko a mléčné výrobky • Mléko a sladká smetana - polévky omáčky, kaše, krémy, nápoje • Kysané výrobky - polévky, omáčky • Tvaroh - pomazánky, pěny, sladké dorty • Sýry - pomazánky, chlebičky, sýrové pokrmy • Použití šlehačky Masa jatečná, vnitřnosti, drůbež, ryby, mletá masa Předběžná příprava • Úprava vařením, dušením, pečením, smažením, zaděláváním • Pěny, pokrmy z mletého masa a kombinace s jinými druhy potravin • Úprava uzenin v teplé i studené kuchyni Těsta litá, piškotová, třená, bramborová, křehká, tvarohová Teplé a studené nápoje • Příprava kávy, kakaa, čaje, ovocných šťáv, koktejlů
--	---

2. ročník, 6 h týdně, povinný

Organizace práce v učebně, skladová evidence, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí základní úkoly a povinnosti při zajišťování BOZP • Uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními (nástroji, pomůckami, práci na počítači, apod.) na pracovišti a dbá na jejich dodržování • Uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci • Uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu • Vykonává ekonomické a administrativní činnosti související s evidencí a účtováním surovin i hodnocením stravy • Dodržuje systém kritických bodů HACCP • Dodržuje zásady ochrany zdraví při práci s potravinami • Dodržuje zásady protipožární ochrany, ochrany bezpečnosti při práci ve stravování • Umí porcovat pokrmy s ohledem na požadovanou velikost porce • Dbá na vzhled porce	• Organizace práce ve skupině • Seznámení s pracovištěm laboratorní kuchyně • Školení BOZP • Systém kritických bodů HACCP • Seznámení s tiskopisy pro práci v předmětu • Porcování a organoleptická hodnota pokrmů • Inventář a jeho správné využití ve stravování • Seznámení se systémem skladové evidence • Příprava lekce, spotřeba surovin • Nákup potravin • Evidence potravin do skladu, výdej potravin • Administrativa skladové evidence

• Používá adekvátní inventář pro jednotlivé typy pokrmů • Provádí základní operace účetnictví včetně ekonomické kalkulace a skladové evidence	
--	--

Příprava pokrmů dle platných receptur, 198 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje jednotlivé druhy potravin, vysvětlí význam a možnosti použití ve stravování a způsoby jejich přípravy • Vyžaduje a propaguje estetické požadavky kultury stravování a stolování • Provádí základní operace účetnictví včetně ekonomické kalkulace a skladové evidence • Dovede adekvátními způsoby připravovat, uchovávat a distribuovat stravu • Definuje odlišnosti přípravy odpovídající změnám technologických procesů • Dokáže vysvětlit technologický postup a prakticky připravit pokrmy • Dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence • Umí sestavit jídelní lístek podle pravidel vybraných zahraničních kuchyní a připravit pokrmy • Připravuje pokrmy pro alternativní způsoby stravování • Připravuje pokrmy se zásadami šetřící stravy	• Sestava jídelního lístku s obsahem jednotlivých potravinových skupin • Rozpis norem • Popis technologických postupů • Propočet energetické a biologické hodnoty • Příprava pokrmů • Degustace pokrmů • Skladová evidence • Tvorba receptur pro zadané pokrmy, včetně základního propočtu jejich nutričních hodnot • Zpracování jídelních lístků a propočtů v nutričních tiskopisech • Sestavování jídelních lístků pro různé věkové kategorie Činnosti jsou aplikovány v přípravě pokrmů s obsahem uvedených potravinových skupin ve složitých úpravách: Ovoce, zelenina, houby • Studené a teplé saláty • Pečení, smažení, zapékání • Zavařování ovoce Brambory • Zapékání, smažení brambor • Bramborová těsta Luštěniny • Saláty, polévky • Netradiční zpracování luštěnin • Kombinace s jinými poživatinami Obiloviny, mlýnské a pekárenské výrobky, těstoviny • Zpracování netradičních druhů obilovin • Příprava polévek, kaší, salátů a hlavních chodů • Úprava pekárenských výrobků • Úprava těstovin - příprava domácích těstovin • Pokrmy z těstovin Mléko a mléčné výrobky, vejce • Složitější a speciální pokrmy • Mléko a sladká smetana - polévky omáčky, kaše, krémy, nápoje • Kysané výrobky - polévky, omáčky • Tvaroh - pomazánky, pěny, hlavní pokrmy • Sýry - pomazánky, chlebičky, sýrové pokrmy

	Masa jatečná, vnitřnosti, drůbež, ryby, mletá masa • Složitější úpravy a speciální úpravy • Pokrmy z mletého masa a kombinace s jinými druhy potravin • Úprava uzenin v teplé i studené kuchyni • Vykostňování masa • Protýkání a plnění masa • Masové minutky, flambování, gratinování Těsta litá, piškotová, třená, bramborová, křehká, tvarohová, listová, odpalovaná, kynutá, plundrová, perníky, dezerty • Plnění, zdobení moučníků • Speciální úprava moučníků Studená kuchyně a nápoje • Příprava složitějších výrobků studené kuchyně • Příprava nápojů • Zdobení a estetika výrobků studené kuchyně • Hygienické zabezpečení při podávání pokrmů studené kuchyně Pokrmy zahraničních kuchyní, alternativní druhy stravování Zásady plánování léčebné výživy • Pravidla pro mechanicky, termicky a chemicky šetřící stravu • Zásady pro plánování léčebné výživy a sestavování jídelních lístků • Specifické požadavky na základní typy diet • Úpravy v konvektomatu Příprava slavnostní tabule • Příprava a organizace rautu • Výběr vhodných pokrmů, sestavení menu pro raut
--	---

5.11.2 Příprava léčebné výživy

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Příprava léčebné výživy
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	232 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu Příprava léčebné výživy je osvojení praktických dovedností a návyků z oblasti zajišťování nutričních potřeb pacientů/klientů a působení léčebné výživy v oblasti klinických oborů a komunitní péče. Vede k praktickému procvičení různých technologických úprav v dietním stravování.

Charakteristika učiva

Učivo je rozvrženo do jednoho ročníku, a to čtvrtého. Předmět je mezipředmětově propojen s předměty Poživatiny, Léčebná výživa a Nutriční péče. Výuka směřuje k tomu, aby žáci pracovali kvalitně a pečlivě, dodržovali normy pokrmů a technologické postupy vhodné pro jednotlivé diety, neplýtvali materiálními hodnotami, byli schopni se kriticky dívat na výsledky své práce.

Strategie výuky

Vyučování má praktický charakter. Žáci si ověřují teoretické znalosti o technologických úpravách praktickou přípravou v odborné učebně. Při výuce je třeba dodržovat zásady hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy. Žáci jsou vedeni k osvojení bezpečných pracovních postupů. Součástí výuky je hodnocení vlastní práce a práce žáků ve skupině. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanoveny školním klasifikačním řádem. Hodnotí se schopnost žáka aplikovat teoretické poznatky v praxi, schopnost zorganizovat si práci na pracovišti, čistota, pořádek, kvalita připravených pokrmů, samostatnost. Dále se hodnotí dodržování zásad hygieny, hygienických, bezpečnostních a protipožárních předpisů, bezpečných pracovních postupů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Výuka směřuje v maximální míře k osvojení zejména personálních, sociálních a komunikativních kompetencí. Z průřezových témat se nejvíce uplatní Člověk a životní prostředí, Člověk a svět práce.

Kompetence k učení

Sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí

Využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

Matematické kompetence

Umí správně převádět a používat běžné jednotky, kalkulovat finance

Kompetence využívat IKT prostředky a pracovat s informacemi

Využívá znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi

Dokáže pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Správně využívá informace z různých zdrojů nesených na různých médiích (dietní receptury)

Komunikativní kompetence

S ohledem na situaci a účastníky komunikace používá přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Orientuje se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě

Jazykové prostředky prakticky a efektivně využívá ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat

Personální a sociální kompetence

Je schopen přijímat radu a kritiku

Uplatňuje své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi

Je schopen sebereflexe

Odhaduje své schopnosti a možnosti adekvátně situaci

Je schopen kreativně motivovat své okolí

Je zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci

Umí prezentovat svou osobnost i výsledky své práce

Uvědomuje si hodnoty věcí, umí hospodařit s penězi

Dbá zásad etiky, diplomacie a asertivního chování

Kompetence k řešení problémů

Diskutovat o problému

Porozumět zadání úkolu a určit jádro problému

Získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků

Člověk a životní prostředí

Třídit odpad

Minimalizovat odpad

Šetrně nakládat s potravinami a čisticími prostředky

Člověk a svět práce

Začlenit se do týmové práce, správně plnit zadané úkoly

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb

Zpracovávat dokumentaci pro zajištění kvality nutriční péče dle systému HACCP

Provádět činnosti specifické ošetrovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta

Sestavovat jídelní plán pro diety jednotlivých technologických základů

Písemně nebo elektronicky normovat pokrmy pro zadané diety a počty strávníků

Vyčíslit celkovou spotřebu surovin na daný den a vystavit výdejku pro sklad

4. ročník, 8 h týdně, povinný

Organizace práce v učebně, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí základní úkoly a povinnosti při zajišťování BOZP • Uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními (nástroji, pomůckami, práci na počítači, apod.) na pracovišti a dbá na jejich dodržování • Uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci • Uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu • Vykonává ekonomické a administrativní činnosti související s evidencí a účtováním surovin i hodnocením stravy • Dodržuje systém kritických bodů HACCP • Dodržuje zásady ochrany zdraví při práci s potravinami • Dodržuje zásady protipožární ochrany, ochrany bezpečnosti při práci ve stravování • Umí porcovat pokrmy s ohledem na požadovanou velikost porce, dbá na vzhled porce • Používá adekvátní inventář pro jednotlivé typy diet	• Organizace práce ve skupině • Seznámení s pracovištěm laboratorní kuchyně • Školení BOZP • Systém kritických bodů HACCP • Seznámení se systémem skladové evidence • Seznámení s tiskopisy pro práci v předmětu • Porcování a organoleptická hodnota dietních pokrmů • Inventář a jeho správné využití v dietním stravování

Diety, dle platného Dietního systému, 224 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Plánuje jídelní lístky pro jednotlivé diety • Odvozuje jednotlivé diety od výchozích • Zhodnotí nutriční hodnotu vybrané stravy • Charakterizuje význam a zásady zařazení jednotlivých pokrmů do plánu stravování • Objasní a vysvětlí význam technologie přípravy pokrmů jako proces zpracování potravin na pokrmy • Normuje na základě znalosti základních dávek potravin • Definuje odlišnosti přípravy, odpovídající jednotlivým technologickým postupům • Vysvětlí zásady mechanického, chemického a termického šetření při přípravě pokrmů a ve stravování • Definuje možnosti a formy finální úpravy pokrmů • Dovede adekvátními způsoby připravovat, uchovávat a distribuovat stravu • Provádí základní operace účetnictví, včetně ekonomické kalkulace a skladové evidence • Orientuje se v sortimentu potravin v maloobchodě • Objasní technologické použití a zpracování jednotlivých skupin a druhů potravin • Dokáže vysvětlit technologický postup a prakticky připravit pokrmy • Hodnotí výživové, chuťové i vzhledové vlastnosti připraveného pokrmu • Při degustaci hodnotí výrobek z technologického, estetického i nutričního hlediska	• Sestava jídelního lístku pro jednotlivé diety • Odvozování jídelního lístku pro jednotlivé diety • Návrhy úprav jídelních lístků • Rozpis norem • Popis technologických postupů • Propočet energetické a biologické hodnoty • Příprava pokrmů • Degustace pokrmů • Skladová evidence potravin • Nákup surovin pro přípravu pokrmů • Tvorba receptur pro zadané diety, včetně propočtu jejich nutričních hodnot • Zpracování jídelních lístků a propočtů v počítačových programech Uvedené činnosti jsou aplikovány pro tyto diety: • Šetřící • Kašovitá • Tekutá • S omezením tuků • S omezením nestravitelných zbytků • S přísným omezením tuků • Strava batolat • Diabetická • Diabetická šetřící • Redukční • Přísná redukční • Nízkocholesterolová

	• Neslaná šetřící • Nízkobílkovinná • Přísná nízkobílkovinná • Diabetická nízkobílkovinná • Základní • Výživná • Strava větších dětí • Dieta bezlepková • Dieta bezmléčná a při laktózové intoleranci • Dieta při fenylketonurii • Dieta při potravinových alergiích a intolerancích • Dieta s navýšeným obsahem vápníku • Dieta s navýšeným obsahem železa • Dieta s využitím nutričních doplňků • Dieta pankreatická
--	--

5.11.3 Nutriční péče

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:

Nutriční asistent

Učební osnova předmětu:

Nutriční péče

Kód a název oboru vzdělání:

53-41-M/02 Nutriční asistent

Forma vzdělávání:

denní

Celkový počet hodin za studium:

424 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu Nutriční péče je osvojení praktických vědomostí, dovedností a návyků z oblasti zajišťování nutričních potřeb pacientů/klientů a působení léčebné výživy v oblasti klinických oborů a komunitní péče. Vede k praktickému procvičení různých metod výchovy ke zdraví, k procvičení edukace a výživového poradenství nemocných a jejich blízkých.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu Nutriční péče je rozvrženo do dvou ročníků, a to třetího a čtvrtého. Předmět je mezipředmětově spojen s předměty Zdravověda, Poživatiny, Léčebná výživa a Příprava léčebné výživy. Praktické vzdělávání se zaměřuje na plánování výživy a léčebné výživy, sestavování a hodnocení jídelních lístků, dávkování potravin, praxi na stravovacích provozech. Výuka směřuje k tomu, aby žáci pracovali kvalitně a pečlivě, byli schopni se orientovat na pracovištích a navrhnout vhodná řešení léčebné výživy, byli schopni se kriticky dívat na výsledky své práce.

Strategie výuky

Vyučování má praktický charakter. Teoretické znalosti si žáci ověřují nácvikem modelových situací v učebně, praktické dovednosti ověřují praxí v různých zdravotnických, sociálních a školních zařízeních. Při výuce v různých zařízeních je třeba dodržovat zásady hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy. Žáci jsou vedeni k osvojení bezpečných pracovních postupů a dodržování zásad zdravotnické etiky, zdravotnického práva a legislativy. Součástí výuky mohou být i odborné exkurze, a to zejména na stravovacích provozech, na jednotlivých odděleních zdravotnických zařízení, v zařízeních poskytující preventivní či doplňkovou péči v oblasti výživy. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanoveny školním klasifikačním řádem. K hodnocení žáků se používá zejména písemné ověřování praktických vědomostí v modelových situacích. Hodnotí se schopnost žáka aplikovat teoretické poznatky v praxi, individuální přístup k pacientům/klientům. Dále se hodnotí dodržování zásad hygieny, hygienických, bezpečnostních a protipožárních předpisů, bezpečných pracovních postupů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí

Využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

Matematické kompetence

Umět správně převádět a používat běžné jednotky

Nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využívat pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě

Vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.)

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Využívat znalosti práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi

Dokázat pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Správně využívat informace z různých zdrojů nesených na různých médiích (dietní receptury)

Dokázat si správně vybrat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby

Komunikativní kompetence

S ohledem na situaci a účastníky komunikace používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě

Jazykové prostředky prakticky a efektivně využívat ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat

Zapojovat se do diskuse, analyzovat situaci, případný problém definovat, formulovat své myšlenky

Písemnou formou vyjadřovat své myšlenky a postupy při sestavování samostatných prací

Personální a sociální kompetence

Uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi

Schopnost sebereflexe

Odhadovat své schopnosti a možnosti adekvátně situaci

Schopnost kreativně motivovat své okolí

Zodpovědnost, důslednost a schopnost zorganizovat si práci

Umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

Kompetence k řešení problémů

Diskutovat o problému

Porozumět zadání úkolu a určit jádro problému

Získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků

Dokázat pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností

Umět požádat, nabízet a přijímat pomoc v týmu

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie

Dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci

Dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování

Vědět, jak řešit konflikty a náročné životní situace

Občan v demokratické společnosti

Vhodně jednat s klienty/pacienty

Respektovat důstojnost všech lidí a právo na jejich svobodná stanoviska i v oblasti stravování (náboženství)

Člověk a životní prostředí

Efektivně využívat potraviny

Ekonomicky nakládat s potravinami a učebním materiálem

Člověk a svět práce

Začlenit se do týmové práce, správně plnit zadané úkoly

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb

Zpracovávat dokumentaci pro zajištění kvality nutriční péče dle systému HACCP

Provádět činnosti specifické ošetrovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta

Stanovit potřebu sledovaných nutričních hodnot pro pacienta/klienta na den podle typu diety nebo individuálně výpočtem

Stanovit toleranci pro propočet nutričních hodnot

Rozepsat nebo zadat do programu normy pokrmů určených k propočtu nutričních hodnot pro jednoho pacienta/klienta nebo určený počet pacientů/osob

Vyhledat a rozepsat nebo zadat do programu obsah sledovaných živin a mikronutrientů

Provést, vyhodnotit propočet, při nevyhovujícím výsledku provede úpravu

Sestavit jídelní plán pro výchozí diety jednotlivých technologických základů

Odvodit jídelní plán pro ostatní diety v technologických základech

Písemně nebo elektronicky zadat počet strávníků s jednotlivými dietami k danému dni

Písemně nebo elektronicky nanormovat pokrmy pro zadané diety a počty strávníků

Vyčíslit celkovou spotřebu surovin na daný den a vyhotoví výdejku pro sklad

Podklady pro přípravu léčebné výživy zpracovat s ohledem na hodnotu stravovací jednotky

Zajišťovat vhodný edukační materiál pro pacienty/klienty

Informační a komunikační technologie

Pracovat s prostředky IKT, využívat tyto prostředky v pracovním prostředí a v dalším sebevzdělávání, posuzovat relevantnost získaných informací

3. ročník, 9 h týdně, povinný

Léčebná výživa a stravování v různých typech zařízení, 155 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence • Uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními (nástroji, pomůckami, práci na počítači, chemikáliemi apod.) na pracovišti a dbá na jejich dodržování • Podílí se na edukaci klientů k odpovědnosti za své zdraví • Charakterizuje a realizuje výživové nároky jednotlivých stravovacích kategorií • Vysvětlí význam léčebné výživy a výživových doplňků • Charakterizuje význam a zásady zařazení jednotlivých pokrmů do plánu stravování • Objasní kuchyňské použití a zpracování jednotlivých skupin a druhů potravin • Normuje na základě znalosti základních dávek potravin	• Seznámení s dokumentací stravovacího provozu • Seznámení s počítačovým programem oddělení léčebné výživy a stravování • Seznámení se skladovou evidencí, příjmem a výdejem zboží • Seznámení se stravovací jednotkou a ekonomikou stravování • Příprava stravy • Kontrola technologických postupů • Kontrola HACCP • Degustace hotových pokrmů před expedicí stravy • Účast na výdeji stravy na stravovacím provozu • Sestavování jídelních lístků pro diety v daném zařízení • Propočet energetické a biologické hodnoty • Účast na výdeji stravy na oddělení • Podávání stravy klientům, pomoc při příjmu stravy imobilního klienta

• Dodržuje zásady protipožární ochrany, ochrany bezpečnosti při práci ve stravování • Dodržuje zásady ochrany zdraví při práci s potravinami • Vysvětlí zásady sestavování jídelního lístku • Vypočítá energetickou a biologickou hodnotu • Zhodnotí vypočítanou energetickou a biologickou hodnotu • Navrhne úpravy v normách, skladbě jídelního lístku dle požadavků na výživu konkrétní stravovací kategorie • Respektuje ochranu zdraví všech účastníků péče o nemocného v oblasti stravování dodržováním zásad ochrany a bezpečnosti při práci a zásad protipožární ochrany • Pracuje se zdravotnickou dokumentací i s dokumentací stravovacího provozu • Respektuje speciální výživové nároky jedinců v náročných situacích, příslušníků etnik, dětí a seniorů	• Tvorba edukačních materiálů pro nekomplikované diagnózy • Edukace klientů/pacientů • Seznámení s přípravky enterální výživy
--	---

Kompetence nutričního asistenta, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Ovládá organizaci práce v rámci nutričního týmu a stravovacích provozů a své povinnosti a úkoly v tomto týmu	• Seznámení s pracovní náplní nutričního asistenta ve stravovacích provozech oddělení léčebné výživy v různých zařízeních • Seznámení se základními dokumenty nutričního asistenta

Sestava jídelních lístků pro zdravé, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje význam a zásady zařazení jednotlivých pokrmů do plánu stravování • Objasní kuchyňské použití a zpracování jednotlivých skupin a druhů potravin • Vysvětlí zásady sestavování jídelního lístku • Navrhne jídelní lístek pro různé stravovací kategorie • Plánuje jídelní lístky s využitím sezónních potravin	• Zásady při sestavování jídelního lístku • Sestava sezónních jídelních lístků • Sestava jídelních lístků pro různé stravovací kategorie: děti různých věkových skupin, pracující, těhotné a kojící, sportovci, senioři • Seznámení se školním stravováním • Spotřební koš ve školním stravování • Popis technologických postupů pro jednotlivé stravovací kategorie •

Základní normy potravin, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• normuje na základě znalosti základních dávek potravin	• základní normy potravin pro dospělé • základní normy potravin pro děti

Tabulky výživových hodnot, 18 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v potravinových tabulkách	• Význam potravinových tabulek • Orientace v tabulkách

• Dokáže vyhledat informace o složení potravin v tabulkách výživových hodnot a v počítačových programech • Vypočítá energetickou a biologickou hodnotu • Zhodnotí vypočítanou energetickou a biologickou hodnotu • Navrhne úpravy v normách, skladbě jídelního lístku dle požadavků na výživu konkrétní stravovací kategorie • Navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k požadavkům konkrétní diety	• Propočet energetické a biologické hodnoty u jednotlivých stravovacích kategorií: děti různých věkových skupin, pracující, těhotné a kojící, sportovci, senioři • Výpočet spotřebního koše
--	--

Sestava jídelních lístků pro nemocné, 80 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí význam léčebné výživy a výživových doplňků • Charakterizuje význam a zásady zařazení jednotlivých pokrmů do plánu stravování • Normuje na základě znalosti základních dávek potravin • Charakterizuje význam a zásady zařazení jednotlivých potravin do jídelních lístků pro jednotlivé diety • Sestavuje jídelní lístek pro jednotlivé diety • Navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k požadavkům konkrétní diety • Sestavuje jídelní plán základní a léčebné výživy	• Dietetické hodnocení potravin • Sestava jídelních lístků pro jednotlivé diety • Propočet energetické a biologické hodnoty • Práce s diabetickými tabulkami, rámcovými jídelními lístky pro diabetickou dietu

4. ročník, 5 h týdně, povinný

Individuální péče o výživu klienta v různých zařízeních, 145 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence • Spolupůsobí při realizaci výživových projektů • Podílí se na edukaci klientů Charakterizuje zdravotní a nutriční stav pacienta/klienta • Vysvětlí nutriční potřebu člověka, jeho fyziologické funkce, životní projevy a patologické změny v lidském organismu • Vysvětlí význam léčebné výživy a výživových doplňků • Zpracuje návrh nutriční péče podle individuálních potřeb nemocného a při různých typech onemocnění • Vykonává individuální péči o klienta • Zpracovává nutriční anamnézu • Připraví a realizuje individuální terapeutické plány výživy • Připravuje edukační materiály • Hodnotí a upravuje způsob stravování na základě propočtu živin za pomoci tabulek výživových hodnot poživatin nebo prostředků informační	• Předpis stravy pro jednotlivá zařízení • Dodatečné hlášení změn • Práce se zdravotnickou dokumentací • Nutriční anamnéza, nutriční skóre • Vyhotovení nutričního screeningu • Vyhodnocení nutričního stavu klienta • Nutriční deník, jeho vyhodnocení • Zápisy nutričního asistenta do nutriční dokumentace • Vypracovávání individuálních dietních postupů • Určování potřeby energie a živin u klienta v malnutrici • Edukace klientů • Tvorba edukačních materiálů • Podávání stravy klientům na oddělení • Podávání a dopomoc při příjmu stravy imobilním klientům • Pitný režim klientů, sledování příjmu tekutin • Spolupráce s ošetřujícím personálem •

technologie ve vztahu k doporučeným dávkám energetické a biologické hodnoty příjmu stravy • Aktivně se účastní edukačních a vzdělávacích akcí s nutriční problematikou • Podílí se na činnostech v komunitní péči zabývajících se výživou • Připravuje podklady pro poradenskou a edukační činnost podle požadavků nutričního terapeuta a odborného lékaře • Zpracovává nutriční dokumentaci • Posuzuje nutriční hodnotu stravy podle stanovených zásad • Má vytvořen altruistický a empatický postoj k pacientům/klientům, hájí a respektuje práva nemocných a dodržuje zásady zdravotnické etiky • Vhodně komunikuje s pacienty/klienty a jejich rodinnými příslušníky o různých oblastech výživy • Efektivně používá informační systém stravovacího a zdravotnického zařízení	
--	--

5.12 Sociální a další související obory

Okruh formuje vztah žáků k povolání a rozvíjí jejich profesní a sociální kompetence, zejména empatii a vztah k pacientům/klientům. Žáci jsou vzděláváni tak, aby byli schopni řešit konkrétní problémy v oblasti ekonomiky a informatiky ve vztahu k výživě a stravování, zpracovávat zdravotnickou dokumentaci, dokumentaci stravovacího provozu, dávkování potravin, správné užívání odborné i cizojazyčné terminologie a užití ICT v oblasti léčebné výživy a stravování.

Učivo této oblasti zároveň formuje vztah žáků k povolání zdravotnického pracovníka a rozvíjí jejich profesní a sociální kompetence, včetně osvojení komunikativních dovedností a jejich využití při řešení konkrétních problémů a situací.

Učivo oblasti vzdělávání v sociálních a souvisejících oborech je rozvrženo do předmětů:

- Základy psychologie a komunikace;
- Základy administrativy stravovacího provozu.

5.12.1 Základy psychologie a komunikace

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Základy psychologie a komunikace
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	62 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět seznamuje žáky se základními psychologickými pojmy. Společně s dalšími předměty významně rozvíjí osobnost žáka, formuje jeho vztah k povolání a rozvíjí profesní a sociální kompetence, zejména empatii a vztah k pacientům/klientům. Žáci jsou vedeni k osvojení vybraných vědomostí a dovedností z oblasti psychologie a jejich aplikaci při řešení konkrétních problémů a situací. Významnou součástí je také rozvoj komunikativních kompetencí žáka.

Charakteristika učiva

Témata jsou sestavena vzhledem k profilu absolventa. Týkají se přípravy absolventa k dalšímu vzdělávání a k využívání poznatků z psychologie obecné, psychologie osobnosti, vývojové, sociální a zdravotnické v jeho práci i v jeho osobním životě.

Strategie výuky

Předmět je chápán jako teoretický. Vyučuje se ve 3. ročníku v rozsahu 2 hodin týdně. Při probírání nového učiva je volena metoda výkladu nebo řízeného rozhovoru, komunikace a diskusních metod. Aktivita žáků je podněcována vypracováním a prezentací samostatných prací, prací ve skupině, brainstormingem, apod. Prostřednictvím vhodných vyučovacích metod a forem práce se přispívá k osvojování dovednosti řešit problémy, racionálně se učit, pracovat s odborným textem a jinými zdroji informací.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústní i písemnou. Písemné hodnocení je formou otevřených a uzavřených testových úloh. Při hodnocení se sleduje odborná správnost, forma vyjadřování a vystupování, schopnost logicky myslet a využívat mezipředmětové vztahy. Hodnotí se dovednosti řešit zadané problémové situace, vyjadřovat se k dané problematice a pracovat s informacemi. Hodnoceny jsou také referáty, prezentace, popřípadě další samostatné práce a aktivita žáků v hodině.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost

Využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí

Ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky

Uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Využívá znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi

Dokáže pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Správně využívá informace z různých zdrojů nesených na různých médiích

Získává informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet

Dokáže si správně vybrat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby

Využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky

Komunikativní kompetence

Komunikovat s ohledem na situaci a účastníky, používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.)

Orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě

Ve své komunikativní dovednosti rozvíjet jako prostředek dialogu a argumentace

Používat vhodné jazykové prostředky k dosažení výstižného a kultivovaného psaného projevu

Personální a sociální kompetence

Aktivně rozvíjet svou osobnost

Být schopen produktivní kritiky

Využívat techniky sebepoznání, sebevýchovy a učení k rozvoji vlastní osobnosti

Být si vědom možností manipulace ze strany druhých

Mít vlastní hodnotový žebříček, který je v souladu s prioritami společnosti

Prezentovat svou osobnost i výsledky své práce

Rozvíjet své sebekritické myšlení

Kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí

Vědět, jak duševně i fyzicky relaxovat

Dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování

Uplatňovat psychohygieny zdravotnických pracovníků, mít odolnost k zátěži.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

Kompetence k řešení problémů

Pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností

Diskutovat o problému

Vytvářet a využívat znázornění problému

Získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vytvořit si vlastní úsudek, být schopen o něm diskutovat s jinými a myslet kriticky

Podřídit svůj osobní zájem zájmům veřejným.

Respektovat práva druhých, práva pacientů/klientů

Chápat specifika odlišných kultur a nemít předsudky

Jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie

Chápat život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí

Občan v demokratické společnosti

Uplatňovat profesionální přístup zdravotnického pracovníka

Uplatňovat individuální přístup k pacientům, respektovat jejich osobnost, věk, sociokulturní a jiné zvláštnosti

Chápat potřeby a chování pacienta a vhodně s ním komunikovat

Jednat i se seniory jak s rovnocenným a svéprávným členem demokratické společnosti

Vhodně komunikovat a jednat s dětmi, s ohledem na jejich věk

Člověk a svět práce

Úspěšně se prosadit na trhu práce i v životě

Orientovat se v pracovně právních vztazích a uplatňovat svá pracovní práva

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Psychologie jako věda, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Objasní základní psychologické pojmy • Objasní význam a uplatnění psychologie v životě člověka • Popíše historický vývoj psychologie jako vědní disciplíny • Dokáže zařadit psychologické disciplíny do systému psychologických věd • Popíše výzkumné metody a techniky používané v psychologické praxi	• Předmět psychologie • Historický vývoj a současná psychologie • Odvětví psychologie • Výzkumné metody a techniky v psychologii

Osobnost člověka - psychické procesy, stavy a vlastnosti, 18 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje osobnost • Vymezí determinanty vývoje osobnosti • Vysvětlí, jak probíhá proces vnímání • Vysvětlí podstatu a význam představivosti a fantazie • Vyjmenuje myšlenkové operace • Popíše jednotlivé druhy, typy a fáze paměti • Charakterizuje pozornost a na jednotlivých příkladech objasní druhy pozornosti • Charakterizuje potřeby, jejich základní členění a vztah potřeb k motivaci • Rozliší základní druhy emocí • Popíše vlastní hodnotový systém, postoje a zájmy • Vysvětlí fáze volního jednání, vyjmenuje kladné a záporné volní vlastnosti • Charakterizuje základní typy osobnosti podle vybraných typologií • Vyjmenuje složky charakteru a uvede příklady daných charakterových vlastností • Použije různé metody poznávání osobnosti	• Charakteristika osobnosti • Determinace osobnosti • Vlivy působící na utváření osobnosti • Poznávací procesy - vnímání, představy a fantazie, myšlení a řeč • Procesy paměti • Motivační procesy - citové a volní • Stavy pozornosti • Citové stavy • Vědomosti • Dovednosti • Návyky • Zájmy • Postoje • Schopnosti • Rysy osobnosti • Temperament • Charakter • Seberealizace • Poruchy osobnosti a jejich prevence

Vývojová psychologie, 14 hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Specifikuje jednotlivé vývojové etapy v životě člověka • Charakterizuje tělesný, psychický a sociální vývoj v jednotlivých etapách života	Ontogenetický vývoj: Evoluční část • Prenatální období, perinatální a postnatální období

• Určí potřeby člověka v jednotlivých vývojových stádiích	• Novorozenecké a kojenecké období • Batolecí období • Předškolní věk • Mladší školní věk • Období dospívání: – prépubescence, pubescence, adolescence • Stabilizační část Mladší dospělost • Střední dospělost • Starší dospělost Involuční část Presenium • Senium • Dlouhověkost
---	--

Základy sociální psychologie, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje předmět a cíle sociální psychologie • Vysvětlí pojem socializace • Charakterizuje fáze socializace osobnosti a sociální pojetí "já" • Vysvětlí rozdíl mezi sociální a biologickou zralostí • Definuje pojem sociální vnímání • Vymezí a charakterizuje základní typy sociálních skupin • Objasní pojem sociální adaptace • Popíše a zhodnotí různé způsoby řešení náročných životních situací	• Předmět, cíle, odvětví sociální psychologie • Socializace, fáze socializace osobnosti, sociální pojetí "já" • Sociální učení a vnímání • Sociální adaptace a interakce • Sociální skupiny - pozice, status, role, vedení, rozdělení, postavení ve skupině • Náročné životní situace - stres, frustrace, deprivace, konflikty a jejich zvládání

Komunikační dovedností, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Vysvětlí pojem komunikace, rozdíl mezi verbální a neverbální komunikací • Identifikuje významy neverbálních signálů a dokáže kontrolovat svůj neverbální projev • Předvede jednotlivé typy neverbální komunikace • Popíše zásady vedení produktivního rozhovoru • Zdůvodní význam naslouchání a umění naslouchat • Rozliší na příkladech projevy asertivního a neasertivního chování • Vyjmenuje zásady asertivní komunikace a umí ji uplatnit v praxi • Vyjmenuje komunikační techniky, uvede příklady • Charakterizuje direktivní a nedirektivní způsob chování • Objasní pojmy evalvace, devalvace	• Verbální komunikace • Neverbální komunikace • První dojem • Navazování kontaktu • Vedení rozhovoru • Komunikační styly - asertivní, pasivní, agresivní • Komunikační techniky - parafráze, zrcadlení, reflexe, atd. • Direktivní a nedirektivní způsob chování nutričního asistenta • Evalvace, devalvace •

Zdravotnická psychologie, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Definuje podle WHO pojmy zdraví a nemoc • Popíše stádia prožívání člověka v nemoci	• Osobnost zdravotnického pracovníka • Autoplastický obraz nemoci

• Definuje přístup k pacientům s různým typem handicapu – nevidomí, s poruchami sluchu, poruchami hybnosti, mentálně postižení • Charakterizuje problémy pacienta v odlišném jazykovém a kulturním prostředí • Vysvětlí pojmy hospitalismus a iatrogenie • Popíše přístup zdravotníků k umírajícím	• Vliv nemoci na člověka • Handicapy a jejich dělení • Hospitalismus, iatrogenie • Základy thanatologie • Práva pacientů
---	--

5.12.2 Základy administrativy stravovacího provozu

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Základy administrativy stravovacího provozu
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	87 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2020, počínaje prvním ročníkem.

Obsahový cíl předmětu

Cílem předmětu Základy administrativy stravovacího provozu je osvojení praktických dovedností a návyků z oblasti zajišťování nutričních potřeb pacientů/klientů, působení výživy a léčebné výživy v oblasti klinických oborů a komunitní péče. Vede k pochopení a k praktickému procvičení administrativní práce nutričního asistenta.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu Základy administrativy stravovacího provozu je rozvrženo do jednoho ročníku, a to čtvrtého. Předmět je mezipředmětově propojen s předměty Léčebná výživa, Příprava léčebné výživy, Nutriční péče. Učivo je zaměřeno na sestavování a nutriční hodnocení jídelních lístků, dávkování potravin, na práci s dokumentací nutričního asistenta. Součástí učiva je i příprava edukačních materiálů, zpracování individuálních diet. Výuka směřuje k tomu, aby žáci pracovali kvalitně a pečlivě, správně aplikovali své znalosti z teoretického předmětu, pracovali odpovědně.

Strategie výuky

Vyučování má praktický charakter. Žáci si ověřují své teoretické znalosti na modelových situacích v učebně. Vytvořené edukační materiály využívají při praktické výuce ve zdravotnických a sociálních zařízeních. Součástí výuky mohou být i odborné exkurze, a to zejména do stravovacích provozů, na jednotlivá oddělení zdravotnických zařízení a zařízení, poskytujících preventivní či doplňkovou péči v oblasti výživy. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanoveny školním klasifikačním řádem. K hodnocení žáků se používá zejména písemné ověřování odborných vědomostí v modelových situacích, zejména vyplňování tiskopisů, sestavování jídelních plánů a tvorba edukačních materiálů. Hodnotí se schopnost žáka aplikovat teoretické poznatky v praxi, obsahová správnost, schopnost písemně se vyjadřovat, schopnost propojit znalosti z různých odborných předmětů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

Upevňovat si správné návyky k učení

Ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky

Sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí

Rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost

Znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

Matematické kompetence

Aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích

Správně převádět a používat běžné jednotky

Nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

Využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi

Pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

Mít o zdravotnických softwarech

Správně si vybrat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby

Využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky

Hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojuje informace se svými dosavadními poznatky

Komunikativní kompetence

S ohledem na situaci a účastníky komunikace používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Dodržovat jazykovou a stylistickou normu v mluveném a psaném projevu

Orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě

Jazykové prostředky prakticky a efektivně využívat ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat

Rozvíjet své komunikativní dovednosti jako prostředek dialogu a argumentace

Výuka směřuje k osvojení klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat. Žák má být schopen používat odbornou terminologii, vyhledávat informace v odborné literatuře, informačních systémech, zpracovávat daná témata v počítačových programech. Žák má být schopen řešení úkolů samostatně i ve spolupráci s kolektivem, vytvářet prezentace.

Personální a sociální kompetence

Aktivně rozvíjet svou osobnost

Být schopen produktivní kritiky

Být si vědom možností manipulace ze strany druhých

Mít vlastní hodnotový žebříček, který je v souladu s prioritami společnosti

Být schopen sebereflexe, odhaduje své schopnosti a možnosti adekvátně situaci

Mít zdravé sebevědomí

Být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci

Prezentovat svou osobnost i výsledky své práce

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady

Mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního vzdělávání a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

Mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru

Kompetence k řešení problémů

Pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností

Diskutovat o problému

Porozumět zadání úkolu a určit jádro problému

Získat informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků

Člověk a svět práce

Reálně posuzovat své schopnosti a možnosti pracovního uplatnění

Uvědomit potřebu sebevzdělávání a celoživotního učení, přínos získané odbornosti pro pracovní život

Informační a komunikační technologie

Používat k práci prostředky informační a komunikační technologie

Používat programy pro stravovací provozy

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Provádět činnosti specifické ošetrovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem

Stanovit potřebu sledovaných nutričních hodnot pro pacienta/klienta na den, podle typu diety nebo individuálně výpočtem

Stanovit toleranci pro propočet nutričních hodnot

Rozepsat nebo zadat do programu normy pokrmů určených k propočtu nutričních hodnot pro pacienta/klienta

Vypočítat a vyhodnotit výpočty nutričních hodnot, navrhnout řešení při nevyhovujícím výsledku

Sestavit jídelní plán pro výchozí diety jednotlivých technologických základů

Odvodit jídelní plán pro ostatní diety v technologických základech

Písemně nebo elektronicky zadat počet strávníků s jednotlivými dietami k danému dni

Písemně nebo elektronicky nanormovat pokrmy pro zadané diety a počty strávníků

Podklady pro přípravu léčebné výživy zpracovat s ohledem na hodnotu stravovací jednotky

Evidovat stavy diet a mimořádných přídavků aktuálně dle předpisu stravy z oddělení

Sumarizovat stavy diet a mimořádných přídavků, provést součet všech strávníků, včetně křížové zkoušky

Evidovat změny v počtech diet a celkovém počtu strávníků během dne, vyčíslit rozdíly

Vytvořit nebo zajistit vhodný edukační materiál pro pacienty/klienty

4. ročník, 3 h týdně, povinný

Práce s dokumentací nutričního asistenta, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Charakterizuje jednotlivé dokumentace nutričního asistenta • Vysvětlí použití dokumentace v praxi • Vyzkouší zápisy do jednotlivých dokumentací • Vypočítá spotřebu potravin do Výkazu spotřebovaných potravin • Opraví Výkaz spotřebovaných potravin dle změny stavu diet • Vyčíslí počty strávníků a jejich změny	• Denní a týdenní jídelní lístky • Rozvrh stravy pro nemocné za období od-do • Výkaz spotřebovaných potravin, výdejky a vratky potravin do skladu • Změny stavu diet, vyčíslení změn do výkazu spotřebovaných potravin • Předpis stravy pro oddělení • Předpis stravy pro celé zdravotnické zařízení

Software pro stravovací provozy, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Orientuje se v základním využití počítačových programů pro stravovací provozy • Vyhledá potřebné informace v počítačovém programu	• Jednotlivé typy softwarů pro práci nutričního asistenta – dle dostupnosti a nabídky trhu

• Pracuje s SW programy určenými pro zdravotně-nutriční výchovu, plánování a hodnocení stravy a léčebné výživy	
--	--

Zajištění léčebné výživy při nemocech trávicího traktu, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Sestaví jídelní lístek pro dané diety • Odvodí jídelní lístek pro dané diety • Plánuje jídelní lístky pro klienty v akutní fázi onemocnění • Zpracuje edukační materiály • Vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet • Navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám diety • Použije nutriční doplňky v jídelním lístku • Pracuje s dokumentací nutričního asistenta • Edukuje klienta v modelové situaci	• Sestava jídelního lístku pro klienty v akutní fázi onemocnění • Odvozování šetrných diet do rozvrhu stravy na období od-do • Výpočet nutričních hodnot • Zařazení nutričních doplňků do jídelního lístku • Práce s dokumentací nutričního asistenta • Práce se softwary pro léčebnou výživu • Tvorba edukačních materiálů • Nácvik edukace šetrných diet

Zajištění léčebné výživy při metabolických onemocněních, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Sestaví jídelní lístek pro dané diety • Odvodí jídelní lístek pro dané diety • Vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet • Navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám diety • Pracuje s dokumentací nutričního asistenta • Vysvětlí diabetické tabulky • Rozepíše jídelní lístek dle diabetických tabulek • Vypočítá obsah cholesterolu • Propaguje nové výživové poznatky, včetně jejich realizace na úseku léčebné výživy i v edukační činnosti • Zpracuje edukační materiály • Edukuje klienta v modelové situaci	• Sestava jídelního lístku pro standardizované diety S/4,2 a S/2,5 • Odvozování diet 7, 8, 9 do rozvrhu stravy za období od-do • Rozpis jídelního lístku dle diabetických tabulek • Výpočet nutričních hodnot • Výpočet obsahu cholesterolu v dietě • Práce s dokumentací nutričního asistenta • Práce se softwary pro léčebnou výživu • Tvorba edukačních materiálů • Nácvik edukace diet při metabolických onemocněních

Zajištění léčebné výživy při onemocněních ledvin, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
• Sestaví jídelní lístek pro dané diety • Odvodí jídelní lístek pro dané diety • Vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet • Navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám diety • Pracuje s dokumentací nutričního asistenta • Použije nízkobílkovinné výrobky při plánování jídelního lístku • Plánuje jídelní lístek pro pacienty zařazené v dialyzačním programu • Vypočítá individuální dietu s omezením bílkovin	• Sestava jídelního lístku pro standardizované diety S/35 a S/20 • Sestava jídelního lístku pro pacienty zařazené v dialyzačním programu • Sestava individuálního jídelního lístku pro pacienty v ambulantní péči s ohledem na stav funkce ledvin a výpočet nutričních hodnot • Zdroje plnohodnotných a neplnohodnotných bílkovin • Odvozování diet do rozvrhu za období od-do • Výpočet nutričních hodnot • Výpočet obsahu fosforu, draslíku v dietě

• Zpracuje edukační materiály • Edukuje klienta v modelové situaci	• Práce s dokumentací nutričního asistenta • Práce se softwary pro léčebnou výživu • Tvorba edukačních materiálů • Nácvik edukace diet při onemocněních ledvin
---	---

Zajištění léčebné výživy v onkologii, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Sestaví jídelní lístek pro dané diety • Odvodí jídelní lístek pro dané diety • Vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet • Navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám diety • Použije nutriční doplňky v jídelním lístku • Pracuje s dokumentací nutričního asistenta • Vypočítá nutriční potřeby u klientů s onkologickým onemocněním • Plánuje jídelní lístky při různých komplikacích spojených s onkologickou léčbou • Zpracuje edukační materiály • Edukuje klienta v modelové situaci	• Sestava jídelního lístku pro základní diety • Odvozování základních diet do rozvrhu za období od-do • Sestava jídelního lístku při různých komplikacích spojených s léčbou onkologického onemocnění • Využití nutričních doplňků v jídelním lístku • Práce s dokumentací nutričního asistenta • Práce se softwary pro léčebnou výživu • Tvorba edukačních materiálů • Nácvik edukace diet při onkologické léčbě

Zajištění léčebné výživy při krevních onemocněních, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Plánuje jídelní lístky pro dietu při anémii • Vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet • Vypočítá pomocí softwaru obsah železa v jídelním lístku • Pracuje s dokumentací nutričního asistenta • Zpracuje edukační materiály • Edukuje klienta v modelové situaci	• Sestava jídelního lístku pro diety při anémii • Výpočet obsahu železa v jídelním lístku • Práce s dokumentací nutričního asistenta • Práce se softwary pro léčebnou výživu • Tvorba edukačních materiálů • Nácvik edukace diet při onemocněních krve

Zajištění léčebné výživy v endokrinologii, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Určí vhodnou dietu a plánuje jídelní lístky pro klienta s hypothyreózou a hyperthyreózou • Sestaví jídelní lístek pro dané diety • Pracuje s dokumentací nutričního asistenta • Zpracuje edukační materiály • Edukuje klienta v modelové situaci	• Sestava jídelního lístku pro klienty s hypothyreózou • Sestava jídelního lístku pro klienty s hyperthyreózou • Práce s dokumentací nutričního asistenta • Práce se softwary pro léčebnou výživu • Tvorba edukačních materiálů • Nácvik edukace diet využívaných v endokrinologii

Zajištění léčebné výživy při onemocněních pohybového aparátu, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
• Plánuje jídelní lístek pro dietu při osteoporóze • Vypočítá obsah vápníku v jídelním lístku • Sestaví jídelní lístek pro dané diety • Pracuje s dokumentací nutričního asistenta • Zpracuje edukační materiály	• Sestava jídelního lístku pro klienta s osteoporózou • Výpočet obsahu vápníku v jídelním lístku • Sestava jídelního lístku pro klienta s revmatickou artritidou • Práce s dokumentací nutričního asistenta

Edukuje klienta v modelové situaci	- Práce se softwary pro léčebnou výživu - Tvorba edukačních materiálů - Nácvik edukace diet při onemocněních pohybového aparátu
--	---

Zajištění léčebné výživy při kardiovaskulárních onemocněních, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Navrhne vhodnou dietu a plánuje jídelní lístky pro klienta s kardiovaskulárním onemocněním - Vypočítá obsah cholesterolu a sodíku v jídelním lístku - Sleduje obsah tukových složek v jídelním lístku - Sestaví jídelní lístek pro dané diety - Vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet - Navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám diety - Pracuje s dokumentací nutričního asistenta - Zpracuje edukační materiály - Edukuje klienta v modelové situaci	- Sestava jídelního lístku při jednotlivých fázích onemocnění - Výpočet obsahu cholesterolu a sodíku v jídelním lístku - Sledování obsahu nasycených a nenasycených mastných kyselin a obsahu soli v potravinách a pokrmeh - Práce s dokumentací nutričního asistenta - Práce se softwary pro léčebnou výživu - Tvorba edukačních materiálů - Nácvik edukace diet při kardiovaskulárních onemocněních

Zajištění léčebné výživy v pediatrii, 15 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
- Plánuje jídelní lístky pro dětské diety - Plánuje jídelní lístek pro bezlepkovou dietu - Charakterizuje výměnné jednotky - Plánuje jídelní lístek s použitím výměnných jednotek - Vypočítá obsah výměnných jednotek v konkrétním pokrmu - Navrhne dietní opatření u obézního dítěte, plánuje jídelní lístek - Pracuje s dokumentací nutričního asistenta - Zpracuje edukační materiály - Edukuje klienta v modelové situaci	- Sestava jídelního lístku pro dietu 12 - Sestava jídelního lístku pro diety 13, 13S - Odvozování jídelního lístku pro diety 13, 13S - Sestava jídelního lístku pro bezlepkovou dietu ve školních jídelnách - Výměnné jednotky, uplatnění v diabetické dietě u dětí - Sestava jídelního lístku pro obézní dítě - Práce s dokumentací nutričního asistenta - Práce se softwary pro léčebnou výživu - Tvorba edukačních materiálů - Nácvik edukace diet - dětí a rodičů